



**T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**YÜKSEK
LİSANS
TEZİ**

**AVRUPA'DA İNTERNET GAZETELERİNDE
YASADIŞI GÖÇ**

KORAY KARADAŞ

RADYO, TELEVİZYON VE SİNEMA ANABİLİM DALI

HAZİRAN 2021



AVRUPA'DA İNTERNET GAZETELERİNDE YASADIŞI GÖÇ

Koray KARADAŞ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

RADYO, TELEVİZYON VE SİNEMA ANABİLİM DALI

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

HAZİRAN 2021

ETİK BEYAN

Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında; tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, tez çalışmasında yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi, kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı, bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu, bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

Koray KARADAŞ

....../....../2020

AVRUPA'DA İNTERNET GAZETELERİNDE YASADIŞI GÖÇ
(Yüksek Lisans Tezi)

Koray KARADAŞ

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
Haziran 2021

ÖZET

Avrupa’da 18. ve 19. yüzyıllardaki yeni buluşların etkisi ve buhar gücüyle çalışan makinelerin üretimde kullanılması Avrupa’daki sermaye birikimini arttırmış ve bu süreçte, sanayi devrimi olarak adlandırılmıştır. Sanayi devrimi ile ortaya çıkan hammadde ihtiyacını karşılamak üzere Avrupalı bazı devletler, Afrika Kıtasından gerekli ham maddeyi elde etme yoluna gitmiş ve bu şekilde Afrika'daki sömürge faaliyetleri başlamıştır. Avrupa devletleri zenginleşirken, sömürge sonrası dönemde de Afrika ulusları yoksulluk, iç savaşlar, gibi çeşitli ağır ekonomik, siyasi bunalımların yaşandığı bölgeler haline gelmiştir. Afrika'dan Avrupa'ya göç hareketleri başlamıştır. Deniz yolu ile, güvenli olmayan deniz taşıtları ve insani ihtiyaçlardan yoksun bir halde, her yıl yüzlerce insan yaşamlarını kaybetmektedir. Bu çalışmada Akdeniz’de bu şekilde yaşamlarını kaybeden göçmenlerin Avrupa ülkelerinde internet gazetelerinde nasıl ele alındığı konu edilmiştir. Bu çerçevede, 2015 ile 2019 yılı ortalarına kadar, Afrika'dan Avrupa'ya yasa dışı göç hareketlilikleri sırasında Akdeniz'de hayatını kaybeden göçmenler hakkında İtalya, İspanya, Almanya, İngiltere ve Fransa’da internet haber sitelerinin yaptıkları haberler eleştirel söylem analizi metodolojik yaklaşımı ile analiz edilmeye çalışılmıştır. Bu analizler sonucunda yasa dışı göç haberlerinin ele alınış biçimlerinin ideolojik ve sosyolojik sonuçlarına ulaşılmıştır.

Bilim Kodu : 111502
Anahtar Kelimeler : Yasadışı Göçmenlik, İnternet Haberleri, Haberin Söylemi
Sayfa Adedi : 157
Tez Danışmanı : Prof. Dr. Gülcan SEÇKİN

ILLEGAL MIGRATION NEWS IN EUROPEAN ONLINE NEWSPAPER
(M. Sc.Thesis)

Koray KARADAŞ

GAZİ UNIVERSITY
GRADUATE SCHOOL OF SOCIAL SCIENCES
June 2021

ABSTRACT

The effect of new inventions in the 18th and 19th centuries in Europe and the use of steam powered machines in production increased the capital accumulation in Europe and this process was called the industrial revolution. In order to meet the raw material needs that emerged with the industrial revolution, some European countries preferred to obtain the necessary raw materials from the African continent, and in this way, colonial activities in Africa began. While European countries were getting richer, African nations became regions where various severe economic and political crises such as poverty, civil wars, etc., were experienced in the post-colonial period. Migration movements from Africa to Europe began. Hundreds of people lose their lives every year during sea journey due to unsafe boats and lacking of human needs. In this study, it is discussed how immigrants who lost their lives in this journey in the Mediterranean are evaluated in online newspapers in European countries. In this context, the news that are published by Italian, Spanish, German, British and French internet breaking news websites about migrants who lost their lives in the Mediterranean during illegal migration from Africa to Europe between 2015 and 2019 will be analyzed with the methodological approach of critical discourse analysis has been studied. As a result of these analyzes, the ideological and sociological results of news approaches about illegal immigration are obtained.

Science Code : 111502
Key Words : Illegal Immigration, Online Newspapers, News as Discourse
Page Number : 157
Supervisor : Prof. Dr. Gülcan SEÇKİN

TEŞEKKÜR

Tez süresince yanımda olan aileme, bana tezi bitirmem için gerekli motivasyonu sağlayan arkadaşlarıma ve tez danışmanın Prof. Dr. Gülcan SEÇKİN'e, içten teşekkürlerimi sunuyorum.



İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZET	iv
ABSTRACT.....	v
TEŞEKKÜR.....	vi
İÇİNDEKİLER	vii
RESİMLERİN LİSTESİ	x
GRAFİKLERİN LİSTESİ	xi
KISALTMALAR.....	xii
1.GİRİŞ	1
2.1. Söylem Nedir?.....	6
2.2. Bir Bilim Dalı Olarak Dil ve Söylem.....	7
2.3. Dil ve İdeoloji.....	10
2.4. Haberin Söylemi.....	11
2.5. Eleştirel Söylem Analizi.....	14
2.6. Söylemin Farklı Irksal, Sınıfsal Ayrımın Etkisi	16
3. GÖÇ VE MEDYA	19
3.1. Avrupa Medyasının Göç Haberlerine Karşı Tutumu	19
3.2. 2015 Avrupa Mülteci Krizi	20
3.2.1. 2015 Avrupa Mülteci Krizinin Sebepleri	21
3.2.2. 2015 Mülteci Krizinden En Çok Etkilenen Ülkeler	23
3.2.3. 2015 Göç Dalgasının Avrupa’da Yansıması	24
3.3. 2015 Göç Krizi Sırasında ve Sonrasında Avrupa Medyasının Tutumu	28
3.3.1. 2015 Mülteci Krizi Sırasında Avusturya Medyasının Tutumu	28
3.3.2. 2015 Mülteci Krizi Sırasında Almanya Medyasının Tutumu	30
3.3.3. Sosyal Medya Platformlarında Siyasilerin Göçmenler ile ilgili söylemleri	32

Sayfa

3.4. Uluslararası Göç Örgütü Medya Raporu.....	34
3.5. Afrika'dan Avrupa'ya Göç.....	35
3.6. Göç Sorunlarının ve Aktörlerinin Medyadaki Temsilleri	38
3.7. Avrupa Medyasındaki Göç Çalışmaları	40
3.8. Kamuoyundaki Göçmenlik Algısı.....	41
3.8.1. Politik Tolerans.....	42
4. HABER ANALİZLERİ	51
4.1. Yöntem	51
4.2. İngiltere'de Yayın Yapan İnternet Gazetesi Haberleri.....	54
4.2.1. 20 Nisan 2015 Pazartesi The Guardian Haberi	54
4.2.2. 9 Mayıs 2017 Independent Gazetesi Haberi	63
4.2.3. 8 Ocak 2018 tarihinde The Guardian internet sitesinde yer alan haber.....	68
4.2.4. 19 Ocak 2019 The Guardian Haberi.....	73
4.2.5. 10 Mayıs 2019 The Guardian haberi	78
4.2.6. 10 Mayıs 2019 BBC haberi	84
4.3. İspanya'da yayın yapan internet gazetesi haberleri.....	89
4.3.1. 20 Nisan 2015 El Pais gazetesi haberi.....	89
4.3.2. 6 Ağustos 2015 El mundo internet sitesi haberi	92
4.3.3. 11 Mart 2016 <i>El Pais</i> Gazetesi Haberi	97
4.4. İtalya'da Yayın Yapan İnternet Gazetesi Haberleri	101
4.4.1. 20 Nisan 2016 losservatorio.org haberi	101
4.4.2. 3 Kasım 2017 repubblica.it haber sitesinde yer alan haber	105
4.4.3. 29 Haziran 2018 tarihinde İtalyanca yayın yapan fanpage.it internet gazetesinde yer alan bir haber.	111
4.5. Almanya'da yayın yapan internet gazetesi haberleri	115
4.5.1. 6 Ağustos 2015 taz.de internet haber sitesinde yer alan haber.	115
4.5.2. 15 Temmuz 2016 sueddeutsche.de internet haber sitesinde yer alan haber.	120

Sayfa

4.5.3. 11 Mayıs 2019 <i>Deutsche Welle</i> Haberi	124
4.6. Fransa’da Yayın Yapan İnternet Gazetesi Haberleri.....	129
4.6.1. <i>Le Monde</i> Gazetesi 28 Ağustos 2015 Tarihli Haberi	129
4.6.2. 3 Ocak 2019 <i>Le Monde</i> Gazetesi Haberi.....	134
4.6.3. 29 Mayıs 2016 <i>Lefigaro.fr</i> internet sitesi haberi	139
5. SONUÇ	145
KAYNAKÇA.....	149
ÖZGEÇMİŞ	157

RESİMLERİN LİSTESİ

Resim	Sayfa
Resim 4.1. Hayatını kaybetmiş bir göçmenin cesedini taşıyan görevliler. (Darrin Zammit Lupi/Reuters)	54
Resim 4.2. İtalyan Başbakanı Matteo Renzi (Imago / Barcroft Media/imago/Italy Photo Press).....	55
Resim 4.3. Devriye gezen sahil güvenlik birimleri. (Tullio M. Puglia/Getty Images).....	56
Resim 4.4. Kurtarma operasyonunda görüntüler. (Xinhua/Corbis).....	57
Resim 4.5. Batmış bir mülteci botu. (Yannis Behrakis/Reuters).....	63
Resim 4.6. Batan bir mülteci botundan kurtarılan bir göçmen. (Jorge Guerrero/AFP/Getty)	74
Resim 4.7. Batan bir göçmen teknesini kalıntıları. (F. Nasri/AFP/Getty).....	78
Resim 4.8. Göçmen teknesinin battığı yeri betimleyen harita.	79
Resim 4.9. Avrupa’ya geçmeye çalışan göçmenler.	84
Resim 4.10. Libya’daki göçmen kamplarında bulunan bir çocuk.	85
Resim 4.11. Libya ve Tunus’ta göçmelerin Avrupa’ya geçmek için sıklıkla kullandıkları limanlar.....	85
Resim 4.12. Batmakta olan bir göçmen botundan kurtarılmaya çalışan göçmenler.....	89
Resim 4.13. Kurtarma operasyonu sırasında kurtarma botuna çıkmaya çalışan göçmenler. (Andreas Solaro / AFP).....	97
Resim 4.14. Akdeniz üzerinden Avrupa’ya doğru olan göç rotaları.	98
Resim 4.15. Batmakta olan mülteci botunda bulunan göçmenler yakınlarındaki gemilerden yardım bekliyor. (Patrick Bar/SOS Mediterranee/AP)	101
Resim 4.16. Sahil Güvenlik araçları.	105
Resim 4.17. Avrupa Deniz Kuvvetleri’nin Twitter hesabından atılmış bir gönderi.	106
Resim 4.18. Göçmen teknesinin batması sonucu hayatını kaybeden üç bebek.	111
Resim 4.19. Batan göçmen teknesinden kurtarılan insanlar.	112

GRAFİKLERİN LİSTESİ

Resim	Sayfa
Grafik 3.1. Yıllara göre Avrupa'da yapılmış göç çalışmalarının konulara göre dağılımı.....	20
Grafik 3.2. 2015 Yılında Avrupa ülkelerine sığınma başvurusunda bulunan insanların etnik olarak dağılımları	21
Grafik 3.3. 2015 yılında Avrupa'daki sığınma taleplerinin ülkelere göre dağılımı	22
Grafik 3.4. 2015 yılında ülkelerin her 100,000 kişilik nüfuslarına oranla aldıkları sığınma başvurusu sayıları	23
Grafik 3.5. AB ülkeleri göçmen kotaları	24
Grafik 3.6. Ülkelere göre parlamento üyelerinin göçmenlikle ilgili sosyal medya paylaşım sayıları	32
Grafik 3.7. Ülkelere göre, parlamenterlerin toplam yaptıkları paylaşımlar içinde, göç ile ilgili paylaşımların oranı	33
Grafik 3.8. 2014 ile 2020 yılları arasında aylara göre Akdeniz'de hayatını kaybeden göçmeni sayıları	36
Grafik 3.9. 2015 ile 2020 yılları arasında aylara göre Akdeniz üzerinden Avrupa ulaşabilen göçmen sayısı.....	37
Grafik 3.10. Göç rotalarına göre ölüm sayıları	37
Grafik 3.11. Yıllara göre Akdeniz'de hayatlarını kaybeden göçmenlerin kökenleri	38
Grafik 3.12. Ülkelerde göçmenlikle ilgili yaptıkları medya çalışmalarının sayıları (Araştırılan ülkelerin EBSCOhost tabanlı sistematik özeti)	40
Grafik 3.13. 1998 yılı ile 2011 yılları arasında İspanya'ya göç eden insanların kökenlerine göre sayısal veriler	49

KISALTMALAR

Bu çalışmada kullanılmış kısaltmalar, açıklamaları ile birlikte aşağıda sunulmuştur.

Kısaltmalar

Açıklamalar

IOM

International Organization for Migration

MSF

Médecines Sans Frontières

UNHCR

The UN Refugee Agency

AB

Avrupa Birliği

ACNUR

La Agencia de la ONU para los Refugiados

BMMYK

Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği

UGÖ

Uluslararası Göç Örgütü

BM

Birleşmiş Milletler

UN

United Nations

STK

Sivil Toplum Kuruluşu

AFP

Agence France-Presse

1.GİRİŞ

Göç kavramı insanlığın ilk çağlarından beri var olan bir kavramdır. İnsanlar yaşadıkları yerlerdeki hayat şartlarının kötüleşmesi, doğal kaynakların yetersiz kalması, iklim değişikliği, savaşlar, salgınlar, yoksulluk gibi zorlu durumlar nedeniyle, yaşadıkları yerlerden göç etmek zorunda kalmışlardır. Bu göç hareketlerinin amacı temel olarak, insanların daha iyi şartlarda hayatlarını idame ettirme isteğidir. Tarih boyunca dünyada birçok göç yolu ortaya çıkmıştır. Zamanla bu göç yollarından birçok toplum, topluluk göç etmiş ve kendilerine yeni yaşam alanları yaratma arayışına girmişlerdir. Göç hareketleri tarihte genellikle kitlesel bir yapıda olsa da günümüzde savaşların sürdüğü bölgelerden toplu kaçışın yanı sıra, artık değişen dünya sistemi içerisinde daha bireysel bir yapıya da bürünmüştür. İnsanlar, kendi imkanlarıyla, çoğu zaman güvenli olmayan yollardan, yaşadıkları yerlerden göç ederek daha iyi şartlarda yaşamak için mücadele vermektedirler.

“Modern dünya sistemi Avrupa’nın dünyanın geri kalanında yaşayan halklarla karşılaşması ve çoğu durumda onları fethetmesi sonucu kuruldu” (Sosyal Bilimleri Açın, 2009: 27) Sömürgelerin halkları da ilk antropoloji çalışmalarının konusu edildi. Dünya sistemi mevcut sosyo – ekonomik boyutlarıyla incelendiğinde, özellikle Afrika kıtası, gerek geçmişte yaşadığı sömürge faaliyetleri, iklim yapısı, sosyo-ekonomik durumu, siyasal karışıklıklar ve iç savaşlar nedeniyle ile diğer kıtalardan dezavantajlı durumdadır. Bu yüzden insanlar, Afrika Kıtasının Avrupa’ya en yakın ülkelerinden olan Libya ve Tunus limanlarından Avrupa kıyılarına ulaşmak için her yıl yasa dışı yollara başvurmaktadırlar. Muammer Kaddafi sonrası Libya’da başlayan iç savaşın, bu göç girişimlerinin daha yoğun yaşanmasına sebep olduğu düşünülmektedir. Suriye’den, Uzak Doğu’dan ve Sahra Altı Afrika ülkelerinden, Libya kıyılarına gelmeyi başaran göçmenler, buralardan insan kaçakçıları aracılığı ile aşırı kalabalık, dayanıksız tekne ve lastik botlarla Malta ve İtalya kıyılarına ulaşmayı umut etmektedirler. Ancak bu tehlikeli yolculuklar sırasında yaşanan felaketlerde her yıl yüzlerce, binlerce insan hayatını kaybetmektedir. “2020 yılında ölü sayısı 1,4 bin olarak gerçekleşmiştir. Bununla birlikte, Akdeniz’de yaşamlarını kaybedenlerin tam doğru sayısı kesinleştirilemiyor. Örneğin 2014 ile 2018 arasında boğulan yaklaşık 12 bin kişi hiçbir zaman bulunamamıştır. 2021’in ilk iki ayında, Akdeniz’i geçerken 250 göçmenin öldüğü

tahmin edilmektedir”¹ (Varrella, 8.03. 2021). *İtalyan Haber Ajansı ANSA*’ya göre, “Akdeniz geçişi, dünya çapındaki en ölümcül göçmen rotası olmaya devam ediyor. 3 Ekim 2013’ten bu yana 19 bin göçmenin öldüğü ya da kaybolduğu bildirilmiştir” ²(ANSA, 10.09.2019).

Uluslararası Göç Örgütü (IOM)’nün verilerinde yıllara göre, Akdeniz’de hayatını kaybeden göçmelerin sayıları şu şekildedir: 2014 yılında 424, 2015 yılında 2042, 2016 yılında 1439, 2017 yılında 1523, 2018 yılında 638, 2019 yılında ise bugüne kadar 508 göçmen Avrupa’ya Akdeniz üzerinden geçmek isterken hayatını kaybetmiştir.³

Avrupa’da son yıllarda yükselişe geçen sağ-muhafazakâr politikalar neticesinde göçmenlere karşı olan tutumun değiştiği gözlenebilmektedir. Bu tutum Avrupa medyasında da görülebilmektedir. Yapılan haberler her ne kadar tarafsız bir yapıda kurgulanmış gibi gözükse bile, göç ile ilgili yapılan haberler incelendiğinde gerek haber metinlerinde gerekse kullanılan görsel öğelerin alt metinlerine yapılacak yan anlamsal bir çözümlemeye bu ayrıntılara ulaşmak mümkün olabilmektedir.

Son yıllarda giderek artan göç hareketlilikleri sebebi ile, akademik olarak bu konu hakkında yapılan çalışmaların arttığı görülebilmektedir. Ülkemizde 2016 yılında yayın hayatına başlayan *Göç Araştırmaları Dergisi* ile ülkemizdeki ve dünyadaki göçmenlikle ilgili konularda makaleler yayınlanmaktadır. Özellikle 2011 yılında başlayan Suriye göçmen krizi ile Türkiye’ye Suriye’den çeşitli zamanlarda göç dalgaları yaşanmış ve bu dalgalar neticesinde Türkiye 3 milyondan fazla Suriyeli mülteciye ev sahipliği yapmaktadır⁴. Bu durum neticesinde ülkede sosyolojik olarak sorunlar yaşanmaya başlanmış ve bu sorunlar neticesinde yerel halk ile Suriyeli mülteciler arasında yer yer şiddet olaylarının yaşandığı da kamuoyuna yansımaktadır. Suriyeli mültecilerin sayısal olarak Türkiye’de diğer mülteci gruplara göre fazla olması, iş gücü piyasasında ucuz iş gücü olarak istihdam edilmeleri sonucunda, ekonomik olarak zor durumda bulunan insanların tepkilerini daha fazla çektikleri görülmektedir. Türkiye’de göç ile ilgili yapılan akademik çalışmaların çoğunlukla Türkiye’deki Suriyeli mülteciler ile ilgili olduğu görülebilmektedir.

¹ <https://www.statista.com/statistics/1082077/deaths-of-migrants-in-the-mediterranean-sea/%20>

² <https://www.infomigrants.net/en/post/20055/migrant-deaths-19-000-in-mediterranean-in-past-6-years>

³ <https://missingmigrants.iom.int/region/mediterranean>

⁴ <https://muhafazakar.org.tr/turkiyedeki-suriyeli-sayisi/>

Türkiye’de bulunan mültecilerin bazıları Ege Denizi üzerinden Yunan Adaları’na, oradan da Avrupa’nın çeşitli ülkelerine gitmeye çalışmaktadırlar. Bu durum, Akdeniz’den Avrupa’ya yapılan yasa dışı göç hareketlilikleri sırasında yaşanan olaylara benzer olaylara sahne olmaktadır.

Akdeniz üzerinden Avrupa’ya yapılan göç hareketlilikleri sırasında ölen kişilerin kökenlerine bakıldığında Suriyeli ve Ortadoğu’nun değişik ülkelerinden kişilere de rastlanılmaktadır. Özellikle Libya’daki iç savaş sebebiyle, Afrika’dan deniz yolu ile Avrupa’ya geçmeye çalışan göçmenler, Libya üzerinden bu hareketliliklerini gerçekleştirmeye çalıştıkları anlaşılmaktadır.

Avrupa genç nüfusunun giderek azalması neticesinde, ülkeler iş gücü olarak genç nüfusa ihtiyaç duymaktadırlar. Ancak ülkeler genellikle göçmenlik politikalarını belirlerken, nitelikli iş gücüne sahip göçmeleri ülkelerinde istihdam etmek istemektedirler. Düzensiz ve yasa dışı göçü engelleyici politikalar geliştirdikleri görülebilmektedir.

Dünyanın çeşitli bölgelerinde meydana gelen savaşlar, iç çatışmalar, doğal felaketler, ekonomik ve sosyolojik sorunlar neticesinde göç hareketlilikleri artmaktadır. Yapılan göçler genellikle insan haklarının ve ekonomik durumların daha iyi olduğu ülkelere yönelik olmaktadır. Bu sebeplerle göç rotalarının genellikle gelişmiş ülkelere yönelik olduğu görülmektedir.

Bu tez, Afrika'dan Avrupa'ya yasa dışı göç hareketlilikleri sırasında hayatını kaybeden göçmenlerin Avrupa medyasında ideolojik bakımdan yanlış olarak verildiği düşünülmekte ve bu varsayımımızı ele aldığımız çeşitli İnternet gazete haberleri ile ortaya koymak amaçlanmaktadır.

Bir diğer amaç ise ülkelerin genel siyasi ideolojilerin haber bültenlerine nasıl yansıdığı ve ele alınan haberler üzerinden toplumların nasıl manipüle edildiği, toplum üzerinde nasıl bir algı oluşturulmak istendiğini açığa çıkartmaktır.

İlk olarak böyle bir çalışma yapmaya karar vermeden önce yapılan literatür taraması neticesinde yasadışı göçmenlik olaylarıyla ilgili çoğunlukla istatistiki bilgilere ulaşılabilmektedir. Ancak söylemsel olarak nasıl işlendiği üzerine nitel olarak yapılan

Çalışmaların çok az olduğu görülmüştür. Avrupa medyasının, bu tarz haberleri yayınlarken, haberlerin nasıl bir sansür süzgecinden geçirdiği ve medya sahiplik ilişkilerinin bu haberler üzerindeki etkileri önem arz etmektedir. Ayrıca her haberin bir söylemi vardır. Bu söylemi oluşturan çeşitli ideolojik ve stratejik etmenler söz konusudur. Bu haberlerin söylemini oluşturan ideolojilerin ve stratejik etmenlerin bu haberleri okuyan insanlara nasıl ve hangi yolla verildiği önemli bir nokta olarak görülmektedir.

Bu çalışmanın varsayımları şu şekildedir:

1. Afrika'dan Avrupa'ya yapılan yasa dışı g hareketliliği sırasında, hayatlarını kaybeden göçmenler sadece sayısal veriler ile ele alınmaktadır.
2. Yapılan haberlerde İdeolojik bir tavır sergilenerek, sosyo-ekonomik açıdan bu g hareketlerinin kökenine inilmemektedir.
3. Yasa dışı g hareketlilikleri esnasında hayatını kaybeden göçmenler için toplumsal bir hassasiyetin oluşmaması için söylemsel olarak haberler manipüle edilmektedir.

Çalışmanın kapsam ve sınırlılıkları şu şekildedir. Bu araştırma yapılırken sadece 2015 yılı ile 2019 yılının ortasına kadar, İspanya, Fransa, Almanya, İngiltere, Belçika, İrlanda Cumhuriyeti ve İtalya'ya da yayın yapan internet gazete haberlerinde yer almış olan, Afrika'dan Avrupa'ya göç hareketlilikleri sırasında Akdeniz'de hayatını kaybeden göçmenlerle ilgili yapılan haberler ele alınmıştır.

2. DİL VE SÖYLEM

Dilin, insanların birbirleriyle iletişimin kurmasını sağlayan en önemli araçlardan biri olduğu bilinmektedir. Dillerin tarih boyunca çeşitli formlarda insanların hayatlarında yer ettikleri görülmektedir. Zamanla dillerin yapılarını inceleyen ve çözümlemeye çalışan dilciler ve dilbilimciler ortaya çıkmışlardır.

“Bugünkü anlamıyla dilbilimin 19. yüzyılda, Hind-Avrupa dillerinin karşılaştırmalı çalışmaları zamanında uygulanan bilimsel yaklaşımlar sırasında ortaya çıktığı söylenmektedir. İlk kez Saussure, dilin iç ve eş zamanlı yapısını incelemeyi önererek günümüz dilbiliminin temellerini atmıştır. Saussure’den sonra dilin göstergesel işlevleri konusunda iki görüş belirtilmiştir. Bunlardan birincisi, dilin temel işlevinin bildirişim olduğunu savunan *işlevsel dilbilim (linguistique fonctionnelle)*, bir diğeri ise, dilin soyut yapılarını incelemeyi amaçlayan *üretici-dönüşümsel* dilbilgisidir. Anlambilimin karmaşık sorunları karşısında çaresiz kalan *işlevsel dilbilim* sesbilime, *üretici-dönüşümsel* dilbilgisi ise sözdizimine yönelmek zorunda kalmıştır.

Daha sonra sadece dilin iç yapısını incelen bu kuramları tamamlayan ve sadece dilin iç yapısını değil aynı zamanda dilin dış yapısını da inceleyen ve sözceleri, söz dizimsel çözümleme dışında, *metinsel bağlam* ve *dil-dışı (extra-linguistique)* çevreyi dikkate alarak inceleyen üçüncü bir dilbilim olan *sözcelem (enonciation)* ve *edinbilim (pragmatique)* ortaya çıkmıştır. Bu bir dilbilimsel bağlamın dil-dışı çevrenin dikkate alınmasının sonucu, sadece tümceleri değil, söylemi de inceleyen yeni bir kuram olarak ortaya çıkmıştır. Sözcelem diye adlandırılan bu yeni kuramla dilbilim araştırmaları yeni bir evreye girmiş, “söz”ün, yani belli bir zamanda, belli bir yerde ve belli koşullarda gerçekleşen bireyin söyleminin incelenmesi artık daha fazla önem kazanmıştır. Sonuç olarak yapısal dilbilim ve üretici-dönüşümsel dilbilgisinin bir etki yaratmak için kim, nerede, ne zaman, kiminle ne konuşur sorularına cevap verememiş, bu nedenle bazı dilbilimciler, dilbilime bilimsellik niteliği kazandıran Saussure’ün dil/söz karşıtlığını aşarak, dilin bireysel kullanımı olan “söz” olgularıyla ilgilenmişlerdir. Böylece, dilbilim kendine rağmen, bugün dilbilimsel çalışmalarda önemli bir yer tutan *sözcelem* sorununa eğilmek zorunda kalmışlardır” (Kıran, 1996: 213-217).

Dilbilimsel çalışmaların ilerlemesiyle birlikte, söylemsel metin çözümlemeleri ortaya çıkmaya başlamıştır. Söylem çözümlemecileri, söylemi, yorumsamacı gelenekten farklı

olarak hem konuşma hem de yazılı olarak görmüşler ve söylemin anlamı nasıl belirlediği sorununun hem belirlenme hem de değişme yanını ilgilennmişlerdir. Anlamın nasıl belirlendiğı sorusuna yanıt arayanlar çoğı zaman söylemin hangi toplumsal koşullar altında gerçekleştiğı sorusuna yanıt aramışlardır. Söylem ve anlam arasındaki ilişki, söylemin anlamı taşıması, kurması ve değıştirmesi olduğı kadar, anlamı sabitlemesi ya da kapatması olarak ele alınmıştır. Eğer anlamın sabitlenmesi ya da kapatılması söz konusu olmazsa, söylem, akıp giden ve her dakika değışen anlam denizinde bir şeyi anlamlandırma gücünü elde edemeyecekti (Sancar Üşür, 1997:93).

2.1. Söylem Nedir?

Söylem kelimesinin geçmişı Batı'da 2000 yıl eskilere uzanmaktadır. (Van Dijk, 1985, akt. Kocaman, 1985:1) Sözcüğün kökeninde, tartışma, konuşma ve koşuşturma anlamına gelen 'discursus' sözcüğü bulunmaktadır. Sözcüklere bakıldığında 'düzenli düşünce, usallık; düşüncenin sözel olarak aktarılması, konuşma; bir konuya ilişkin resmi, düzenli ve uzunca düşünce aktarımı' anlamına gelmektedir. Günümüzde ise özellikle dilbilim etkisiyle bağıntılı konuşma ya da yazma birimi anlamında kullanılmaktadır (Kocaman, 2003 :1).

Van Dijk söylem çalışmalarının kökeninin söz bilime dayandığını söylemektedir. (Van Dijk, 1985) Klasik söz bilim, bilindiğı üzere daha çok siyasal amaçlı, inandırıcılığı yüksek konuşmaları planlama ve düzenleme ile ilgili ilkeleri belirleme konusunda uğraşan bir alandır. 18. Yüzyıldan sonra dilbilimin ortaya çıkmasıyla, söz bilim özellikle 20. Yüzyılın başında önemini yitirmiştir. Dilbilim ve diğeri insan bilimlerinin iletişim konusunu bütünlüğüne kavrama çabaları, 20. Yüzyılın başlarında F. De Saussure'ün dil çalışmalarını dizgeleştirme ve toplumsallaştırma ile birleştiğı dilin yapısal boyutunun ötesine geçme zorunluluğunu doğurmuştur. Bu çerçevede Rus biçimcilerinin, insanbilimcilerin, yazın bilim ve dilbilimi birleştiren dil çalışmalarının öncüleri olduğı söylenebilir. W. Propp'un 1928'yayınlanan Masalın Biçimbilimi birçok dilbilimci tarafından yapısalcılığın söylem biçimlemesinde kullanımının ilk ve en etkin örneklerinden biri olarak nitelendirilmektedir. (Van Dijk 1985:2, akt. Kocaman, 2003) Propp bu çalışmasında Rus masallarının bir dizi belirli izleksel işlev çerçevesinde çözümlenebileceğini öne sürerek anlatı çözümlemesine yeni bir boyut getirmiştir. Çek yapısalcılarının çalışmaları ve Levi-Strauss'un kültür ve söylence çözümlemeleri de söylem çalışmalarının öncüleri sayılabilir. İngilizcede söylem çözümlemesi başlığını taşıyan ilk yazı 1952'de Zelling Harris tarafından kaleme alınmıştır;

ancak bu çalışmanın bütünüyle yapısal yönelimli olması, söylemi öteki yapı birimleri (sözcük, tümce, söz öbeği, vb.) gibi, ancak tümce ötesinde bir birim gibi ele alması, çoğu araştırmacıya çekici gelmemiştir. 1960'ların başlarında Barthes, Greimas, Bremond gibi Fransız dil bilimcileri ve göstergebilimcileri iletişimi dil içi ve dil dışı ögeler bütünlüğü içinde ele alarak söylem çalışmalarının özellikle yazın incelemelerine katkısını göstermeye çalışmışlardır. Bu bilim ve sanat adamlarının kullandıkları yöntem ve yönelimler benzer türde olmasa da dili toplumsal, kültürel bağlam ve değerler içinde ele almaları söylem kavramına ulaşılmasını kolaylaştırmıştır. Daha sonraları metin dilbilgisi ve metin dilbilim adıyla anılacak olan bu çalışmalar Hartman ve öğrencileri tarafından başlatılmış ve bu çalışmaların tümce ötesi yapısal ilişkilerin, metnin ve söylemin niteliğinin anlaşılmasında önemli katkıları olmuştur (Ataman, 2003:2).

2.2. Bir Bilim Dalı Olarak Dil ve Söylem

Dilbilimsel söylem, sözlü ya da yazılı dilin sosyal bağlamda kullanılmasıdır. Söylem çalışmaları, sözlü iletişimde biçim ve işlev arasındaki ilişkinin araştırıldığı disiplindir (Renkema, 2004). “Dile gerek dışarıdan bir gözlemci olarak gerekse onu kullanan biri olarak bakıldığında, dilin hem düşüncelerimizi anlatmaya yarayan bir araç, hem de diğer insanlarla iletişim kurmamızı sağlayan bir ortam olduğu görülür. Bu da gösteriyor ki dilin sadece bireyle değil toplumla da çok sıkı bağları vardır” (Zeyrek, 2003:27). İnsanlar dil yetisini içine doğduğu toplumda edinir, dil yoluyla dünyayı algılar, kavrar ve ona anlam vermeye çalışır. Her gün karşılaşılan sayısız nesne ve olaylar adlandırılarak bildiği ölçüde anlaşılabilir, bellekte tutulur ve sadece adı olan bir şey başka kişilerle paylaşılabilir. İnsan, algılarını başkalarına aktarmak istediğinde, algılarını dil ile düzenlenmesi gerekir. Bu açıdan toplumun insana kazandırdığı dil, hangi algıların gizil toplumsal niteliğe sahip olduğunu da büyük ölçüde belirlemektedir. Gördüğümüz nesne olgu ve olayları sınıflandırmak, yani dili kullanarak nesne, olgu ve olayları adlandırmak, aslında dünyayı yaşadığımız topluma göre oluşturmaktır. Toplumbilimciler buna ‘gerçeğin toplumsal açıdan oluşturulması’ demektedir (Hodge ve Kress 1993:1-5, akt. Zeyrek, 2003: 27).

Buradan yola çıkarak, birey dünyayı doğrudan ve tarafsız olarak anlamak yerine, büyük ölçüde içinde yaşadığı toplumun ona kazandırdığı dil ile tanır. Dil, dünyada var olan nesneleri ve algılanan olguları adlandırmayı sağlamanın ötesinde, düşünceyi aydınlatır ve

sabitleştirir. Dilbilim tarihinde bu düşünce genellikle Edward Sapir ile özdeşleşmiştir. Sapir bu konu ile ilgili şunları söylemiştir:

“ Bu kavram ayırıcı bir dilbilimsel biçim bulmadan bireysel ve özgür bir yaşama sahip olamaz. Sözcük bizim elimizde olur olmaz, rahat bir oh çekercesine, kavramın kullanılmaya hazır olduğunu içgüdüsel bir duyguyla hissederiz. İmgeye sahip olana dek kavramı anlamaya, bilgiye doğrudan ulaşmaya yarayan anahtar elimizde tuttuğumuzu hissedemeyiz (Sapir 1949:17, akt. Zeyrek, 2003:27).

Dil bireylerin bilgi ve düşüncelerini arttırmak için kullanılabileceği gibi düşüncelerin ve inançların kontrol edilmesi amacıyla da kullanılmaktadır (Jones ve Peccei, 2004: 39). Söylem ise, dilbiliminde dilin kullanım biçimi olarak tanımlanmaktadır. Başka bir anlatımla söylem, bir dilsel eylemde bulunma biçimidir. Söylem sadece bir konuşmacının kullandığı dille sınırlandırılmaz, o aynı zamanda iki kişi arasında sürüp giden karşılıklı iletişimi, dilbilimsel kuralları ve gelenekleri de kapsamaktadır (Hartley, 2002: 73). Göstergebilimin kurucularından Ferdinand de Saussure sözün kullanıcıya bağlı olarak farklılık arz edebileceğine vurgu yapmak için dil ve sözü iki ayrı kavram olarak ele almıştır. Çünkü dil, bir sistematığı olan bir yapı olarak tek bir bütünken, bireyler onu kendi tercihlerine göre farklı şekilde kullanabilmektedir (Akt. Devran, 2010).

Sosyal bilimlerde söylem, çoğunlukla bireylerin sözlü raporlarını tanımlamak için kullanılır. Özellikle söylem, dile ve konuşmaya ilgi duyan insanların, konuşma yolu ile neler yaptıklarını analiz etmeğe çalışmaktadır.

Söylem terimi, daha makro düzeyde anlamlara atıfta bulunmak için de kullanılır. Bu yaklaşım, insanlar tarafından konuşulan bireysel cümlelere değil, dünyanın yönlerini tanımlamak için kullanılan dili incelemekte ve sosyolojik bir bakış açısı kullananlar tarafından benimsenmektedir (Ogden, 2002).

Söylem, geniş tarihsel anlamları iletmek için dilin sosyal olarak kullanıldığı bir yoldur. Dilin kullanıldığı sosyal koşullar, dili kimin kullandığı, hangi şartlar altında kullandığı gibi parametreler dil aracılığı ile söylemin oluşmasındaki parametrelerdir. Dil asla nötr olamaz çünkü kişisel ve sosyal dünyamızı birbirine bağlar (Frances Henry ve Carol Tator, 2002).

Söylem, dil kullanımının belirli bağlamlarına atıfta bulunmak için de kullanılabilir ve bu anlamda üslup veya metin türü gibi kavramlarla benzer hale gelir. Örneğin, politik söylem (politik bağlamlarda kullanılan dil türü) veya medya söylemini (medyada kullanılan dil) diye

kavramsallaştırabiliriz. Buna ek olarak, bazı yazarlar çevresel söylem veya sömürgeci söylem (birçok farklı türde ortaya çıkabilir) gibi belirli konularla ilgili olarak söylem çalışmaları yapmışlardır. Bu tür sınıflandırmalar bazen bir konuya yönelik belirli tutumu gösterir (örneğin, çevresel söylemle meşgul olan kişilerin genellikle kaynakları israf etmek yerine çevreyi korumakla ilgilenmeleri beklenir). Bununla ilgili olarak, Foucault (1972: 49) söylemi daha ideolojik olarak ele alır ve konuştukları nesneleri sistematik olarak oluşturan uygulamalar olarak tanımlar (Baker, Ellece , 2011).

Söylem kelimesi sadece metin için kullanılmaz, söylem tamamen sözel değildir. Üretim ve anlama yönelik tüm iletişim eylemlerini ifade eder. Öyleyse, söylem çalışması bağlam, arka plan bilgisi veya konuşmacı ile işitici arasında paylaşılan bilgiler gibi konuları da içerebilir (M. Bloor, T. Bloor, 2013). Söylem, gönderen ve alıcı arasındaki mesajdan daha fazlasıdır. Aslında gönderen ve alıcı, iletişimde gerçekte neler olup bittiğini gizleyen mecazlardır. Söylemin gerçekleştiği duruma bağlı olarak, belirli illüzyonların mesajla ilişkilendirilmesi gerekmektedir (Clark, 1994).

“Dil bilimi ile ilgili yapılan çalışmaların, çoğunlukla haber konusu ile doğrudan alakalı olduğunu söylemek mümkün değildir. Ancak dilbilim kökenli çalışmaların, haberin alımlanma süreçlerine yaptığı katkı yadsınamaz. Henüz haberin alımlanma süreçleriyle ilgili çağdaş bir yaklaşım ortaya koyulmadığı için, dilbilim alanında yapılan çalışmalar bize önemli bir yol gösterici olarak anlamlandırılabilir. Haberi alımlama ve söylem analizleri 1970-1980 yılları sonrasında başlamıştır. Post yapısalcı anlayış ile "işaret", "söylem" ve "özne" kavramlarının tanımlanma biçimlerinin eleştirel çözümlemelerine taşınması ise 1990'larla birlikte başlamıştır. Metin çözümleme ile birlikte alımlama analizleri de ele alınması gereken önemli konulardır. Bu iki konuyu birlikte ele alma çabası sürerse, bu çaba beraberinde yeni bir bakış açısı geliştirecektir beklentisi önemle vurgulanmıştır. Böylece haberin söylemini okuma süreçleri, nitel bir yöntembilim anlayışı içinde ele alınması sağlanabilecektir. Medya ve haber analizleri zamanla disiplinler arası bir uğraş haline dönüşmüştür. Bu analizler yapılırken sosyal bilimler ve insani bilimlerden yararlanılmıştır. Geçmişteki kuramcılarının kuramları, 1990'lar ile birlikte yapılan haber analizlerini daha fazla etkilemeye başlamıştır. Dil bilimsel çalışmaların kazandırdığı bazı kavramlar yapılan haber analizlerinde kullanılmaya başlamıştır. Haber metin analizlerinde, iki temel eğilim ortaya çıkmıştır. Bu iki temel eğilimin birincisi pozitivist eğilim, ikincisi ise eleştirel eğilimdir. Pozitivist eğilim, içerik çözümlemesi tekniğini kullanarak açık anlam üzerinde yoğunlaşır, eleştirel eğilim ise

haberi söylem olarak ele alır. Eleştirel eğilim, dil kullanımını betimlemeye odaklanıp kalmaz, şeffaf dil anlayışını benimsemez, nicel içerik çözümlemeleri ile uğraşmaz. Metnin nasıl anlamlandırıldığı ile ilgilenir. Toplumsal bağlama bağlı olarak, metnin taşıdığı içerik ve o içeriğin taşıdığı anlam, eleştirel eğilimin ilgi alanıdır. Haberin alımlanma süreçleri ile ilgili farklı kavram ve yaklaşımlar vardır. Haber metinleri ele alınırken, haber metinlerinin yapısal özelliklerini alımlama süreçlerine ilişkin kavram ve yaklaşımlarla birlikte ele alınması gerekmektedir. Haber metinleri içinde güç ya da iktidarın kurulması kadar, bu metinlerin izleyici ve okur tarafından nasıl alımlandığı da önemli bir sorun alanı oluşturmaktadır. Demokratik bir toplumun oluşmasında medyanın büyük bir rolü vardır. Bu yüzden geleneksel gazetecilik kurallarının sorgulanması ve daha demokratik bir haber anlayışının gelişmesi gerekmektedir. Bu anlayışın gelişmesi için, medya eğitimlerinde, eleştirel ve çağdaş bir eğitimin verilmesi önemli bir etkidir'' (İnal, 1996).

2.3. Dil ve İdeoloji

İdeoloji ile dil birbirlerine sıkı sıkıya bağlı kavramlardır. İdeolojinin oluşmasında dilin önemi yadsınamayacak ölçüde etkidir. Sadece beden dili ile bir ideolojik tavır sergilenebilir ancak bu tavır dil ile ifade edilen ideoloji kadar etkili ve kalıcı olmayabilir.

Dil hem gerçekliğin açıklanmasında hem de ideolojilerin oluşumunda ve muhafaza edilmesinde önemli bir işlev görür. Bu yüzden politikacılar varlıklarını biraz da dili kullanmalarına bağlarlar. Çünkü dilin kullanımı ve toplumun iknası ile iktidarda kalma arasında önemli bir ilişki söz konusu olduğu için siyasi liderler medyayı kullanarak söylemlere hâkim olmaya çalışırlar (Jones ve Peccei, 2004: 39, akt. Devran, 2010:25).

Söylem analizinin önemli isimlerinden, Rus filozof, dilbilimci V. N. Volosinov'a göre, bilimsel olsun veya olmasın bilgi dil içerisinde üretilir ve bu dil bizim kendisiyle gerçeği gözlemleyebileceğimiz şeffaf bir araç asla değildir. Bu yüzden bütün dillerin ideolojik, gerçekliğin ise bir ürün olduğu kabul edilir (Hartley, 2002: 106, akt. Devran, 2010:25).

Dil, ideolojilerin inşasında ve sürdürülmesinde çok önemli bir rol üstlenmektedir; buda, sosyal kimliklerin ve eşitsizliklerin kurulması ve sürdürülmesinde önemli olarak görülmektedir (Wodak, 2001: 10).

2.4. Haberin Söylemi

Haber kavramına bakıldığında, ilk olarak, 'yeni bilgi' anlamına gelen, genel bir haber kavramı karşımıza çıkmaktadır. Açıkçası, ele aldığımız haber kavramı, kendi içinde farklı gözükse de genel olarak bütün haberler ortak noktalara sahiptirler. Öyleyse haber kavramı, medya ve kitle iletişimini de içeren ortak bir anlam üretebilme yetisine sahiptir. Bir haberi kâğıttan okumanın, ya da izlemenin onu tam olarak analiz etmemize imkân sağlamayacağı bir gerçektir. Haber metni ya da metindeki kavramlar, ele alınan olay ile ilgili her şeyi kapsayacak anlamına gelmez. Çünkü televizyonlarda ya da gazetelerde bize gösterilen kadar gösterilmeyen haberler de vardır (Van Dijk, 1988: 3-4).

Haber söylem analizleri dünyanın değişik coğrafyalarında, farklı zamanlarda, farklı ideolojik çerçevelerle ele alınmıştır. Amerika Birleşik Devletleri'nde ki haber söylem çalışmalarına bakıldığında daha çok liberal bir bakış açısı ile haberlerin analiz edildiği görülebilir. Buradan çıkarabilecek sonuç, haber söylem analizleri, kendi coğrafyalarının siyasi yapısından tam olarak bağımsız değildir.

Basındaki haberlerin incelenmesi söylem çözümlemeci araştırmaların temel görevlerinden biridir. Gerçekten de reklamlar dışında hiçbir medya içeriği türü, kitle iletişim araştırmacıları, dilbilimciler ve söylem çözümlemesi yapan akademisyenler arasında bu kadar çok ilgi çekmemiştir. Bu ilginin nedenine, ancak haberlerin gündelik yaşamımızda ne kadar önemli bir yer tuttuğunun anlaşılmasıyla ulaşılabilir. İnsanların, dünya hakkındaki sosyal ve politik bilgileri, inançları, her gün okudukları ya da izledikleri çok sayıdaki haber bültenlerinden beslenmektedir. Gündelik konuşma dışında, basın ya da televizyon haberlerinden daha sık ve çok kişi tarafından karşılaşılan bir söylemsel pratik belki de yoktur (Van Dijk, 1991: 108-120, akt. Atabek).

Birçok haber çalışması anekdotik bir yapıya sahiptir. Çoğu zaman gazetecilerin deneyimlerini anlatan, ya da medyaya ve onların haberlerine karşı samimi tavsiyelerde bulunan ya da sert eleştiriler sunan bu yazılar eski gazeteciler tarafından yazılmıştır. Bu tür çalışmaları iyi okumanın bizlere faydası şu şekilde olacaktır: Günlük haberciliğin, günlük yaşam sosyolojisinde yerini anlamamız da ve analiz etmemizde bizlere yol gösterici olacaktır. Yazarlar genellikle dönemin kamuoyu tarafından çokça bilinen konuları ele almışlardır: örneğin başkanlık seçimi ya da altmışların ırk ayaklanmaları, watergate skandalı

ya da diğer önemli sosyal ve politik problemler, sorunlar ve olaylar vs. Bu örneklerden bu yaklaşımın ABD'de popüler olduğu sonucuna varabilmektedir (Wicker, 1978). Rosenblum, muhabirlerin nasıl çalıştıklarını, haberleri nasıl topladıklarını, ne tür sorularla karşılaştıklarını ve haberlerin ne kadar sansasyonel olarak karakterize edilebileceğini anlatıyor. Rosenblum, kitabının sonunda bu tür çalışmaları, haber ve habercilikle ilgili genel bir bildiri olarak deklare eder (Rosenblum, 1981: 223):

Bir demokrasi, bilinçli seçmenler olmadan işleyemez ve bu durum bir ülkenin iç işleri kadar, dış ilişkilerinde de önemli bir durumdur. Dış politika, Washington elitlerine, sözde uzmanlara ve lobi gruplarına kontrolsüz bırakılamaz. Dünya krizleri, zaman içinde öngörülebilirse, engellenebilme olasılığı olabilir. Ancak yurt dışından güvenilir raporlar gelmezse, bütün vatandaşlar krizler karşısında savunmasız ve zayıf olacaktır. Bu raporlar halka sunulmazsa ve saklanırsa hiçbir işe yaramaz, gazeteciler o raporları evlerine götürüp hatıra olarak saklayabilir.

Haber üretim organizasyonlarının çeşitli boyutlarda farklı açıklamaları vardır. Daha önce bahsi geçen çalışmalardan bazıları, örneğin, kamu veya şirket kontrolleri, yönetimleri, editörlerin ve diğer gazetecilerin hiyerarşisi ve haber bültenlerinin günlük rutinleri açısından, haber medya kurumlarının genel organizasyonuna büyük önem vermektedir. Bu nedenle, etkili bir çalışmada Gans (1979), haberlerin hem iletişim ağlarında hem de *Newsweek* veya *Time* gibi dergilerde nasıl üretildiğine dair birçok ayrıntı sağlar. Kapsamlı saha çalışması bize haber odaları, haberlerin vurguları, haber değerleri ve haber medyasının kapsayabileceği konular hakkında bir fikir verir. Buralara bakarsak haber üretiminin gerçekte ne olduğunu daha iyi anlayabiliriz ve toplumsal kısıtlamalar ile güncel değerler ve haberlerin altında yatan konular arasında bir ilişki kurabiliriz bu şekilde. Amerika Birleşik Devletleri'nde yaklaşımlar genel olarak statükoyu eleştirir. Ayrıca incelenen konular çoğunlukla Amerikan siyasi ve sosyal yaşamından doğmuştur. Birçok çalışma, haber medyasındaki hatalara veya önyargılara odaklanır ve iyileştirme önerileri sunar. Amerika Birleşik Devletleri'ndeki çalışmalar, genel olarak insan hakları, medeni haklar ve gazetecilik sorumluluğu açısından formüle edilmiştir.

Okyanusun diğer tarafına geçildiğinde, İngiltere'de 1970'ler de yapılan birçok çalışmada, Amerika Birleşik Devletleri'ndeki çalışmalarla bazı noktalarında benzerlikler bulunsa da, diğer bazı noktalarda oldukça farklı olduğu görülmektedir. İlk olarak, pratikte hemen hemen hiçbir İngiliz haber çalışması tamamen mikro-sosyolojik (etnometodolojik) bir bakış açısına sahip değildir. Aslında, çoğu çalışma bir politik sosyoloji geleneğinde formüle edilir. İkinci olarak Fransa ve İtalya'da yapılan çalışmalar çoğu Marksist bir yönelime sahiptir, Barthes, Foucault, Derrida, Pecheux veya Althusser gibi Fransız yapısalcılarının çalışmaları bu duruma

örnek olarak verilebilir. Bu yönelim, özellikle tarihsel ve sosyo-ekonomik bir bakış açısından, medya ve haberlerin ideolojik analizine daha fazla önem vermiştir. Üçüncüsü ve önceki noktaları ile ilgili olarak, haberlerin sınıfsal doğası, haber üretimi ve medya ile ilgilenmişlerdir. Buradan şu çıkarım yapılabilir, analiz edilen haberler daha çok sınıfsal temeller üzerinden yürütülmüştür. Ve son olarak, Fransız yapısalcılar kısmen sistematik bağlam ve söylem analizi üzerine çalışmalar yapmışlardır. Bu bakımdan, bu çalışmalar haber çalışmalarına önemli bir katkı niteliğindedir ve daha önce yapılmış olan deneysel ve mikro-sosyolojik yönelimli çalışmalara da önemli katkıları olmuştur. Genel olarak, İngiltere'de yapılan çalışmalar daha çok makro-sosyolojiden ilham almaktadır ancak ideolojik analize olan ilgisi nedeniyle, gerçek haber söyleminin daha somut örnekleri de vardır (Van Dijk, 1988: 7-9).

Gazetecilik ve haber, medya çalışmalarının her zaman odaklandığı noktalardan biri olmuştur. Belki de zaman içinde en yaygın araştırma konusu olan medya türü 'haber'dir. Medya çalışmalarında da pek çok gelişme ilk kez habercilik ve haber konuları ile ilgilenen araştırmacılar tarafından gerçekleştirilmiştir. Örneğin ilk kez katımlı gözlemle medya kuruluşlarını inceleyen araştırmacılar (Tuchman,1978a; Molotch ve Lester, 1988; Fishman,1988, akt. İnal) haber üretim kuruluşlarında çalışmalarını yapmışlardır. Yine içerik çözümlemesi tekniği haber araştırmaları ile gelişmiştir. İlk kez eleştirel yaklaşımla içerik çözümlemesini bir araya getiren yine haber çalışmalarıdır (Murdock, Elliot, Halloran, 1970, Halloran, 1974, akt. İnal). Farklı disiplinlerden gelen araştırmacıların medya ile ilgilendiklerinde yine en fazla odaklandıkları konu haber olmuştur. Lasswell'den günümüze, bunun çeşitli örneklerine rastlanabilmektedir. Medya kuramcılarının öncülerinden ve modernleşme okulunun bir üyesi sayılan Shramm'da bunların arasındadır. Nihayetinde, 1980 sonrasında dilbilim kökenli pek çok araştırmacı haberin söylemi üzerine çeşitli çalışmalar gerçekleştirmişlerdir (İnal, 1996: 25- 26).

Metinlerarası özelliklerin oluşturduğu benzeşme haberi kapalı bir metin olmaktan kısmen uzaklaştırırken, profesyonel kodlara ve örgütlü üretim pratiklerine dayanıyor olması haber metinlerini hala kısmen kapalı metinler olarak nitelenmesini olanaklı hale getirmektedir. Haber metinleri ve haberin alımlanma süreçlerine yönelik gerçekleştirilen nitel çözümlemeler, haberin, diğer medya türleri içinde özgün bir yere ve anlatı yapısına sahip olduğu yönünde bulgular ortaya çıkartmışsa da, metin-alımlama ilişkisi hala farklı karşıt açıklamaların egemenliğini sürdürdüğü bir sorun alanı olmaya devam etmektedir.

Gazetecilik ve haber, medya çalışmalarının her daim odaklandığı konulardan biri olmuştur. Medya çalışmalarında da pek çok gelişme ilk kez habercilik ve haber konuları ile ilgilenen araştırmacılar tarafından gerçekleştirilmiştir. Örnek verecek olunursa, ilk defa katılımlı gözlemle medya kuruluşlarını inceleyen araştırmacılar (Tuchman, 1978a; Molotch ve Lester, 1988; Fishman, 1988) haber üreten kuruluşlarda çalışmalar yapmışlardır. İçerik çözümlemesi tekniği haber araştırmaları ile gelişme göstermiştir. İlk kez eleştirel yaklaşımla içerik çözümlemesini bir araya getiren haber çalışmalarıdır (Murdock, Elliot, Halloran, 1970; Halloran, 1974). Farklı disiplinlerden gelen araştırmacılar medya ile ilgilendiklerinde yine en sık odaklandıkları konu haber olmuştur. Lassweell'den beri, bunun çeşitli örnekleri rastlamak mümkündür. Medya kuramcılarının öncülerinden ve modernleşme okulunun bir üyesi sayılan Shramm'da bunlarından biridir. 1980 yılı sonrasında dilbilim kökenli birçok araştırmacı haberin söylemi üzerine çeşitli çalışmalar yapmışlardır (İnal, 1996: 25-26).

2.5. Eleştirel Söylem Analizi

Metin analizleri Avrupa ülkelerinde edebi metinler üzerine yapılan çalışmalar ile başlamıştır. (Akt. İnal, Garnham.1983; Hard,1989; Eagleton, 1990) Daha sonra yapısalcı gelenek içinde metinler ortak yapısal özelliklerini ortaya koymak amacı ile irdelenmiştir. Kültürel çalışmalar ve post yapısalcılık dahilinde ise metinleri, ortak yapısal özelliklerini bulmaktan çok metnin yapılaşma sürecini ortaya koymak amacı ile ele alıp incelemenin üzerinde durulmuştur. Metinlerin ortak özelliklerinden çok her birini diğerlerinden ayıran farklılıklar, bunların oluştuğu bağlam ve metinlerarasılık üzerinde durulmuştur. Medya metin analizlerinde nitel yöntembilimlere geçişin önemine değinen Jensen(1991b), içerik çözümlemesinde söylem analizine, nicel yöntembilimden nitel yöntem bilimlere geçişte etkili olan gelişmeleri şöyle sıralamaktadır.

- a) Ampirik tekniklerin zayıf yönlerinin sorgulanmaya başlanması
- b) İnsani bilimler, antropoloji ve kültürel çalışmalardaki gelişmeler
- c) Kitle iletişimlerinin söylemsel bir olgu olarak kavranması
- d) Post endüstriyel, postmodern ve bilgi toplumu kavramsallaştırmaları tartışmalardaki etkin rolü
- e) 20. Yüzyılda yaşanan dilbilimsel dönüşüm

Jensen'e göre nicel analiz tekniklerini nitel analizlerden ayıran temel özellikler ise birincisinin tekrar üzerinde durması, metne dışarıdan bakması, ürün üzerinde durması, metni bağlamından yalıtarak ele alması, ölçümlere dayanması iken, diğerinin, bağlam üzerinde durması, metni içsel bir bakış açısı ile ele alıp yorumlaması, iletişim sürecini kompartlaştırmadan ele alması, oluşum ve anlam üzerinde durmasıdır. Jensen'e göre bir analizin nitel mi nicel mi olduğuna karar vermeden önce hangi çerçeveden metne bakıldığını incelemek gerekir (İnal, 1996: 76).

Jensen, nicel yöntemlerle yapılan analizlerin, metinleri anlamlandırma da yetersiz kaldığını savunduğunu görmekteyiz. Buradan şu çıkarım yapılabilir: Salt nicel yöntemlerle yapılan metin analizlerinin dilsel olarak bir anlam ifade etmeyeceği ve ancak nitel yöntemlerle beraber kullanıldığında verimli bir sonuca varılabilir.

Hem sosyal bilimlerin hem de insani bilimlerin iletişim sürecini tanımlarken üzerinde durdukları üç unsur vardır: Mesaj, kodlayıcılar ve toplumsal yapıdır. Farklı bir değişle söylem, öznellik ve bağlam... Bugün söylem kavramı tüm dilsel kullanımları kapsayacak şekilde kullanılmaktadır (Akt. İnal, Jensen, 1991b; Van Dijk, 1994).

Söylem çözümlemesi, eleştirel söylem çözümlemesi haliyle, 1970'lerin sonuna doğru özellikle Avrupa akademik çevrelerinde yaygınlaşarak, iletişim alanında yeni bir yöntembilimsel yaklaşım olarak yer almaya başlamıştır. Bunu, nesnel bilgi anlayışından öznel bilgi anlayışına doğru bir gidişe işaret ettiği ölçüde, pozitivist olamayan bir konum olarak nitelendirmek yanlış olmayacaktır (Atabek, 2007). Pozitivist bilim anlayışının birçok temel özelliği arasında nesnellik öne çıkarılmaktadır. "Pozitivizm, bilimsel bilginin vazgeçilmez bir koşulu olarak, nesnel bir gerçeklik alanının var olduğunu kabul etmektedir" (Köker, 1988:21, akt. Atabek 2007). Buradan şu çıkarım yapılabilir: Eleştirel söylem analizi ile birlikte pozitivist kalıpları yıkılmış ve nesnellik yerine daha öznel yaklaşımlar ile çözümlemeler yapılmaya başlanmıştır. Nixon ve Pover'a göre söylem gerçeğe değil, anlama yönelik bir çıkarım amaçlamaktadır (Nixon ve Pover, 2007:75). Herkes kendisine göre bir söylemi yorumlayabilir, söylemi çözümleyen kişinin yorumu muhtemel yorumlardan sadece biridir (Zajacova, 2002:38).

1980'lerin sonlarından itibaren eleştirel söylem analizi sosyal bilimlerde kökleşmeye başlamıştır. Eleştirel söylem analizi, teoriler, kategoriler, varsayımlar veya araştırma

yöntemleri ile geleneksel anlamda ayrı bir akademik disiplin olarak kabul edilemez. Bunun yerine, eleştirel söylem analizi, her biri farklı epistemolojik varsayımlara dayanan, farklı teorik modeller, araştırma yöntemleri ve gündemi içeren çeşitli yaklaşımları olan, problem odaklı, disiplinlerarası bir araştırma programı olarak görülebilir. Tüm bunları birleştiren, küreselleşen dünyadaki toplumsal adaletsizlik, iktidar sorunları, sosyo-politik ve kültürel değişimin göstergebilimsel boyutlarına olan ortak ilgileridir. Eleştirel söylem analizinin kökleri retorik, metin dilbilimi, antropoloji, felsefe, sosyo-psikoloji, bilişsel bilim, edebi çalışmalar ve toplumdilbilimin yanı sıra uygulamalı dilbilim ve pragmatikte de yatmaktadır (Wodak, 2001: 22).

Eleştirel söylem analizi dil ve toplum arasındaki ilişkiyi analiz eden, çok disiplinli, metodolojik bir yaklaşımdır. Van Dijk, eleştirel söylem analizini özellikle, ideolojinin, kimliğin ve eşitsizliğin metinler aracılığı ile yeniden üretimini sosyal ve politik bağlamda incelemede analitik bir yaklaşım olarak (Van Dijk, 2001: 352) önemle ele alır.

Van Leeuwen, eleştirel söylem analizi için şöyle der (2006: 294):

Eleştirel söylem analizi, metin ve konuşmanın toplumdaki eşitsizliği, adaletsizliği ve zulmü korumada ve meşrulaştırmada kilit bir rol oynadığı anlayışı üzerine kuruludur. Bunun nasıl yapıldığını göstermek için söylem analizini kullanır ve toplumda dil kullanımının bu yönüyle ilgili farkındalığı yaymak ve bulgulara dayanarak mevcut söylemlerde değişiklik yap açıkça savunmaktadır.

2.6. Söylemin Farklı Irksal, Sınıfsal Ayrımla Etkisi

İrkçılık sistemi iki ana boyuttan oluşur. Bunlar bilişsel ve sosyal ırkçılıktır. Bilişsel boyut, üstünlük ve farklılık ideolojilerine (beyaz Avrupalı ve diğerleri) dayanarak, baskın gruplar veya halklar tarafından paylaşılan önyargılı sosyal temsillerden oluşur. Sosyal boyut ise, genel olarak 'günlük ırkçılık' (Essed, 1991), yani etnik azınlıklara veya yabancılara karşı ayrımcı dışlama, marjinalleştirme ve sorunsallaştırma biçimleriyle tanımlanır.

Somut metin ve konuşma olarak söylem, yerel sosyal etkileşim düzeyindedir. Örneğin, (beyaz) çoğunluğun ve kurumlarının 'baskın söylem düzeni', diğerleri hakkında veya başkalarına yönelik olumsuz söylemlerle oluşturulur. Aynı zamanda söylem, ırkçılığın bilişsel ve sosyal yapılarının, çeşitli sosyal bağlamlarda etnik önyargıların nasıl ortaya çıkarıldığı ile ilgilidir. Yani, ırkçı söylem, biliş ve toplum için teorik çizgiler boyunca metin ve konuşma yoluyla öğrenilir (Van Dijk, 1998: 25).

Medyada, etnik gruplar veya göçmenler taraflı ve ideolojik bir şekilde sunulmaktadır. Hartmann ve Husband (1974) tarafından yapılan araştırmada, İngiliz medyasında, özellikle popüler basında siyahi göçmelerin göçü bir istila olarak gösterilmiş ve ülkenin otokton (yerli) nüfusu için bir sorun olarak lanse edildiği bize gösterilmiştir. Azınlık gruplar, medya tarafından genellikle suç ile ilişkilendirilir (bkz. Hall ve arkadaşlarının soygun dalgası üzerine çalışmaları, 1978) ama onlara karşı işlenen ırkçılık ya da şiddet eylemlerine yeteri kadar yer verilmez.





3. GÖÇ VE MEDYA

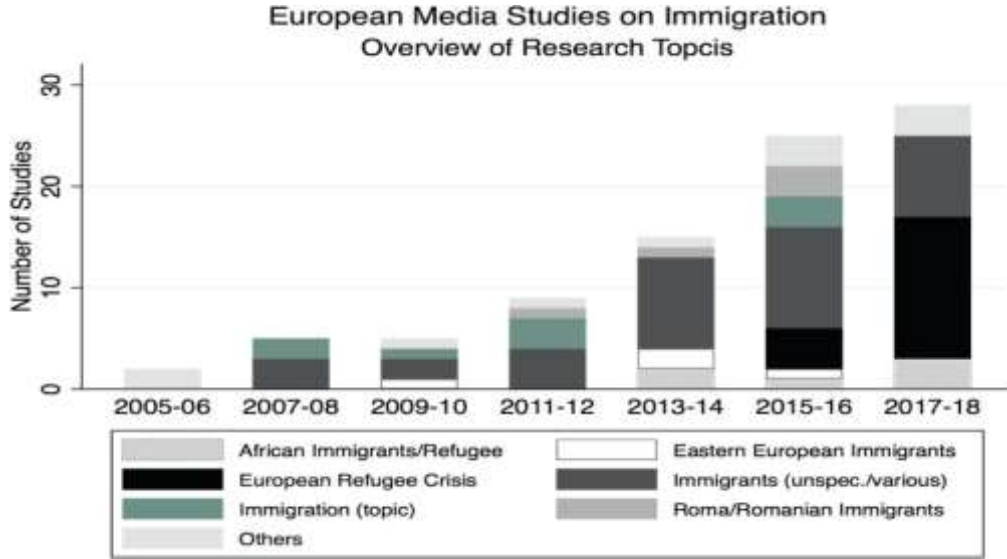
3.1. Avrupa Medyasının Göç Haberlerine Karşı Tutumu

Uluslararası göç hareketliliği, birden çok devleti ilgilendiren bir durumdur. Son yıllarda yaşanan göçlerin ölçek ve çeşitliliğindeki artış göz önüne alındığında, neredeyse bütün ülkeler bu göç hareketlerinden etkilenmektedirler (Castles, de Haas, Miller, 2014). Bazı ülkeler bu göç hareketlerinden olumlu etkilenirken, bazıları da çeşitli düzeylerde olumsuz etkilenir.

Uluslararası göç konusunun kamuoyu araştırmalarına dâhil edilmesi bu yüzden şaşırtıcı olmamaktadır. Ancak göçlerin politik önemi, sayısal öneminden ağır basmaktadır. İngiltere’de yapılan bir medya içerik analiz raporunda yer alan bilgilere göre, İngiliz yazılı ve görsel basınında, spor haberlerine yüzde 24-30, ekonomi haberlerine yüzde 19-20, bilim ve sağlık haberlerine yüzde 8-10 oranında yer verilirken, göç ile ilgili haberlere yüzde 2-3 oranında yer verildiği gözlemlenmiştir. Medyada göçmenler veya göçün neden bu kadar az yer aldığı sorgulandığında, bu durumun oluşmasında en az 3 neden olduğu anlaşılmaktadır. İlk olarak, nedensellik zinciri ve nedenler ile sonuç arasındaki ayrımlar karmaşık olsa da, medyanın göçmenlik ile ilgili genel görüş ve politik ajandaları etkileyebileceği konusunda genel bir kabul vardır. Eğer göç ile ilgili haberler medyada fazlaca yer alırsa, bu durumda halkın göçe karşı tutumu değişebilir. İkincisi neden ise, eğer medyada göçmenlerle ilgili haberlere fazla yer verilirse, göçmenlerin kendilerinin toplumda nasıl algılandıkları ile ilgili konularda (geniş ölçüde kabul edilme veya dışlanma, adil bir şekilde temsil edilme veya günah keçisi ilan edilme gibi konularda) algılarının etkilenebileceğidir. Üçüncü neden ise, artık küresel olarak birçok medya organına ulaşım mümkündür. Bu kapsamda göçmenlerin gitmeyi istedikleri ülkelerin göçe olan tutumlarının onların kararlarını etkileyebilecek olmasıdır (McAuliffe, Weeks ve Koser, 2015).

Grafik 1’de, Avrupa medyasında 2005 ile 2018 yılları arasında göç ile ilgili yapılmış olan haber sayılarına yer verilmiştir.⁵

⁵ <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/23808985.2018.1497452>



Grafik 3.1. Yıllara göre Avrupa'da yapılmış göç çalışmalarının konulara göre dağılımı

Grafik 1'e bakıldığında 2005 ile 2006 yılları arasında sadece Afrikalı göçmen ya da mültecilere medyada yer verildiği anlaşılmaktadır. İlerleyen yıllarda farklı göç konularına da yer verildiği görülmektedir. 2015 yılına gelindiğinde Avrupa'ya yapılan göç dalgasının artmasıyla beraber, Avrupa medyasında göç haberlerinin daha çeşitli biçimlerde ve daha fazla yer aldığı tabloda anlaşılabilmektedir.

3.2. 2015 Avrupa Mülteci Krizi

2010 yılının sonlarında ilk olarak Tunus'ta başlayan Arap Baharı olayları zamanla birçok ülkede etkisini göstermeye başlamıştır. Arap Baharı olayları neticesinde bazı ülkelerde siyasi ve sosyolojik değişimler gerçekleşmiştir. Uzun yıllar devlet yönetimlerinde yer alan devlet adamları bu ayaklanmalar sonucunda iktidarlarını kaybetmiş ve yerleri farklı siyasi kişilikler ve anlayışlar doldurmuştur. Bazı ülkelerde siyasi karışıklıklar sürerken, hâlâ iç savaşların devam ettiği ülkeler bulunmaktadır. Özellikle 2011 yılında Libya'da Muammer Kaddafi'nin devrilmesi ile Libya'da siyasi bir otorite krizi meydana çıkmış ve bu kriz neticesinde bir iç savaş başlamıştır. Büyük bir iç savaş günümüzde de devam etmektedir. Öte yandan 2011 yılında Suriye'de başlayan, büyüyen iç savaş onuncu yılda da devam etmektedir. Öte yandan 2011 yılında Suriye'de başlayan iç savaş günümüzde henüz sonlanmamıştır. Arap ve Ortadoğu ülkelerinde yaşanan bu siyasi ve sosyolojik olaylar neticesinde, büyük bir göç dalgası yaşanmıştır. Savaşın uzadığı Irak'tan da göçler yaşanmıştır. Suriye iç savaşından kaçan mültecilerin büyük bir çoğunluğu Türkiye'ye sığınmıştır. Türkiye sığınan mültecilerin bir bölümü deniz yolu ile Avrupa topraklarına geçme yolunu seçmiştir. Genellikle Ege

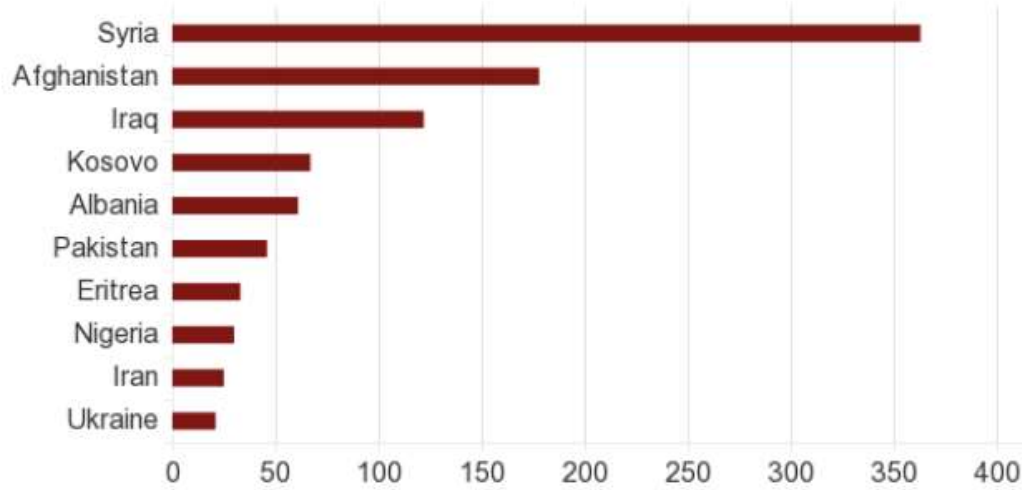
Denizi üzerinden Yunanistan'a bağlı adalara oradan da Avrupa'nın değişik ülkelerine iltica etme yoluna gitmişlerdir.

3.2.1. 2015 Avrupa Mülteci Krizinin Sebepleri

“Suriye’deki kriz 2015 yılında yaşanan göç dalgasının en büyük sebebi sayılsa da sayıları neredeyse bir buçuk milyona yaklaşan mülteciler dünyanın değişik yerlerinden siyasi, sosyal ve ekonomik sebeplerden 2015 yılında yaşanan bu göç dalgasına kapılmışlardır. Afganistan, Pakistan ve Irak’ta devam eden şiddet, Eritre’deki insan istismarları, Kosova’daki ekonomik zorluklar gibi sebepler insanları bu göç dalgasına dahil olmaya ittiği anlaşılabilmektedir. Grafik 2’de, 2015 yılında Avrupa’da yaşanan göçmen krizi neticesinde, Avrupa’daki çeşitli ülkelere sığınma başvurusunda bulunan mültecilerin köken olarak dağılımı görülebilmektedir.⁶

Top 10 origins of people applying for asylum in the EU

First-time applications in 2015, in thousands



Source: Eurostat

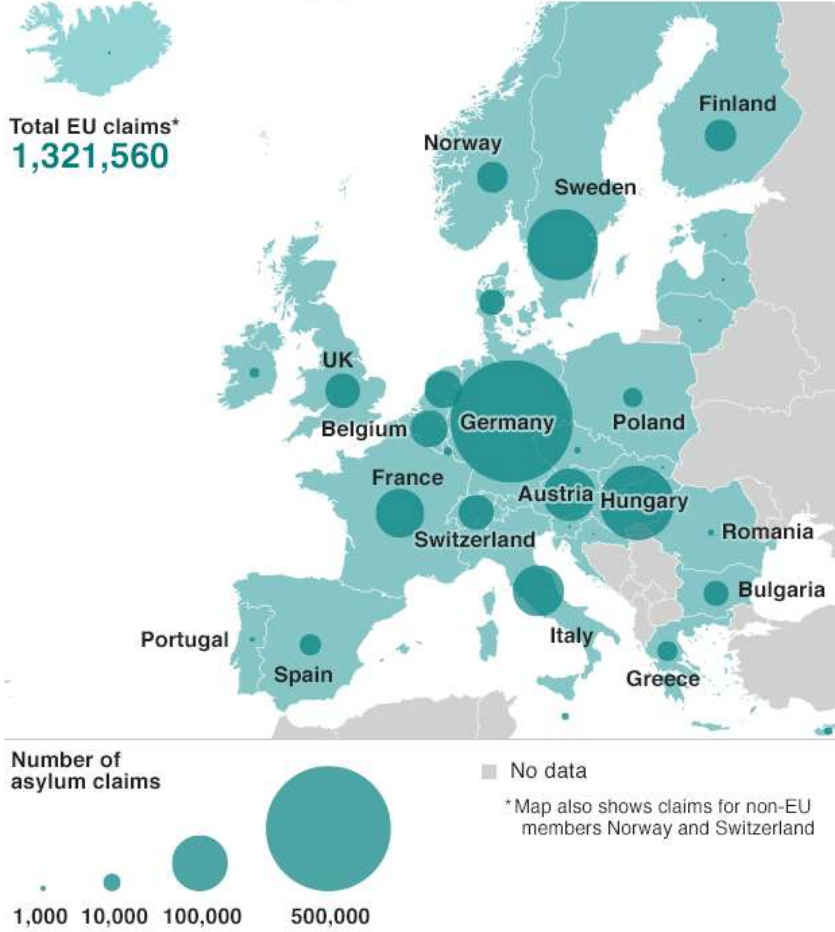
Grafik 3.2. 2015 Yılında Avrupa ülkelerine sığınma başvurusunda bulunan insanların etnik olarak dağılımları

Grafik 2’ye bakıldığında Suriye’nin listede en başı çektiği görülmektedir. Diğer taraftan Eritre ve Nijerya gibi Afrika ülkeleri de tabloda yer almaktadır.

⁶ <https://www.bbc.com/news/world-europe-34131911>

Avrupa'ya ulaşan göçmenlerin hepsi sığınma başvurusu yapmasa da büyük bir çoğunluğunun sığınma başvurusu yaptığı anlaşılabilmektedir. 2015 yılında Avrupa'ya ulaşan bir milyondan fazla göçmen aşağıdaki tabloda görülecek üzere çeşitli Avrupa ülkelerine sığınma başvurusunda bulundukları görülmektedir''(4 mart 2016 BBC haberi)⁷.

Asylum claims in Europe, 2015



Source: Eurostat

BBC

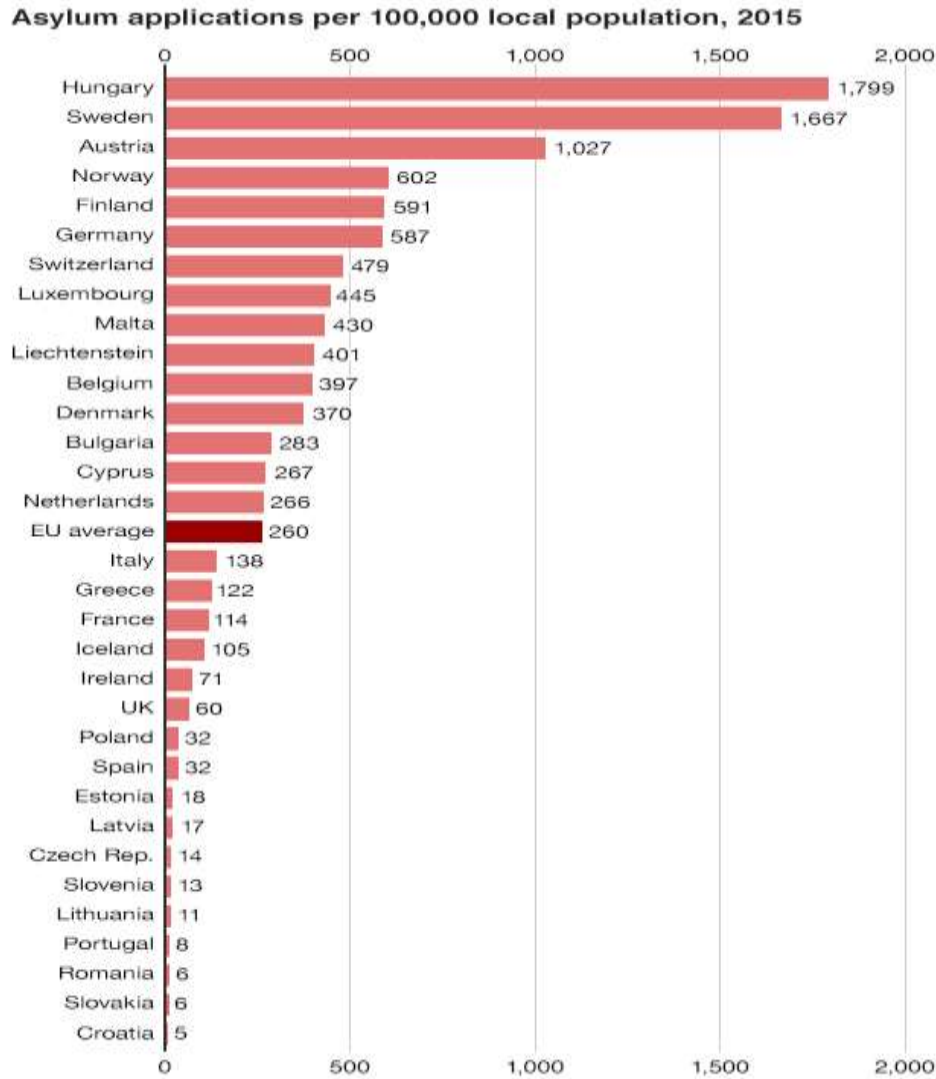
Grafik 3.3. 2015 yılında Avrupa'daki sığınma taleplerinin ülkelere göre dağılımı

Grafik 3'e bakıldığında 2015 yılında en fazla sığınma başvurusunun Almanya tarafından alındığı görülebilmektedir. Almanya'nın ardından ise Macaristan ve İsveç gelmektedir.

⁷ <https://www.bbc.com/news/world-europe-34131911>

3.2.2. 2015 Mülteci Krizinden En Çok Etkilenen Ülkeler

Almanya 2015 yılında Mülteciler tarafından en fazla sığınma talebi olan ülke olsada, nüfus sayısı göz önünde bulundurulduğunda en etkilenen ülkenin Macaristan olduğu anlaşılmaktadır. Macaristan'ın her 100.000 kişiye oranla 1800 adet sığınma başvurusu aldığını görülmektedir. Bu oranda Macaristan'ı 2015 Mülteci krizinde en çok etkilenen ülke konumuna getirmiştir.



Source: Eurostat

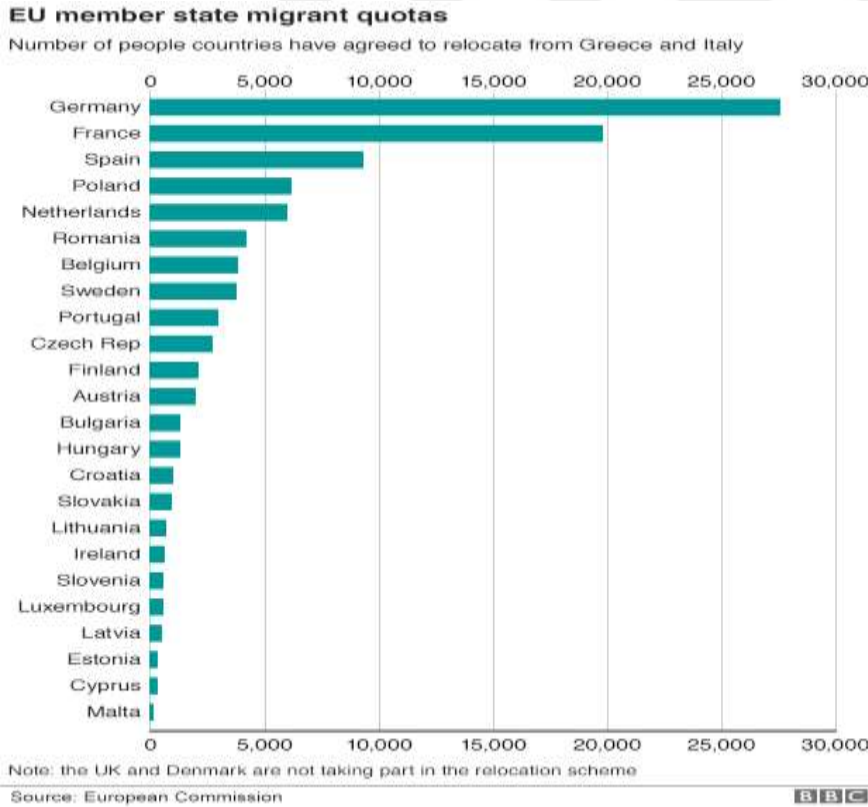
BBC⁸

Grafik 3.4. 2015 yılında ülkelerin her 100,000 kişilik nüfuslarına oranla aldıkları sığınma başvurusu sayıları

⁸ <https://www.bbc.com/news/world-europe-34131911>

3.2.3. 2015 Göç Dalgasının Avrupa’da Yansıması

2015 göç dalgasının Avrupa ülkeleri arasında tedirginliğe yol açtığı anlaşılmaktadır. Özellikle göçmenlerin çoğuna ilk süreçte ev sahipliği yapmak zorunda kalan Yunanistan, İtalya ve Macaristan ile diğer Avrupa ülkeleri arasında bazı gerginliklerin açığa çıkması kaçınılmaz olarak ortaya çıktığı gözlemlenmiştir. Hiçbir ülke orantısız bir şekilde mültecilerin sorumluluklarını almak istememiştir. Ve mevcut mültecilerin orantılı bir şekilde bütün ülkeler arasında dağılması yönünde yoğun tartışmalar yaşanmıştır. Bu yaklaşım sebebiyle 2015 yılı Eylül ayında Avrupa Birliği Bakanları tarafından alınan karar neticesinde 160,000 mültecinin orantılı bir şekilde bütün Avrupa Birliği ülkeleri arasında dağıtılması kararlaştırılmıştır. İlk olarak sadece İtalya ve Yunanistan’da bulunan mültecileri kapsamaktaydı bu karar. Macaristan bu kararın dışında tutulmuştur. Daha sonra Macaristan hükümeti ile de anlaşmaya varılmıştır. Bu anlaşmalar sonucunda her AB ülkesine belli mülteci kotaları tanımlanmıştır.⁹



Grafik 3.5. AB ülkeleri göçmen kotaları

⁹ <https://www.bbc.com/news/world-europe-34131911>

2015 mülteci krizi sırasında ve sonrasında Avrupa medyasında birçok makale yazılmış ve birçok haber yapılmıştır. Avrupa genelinde ve özellikle AB'nin kilit ülkelerinde bu sürecin farklı yorumları karşımıza çıkmaktadır. Yapılan haberlere bakıldığında ele alınan konuların sadece jeopolitik, politik ya da ekonomik konular olmadığı anlaşılmaktadır. Ayrıca ülkelerin geçmişte yaşadıkları bireysel ya da toplu iltica deneyimleri sonucunda ülkelerin yaşadıkları sorunlara da değinilerek ülkelerin göç politikalarının etkilenmesinin amaçlandığı tahmin edilmektedir.

Aynı zamanda hem Avrupa'da hem de ötesinde sağcı popülist, milliyetçi ve nativist düşüncelerin yeniden canlanmasıyla körüklenen ötekileştirmenin, sürekli dışlayıcı söylemi, bu tartışmalara kesinlikle katkıda bulunmuştur (Wodak & Krzyzanowski, 2017).

Söylemlerin neredeyse tamamında, özellikle göçmenler ve sığınmacılar konusunda, etno-milliyetçi "korku siyasetinin" vurgulandığı görülmüştür. (Wodak, 2015) Göçmenlere karşı takınılan bu tavrın kamusal alanda da etkilerinin olduğu gözlemlenmiştir. Yapılan bu haberler neticesinde siyasilerin göçmenlere karşı tutumları değişmiş ve göçmenlere karşı fiziksel şiddete varan eylemler gerçekleştirilmiştir.

2015 yılında Avrupa'ya yönelik yapılan yoğun göç hareketlerinin Avrupa medyasında "Mülteci Krizi" kelimesi ile tanımlanmasına karşı çıkan bir çalışmayı incelediğimizde, bu kavramın bir panik havası yaratmak ve siyasilerin kendi ideolojilerini kamu üzerinde meşrulaştırmak için böyle bir kavramın kullanıldığı düşüncesi öne sürülmüştür. Çalışmada "Kriz" kelimesinin damgalayıcı bir etkisinin olduğu ileri sürülmekte ve bu kelimenin gereksiz bir panik havası yarattığı düşünülmektedir. "Kriz" kelimesinin keyfi bir şekilde kullanılmadığı, kasıtlı ve bir amaca hizmet ettiği düşünülmektedir. Ayrıca yapılan çalışmada göçmenlere karşı kullanılan kavramlara derinlemesine bir inceleme içine girildiği görülmektedir.

Göç, özellikle ilgili tartışmaların ideolojileştirilmesi açısından son yıllarda oldukça siyasallaşmış bir konu haline geldi ve aynı zamanda siyaseti, göçle ilgili halkın görüşlerini etkili bir şekilde dikte etmek için kilit konum haline getirdi. Birkaç on yıl önce göç, siyasette ve daha geniş kamusal alanlarda kesinlikle çok daha az tartışılırken (Wodak ve Pelinka, 2002), günümüzde konu gerçekten de en sık tartışılan ve en güçlü şekilde siyasallaştırılan konulardan biri haline gelmiştir. Bu durum göç kavramının medyadaki temsillerini de

etkilemektedir. Medyada mülteciler, göçmenler, sığınmacılar gibi kavramlar zaman zaman değişerek yer aldığı görülmektedir. Göçün medyadaki temsilleri zamanla, göçün siyasallaşmanı sağlamıştır. Avrupalı siyasetçiler göçmenleri ötekileştirerek kendilerine siyasi rant sağlama peşine düştükleri düşünülmektedir. Özellikle sağcı – muhafazakâr partilerin çevrimiçi sosyal medya aracılığı ile göçmen karşıtı bir retorik ile kamuya paylaşım yaptıkları görülmektedir” (Krzyżanowski, Triandafyllidou & Wodak, 2018).

2008 küresel krizi Avrupa Birliği ülkelerini de etkilemiş ve 2008’den 2015 mülteci krizine kadar geçen sürede Avrupa Birliği ülkelerinde mali sorunlar yaşanmaya başlanmıştır. Bu sorunlar neticesinde Avrupa Birliği ülkelerinde işsizlik oranı artmış ve insanların refah seviyeleri düşmeye başlamıştır. Tüm yaşanan bu sorunlar ile birlikte 2015’te yaşanan göç krizine yönelik tepkilerde bir artış olduğu görülmektedir. Mali ve ekonomik kriz sadece AB iltica ile ilgili politika oluşturma süreçleri üzerinde değil, aynı zamanda Avrupa'daki mültecilerin gerçek durumu üzerinde de bir etkiye sahipti. Mülteciler uluslararası ve Avrupa hukukunda belirtilen haklara erişmek için mücadele etmişlerdir. Sıkı bütçe kısıtlamalarıyla karşı karşıya kalan bazı üye devletler, sığınma sistemlerinin ve işlemlerinin işleyişini sürdürmekte zorlanmışlardır.

Mali ve ekonomik krizin ardından, bazı üye devletlerde artan işsizlik oranı ve yaşam standardının azalması, yabancı düşmanlığı, ırkçılık ve üçüncü ülke vatandaşlarına yönelik şiddetin artmasına neden olmuştur. Avrupa Konseyi Genel Sekreteri Thorbjørn Jagland, ‘Avrupa’da insan hakları, demokrasi ve hukukun üstünlüğünün şu anda, Soğuk Savaş’ın sona ermesinden bu yana benzeri görülmemiş bir krizle karşı karşıya olduğunu belirtmiştir (Avrupa Komisyonu, 2014: 5).

Avrupa Birliği ülkelerinde, mali ve ekonomik durumun git gide kötüleşmesi, sıkı bütçe kısıtlaması olan bazı üye devletler, mültecilerin sığınma prosedürlerine uymakta zorluk çektikleri ve mültecilerin bu haklarının tehlikeye girdiği, Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği tarafından yayınlanan 2014 Avrupa raporunda yer almıştır (UNHCR 2014a).

AB'nin iltica politikasında eski bir konudur ve bu nedenle ekonomik ve finansal krizden önce gelir. (Thielemann ve Dewan, 2006) Ortadoğu’daki savaşlar ve devrimler neticesinde artan mülteci sayılarından en çok Güney Avrupa ülkelerinin etkilendiği görüşü ortaya çıkmıştır.

İtalya, göç ve iltica alanında diğer AB üye ülkelerinden daha fazla dayanışma çağrısı yapmıştır (EurActiv 2014). Kuzey Avrupa ülkeleri özellikle Almanya, Güney Avrupa ülkelerinin daha fazla dayanışma isteklerini kabul etmemek için istatistiksel verileri öne sürmüştür.

AB'deki tüm iltica başvurularının %72'si 2014 yılında sadece beş üye ülkede yapılmıştır (Avrupa Komisyonu 2015a, 13). Yaklaşık olarak her 3 mülteciden biri Almanya'ya sığınma başvurusu yapmıştır. 2014 yılında en fazla sığınma başvuru alan beş ülke sırayla şöyledir: Almanya, İsveç, İtalya, Fransa ve Macaristan'dır. Bununla birlikte, mutlak nüfus sayısına göre, 2014 yılında en fazla iltica başvurusu alan, İsveç (bin kişi başına 8.4 başvuru sahibi), ardından Macaristan (4.3) ve Avusturya (3.3) olmuştur (Eurostat, 2015).

AB, mevcut sistemin temellerini korurken, Güney AB üye ülkelerine göç akışlarıyla mücadelede desteğini artırmaya çalıştı. Bu önlemler, yasal entegrasyon sürecinde tanımlanan AB iltica kurallarının temel unsurlarına karşı argümanlar olmamış, ancak AB iltica rejiminin sürdürülebilirliğini ve güvenilirliğini sağlamayı amaçlayan yeni bir politika katmanı eklemiştir. Bunlar, finansal dayanışma, AB sınır ajansı Frontex ve Avrupa sığınma destek Ofisi (EASO) aracılığıyla operasyonel destek ve gönüllü yer değiştirme önlemleri olarak sınıflandırılabilir (fra 2011, 36-37)" (Trauner, 2016).

AB liderlerinin mülteci krizine daha kararlı ve tutarlı bir yaklaşım benimseme konusundaki isteksizliğinin temel nedenlerinden biri, Avrupa çapında göç ve iltica ile ilgili yüksek düzeydeki halk kaygısı olmuştur (UNHCR 2015 / Berry vd.). Birçok Avrupalı göç konusunda sınırlı bir tepkiye sahipken, siyasi söylemler ve medyada kullanılan dil neticesinde, göçmenlere karşı olan tepkilerin arttığı gözlemlenmiştir. 2015 mülteci kriziyle birlikte yeni bir reform hazırlayan CEAS (Common European Asylum System)'in reformu tehlikeye girdi. Çünkü bu reform ile birlikte üye ülkelerin alacakları mülteci sayısında artış olacaktı. Ayrıca 2015 mülteci krizi, aşırı sağcı partilerin popülaritesini artmasına sebep olmuş, bununla birlikte iltica merkezlerine saldırılar düzenlenmiş ve Schengen sınırlarının kısmi kapatılması da dahil olmak üzere Avrupa çapında siyasi tartışmalara ve sosyal gerilimlere yol açmıştır (Consterdine, 2018).

3.3. 2015 Göç Krizi Sırasında ve Sonrasında Avrupa Medyasının Tutumu

3.3.1. 2015 Mülteci Krizi Sırasında Avusturya Medyasının Tutumu¹⁰

‘‘2015 göç krizinin Avusturya medyasında nasıl yer aldığına dair yapılan bir çalışmada, 2015 yılı ocak ayı ile 2016 yılı ocak ayında, bu göç krizi ile ilgili Avusturya medyasında yer alan içerikler, içerik analizi metodu ile analiz edilmiştir. Bu analizler sonucunda, göç krizinin siyasi ve ekonomik yönden olumsuz etkileri baskın bir şekilde içeriklerde yer aldığı anlaşılmıştır. Göç krizine insancıl çerçeveden yeterince bakılmadığı ve göç krizinin arkasındaki sebeplere çok az yer verildiği yapılan araştırmanın sonuçları arasında yer almıştır.

Yapılan araştırmada 1 Ocak 2015 ile 27 Ocak 2016 arasında Avusturya’da en çok tiraja sahip olan gazetelerdeki toplam 10,606 haber ve köşe yazılası incelenmiştir. Seçilen haber mecralarının, Avusturya nüfusunun büyük çoğunluğuna hitap ettiği incelemede belirtilmiştir. Araştırmanın bir yıldan fazla bir süreye yayılmasındaki amaç ise, mülteci krizinin farklı zamanlarda medyada nasıl temsil edildiğini sağlıklı bir şekilde değerlendirmek olduğu belirtilmiştir.

Çalışma gazetelerde yer alan içerikleri incelerken kendisine 8 adet ana çerçeve belirlemiştir. Bu çerçeveler şu şekildedir: 1. Yerleşim, 2. Kabul/ Dağıtım 3. Güvenlikleştirme, 4. Suçluluk, 5. Ekonomizasyon, 6. İnsancılık, 7. Arka plan/ Mağduriyet, 8. İşgücü Piyasası Entegrasyonu.

Ele alınan haberlerde, mültecilerin *yerleşim yeri* konusunda gazetelerde şu noktalar yoğun şekilde vurgulandığı anlaşılmıştır: ‘Yerleşim çerçevesi, 2015 mülteci krizi boyunca merkezi bir tartışmayı yansıtıyor, çünkü geçici ve kalıcı yerleşime ve dolayısıyla mültecilerin gelişinin idari yönlerine atıfta bulunuyor. Ana odak noktası, özellikle mültecilerin çadır kamplarına, konteynerlere ve askeri kışlalara yerleştirilmesi konusunda geçici barınak sağlanmasıdır. Bununla ilgili olarak, *kabul/dağıtım* çerçevesi, krizi yönetmek ve hem ulusal hem de Avrupa düzeyinde yeterli bir çözüm bulmak için siyasi çabaları vurgulamaktadır.’

¹⁰ <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/1369183X.2017.1282813?src=recsys>

Araştırmada odaklanan diğer bir çerçeve olan *suçluluk* temasının gazetelerde nasıl ele alındığı incelendiğinde, mültecileri yasadışı ulaşım biçimleriyle ilişkilendirerek, şüphe ve önyargı ortamı yaratarak sorun odaklı bir imajın çizildiği anlaşıldığı görülmektedir.

Benzer şekilde çalışmada, *ekonomizasyon* çerçevesine bakıldığında, büyük miktarlarda paraya atıfta bulunarak, mültecilerin ekonomik yükler getireceği ve ev sahibi ülkenin refahını tehdit olarak eden unsurlar olarak yer aldığı sonucuna varılmıştır.

İnsancılık çerçevesine bakıldığında, daha önceki ele alınan maddelerin aksine burada, ev sahibi toplumun gönüllü yardımını ve misafirperver bir kültüre katkılarını vurgulandığı ve böylece kamusal söylemde insani bir duruş çağrısında bulunulduğu anlaşılmıştır.

Güvenliği artırma konusuna bakıldığında, göçmenlerin ülkeye girişini engellenmesi için katı önlemlerin alınması gerektiği ve hatta Avusturya sınırlarının tel örgü ile çevrilmesi konusunun tartışmaya açıldığı, yapılan çalışmada varılan sonuçlardan biridir.

İncelenen raporlamada kullanılan *arka plan / mağduriyet* çerçevesi ile aslında ilgili uluslararası siyasete (yani İslam Devleti ile savaşmak veya AB'nin dış sınırlarını yönetmek) ve Akdeniz kıyılarındaki olağanüstü duruma atıfta bulundukları görülmüştür. Ayrıca mültecilerin çaresiz durumlarına hitâp ederek, sorumlu olmadıkları koşulların pasif kurbanları olarak konumlandırıldıkları görülmektedir (Van Gorp, 2005).

Son olarak, *işgücü piyasası entegrasyon* çerçevesi incelendiğinde, krizin uzun vadeli sonuçlarına vurgu yapıldığı anlaşılmıştır. Ayrıca sosyal entegrasyon, ekonomik değişim ve istihdamla ilgili umutlar ve endişeler dahil olmak üzere mültecilerin işgücü piyasasına erişimine ve bunların iş gücü piyasasına olan etkilerine odaklandıkları da yapılan incelemede elde edilen sonuçlar arasında yer aldığı görülmüştür (Quinsaat, 2014).

Özet olarak, yapılan çalışmada araştırma döneminde incelenen ve Avusturya'nın hemen hemen tamamına ulaşan gazetelerde, esas olarak göçmen tehdidi, grup kutuplaşması, göçmenlerin yerleşim sorunlarının ele alındığı ve aynı zamanda ülkenin iltica politikasındaki insani tutuma değinildiği görülmektedir ve yapılan araştırmada varılan sonuçlar arasında mültecilerin göç etmelerinin arkasındaki sebeplere de değinildiği anlaşılabilmektedir (Greussing & Boomgaarden, 2017).''

3.3.2. 2015 Mülteci Krizi Sırasında Almanya Medyasının Tutumu

2017 yılında yayınlanan, Bastian A. Vollmer ve Serhat Karakayalı'nın ilgili makalesinde 2015 göç krizi süresince, Almanya medyasında göçmenlerle ilgili söylemlerde nasıl bir değişiklik olduğu incelenmiştir.

“1960’ların başlarında Batı Almanya’nın iş gücüne ihtiyaç duyması neticesinde birçok göçmen çalışmak için Batı Almanya topraklarına göç etmiştir. 1973 yılına gelindiğinde, Münchner Merkur gazetesi 9 Eylül 1973 tarihindeki sayısında bir milyondan fazla Türk, Almanya’da çalışmak için buraya gelmeye çalışıyor ve bu Almanya için bir tehdit olarak lanse edilmiştir.

Milyon terimi, sadece yüksek bir sayı olduğu için değil, aynı zamanda önemli bir eşik gibi görüldüğü için, kamuoyunun dikkatini çekmek için kullanılmıştır. *Der Spiegel*, 1970’lerin başında bu terimi kapak sayfasında basitçe "Bir milyon Türk" (22/07/1972) olarak kullanmıştır.

2015 yılına gelindiğinde, *Augsburger Allgemeine* 14 Eylül 2015 Tarihinde yayınlanan sayısında “ Bir milyon mülteci?” şeklinde manşetle bir habere yer vermiş ve bu durumu bir tehdit olarak ele almıştır.

Almanya bağlamında, bu değişikliğin ana nedenlerinden biri, göç politikası söyleminin son on yıllardaki dönüşümü, yani işe alma politikalarında giderek daha zorlu bir entegrasyon politikası güdülmesidir (Baringhorst ve diğerleri, 2006; Matouschek vd., 1995).

AB’nin dış sınırları mülteciler için en ölümcül sınırlar arasındadır. Akademik topluluğun ve uluslararası STK’ların tavsiyeleri ve tekrar eden taleplerine karşı, AB ve üye devletleri göç rejimlerini giderek daha fazla kısıtladılar ve sınır rejimlerini güçlendirdiler (Vaughan-Williams 2015; Vollmer 2014, 2016a).

Öte yandan, göç hareketleri medya tarafından farklı şekilde ele alınmıştır. Tika basa dolu tekneler bir göç simgesi olarak kullanılmıştır.

Makalede Almanya medyasında yer alan haberlerin analiz edildiği görülmektedir. Bu çerçevede makalede yer alan bazı haberler ve haberlerin analizlerine yer verilmiştir. 4 Nisan

2015 Tarihinde *Der Focus* gazetesinde yer alan bir haberin manşeti şu şekildedir: ‘Göçmen mezarlığı: Akdeniz’’. Bu haberde helikopterle havadan Akdeniz üzerinde Avrupa’ya göç etmeye çalışan kalabalık bir göçmen botu ve korkulu gözlerle kurtarılmayı bekleyen ve gözlerini helikoptere dikmiş göçmenler yer almıştır. 9 eylül 2015 Tarihinde Bild gazetesi yaptığı haberde benzer şekilde, ‘Akdeniz kitlesel bir mezarlığa dönüşüyor’ manşetini kullanmıştır. ‘Kitlesel göç ve kitlesel mezarlar’ terimleri, sağ-muhafazakâr bir yayın ilkesi olan Bild gazetesinde yer alan ve dikkat çeken terimlerdir. Sağ-muhafazakâr yayın organları, sınır güvenliğinden bahsetmesinin yanı sıra, teknelerde zor durumda bulunan göçmenlere yardım edilmesinden de bahsedildiği anlaşılmıştır.

Tekne resimleri, özellikle "mülteci krizi" sırasında Almanya'da bir simge haline geldi. Görüntü ve aynı zamanda 'aynı gemide oturmak' metaforu ve bir ülke olarak Almanya'yı temsil eden bu tekne, 2015'teki 'mülteci krizinden' çok önce, siyasi söylemde sıkça kullanıldı. 1990'ların söylemsel ortamında, tekne metaforu, esas olarak mekânın sınırlandırılması fikrini ifade etti. “Tekne” kapasite için bir metaforu. Bu ifade, 1990'larda merkez sağ partiler tarafından sıklıkla kullanıldı (Vollmer, 2014).

Sonuç olarak, yaşanan küresel olaylar, Almanya’ya yönelik göç hareketliliklerinin artmasına sebep olmuştur. Bununla birlikte, Almanya’da göçmenlere olan tepkinin yeniden canlandığı görülmüştür. Bu tepkilerdeki en önemli rol, göçmeleri bir nevi şeytanlaştıran ve onları maddi bir yük olarak gösteren medyadır. Bu durum AB’deki sağ partiler tarafından oy devşirmek için bir fırsat olarak görülmüştür.

Medyanın göçmenleri şeytanlaştırması, onları ekonomik bir yük olarak göstermiş ve adeta bir kategori oluşturmuştur. Bu kategori, sosyo-ekonomik koşullar, yoksulluk veya yetersiz beslenme tehdidi nedeniyle ülkelerini terk etmek zorunda kalan çok sayıda insanı kapsamaktadır. Zorunlu göç eden insanları şeytanlaştırmak ve gayri meşrulaştırmak endişe vericidir ve Almanya, Avrupa ve dünya çapında yeni bir kategorik dışlama süreci biçimini temsil eder (Vollmer, Karakayali, 2017).’’

3.3.3. Sosyal Medya Platformlarında Siyasilerin Göçmenler ile ilgili söylemleri¹¹

“2019 yılında yapılan bir çalışmada özellikle 2015 mülteci krizi zamanında siyasi aktörlerin sosyal medya hesaplarından yaptıkları göç ile ilgili paylaşımları incelenmiştir.

Bu çalışmada İspanya, Birleşik Krallık, Almanya, Avusturya, İsveç ve Polonya’daki siyasilerin sosyal medya platformlarındaki paylaşımları odak nokta olarak belirlenmiştir.

Özellikle 2015 yılında Avrupa’da yaşanan göçmen krizi sırasında siyasilerin toplumsal hassasiyet oluşturmak için yoğun şekilde sosyal medya platformlarını kullandıkları gözlemlenmiştir. Yapılan çalışmalarda sağ görüşlü siyasiler ile sol görüşlü siyasilerin arasında nasıl bir fark olduğu anlaşılmaya çalışılmıştır.

Bu çalışmayı yapmak için çalışma grubunda bulunan ülkelerdeki parlamento üyelerinin sosyal medya hesapları incelenmiştir.

Verified Facebook accounts.

<i>Country</i>	<i>Members of parliament</i>	<i>No. with a verified Facebook accounts</i>	<i>Percentage with a verified Facebook account</i>
<i>Spain</i>	349	120	34%
<i>UK</i>	650	559	86%
<i>Germany</i>	709	559	79%
<i>Austria</i>	183	97	53%
<i>Sweden</i>	349	126	36%
<i>Poland</i>	460	241	52%
Total	2700	1702	63%

Grafik 3.6. Ülkelere göre parlamento üyelerinin göçmenlikle ilgili sosyal medya paylaşım sayıları

Grafik 6 incelendiğinde, İspanya’dan 349 parlamento üyesinden 120, Birleşik Krallık’tan 650 parlamento üyesinden 559, Almanya’dan 709 parlamento üyesinden 559, Avusturya’dan 183 parlamento üyesinden 97, İsveç’ten 349 parlamento üyesinden 126 ve Polonya’dan 460 parlamento üyesinden 241 parlamento üyesinin Facebook hesaplarındaki gönderiler incelenmiştir. Çalışma grubunda bulunan 6 ülkeden toplam 2700 parlamento üyesinden, 1702 parlamento üyesinin Facebook hesaplarındaki paylaşımlar incelenmiştir. Bu sayı, çalışma grubundaki ülkelerindeki toplam parlamento üye sayısının yüzde 63’ünü

¹¹ <https://www.tandfonline.com/doi/epub/10.1080/1369183X.2019.1665990?needAccess=true>

kapsamaktadır. Yapılan çalışmada özellikle 2015 mülteci krizinin patlak verdiği 2015 yılının Haziran ayının başından başlayıp, 2017 yılının sonuna kadar olan paylaşımlar, çalışmanın odak noktasını oluşturmuştur. İncelenen ülkeler seçilirken, göç alan ülkeler olarak Birleşik Krallık, Almanya, Avusturya ve İsveç, göç veren ülkeler olarak ise İspanya ve Polonya seçilmiştir.

Çalışmanın sonuçları incelendiğinde, çalışmanın ilk hipotezinde, göç alan ülkelerin siyasilerinin, sosyal medya paylaşımlarında, göç konusunun, göç veren ülkelere göre daha görünür olması beklenmektedir.

Status posts related to migration.

Country	Spain	UK	Germany	Austria	Sweden	Poland
Total number of status posts	46,421	220,035	286,746	44,871	24,861	102,116
Number of migration-related posts (%)	440 (.95%)	3612 (1.64%)	15,355 (5.35%)	2367 (5.28%)	1208 (4.86%)	1518 (1.49%)

Grafik 3.7. Ükelere göre, parlamenterlerin toplam yaptıkları paylaşımlar içinde, göç ile ilgili paylaşımların oranı

Yapılan çalışmalarda elde edilen veriler incelendiğinde, İspanya Parlamentosu üyelerin, sosyal medya hesaplarında yaptıkları paylaşımlarının içinde, göç ile ilgili olan paylaşımların oranları yüzde 0.95, Birleşik Krallık Parlamentosu üyelerinin yüzde 1.64, Alman Parlamentosu üyelerinin yüzde 5.35, Avusturya Parlamentosu üyelerinin yüzde 5.28, İsveç Parlamentosu üyelerinin yüzde 4.86 ve Polonya Parlamento üyelerinin yüzde 1.49 olduğu sonucuna varılmıştır. Bu sonuçlara göre incelemenin ilk hipotezinin doğruluk yapının yüksek olduğu kanısına varılabilmektedir. Göç alıcı ülkeler olan Almanya, İsveç, Avusturya'daki oranların, İspanya ve Polonya gibi göç veren ülkelere göre belirgin şekilde fazla olduğu anlaşılabilmektedir. Birleşik Krallık oranının ise belirgin bir şekilde olmasa da, İspanya ve Polonya'dan yüksek olduğu görülebilmektedir.

Çalışmanın ikinci hipotezi ise göç alan ülkelere, göçe karşı duyarlılığın daha olumsuz olduğudur. Yapılan incelemelerde göçe karşı duyarlılığın en olumlu olduğu ülke, göç veren ülke olan Polonya olduğu anlaşılmıştır. Polonya'nın arkasından ikinci sırada göç alan ülke olan Birleşik Krallık gelmektedir. Yapılan incelemelerde Almanya, İsveç ve İspanya'da olumlu aralıkta yer aldığı sadece Avusturya'nın negatif bir duyarlılığa sahip olduğu

görülmüştür. Bu sonuçlar göz önüne alındığında ikinci hipotezin doğrulanamadığı gözlemlenmiştir.

Çalışmanın üçüncü hipotezi ise, bir partinin ideolojisi ile milletvekillerinin Facebook gönderilerindeki göç konusunun görünürlüğü arasındaki ilişki ile ilgilidir. Yapılan incelemelerde Almanya ve Avusturya’da sağ görüşlü parlamenterlerin Facebook paylaşımlarında göç konusu daha fazla tartışıldığı görülürken, İspanya, Birleşik Krallık ve Polonya’da sol görüşlü parlamenterin Facebook paylaşımlarında daha fazla göç konusunu tartıştıkları gözlemlenmiştir. Bu duruma tek aykırı ülke olarak İsveç öne çıkmıştır. Ancak genel olarak çalışmanın üçüncü hipotezini destekleyen yeterli argüman elde edilemediği için bu hipotezde geçersiz sayılmıştır’’ (Heidenreich, Jakob-Moritz Eberl, Lind, Boomgaarden, 2019).

3.4. Uluslararası Göç Örgütü Medya Raporu

2017 yılında Uluslararası Göç Örgütü yayınladığı bir raporda medya ve göçmenlikle ilgili sorunlara değinmiş ve bazı çözüm önerileri sunmuştur: ¹²

Uluslararası göç, ulusal sınırların ve yetki alanlarının ötesine geçen ve oldukça dinamik ve etkileşimli olan bir dizi faktör ve koşullara (sosyal, politik ve ekonomik) bağlı olarak karmaşık olgulardır. Medya, kimin ‘yabancılar’ olduğu, kimin ‘yabancı’ olduğu üzerine baskın söylemlere boğun eğerek bu tür karmaşık olayların basit şekilde siyah beyaz açıklamalarını sunuyor. Medyada göçmen ve sığınmacılar hakkında olumlu haberlerin manşet yapılmamasının yanı sıra, medya endüstrisi tarafından göçmenlerin ve mültecilerin bakış açılarının görmezden gelindiği ve onların dışlandığı görülmektedir.

Son zamanlarda çıkan mültecilerin acil durumları hakkındaki haberlere rağmen, uzun vadede ne medyanın ne de gazetecilerin mülteciler ile ilgili çeşitlilik ve eşitlik gibi konulara değinmedikleri görülmektedir. Göçle ilgili medya kapsamlarına bakıldığında, Avrupa ülkelerinin farklı göç geçmişleri ve deneyimleri, onların eşitlik mevzuatını uygulama bağlamlarını büyük ölçüde yansıtmaktadır. Bu nedenle, Hollanda veya İngiltere gibi eskiden beri göç alan ve ev sahibi olan ülkelerdeki medya kuruluşları çeşitlilik eğitimi vermektedir

¹² https://publications.iom.int/system/files/pdf/media_coverage_on_migration.pdf

ve işe alımda etnik kotalara sahip olabilmektedirler. Ancak Yunanistan ve İtalya gibi yeni göç almaya başlayan ev sahibi ülkelerde durum bu şekilde değildir.

Uluslararası Göç Örgütü, medyada göçmelere karşı olan tutumun değişmesi için yapılması gereken beş adet öneri sunmuştur.

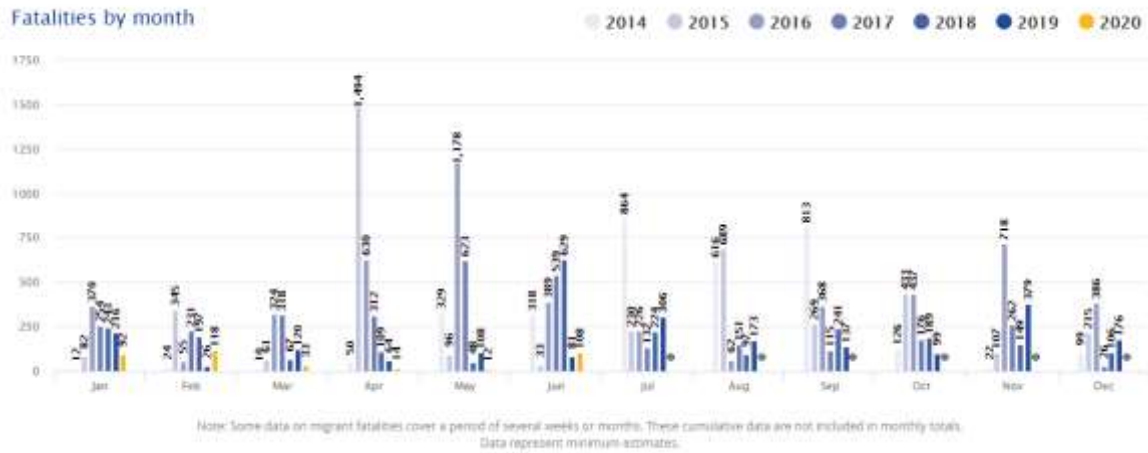
1. Göçün insanlık tarihinin ve modern toplumların yapısal bir özelliği olarak görülmesi ve ulusal “göç öyküsüne” olumlu bir ton vermesi konusunda politik liderlik büyük önem arz ederken, göçün dengeli bir şekilde kapsanması için birtakım önlemler alınabilir. Örneğin ana akım medyaya göçmen gazeteci katılımı arttırmak bu önlemlerden biri olabilir.
2. Yapılan haberlerde suçluların etnik kökenine kişinin yasal kalış durumu vurgulayan basmakalıp ve olumsuz ifadelerle dikkat edilmesi.
3. Göç ile ilgili yapılan haberlerde göçün farklı yönlerini de kapsayan dengeli bir rapor sunulması. Örneğin sadece Akdeniz’deki sınır sorunlarını ya da dayanıksız botların değil, din, istihdam, başarılı sanatçı örnekleri ve profesyonel girişimciler hakkında da bilgiler verilmesi.
4. Çeşitli kaynakların (ve tüm göçmenlerin çoğunun) kapsama dahil olduğundan emin olun ve basit genelleştirilmiş raporlamadan ziyade açıklamalar, değerlendirmeler ve belirli sorunların sonuçlarını ve çözümlerini belirtmeye çalışın. Göçmen gazetecilerin işe alınmasına, uygun staj ve çalışma şemaları çalışmaları ile öncelik verilmesi gerekmektedir.
5. Eşitlik ve çeşitlilik eğitimi önemlidir ve yaygınlaştırılmalıdır: Bu eğitim sadece üniversitelerdeki gazetecilik bölümlerinde ya da medya uzmanlarına değil. Bu isi serbest yapan kişilere de verilmelidir.

Verilen bu beş öneri incelendiğinde medyadaki sorunlar aslında açıkça anlaşılabilir. Medyada göçmenlerle ilgili yapılan haberlerde basmakalıp ifadelerin kullanıldığı, ve suç ile ilişkilendirilen kişilerin etnik kökenin ve göçmen olup olmadığının sorgulandığı, göç ile ilgili yapılan haberlerde göçün çoğunlukla olumsuz taraflarına değinildiği ve göçün faydalı taraflarına yeterince değinilmediği, yine bu haberlerde yeterince kaynaktan yararlanılmadığı ve göçmenlik sorunuyla ilgili yapıcı çözüm önerilerinin haberlerde yer almadığı, göçmen gazetecilere medyada yeterince istihdam edilmediği ve gazetecilik eğitimi verilirken bu konu ile ilgili eksiklik olduğuna mevcut raporda değinildiği anlaşılmaktadır.

3.5. Afrika’dan Avrupa’ya Göç

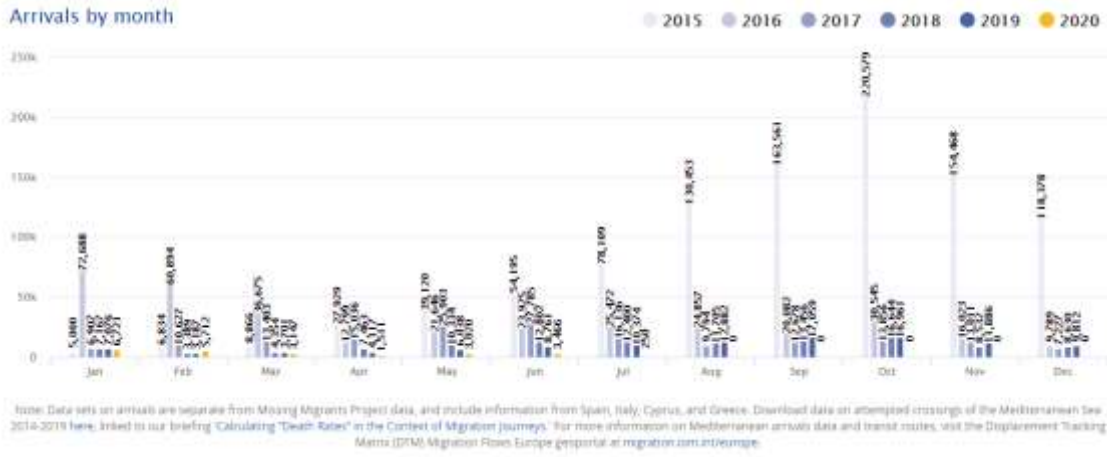
Tarihsel olarak bakıldığında, güçlü ülkelerin, güçsüz ve gelişmemiş ülkeler üzerindeki tahakkümüne hemen hemen her dönemde rastlanılabilmektedir. Kıta Avrupa’sı da, sanayi

inkılabıyla birlikte kendi gelişimi için gerekli olan ham madde ihtiyacını karşılamak üzere yeni coğrafyalara açılma yoluna gitmiştir. Bu hedefler doğrultusunda Afrika Kıtası yüz yıllar boyunca sömürülerek fakirleştirilmiş ve günümüzde dünyanın en fakir kıtası haline gelmiştir. Avrupalı devletler Afrika'yı sadece sömürmekle kalmamış ayrıca iş gücü olarak Afrika halkından faydalanmıştır. Tarihsel olarak süregelen bu sömürü faaliyetleri neticesinde, Afrika hem ekonomik hem sosyal birçok sorunla baş başa kaldığı anlaşılabilmektedir. Kıtanın yaşadığı bu sorunlar, kıta insanlarının hayat kalitelerini arttırmak ve çocuklarına daha iyi bir gelecek sağlamak amacıyla bulundukları coğrafyalardan göç etmeye zorladığı gözlemlenebilmektedir. Afrika'dan her yıl binlerce insan, Akdeniz üzerinden, deniz yolu ile Avrupa'ya göç etmek üzere yola çıkmaktadır. Genelde derme çatma deniz araçları ile gerçekleştirilmeye çalışan bu tehlikeli seyahatler neticesinde, birçok insan Akdeniz'de yaşamını yitirmektedir.¹³



Grafik 3.8. 2014 ile 2020 yılları arasında aylara göre Akdeniz'de hayatını kaybeden göçmeni sayıları

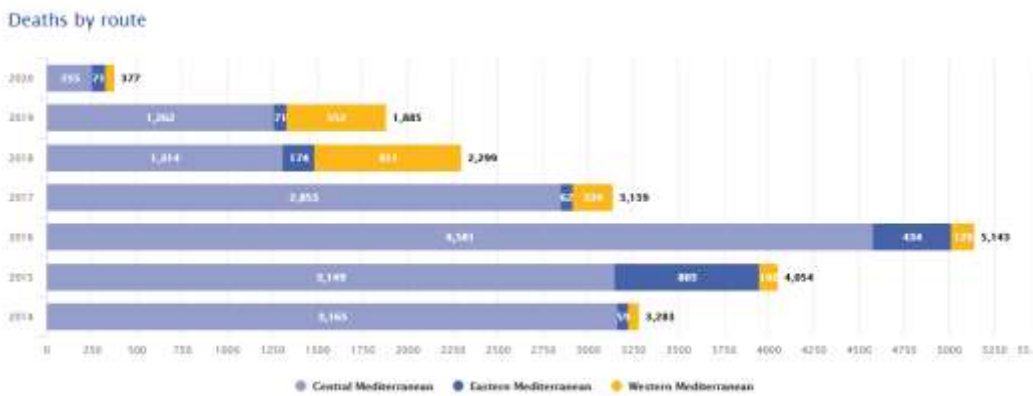
¹³ <https://missingmigrants.iom.int/region/mediterranean>



Grafik 3.9. 2015 ile 2020 yılları arasında aylara göre Akdeniz üzerinden Avrupa ulaşabilen göçmen sayısı

Uluslararası Göç Örgütü'nün yayınladığı resmi rakamlara göre 2014 yılından başlayarak günümüze kadar her ay göç hareketliliklerinin devam ettiği ve bu hareketlikler sırasında birçok göçmenin Akdeniz'de hayatını kaybettiği anlaşılabilmektedir. İklim koşulları göz önüne alındığında bahar ve yaz aylarında göç hareketliliklerinin ve dolayısıyla hayatını kaybeden göçmenlerin sayılarının da arttığı grafik 8 ve 9'a bakılarak anlaşılabilmektedir.¹⁴

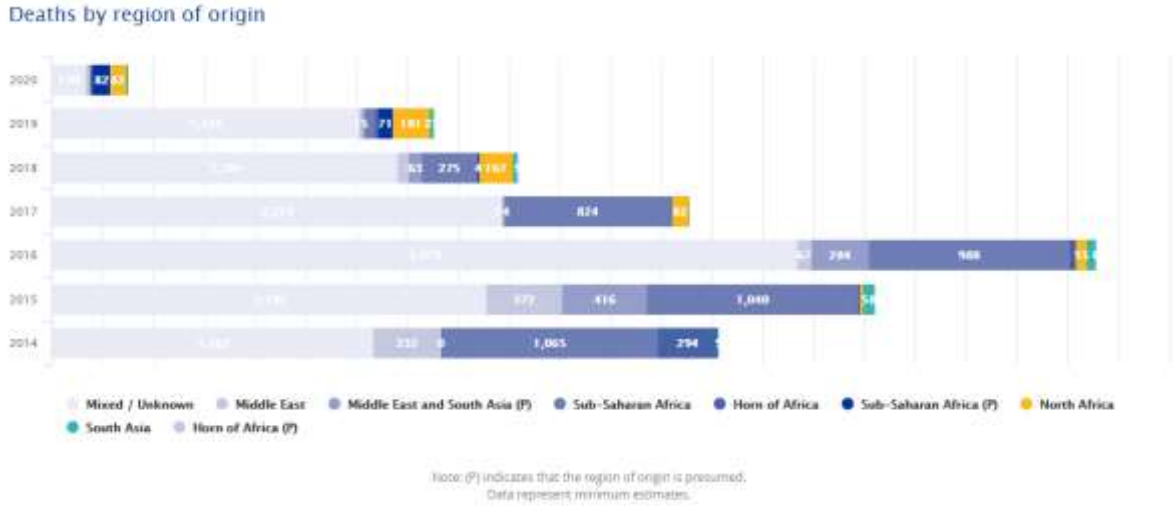
Hem Orta Akdeniz hem Batı Akdeniz hem de Doğu Akdeniz'de belli göç rotaları zamanla oluşturulduğu ve Akdeniz üzerindeki bu göç rotalarının yılın her döneminde aktif bir şekilde göçmenler tarafından kullanıldığı aşikardır.¹⁵



Grafik 3.10. Göç rotalarına göre ölüm sayıları

¹⁴ <https://missingmigrants.iom.int/region/mediterranean>

¹⁵ <https://missingmigrants.iom.int/region/mediterranean>



Grafik 3.11. Yıllara göre Akdeniz'de hayatlarını kaybeden göçmenlerin kökenleri

Grafik 10 ve 11 incelendiğinde genellikle Libya ve Tunus üzerinden (Orta Akdeniz/Central Mediterranean) yapılan ve yoğunluğunu Afrikalı göçmenlerin oluşturduğu göç hareketliliklerinde ölen göçmenlerin sayılarının Akdeniz'deki diğer göç rotalarında hayatlarını kaybeden göçmenlerden daha fazla olduğu anlaşılabilmektedir.

3.6. Göç Sorunlarının ve Aktörlerinin Medyadaki Temsilleri

Medya raporları, farklı şekillerde bir birleriyle ilişki içinde bulunan (örn. Konular, olaylar ve aktörler) nesnelerden oluşmaktadır. Uygulamada, medya gündemindeki göçle ilgili konuların belirginliği, belirli bir zamanda veya diyakronik perspektifte diğer politika konularına kıyasla, raporlamanın hacmi veya yoğunluğu olarak sıklıkla kavramsallaştırılmaktadır (Akkerman, 2011; Lawlor, 2015; Boomgaarden ve Vliegenthart, 2007, 2009).

Göç ile ilgili çalışmalar çoğunlukla basılı medya ve televizyon haberleri gibi ulusal medya aktörlerinin üzerine odaklanmıştır. Online medya ya da kullanıcılar tarafından oluşturulmuş içeriklerin karşılaştırmalı çalışmaları üzerine incelemeler çok azdır (Lubbers, Scheepers, & Wester, 1998; Vliegenthart, Boomgaarden, & Boumans, 2011).

Bazı araştırmacılar, özellikle siyasetten gelen bilgilere odaklanarak, zaman içinde göçmenlik haberlerinin görünürlüğündeki sistematik varyasyonları inceliyorlar. Örneğin, göçle ilgili konuların ve Hollandalı siyasi partilerin gündemindeki aktörlerin belirginliği, bu konuların ve aktörlerin medyadaki belirginliğini etkilemektedir (Vliegenthart & Roggeband, 2007).

2010 yılında İngiltere’de Muhafazakâr bir koalisyon hükümeti kurulduğunda medyada yer alan göç haberlerinde bir artış olduğu gözlemlenmiştir. (Allen, 2016) Buradan şu çıkarım yapılabilir. Ülkelerin mevcut hükümetlerinin ideolojileri, göç ile ilgili yapılacak haberlerin yoğunluğunu ve niteliğini değiştirebilmektedir. Göç haberlerinin medyada sık sık yer bulmaya başlamasına başka nedenlerde vardır. Bunlardan biri dış ülkelerdeki göçmenlikle ilgili olaylardır. (Kroon., 2016; Vliegthart & Boomgaarden, 2007) Örneğin yeni bir savaş göçmenlik hareketlerini hızlandıracaktır. Ya da bir ülkedeki sosyal adaletsizliklerde yeni göçmenlik hareketliliklerine sebep olabilecektir.

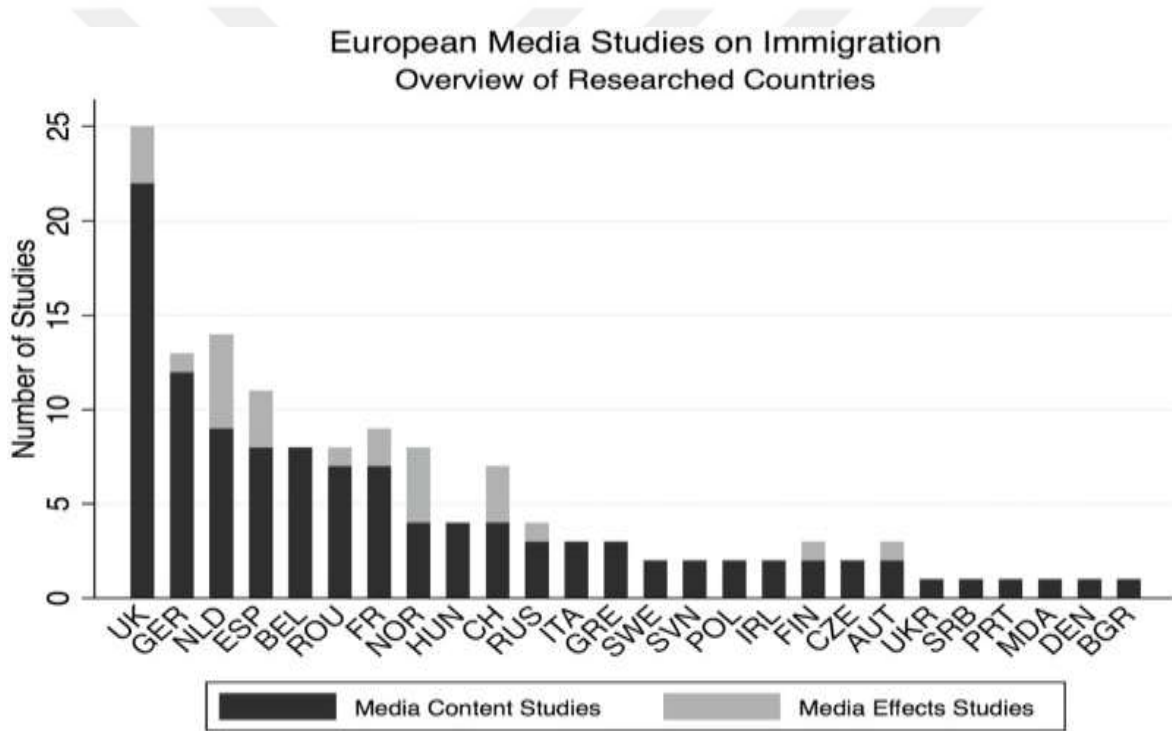
Genel olarak, Avrupa’da göç söylemleri ile ilgili az ya da çok görünür olabilecek birçok farklı aktör vardır. Özellikle göçmen aktörlerini tanımlamak için kullanılan terminoloji, yasal statülerine (örneğin sığınmacı), etnik kökene ve dine bağlı olarak farklılık gösterir, aynı zamanda tarihsel bağlamlara da dayanır (Boomgaarden & Vliegthart, 2009). Dahası, bazı bilim adamları göçmenleri dini bağlılıklarına göre ayırt eder ve Müslüman göçmenlerin medyada Hristiyanlardan, Yahudilerden veya Hindulardan daha fazla yer aldığını görürüz (Bleich, Stonebraker, Nisar, & Abdelhamid, 2015).

2010 ile 2012 yılları arasında İngiliz basınında göçmen haberleri üzerine yapılan bir araştırmada küçük ve orta ölçekli yayın yapan gazetelerde “göçmen” ve “ göçmenlik” kelimelerine atıflar yapılırken, büyük ölçekli ulusal gazetelerde “mülteci” kelimesine odaklanıldığı görülmüştür (Blinder and Allen, 2016). Çoğu göçmen grubu ve etnik azınlık, her ülkede gerçekten yaşayan insan sayısına kıyasla medyada yeterince temsil edilmemektedir. (ter Wal, 2002) Bu özellikle Avrupa içi göçmenler söz konusu olduğunda geçerlidir. Bunun yerine, Hollanda ve Almanya’da görüldüğü gibi, haber kapsamındaki en göze çarpan göçmen grubu sığınmacı olma eğilimindedir (Lubbers vd., 1998; Ruhrmann vd., 2006).

Özetlemek gerekirse, seçimler veya terörist saldırılar gibi gerçek dünya olayları, medyada göçle ilgili sorunların göze çarpmasını artırabilir. Göçmen grupları arasındaki görünürlük farklılıkları vardır. Bu farklılıklar büyük ölçüde zıtlık gösteren geniş sayfalarda ve tabloidlerin özellikle mültecileri yetkilendirmeyen terimler kullandıklarını görülmektedir. Genel olarak, göçmen grupları medyada yeterince temsil edilmemekte, ancak ulusal büyük medyalarda daha az temsil edilmektedir (Jakob-Moritz vd., 2018).

3.7. Avrupa Medyasındaki Göç Çalışmaları

Avrupa ülkelerinde göçmenlikle ilgili yapılan medya incelemelerin çok fazla olmadığı, olanların ise yüzeysel olduğunu belirten araştırmalar vardır. Bu araştırmalarda yer alan bir başka bilgi ise, Doğu Avrupa ülkelerine yönelik göç araştırma sayılarının, diğer coğrafyalara nazaran yapılan göç araştırmalarına göre sayıca daha az olduğudur. Daha da önemlisi, çalışmalar karşılaştırmalı bir düzene sahip olduklarında, ülkeler arasındaki farklılıkları açıklamak amacıyla genellikle sonuçların tanımlarıyla sınırlıdır. Ülkelerarası karşılaştırmalı analizlerde derinlemesine bir tahlilin yapılmadığı anlaşılmaktadır. (Jakob-Moritz vd., 2018)



16

Grafik 3.12. Ülkelerde göçmenlikle ilgili yaptıkları medya çalışmalarının sayıları (Araştırılan ülkelerin EBSCOhost tabanlı sistematik özeti)

Grafik 12 incelendiğinde ülkelerin yaptıkları medya çalışmalarının daha çok medya içerik analizi olduğu anlaşılabilmektedir. Medya etki çalışmalarının ise içerik çalışmalarına göre çok daha az olduğu hatta bazı Avrupa ülkelerinde yapılan göç ile ilgili yapılan medya araştırmalarında, medya etki araştırmalarını içeren çalışmalara hiç yer verilmediği görülebilmektedir. Medya etki çalışmalarına az ya da hiç yer verilmemesinin sebepleri

arasında, göçmenlerle yerel insanlar arasındaki köprünün kurulmak istenmemesi, ya da toplumsal bir hassasiyetin oluşmaması gibi etmenler bu sebepler arasında yer alabildiği görüşü savunulabilir.

Örneğin, karşılaştırmalı bir çalışma, Birleşik Krallık'ta ekonomik çerçevelemenin göç haberlerinde İtalya ve Fransa'ya kıyasla daha yaygın olduğunu göstermiştir (Caviedes, 2015). Bu tür farklılıkların nedenlerini belirlemek genellikle zor olsa da, Caviedes (2015:15), olası bir varyasyon kaynağının ülkelerin farklı siyasi gündeminde yattığını savunuyor. Aslında, analiz döneminde İngiliz hükümeti mali sorumluluklarıyla (sonuçta 2016'teki Brexit referandumuna yol açan) güçlü bir şekilde meşgulken, İtalya veya Fransa göçmenlerin kültürel entegrasyonu ile daha fazla ilgileniyordu.

İngiltere, Almanya, İsveç, İspanya ve İtalya'ya odaklanan başka bir çalışma (Berry., Garcia-Blanco & Moore, 2016), mülteci krizine ilişkin basın kapsamını analiz eder, haber kapsamı örneklerinin belirli yönlerine bakar (örneğin, kapsamdaki anahtar kaynaklar, mültecileri ve göçmenleri tanımlamak için kullanılan etiketler, menşe ülkeleri, temalar, açıklamalar ve çözümler). Burada, ana bulgular ülkeler arasında önemli farklılıklar olduğunu göstermektedir (örn. İsveç basını yeni göçmenlere karşı en olumlu tavrı takınırken, İngiltere basını en olumsuz tavrı takınır).

Göç ile ilgili medya çalışmalarında ülkeler arasında da farklılıklar mevcuttur. Çünkü medya kapsamı göçün ulus ötesi ve birbiriyle bağlantılı doğasını göz ardı etme eğilimindedir. AB ve diğer Avrupa ülkeleri, göç ile ilgili medya içeriklerinde birbirlerine çok fazla gönderme yapmadıkları görülmektedir (Bennett vd., 2013: 258).

3.8. Kamuoyundaki Göçmenlik Algısı

Ülkelere yapılan göç hareketliliklerinin, o ülkenin kamuoyunda olumlu ya da olumsuz yansımalarının olması kaçınılmazdır. Göçmenlerin geldikleri ülkeler, dilleri, kökenleri, sayıları, eğitim seviyeleri gibi birçok etmen kamuoyu oluşumunda etkili birer faktörlerdir.

Göçmen nüfusun, nispi nüfus içinde oranı arttıkça, göçmenlerin yerel nüfusa karşı bir tehdit olarak algılanması da kaçınılmaz bir hal alabilmektedir. Teorik olarak, göçmen nüfusun göreceli büyüklüğü hem ekonomik hem de politik hoşgörüyü etkileyebilir. Büyük göçmen

nüfusu iş piyasasını etkilemekte ve böylece göçün ekonomik tehdidini arttırmaktadır. Siyasi hoşgörü üzerindeki etki, yerli kültür ve toplum için algılanan tehditle ilgilidir. Göçmen nüfusun büyüklüğü arttıkça, görünürlükleri de artar, bu da kültür ve toplum için algılanan tehdidin artmasına ve politik hoşgörünün azalmasına neden olabilir. Nispeten küçük bir göçmen nüfusu, daha büyük bir göçmen nüfusundan daha küçük bir tehdit olarak algılanabilir (Quillian,1995).

3.8.1. Politik Tolerans

Siyasi hoşgörü 'ahlaki, maddi olmayan değerler' olarak tanımlanır (Gaasholt and Togeby, 1995: 275). Göçmenler, genellikle Avrupa toplumundan sosyal olarak farklıdırlar. Avrupa'ya gelen pek çok göçmen, kabul eden ülkenin yerlilerinden farklı kültürlerle, dinlere, dillere ve etnik kökenlere sahiptir. Bu farklılıkların herhangi biri veya tümü yerli bireyler tarafından hoşgörüsüzlüğe neden olabilir. (Sullivan, 1982). Siyasi hoşgörü, siyasi kültürü şekillendirmenin yanı sıra, göçmenler ile yerli nüfus arasındaki politik ve kültürel çatışmanın şiddetini de şekillendirebilir¹⁷ (Gibson ve Anderson, 1985:120).

Politik hoşgörü aslında siyasi otoritelerin elinde olan bir durum olarak ele alınabilir. Göçmenler ile yerli nüfus arasında dengeli bir politika sürdürmek hem yerli nüfus için hem de göçmenler için olumlu sonuçlara yol açacağı ön görülebilir.

Yerli nüfus ile göçmenler arasındaki çatışmaları önleyecek en önemli unsurlardan biride hiç şüphesiz karşılıklı empati duygusunun geliştirilmesi ve bu sayede insanların karşılıklı olarak birbirlerini anlamaları yoluna gidilmesidir.

Fransa'da 2019 yılında hazırlanan 20 maddelik yeni göçmen yasası incelenecek olursa, göçmenlerin ülkeye alınmasına belli bir kota getirilmesi, göçmenlere yapılan sağlık yardımlarının sürelerinin kısaltılması, yeni göçmen tutukevlerinin inşa edilmesi gibi birçok yeni maddeyi kapsayan yasa tasarısı Başbakan Edouard Philippe tarafından kamuoyuna duyurulmuştur. Bu yasa tasarısı sol partiler tarafından eleştirilmesinin yanı sıra, adalet bakanı Nicole Belloubet bu yasa tasarısının karşısında yer almış ve mevcut yasa tasarısının göçmenlik sorunlarına bir çare olamayacağını savunmuştur. Bu yasa tasarısı akabinde araştırma şirketleri tarafından kamuoyunun görüşü alınmış ve ortaya şu sonuçların çıktığı

¹⁷ <https://www.researchgate.net/publication/242111904>

görülmüştür: Hükümetin açıklamasının ardından Elabe Araştırma şirketinin BFM TV için yaptığı bir anket, Fransızların çoğunlukla kota sistemini desteklediğini gösterdi. Ankete katılanların yüzde 64'ü meslek kotası fikrini onayladıklarını dile getirdi. Ankete katılanların yüzde 71'i sağlık yardımlarının sınırlandırılması uygulamasını desteklediğini, yüzde 59'u ise Fransız vatandaşı olmayan göçmenlere sağlık yardımı yapılmasına karşı olduğunu açıkladı.¹⁸ Bu bilgiler ışığında, ülkelerdeki siyasi aktörlerinin izledikleri göçmen politikalarının, kamuoyu üzerinde etkili olduğu savı daha da anlamlı hale geldiği anlaşılabilmektedir.

Ülkelerin mevcut siyasi ideolojileri, sosyo-ekonomik durumları ülkelerin göçmenlik politikalarında değişiklik yapmaya götürebilmektedir. Örneğin İngiltere brexit sonrası, içişleri Bakanlığı'ndan yapılan açıklamada, 31 Aralık 2020'de serbest dolaşım uygulamasının sona ermesiyle birlikte AB ve AB dışı ülkelerin vatandaşlarının bundan sonra aynı göç düzenlemelerine tabi olacağı belirtilmiştir. Bu sayede ucuz iş gücü payının azaltılarak, mevcut çalışanlarına ve otomasyon sistemlerine yatırım yapmaları teşvik edilmek istendiği belirtilmiştir. Ana muhalefetteki İşçi Partisi ise bu yeni düzenlemeyi desteklememiştir. Bu yeni düzenleme ile göçmenlerin ülkeye kabulü için yeni bir puanlama sistemi getirilmiş ve göçmenlerin dil bilgilerine mesleki tecrübelerine göre bir puanlamaya tabi olacağı ve bu puanlama sonucunda asgari puanlamaya ulaşanların ülkeye gelebileceği belirtilmiştir.¹⁹

Almanya'da yeni çıkarttığı göç yasası ile ülkesine yeni göçmenler alacağını duyurdu. Ancak yeni göç yasası meslek gruplarına göre eğitilmiş ve kalifiyeli eleman ihtiyacı üzerine kurulduğu anlaşılmaktadır. Almanya, 1 Mart 2020 yılı ile yürürlüğe giren yasa ile birlikte AB ülkeleri dışından gelecek yeni nitelikli göçmenlere kapılarını açmıştır.²⁰

Afrika kıtasına olan yakınlığı sebebiyle Akdeniz'den Avrupa'ya yapılan göç hareketlerinden en fazla etkilenen ülkelerden biride İtalya'dır. Bunun sonucu olarak yıllar içinde ülkede ki göçmen sayısı artmış ve kamuoyunun göçmenlere olan algısı negatif yönde arttığı görülebilmektedir. Bunun sonucu olarak İtalya'da iktidar sağ partilere geçmiş ve bunun

¹⁸ <https://www.amerikaninsesi.com/a/fransadan-20-maddelik-yeni-gocmen-reformu/5155411.html>

¹⁹ <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-51560870>

²⁰ <https://tr.euronews.com/2019/12/17/almanya-da-hukümet-ve-is-dunyasi-ab-disindan-kalifiye-isci-alimi-icin-seferber-oldu>

sonucunda yeni göçmen yasaları çıkartılarak göçmenlerin İtalya'ya alınması engellenmeye çalışılmaktadır.

29 Kasım 2018 BBC Haberi²¹

İtalya göç kurallarını sıkılaştırdı, sol muhalefet tepkili: 'Görünmez insanlar yaratacak'

İtalya Parlamentosu, göç kurallarına bir dizi kısıtlama getiren yasayı onayladı. Göç karşıtlığıyla bilinen Başbakan Yardımcısı ve İçişleri Bakanı Matteo Salvini'nin mimarı olduğu yasa, "Salvini kararnamesi" ve "güvenlik kararnamesi" olarak anılıyor.

İtalya Senatosu ay başında yasaya onay vermişti. Temsilciler Meclisi de 99'a karşı 396 oyla yasayı onayladı.

Özetle insani koruma statüsü almayı zorlaştıran ve bu statünün iptalini kolaylaştıran, sığınma başvurusunda bulunanların koşullarını ağırlaştıran düzenleme göç alanında çalışan derneklerden ve sol kanattan tepki çekti.

Muhalefetteki merkez-sol Demokratik Parti milletvekilleri, yasanın oylandığı oturumda yüzlerine beyaz maskeler geçirerek "Bu kararname görünmez insanlar yaratacak" eleştirisinde bulundu.

Ağırlıkla göç kurallarını düzenleyen yeni güvenlik yasasında yer alan yeniliklerden bazıları şöyle:

- İnsani amaçlı oturma izni statüsü iptal ediliyor. 2 yıllığına verilen bu statünün yerine 6 aydan 1 yıllığa kadar daha kısa süreli ve daha kısıtlı yeni statüler getiriliyor.
- Cinsel şiddet, uyuşturucu satışı, soygun, gasp, ağır yaralama, kamu görevlilerine tehdit ve şiddetle direnme gibi suçlardan mahkum olan göçmenlerin uluslararası koruma statüsü iptal ediliyor.

²¹ <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-46385728>

- Uzun süreli ikamet ya da evlenme gibi sebeplerle vatandaşlık almak için başvurudan sonraki bekleme süresi 2 yıldan 4 yıla çıkarılıyor.
- Terör suçlarından mahkum olan göçmenlerin vatandaşlığı iptal ediliyor.
- "Sığınma başvurusunda bulunanların ve mültecilerin korunması sistemi" (Sprar) kısıtlanıyor. Dil kursu ve entegrasyon aktiviteleri de sunan bu sistemden yalnızca uluslararası koruma statüsüne sahip olan kişilerin ve refakatçisi olmayan çocukların faydalanmasına izin veriliyor. Başvurularının sonucunu bekleyen kişiler ise bu tür kurs ve aktivitelerin olmadığı göçmen kabul merkezlerine yönlendiriliyor.
- Olası saldırılara karşı, otomobil ve kamyon gibi araç kiralayanların bilgileri otomatikman polisle paylaşılıyor.
- Güvenlik güçlerinin elektrik akımı veren silahları (taser) kullanım alanı genişletiliyor.
- Futbol kulüplerinin, maçlarda alınan güvenlik önlemleri için daha fazla ödeme yapması öngörülüyor. Eskiden bilet satışlarından elde edilen gelirin yüzde 1-3 arası bu iş için ayrılırken yeni düzenlemeyle bu oran yüzde 5-10 arasına çıkarılıyor.

Partizanlar Birliği: Apartheid kabusu

İkinci Dünya Savaşı'nda Nazilere ve faşist güçlere karşı savaşan partizanların kurduğu İtalyan Ulusal Partizanlar Birliği (Anpi) de bir açıklama yaparak yasanın "iltica, kabul ve entegrasyon haklarına ağır bir darbe" anlamına geldiğini belirtti.

Anpi Başkanı Carla Nespolo, "Güvenlik kararnamesinin onaylanmasıyla anayasa fiilen altüst ediliyor ve İtalya adli bir apartheid kabusuna giriyor" dedi.

Salvini: Bu daha başlangıç

Aşırı sağcı, göç karşıtı Lig Partisi'nin de lideri olan, Başbakan Yardımcısı ve İçişleri Bakanı Salvini ise yasanın kabul edilmesinin ardından "Mutluyum, bugün hatırlanmaya değer bir gün" dedi. Salvini sosyal medyaya yazdığı mesajında de "Söz verdiğim gibi Salvini kararnamesi yasalaştı! Ve bu daha başlangıç" ifadelerini kullandı.

Salvini ayrıca, "BM Küresel Göç Sözleşmesi" olarak da anılan, tam adıyla "Güvenli, Kurallı ve Düzenli Göç için Küresel Sözleşme"ni imzalamayacaklarını da söyledi. Salvini, hükümetin bu sözleşme için 10-11 Aralık'ta Fas'ın Marakeş kentinde yapılacak toplantıya katılmayacağını bildirdi.

"Bu konuda benim pozisyonumu biliyorsunuz: Göç konusunda kararı İtalya ve İtalyanlar verir" diyen Salvini ve sözleşmenin parlamentoda görüşüleceğini söyledi.

Göç konusunda uluslararası iş birliği öngören Küresel Göç Sözleşmesi, "tüm göçmenlerin güvenliğini, haysiyetini, insan haklarını ve temel özgürlüklerini koruma" amacı taşıyan 2016 tarihli New York Deklarasyonu'nu temel alıyor.

29 Kasım 2018 Tarihinde BBC’de yayınlanan haberdan anlaşılacağı gibi, İtalya parlamentosunda göçmenlerin ülkeye kabulünü oldukça zorlaştıran yasalar geçirilmiştir. Ve bu sayede ülkeye gelecek göçmenlerin önleneyeceği öngörülmüştür. Ve bu yasaları yaparken İtalyan İçişleri Bakanı Matteo Salvini göç konusunda kararı İtalya ve İtalyanlar verir diyerek bu yasalar çıkarılırken kamuoyunun rızası olduğunu vurgulamak istediği anlaşılabilmektedir. Hükümetin göçmenlere yönelik yakındığı bu sert miraç kamuoyu üzerinde de etkisinin olması kaçınılmazdır. İtalyan İçişleri Bakanı Matteo Salvini sadece bu sert göç kanunlarının parlamentodan geçmesini sağlamamış aynı zamanda bu yasaya muhalefet edildiğini düşündüğü kişilerle de mücadele etmiştir. Bu konu ile ilgili Euronews’te çıkan haber şu şekildedir:

Göçmenleri kurtaran Alman kadın kaptan, İtalyan bakanı Salvini'ye hakaret davası açıyor²²

Akdeniz'de kurtardığı göçmenleri Lampedusa Adası'na götürerek İtalya'nın aşırı sağcı, popülist hükümetinin sert tepkisine sebep olan Alman kaptan Carola Rackete, İtalya Başbakan Yardımcısı ve İçişleri Bakanı Matteo Salvini'ye hakaret davası açıyor.

İtalya Sahil Güvenlik ekiplerinin engellemelerine rağmen 41 göçmeni Lampedusa Adası'na bıraktıktan sonra ev hapsine alınan 31 yaşındaki rackete, çıkarıldığı mahkemece serbest bırakılmıştı.

İtalyan yargıç, Carola Rackete'nin "Göçmenlerin hayatını kurtarmak için yapılması gerekeni yaptığını" hükmetmişti.

Ancak kararın ardından açıklama yapan İtalya'nın göçmen karşıtı İçişleri Bakanı Salvini, kadın kaptanı kınayarak 'korsan' ve 'haydut' ifadelerini kullanmıştı.

Ayrıca Salvini Rackete'yi İtalya'dan kovacağını söylemişti.

Carola Rackete'nin de üyesi olduğu sea watch (Akdeniz'de hayat kurtaran Alman sivil toplum kuruluşu) ise İtalyan siyasetçiye hakaret davası açacağını bildirdi.

Sea Watch avukatı Alessandro Gamberini, dava dosyasının hazırlandığını duyurdu.

Radio Cusano Campus'a açıklama yapan ve Salvini'yi nefreti körüklemekle suçlayan avukat Gamberini, "Bakan Salvini'ye karşı dava dosyamızı hazırladık" diye konuştu.

Bu arada sosyal medyada troller tarafından tecavüz ve ölüm tehditleri alan Alman kadın kaptan Carola Rackete, çalıştığı STK tarafından dün yeri bilinmeyen bir yere nakledildi.

²² <https://tr.euronews.com/2019/07/05/gocmenleri-kurtaran-alman-kadin-kaptan-italyan-bakan-salviniye-hakaret-davasi-aciyor>

Bu arada Avrupa'nın bazı kentlerinden Carola Rackete'ye destek gösterileri düzenlenmeye başlandı.

İtalyan siyasetçi Matteo Salvini göçmenler konusunda o kadar sert bir tavır takınmıştı ki, sadece yasalarla yetinmekle kalmamış, bu yasalara muhalefet ettiğini düşündüğü kişilere karşıda adeta savaş açtığı görülebilmektedir. Siyasilerin bu popülist tavırları kamuoyunda yankı bularak yerel halkın göçmenlere yönelik algısını olumsuz etkilediğini söylemek yanlış olmayacaktır.

Fransa, İngiltere ve İtalya'da göçmenlere karşı sert politikalar geliştirilirken Almanya göçmenlere kapısını açmaya devam ettiği haberlerden anlaşılabilmektedir. Hatta Almanya sadece göçmenlere kapılarını açmakla kalmayıp, Akdeniz de yaşanan göçmen ölümlerini bir nebze olsun önlemek için çeşitli STK'lar aracılığı ile mücadele ettiği haberlere bakarak görülebilmektedir.

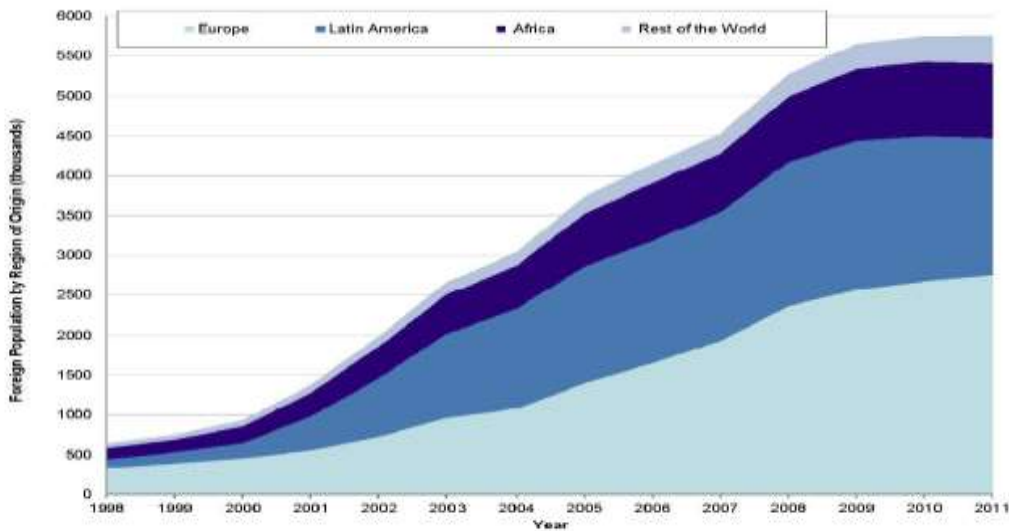
Ülkelerin siyasi yapılarının ve önemlisi ekonomilerinin gücü, o ülkelerin göçmenlere bakış açısını etkilemektedir. Almanya'nın, Avrupa'daki diğer ülkelere göre daha güçlü bir ekonomiye sahip olduğu ve sanayileşmesinin diğer ülkelerin önünde olması, ülkedeki genç nüfusun azlığı ve ekonomisinin iş gücüne gereksinim duyması Almanya'nın göç politikalarını da kuşkusuz etkilemektedir. Öte yandan İtalya gibi Almanya'ya göre daha fazla genç nüfusa sahip olan ve ekonomisi Almanya'ya nazaran daha güçsüz olan ülkeler göçmenleri ekonomileri üzerinde bir tehdit olarak görmekte ve göçmenlerin ülkelerine gelmesini engellemek için sert yasal önlemler aldıkları anlaşılabilmektedir.

İspanya'nın göçmenlik politikasına baktığımızda karşımıza şu bilgiler çıkmaktadır:

“İspanya'nın göçle ilgili deneyimi son yıllarda uluslararası düzeyde bir ilginin odağı durumuna geldi. Sadece kısa sürede aldığı göçmen sayısı değil aynı zamanda aldığı bu göçmenlere nasıl davrandığı da uluslararası düzeyde dikkat çekmiştir. Şaşırtıcı bir şekilde diğer göç alan Avrupa ülkelerine nazaran İspanya'ya yönelik göç dalgaları kamusal veya siyasi bir tepkiye yol açmadığı görülmüştür. Gittikçe artan göçmen karşıtı duygular ve göçmenlere karşı kısıtlayıcı politikalar ile tanınan bir kıtada, İspanya kendisini bu öngöründen ayrılmış gibi görünmektedir.

Şiddetli ekonomik kriz İspanya'da göç karşı bir tepki yol açmamıştır. Durgunluktan önceki yıllarda göçmen nüfus büyüklüğündeki olağanüstü artışın genel olarak sakin ve sessiz bir karşılama ile karşılandığı dikkate alındığında bu daha az şaşırtıcıdır. Aslında, 2000 ve 2009 yılları arasında İspanya'nın yabancı kökenli nüfusu dört kattan fazla arttı, 2000 yılında 1.5 milyon olan göçmen nüfusu 2009 yılına gelindiğinde 6.5 milyonu bulmuştur. Bu sayılar İspanya'nın toplam nüfusuna oranına bakıldığında, göçmenlerin 2000 yılındaki toplam nüfus içindeki oranları yüzde 4 iken 2009 yılına gelindiğinde bu oran yüzde 14'ü bulmuştur. 2000 yılı ile 2009 yılları arasında geçen sürede yıllık ortalama 500,000 yeni göçmenin ülkeye girdiği anlaşılabilmektedir. Bu istatistiklerle birlikte, İspanya, Amerika Birleşik Devletleri'nden sonra Ekonomik İş birliği ve Kalkınma Örgütü ülkeleri arasında mutlak anlamda ikinci en büyük göçmen alıcısı haline gelmiştir.

Figure 1. Foreign Population, Municipal Registers, by Region of Origin, 1998-2011⁴



Instituto Nacional de Estadística, Population Register (Madrid: Instituto Nacional de Estadística, 2012)

Grafik 3.13. 1998 yılı ile 2011 yılları arasında İspanya'ya göç eden insanların kökenlerine göre sayısal veriler

Grafik 13 incelendiğinde Afrika kıtasından İspanya doğru yapılan göç hareketleri 2011 yılına kadar artarak devam etmekte olduğu anlaşılabilmektedir. Ancak Afrika'dan İspanya'ya yapılan göç sayılarının Avrupa ve Latin Amerika'dan yapılan göçlere göre daha az olduğu şekil 9'a bakılarak görülebilmektedir.

İspanya hükümeti, Avrupa Birliği dışından gelen göçmenlere karşı daha ılımlı politikalar izleme yoluna gitmiştir. Hatta onlara oy hakkı sağlamak için gerekli adımları atma yolunu

seçmiştir bunun sağlanabilmesi için gerekli kanunları çıkartmak için çaba sarf ettiği görülebilmektedir. 2011 yerel seçimlerinden önce bunun önünü açmak için çeşitli kanunlar çıkarılmıştır (Arango, 2013).

Ülkelerin göçmelere karşı tutumuna bakıldığında, İngiltere, Fransa ve İtalya'nın Almanya ve İspanya'ya göre daha sert politikalar ve göçmen karşıtı tutumlar takındığı anlaşılabilmektedir. Bu ülkelerin göçmenler üzerindeki resmi tutumları, bu ülkelerin medyaları üzerinde de etkili olabilmektedir. Ancak sadece gazeteler üzerinde etkili olan resmi tutumların dışında, gazetelerin yayın politikalarının da göçmen haberlerinin ele alınış şeklinde çeşitli yankılarının olmasını beklemek yanlış olmayacaktır.



4. HABER ANALİZLERİ

4.1. Yöntem

Bu çalışmamızda öncelikle Van Dijk' haber çözümleme yönteminden bahsedeceğiz. Van Dijk'ın haber anlatısı "sentatik" ve "semantik" ten oluşan iki ayrı dildi çözümleme yöntemini kullanmıştı. Haber sentaksı kullanılan düşüncelerin gramatik yapılarıdır. Semantik ise, sözcüklerin ve dolayısıyla bütün söylemin anlamına yöneliktir. (Van Dijk, 1988). Van Dijk'ın söylem çözümlemesi makro ve mikro olmak üzere iki yapıdan oluşmaktadır. Makro yapı altında “tematik” ve “şematik” çözümleme yapılmaktadır. Makro yapı çözümlemesinde; başlıklar, haber girişleri, ana olay, haber kaynakları, bağlam bilgisi, ardaan bilgisi, fotoğraflar incelenmektedir. Mikro yapı çözümlemesinde ise, sentaktik çözümleme, bölgesel uyum, sözcük seçimleri, haber retorığı çözümlemeleri yapılmaktadır. Cümle yapılarının aktif ya da pasif olması, basit ya da karmaşık olması, cümleler arası nedensel ve işlevsel ilişkiler, kullanılan fotoğraflar, bilgiler ve görgü tanıklarının ifadeleri mikro çözümlemelerde dikkat edilmesi gereken noktalardır (Aktaran: Özer, 2015). Van Dijk'ın geliştirdiği sistematik haber çözümlemesi aşağıda belirtilen yapılardan oluşmaktadır (Özer, 2015).

MAKRO YAPI

1. Tematik Yapı

a) Başlıklar

b) Haber girişi

1. Spotlar

2. Spot olmadığında haber metninin ilk paragrafı alınmaktadır. Haber tek paragraftan oluşuyorsa ilk cümle haber girişi olarak alınabilir.

c)Haberde kullanılan fotoğraflar

2. Şematik Yapı

a) Durum

1. Ana olayın sunumu

2. Sonuçlar

3. Ardalan bilgisi

4. Bağlam bilgisi

b) Yorum

1. Haber kaynakları

2. Olay taraflarının olaya getirdikleri yorum

MİKRO YAPI

1. Sentantik çözümleme

a) Cümle yapılarının aktif ya da pasif olması

b) Cümle yapılarının basit ya da karışık olması

2. Bölgesel uyum

a) Nedensen ilişkisi

b) İşlevsel ilişki

c) Referansal ilişkiler

3. Kelime seçimleri

4. Haber retoriği

a) Fotoğraf

b) İnandırıcı bilgiler

c) Görgü tanıklarının ifadeleri

Van Dijk'e göre haber anlatıları makro önermelerden oluşmaktadır. Bunlar çoğunlukla temalardır. Ve bir söylem birden fazla temadan oluşabilir. Temalar ise söylemin içinde yapılandırılmıştır. Bunlar da üç aşamadan oluşmaktadır. Ve söz konusu unsurlar aracılığı ile söylem içinde enformasyon eksiltmeye gidilir. Haberin özü ya da ana fikir verilir. Böylece özetleme yapılır.

Enformasyon eksiltme: Başlıkta yer, dönem ve zaman gibi enformasyonlara yer verilmemesi.

Genelleştirme: Genelleştirmeye örnek verecek olursak; kedi, köpek, muhabbet kuşu gibi hayvanların tümünün evcil hayvanlar olarak lanse edilmesi.

Kurgulama: Bu da bir nevi genelleştirme olarak düşünülse de, genelleştirmeden farklı olarak isimlerden çok fiillere, kişilere ve olaylara yöneliktir. Bir çatı altında bir dizi eylemi özetler.

Bu kurallar çerçevesinde uzun bir metin kısaltılmış olur. Aslında bu strateji, haber metninden bir giriş paragrafı elde etmek için kullanılır. Aynı zamanda haberin şematik özelliğine dikkat çekilir. Haber şemasında haber girişi, ana olay, bağlam bilgisi ve yorumlardan önce başlıklar gelmektedir. Makro kurallara, metnin özet bir hal almasını sağlamak için sürekli başvurulur.

Bu bilgiler ışığında 2015 ile 2018 yılları arasında, Afrika'dan Avrupa'ya Akdeniz üzerinden geçmeye çalışırken, hayatlarını kaybetmiş insanların, Avrupa ülkelerindeki (İtalya, Almanya, İngiltere, İspanya) internet gazetelerindeki haberlerde söylemsel olarak nasıl işlendiğini irdelenecektir.

4.2. İngiltere’de Yayın Yapan İnternet Gazetesi Haberleri

4.2.1. 20 Nisan 2015 Pazartesi The Guardian Haberî²³

UN says 800 migrants dead in boat disaster as Italy launches rescue of two more vessels

PM Matteo Renzi says Europe cannot ‘close our eyes and commemorate later’ the tragedy, as another migrant boat runs aground on Rhodes



Resim 4.1. Hayatını kaybetmiş bir göçmenin cesedini taşıyan görevliler.(Darrin Zammit Lupi/Reuters)

Maltese military personnel carry the body off the Italian coastguard ship Bruno Gregoretti at Valletta on Monday. Photograph: Darrin Zammit Lupi/Reuters

The United Nations has confirmed that the death toll from the weekend’s Mediterranean boat disaster is at least 800 – with the victims being of multiple nationalities.

Following interviews with some of the 27 survivors from the tragedy who arrived at the Italian port of Catania, officials for both the United Nations refugee agency (UNHCR) and the International Organisation for Migration (IOM) reported that some of the dead were children between the ages of 10 and 12.

Police at the port also confirmed a Tunisian and a Syrian man who were among the survivors had been taken into custody over suspicions they were members of a smuggling gang thought to have organised the fatal voyage.

“We can say that 800 are dead,” said Carlotta Sami, spokeswoman for the UNHCR.

“There were a little over 800 people on board, including children aged between 10 and 12. There were Syrians, about 150 Eritreans, Somalians ... They had left Tripoli at about 8am on Saturday.”

²³<https://www.theguardian.com/world/2015/apr/20/italy-pm-matteo-renzi-migrant-shipwreck-crisis-srebrenica-massacre>

Flavio Di Giacomo, IOM Italy spokesperson, added: “All the 28 survivors/witnesses have now talked to Italian officials. We believe these are likely to be [pretty] definite figures of what is the deadliest disaster in the Mediterranean to date.”

The confirmation of the death toll came as salvage crews scoured the waters off Libya for bodies and reports came in of many more desperate migrants heading for Europe in unseaworthy craft, oblivious to the overwhelming odds against them.

It was a sight that broke the hearts of even men of the sea like us

Matteo Renzi, Italy’s prime minister, said rescues were under way to help save migrants trapped on two vessels carrying about 450 people off the Libyan coast. Earlier, the IOM said “at least” 20 fatalities had been reported from one of the vessels, carrying about 300 people, although that could not be immediately confirmed.

Meanwhile, a fragile wooden boat with more than 80 people aboard ran aground off the Aegean island of Rhodes. The Greek authorities reported at least three people had been killed, including a child.

As the Italian rescue crews returned to base after fruitless searches for more survivors from the weekend shipwreck, the scale and horror came into ever sharper focus of what is likely to be the worst maritime disaster of its kind.



Resim 4.2. İtalyan Başbakanı Matteo Renzi (Imago / Barcroft Media/imago/Italy Photo Press)

Italian prime minister Matteo Renzi addresses a conference on Monday. Photograph: Imago / Barcroft Media/imago/Italy Photo Press

Vincenzo Bonomo, one of the Italian rescuers, told La Repubblica: “It was a sight that broke the hearts of even men of the sea like us.

“I saw children’s shoes, clothing, backpacks floating in the water. Every time we saw a shoe or a bag, any sign of life, we thought we might have found a survivor. But every time we were disappointed. It was heart-breaking,” Bonomo said.

“We didn’t find a single survivor – not one. We didn’t leave the area until the last shred of hope had gone. We wanted to at least find more bodies so that they could be given a dignified burial.”

“They told us that there were between 700 and 900 people on board, mostly in the hold where they were trapped after the boat capsized,” said Gianluigi Bove, the rescue boat captain. “There was no trace of the boat, just debris and traces of petrol.”

An Italian prosecutor, Giovanni Salvi, says the smugglers’ boat that sank near Libya this weekend had three levels and the doomed migrants were locked in the hull and middle deck.

One survivor, identified as a 32-year-old Bangladeshi, has put the number of people on board the smugglers’ boat at as many as 950, though Salvi said that number should be treated with caution. He added that the Italian coast guard had estimated 700 people had been on board, based on observations at the scene of the sinking.



Resim 4.3. Devriye gezen sahil güvenlik birimleri. (Tullio M. Puglia/Getty Images)

Police at Catania await the arrival of 27 migrants who survived the shipwreck. Photograph: Tullio M. Puglia/Getty Images

Anger spread across Italy at what is increasingly perceived as a humanitarian tragedy to which the rest of Europe is turning its back. Renzi compared the situation to the slaughter of Bosnian Muslims supposedly under international protection in Srebrenica 20 years ago.

"Twenty years ago, we and Europe closed our eyes to Srebrenica. Today it's not possible to close our eyes again and only commemorate these events later," an agitated Renzi said in a press conference.

Australia's prime minister urged European leaders to adopt tougher border control measures. Tony Abbott, whose government implemented a strict policy of turning back asylum seekers' boats in a bid to discourage them from trying to reach Australia, called the latest Mediterranean crisis a "terrible, terrible tragedy" and suggested Europe follow Australia's lead to ensure it was not repeated.

"The only way you can stop the deaths is to stop the people smuggling trade. The only way you can stop the deaths is, in fact, to stop the boats," Abbott told reporters in the nation's capital, Canberra. "That's why it is so urgent that the countries of Europe adopt very strong policies that will end the people smuggling trade across the Mediterranean."

Before Sunday's disaster, aid agencies estimated that 20,000 migrants had reached the Italian coast this year and 900 had died.

The Italian coastguard ship Bruno Gregoracci docked in Malta at about 8am and dropped off two dozen bodies recovered from this weekend's wreck, including children, according to the aid agency Save the Children. They will be buried on Malta.

Maltese citizens were urged to send bouquets of flowers for the victims to the mortuary of Mater Dei hospital by the hospital's chief executive, Ivan Falzon.

Most probably their family, relatives, friends, don't even know that they've ceased to exist

"I'm asking you to go ahead and order a bouquet, a little thought for these people. They don't have anyone to do it for them in little Malta," he said, according to a report in the Times of Malta. "Most probably their family, relatives, friends, don't even know that they've ceased to exist."

Fourteen bouquets have already arrived.

While search-and-rescue operations continued near the site of the shipwreck, the captain of the Italian vessel Gianluigi Bove told reporters in Malta that it was unlikely any more survivors would be found.

"We did what was possible. At the time of the alert, we were 80 miles off the incident site," he said.

"It took us six hours to reach the area."

While aid agencies have not yet had access to the survivors of the wreck, one survivor airlifted to Sicily for medical treatment said the fishing boat had been carrying about 950 people, including many women and children.

When a commercial vessel passed by, the passengers surged to one side to call for help and the ship capsized. It was the second time in recent weeks that such an accident was reported.

On Monday night, as the ship carrying the 27 survivors arrived in Catania UNHCR spokeswoman Carlotta Sami said that the migrants appeared fragile, exhausted and astonished to see so many people waiting for them. They are now thought to have disembarked, with at least one removed from the vessel in a wheelchair. Sami said all the survivors are likely to need psychological support after their ordeal. The migrants are thought to be young, with some in the group under the age of 18.

At the port Italian officials arrested two men from the ship. Prosecutor Giovanni Salvi said that following the testimony of survivors, the Tunisian captain of the sunken boat, and a Syrian man had

been arrested. He went on to say that the remaining 25 migrants will be indentified following treatment, and some are expected to request asylum.

They are expected to be moved to a reception centre run by the Italian government. Aid agencies such as the International Organisation for Migration and Save the Children have officials in these welcome centres that can help evaluate the victims' needs, particularly those of children who have been traumatised by the treacherous voyage and might be travelling without a parent.



Resim 4.4. Kurtarma operasyonunda görüntüler. (Xinhua/Corbis)

The rescue operation on Rhodes after a vessel carrying migrants ran aground on Monday. Photograph: Xinhua/Corbis

The rescue operation on Rhodes after a vessel carrying migrants ran aground on Monday. Photograph: Xinhua/Corbis

Such reception areas are nearing full capacity and Italian officials on Monday warned that asylum policies in Europe needed to be amended to spread migrants more equally throughout the EU.

When pressed for answers on how to stem the crisis, Renzi suggested that a Europe-wide focus on rooting out and arresting human traffickers – whom he repeatedly compared to slave traders – was a first step.

“We are in the presence of a criminal organisation that is making a lot of money but mostly is ruining many human lives. Our country cannot allow this kind of trade in human lives,” he said.

However, Renzi ruled out a naval blockade in international waters, which has been touted as a possible solution. The prime minister said that would be a gift to smugglers because it would essentially allow them to send migrants off by the thousands to be picked up by the European vessels.

Police in Palermo announced on Monday that they had arrested two men suspected of being important human traffickers who operate on the Italy-Libya route, Ermias Ghermay and Medhane Yehdego Redae.

Ghermay is an Ethiopian who is believed by authorities to be responsible for the 2013 shipwreck that killed 366 people off the coast of Lampedusa.

Also on Monday, at least three people died when a boat ran aground off of Rhodes. Video footage showed a large, wooden, double-masted vessel packed with people just metres from the land. It rocked wildly in the waves and passengers were seen jumping into the sea and swimming towards the shore.

Makro Yapı

Başlık: Birleşmiş Milletler tarafından yapılan açıklama: Tekne faciasında 800 göçmen öldü. İtalya, iki gemi ile kurtarma faaliyetlerine başladı.

Başlıkta olayın gerçekleştiği yer bilgisi bulunmamaktadır. Ve haberin konusu olan olay sadece başlığa bakılarak anlaşılamamaktadır. Başlıkta sadece bir tekne kazası sonucu 800 göçmenin hayatını kaybettiği ve kurtarma çalışmalarına başlandığı bilgileri yer almaktadır.

Buradan başlıkta enformasyon eksiltimine gidildiği anlaşılabilmektedir. Başlıktaki göçmenler kelimesi genel bir ifadedir. Ve bütün göçmenleri kapsamaktadır. Buda başlıkta bir genelleştirme yapıldığının göstergesidir.

Spot/Haber Girişi: Başbakan Matteo Renzi bir başka göçmen teknesinin Rodos'ta parçalandığını, Avrupa'nın bu trajediyi artık görmezden gelemeyeceğini ve daha sonra anamayacağını söyledi.

Haberin spot kısmında İtalya Başbakanı'nın gerçekleşen bu kazalar ve meydana gelen ölümlere Avrupa Devletlerinin kayıtsız kaldığı ve bu kayıtsızlık devam ederse bu ölümlerden bütün Avrupa Devletlerinin sorumlu olacağı vurgulanmıştır. Ancak burada anlaşılabileceği üzere İtalya yakınlarında yaşanan bu kazalar ve meydana gelen göçmen ölümlerinin sorumluluğunu İtalyan hükümeti tek başına almak istememekte ve diğer Avrupa hükümetlerini de bu olayların sorumluluklarını almaya davet ettiği anlaşılmaktadır. Bu açıklama bir öz eleştiriden çok, kendi üzerlerine yoğunlaşan eleştirileri, bir nebze olsun dağıtmaya yönelik bir açıklama olarak anlaşılmaktadır.

Haberde 4 adet fotoğraf kullanılmıştır. İlk fotoğrafta ölmüş bir göçmeni sedyede taşıyan kurtarma ekipleri gözlenmektedir. Fotoğraf altı yazı şu şekildedir: " Maltalı askeri personeli bir cesedi pazartesi günü Valletta'daki İtalyan sahil güvenlik gemisi Bruno Gregoretti'den uzaklaştırıyor." Fotoğrafa bakıldığında cesedi taşıyan askeri yetkililerin üzerlerinde özel bir giysi ve suratlarında maske olduğu görülmektedir. Bu her ne kadar kendi sağlık güvenlikleri için alınmış bir önlem olarak görülse de, burada fotoğrafta ırkçı bir tutum olduğu anlaşılabilmektedir. Zira fotoğrafın arka kısmında olaydan sağ kurtulmuş bir göçmenin görevliler cesedi taşıırken, cesedin arkasından bakmaktadır. Ve herhangi bir maske ya da özel bir kıyafet göçmenlerin üzerlerinde bulunmamaktadır. Diğer benzer birçok haberde yer alan görseller gibi bu haberde kullanılan görselde de ideolojik bir üretim yapılmış ve Akdeniz'de meydana gelen bu göçmen ölümlerinin bu yola çıkacak insanlar için çok tehlikeli olduğu ve bu tarz bir yolculuğa çıkıldığında, göçmenlerin hayatlarını büyük ihtimalle kaybedecekleri görsellerle desteklenmektedir. İkinci fotoğrafta ise İtalya Başbakanı Matteo Renzi'nin olayla ilgili olarak bir toplantıda yaptığı konuşmadan bir kare yer almıştır. Bu fotoğrafta Renzi iki elini ceketinin iki yakasına götürmüş ve bu olanlarda bizim hiç suçumuz yok imajı çizmektedir. Üçüncü fotoğrafta ise olaydan sağ olarak kurtarılan 27 göçmeni bekleyen Catania polis botu görülmektedir. Bu fotoğrafta da polislerin olaya olan sağduyuları

betimlenmek istenmiştir. Son fotoğrafta ise kurtarma operasyonundan bir fotoğraf kullanılmıştır. Bu fotoğrafta ise kurtarma ekiplerinin elinden geldiğince çalıştıkları kamuoyuna anlatılmaya çalışıldığı anlaşılabilmektedir.

Haberde iki adet büyük puntolarla yer almış alt başlık bulunmaktadır. Haberde yer alan ilk alt başlık şu şekildedir: **“Bizim gibi deniz insanlarının bile kalbini kıran bir manzaraydı.”** Diğer alt başlık ise, **“Muhtemelen onların aileleri, akrabaları ve arkadaşları, onların öldüklerinden bile haberleri olmayacak.”** İlk alt başlık kurtarma ekiplerinde yer alan bir kişi tarafından söylenmiş ve olayın ne kadar trajedik olduğunu betimlemek için kullanılmıştır. Devamında şu ifadeler haberde yer almaktadır:

“Çocuk ayakkabıları, kıyafetleri, su da yüzen sırt çantaları gördüm. Bir ayakkabı ya da çanta gördüğünüzde, hayatta kalan birilerini bulabileceğimizi düşündük. Ama her seferinde hayal kırıklığına uğradık. Bu durum kalp kırıcıydı. Kurtulan tek bir kişi bulamadık. Umudumuz yok olana kadar çalışmalarımıza devam ettik. En azından bulabildiğimiz kadar ceset bulmak istiyorduk. En azından bir mezarları olsun istiyorduk.”

Bu ifadeler dikkate alındığında olay sırasında kurtarma ekiplerinin vicdani bir sıkıntı yaşadığı anlaşılabilmektedir. Ve aslında onlar göçmenler için değil kendi vicdanlarını biraz olsun rahatlatmak için uğraşmaktadırlar. Çünkü büyük olasılıkla kendilerini bu ölümler karşısında sorumlu hissetmektedirler.

İkinci alt başlıktaki cümle ise, faciadan çıkarabilen göçmen cesetlerinin bulunduğu hastanenin başhekimine ait. Alt başlığın devamında şu cümle yer almaktadır.

“Sizden bir buket çiçek göndermenizi rica ediyorum. Malta’da onlar için bir şey yapacak kimse yok. Muhtemelen onların aileleri, akrabaları ve arkadaşları, onların öldüklerinden bile haberleri olmayacak.”

Hastane başhekimin kurduğu bu cümle de yine aslında kendi vicdanları biraz olsun rahatlatmaya yönelik bir açıklamadır. Sonuçta bu insanlar öldükten sonra onlar için ne yapılsa da bir anlamı olmayacaktır.

Şematik Yapı

Şematik yapı unsurlarından ana olayın sunumuna bakıldığında, haber, Akdeniz’de alabora olan bir göçmen teknesinde hayatını kaybeden 800 kişi ve geriye kalan insanları kurtarma çalışmalarına odaklanmaktadır. Ayrıca yetkililerin yaptıkları açıklamalara da haberde yer verilerek bir özeleştirici yapıldığı gözlenebilmektedir haberde. Aslında bu özeleştiriden ziyade suçluluk psikolojisinin bir yansıma olarak da algılanabilmektedir.

Sonuçları açısından haber incelendiğinde haberin sonucu bir haberin değerini de belirlediğinden, meydana gelen bu kazanın o güne kadar Akdeniz’de yaşanmış en büyük facia olabileceği bilgisi haberde yer almaktadır. Yaklaşık 800 kişi bu kazada hayatını kaybetmiştir. Ancak haberin sonucuna farklı bir bakış açısı ile yaklaşıldığında, Akdeniz’den Avrupa’ya doğru yapılan bu yasadışı göç olaylarının çok tehlikeli olduğu ve bu tür faaliyetlerin göçmenlerin hayatlarını önemli ölçüde riske soktuğu çıkarımı yapılabilir.

Haberde ardalan bilgisine yer verilmemiştir. Sonuçta göçmenler keyfi olarak bu tür bir yolculuğa çıkmamışlardır. İnsanlar savaşımlardan, açlıktan, yoksulluktan kaçarak hayatları pahasına bu yolculuğa çıkmışlardır. Haberde bu tür bir ardalana yer verilmemiş ve bu ölümlerin sorumlusu olarak insan kaçakçıları hedef gösterilmiştir. Haberin aşağıdaki bölümlerinde insan tacirlerine atfedilen suçlamalar yer almaktadır.

“Renzi yaptığı açıklamada, bu tür krizlerin çözümü için öncelikle Avrupa çapında yapılacak bir operasyonla insan tacirlerinin tutuklanması ve caydırıcı cezalar verilmesi gerektiğini belirtti.”

Renzi: “Çok para kazanmak için insan hayatlarını hiçe sayan bu insan tacirlerine asla izin vermeyeceğiz.”

İtalya Başbakanı Renzi’nin açıklamalarına bakıldığında bu olayların sorumlusu olarak çok para kazanma peşinde olan insan tacirleri gösterilmektedir. Ancak bu olayların tek sorumlusu elbette insan tacirleri değildir. Avrupa devlerinin de bu olaylarda yadsınamaz bir sorumluluğu bulunmaktadır.

Bağlamsal olarak haber trajedi üzerine kurulmuştur.

Haber kaynağı gazete kendi muhabirlerinden yararlanmıştır. Olay tarafları olarak sadece Avrupalı yetkililer ve Avustralya başbakanının görüşlerine yer verilmiştir. Hayatta kalan göçmenlerin görüşlerine yer verilmemiştir. Sadece sayısal bilgi olarak bir göçmenin verdiği ifade olarak, yaklaşık 950 kişinin batan teknede olduğu haberde yer almıştır.

Mikro Yapı

Cümle yapılarına bakıldığında genellikle aktif yapılı cümlelerin kullanıldığı anlaşılabilmektedir.

“İtalyan kurtarma gemisi kaptanı Gianluigi Bove: Elimizden geleni yaptık. Uyarı anında olay mahalinden 80 mil uzaklıktaydık. Bölgeye ulaşmamız altı saatimizi aldı.”

‘Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği sözcüsü Carlotta Sami: 800 kişinin öldüğünü söyleyebiliriz.’

“Limandaki polisler, hayatta kalanlar arasında bir Tunuslu ve bir Suriyeliyi bu ölümcül yolculuğu düzenleyen çetenin üyesi oldukları şüphesiyle göz altına aldı.”

“Avustralya Başbakanı Abbott: Ölümleri durdurabilmenin tek yolu aslında tekneleri durdurma. Bu nedenle, Avrupa ülkelerinin, Akdeniz üzerinden insan kaçakçılığına karşı çok güçlü politikalar benimsemesi gerekmektedir.”

Haberdeki yer alan cümleler arasındaki nedensel ilişkiler incelendiğinde karşımıza şu cümleler çıkmaktadır:

“İtalyan kurtarma ekipleri hafta sonu meydana gelen bu kazadan daha fazla kurtulan olabileceği umudu ile yaptıkları çalışmalar sonuçsuz kaldı ve geri döndüler. Arama kurtarma çalışmalarının sonuçsuz kalması bu gemi kazasının bugüne kadar ki en felaket kaza olduğu savını kuvvetlendirilmiştir.” Bu paragrafta arama kurtarma çalışmaları sırasında yeterince hayatta kalan kişi bulunamamasından bu kazanın bugüne kadar Akdeniz’de yaşanmış en büyük felaket olabileceğinin bir göstergesi sayılmıştır.

İşlevsel ilişki açısından haber incelendiğinde bazı cümleler arasında işlevsellik kurulduğu anlaşılabilmektedir.

Birinci cümle: “İtalya Başbakanı Matteo Renzi, Libya kıyılarında yaklaşık 450 kişi taşıyan iki tekneye hapsedilen göçmenlerin kurtarılmasına yardımcı olmak için çalışmalar başlatıldı. Devam cümlesi: “İtalyan kurtarma ekipleri hafta sonu olan kazadan daha fazla kurtulan olabileceği umudu ile yaptıkları çalışmalar sonuçsuz kaldı ve geri döndüler.”

Referansal ilişki bakımından haberde trajediyi betimleyen birçok ifade yer almaktadır.

“...ölenlerin sayısının en az 800 olduğu..., ölümlerden bazılarının 10-12 yaşlarında olduğu...,biri çocuk dahil üç kişinin öldüğü...,geminin alt bölümlerine hapsedilen 700 ile 900 kişi...,”

Kelime seçimleri incelendiğinde insan ve göçmen kelimeleri dikkat çekmektedir. Haberin bazı yerlerinde kazada hayatını kaybedenlerden göçmenler, bazı yerlerde ise insanlar olarak bahsedilmiştir.

“800 göçmen..., başka bir göçmen teknesi... ,kurtulan göçmenler... , kilitli kalan göçmeler... , gemide 800 insan vardı. 450 insan... , gemideki 80 insan... , 700 – 900 insan...”

Görüldüğü gibi habere konu olan kazada gemide bulunanlar göçmenlerdir. İnsanlar kelimesi, göçmenler kelimesine nazaran daha genel bir ifadedir. Haberde sadece göçmen kelimesinin kullanımı belki daha etkili olabileceken, haberde göçmen kelimesi 27 defa kullanılmış buna karşın insanlar kelimesi ise 19 defa haberde yer almıştır. Yani kelime seçimleri bile ideolojik bir tutumun yansıması olarak algılanabilir.

Haberin retorik kurulumu kendi muhabirlerinden aldıkları materyaller ile bir düzenleme yapılmıştır. Haber trajedi üzerine kurgulanmıştır. Haberin ana unsuru yasadışı göçmenlik ve bu göçmenlik hareketlilikleri sırasında hayatını kaybeden göçmenlerdir. Ancak onlara mikrofon uzatılmamıştır. Haberde görgü tanıklarının ifadelerine de yer verilmiş ancak bu görgü tanıkları genellikle kurtarma ekiplerinde yer alan kişilerdir. Kazadan kurtulan göçmenlerin görüşleri haberde yer almamıştır. Haberde kullanılan, Catania, Rodos, Libya

gibi yer isimleri ve olayla ilgili kullanılan fotoğraflar ile haberin inandırıcılığı artırılmaya çalışılmıştır.

4.2.2. 9 Mayıs 2017 Independent Gazetesi Haberi²⁴

Nearly 250 refugees feared dead after two migrant boats sink in Mediterranean

Baby among victims of disasters pushing death toll for record 2017 above 1,300 people



Resim 4.5. Batmış bir mülteci botu. (Yannis Behrakis/Reuters)

The disasters (not pictured) come in a record year for refugee deaths in the Mediterranean Sea (Yannis Behrakis/Reuters)

Up to 250 migrants are feared drowned after two refugee boats sunk in the Mediterranean Sea, the United Nations has said.

A baby was among the bodies washed up on beaches in Libya following the latest disasters, which push the record death toll above 1,300 so far in 2017.

The country's coastguard picked up seven migrants who said they had been on an overloaded dinghy packed with 170 people, which sank on Sunday.

Omar Koko, a coastguard commander in the western city of Zawiya, said more than 30 women and nine children were among those feared drowned.

At least 11 bodies washed up on nearby beaches and were recovered by the Red Crescent, while at least 7,500 migrants have been rescued since Thursday.

Spokesperson Mohanad Krime said: "All the bodies are of female victims and there is a girl of less than one year old."

Survivors of a second shipwreck were rescued by the Italian coastguard, telling authorities their boat started deflating under the weight of 130 people.

²⁴ <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/migrant-boats-sink-mediterranean-250-refugees-dead-drowned-libya-italy-migrants-europe-a7725686.html>

Makro Yapı

Başlık: ‘‘İki göçmen teknesinin Akdeniz’de batması sonucu yaklaşık 250 mültecinin ölmüş olabileceğinden korkuluyor.’’

Başlıkta enformasyon eksiltimine gidilmiştir. Yer bilgisi başlıkta yer almaktadır. Ancak olayın yaşandığı zaman ve göçmenlerin kim oldukları hakkında bir enformasyona başlıkta yer verilmemiştir. Ayrıca bahsedilen göçmen kelimesi ile bir genelleştirme yoluna gidildiği anlaşılabilmektedir. Göçmen kelimesi genel bir topluluğu kapsayan bir kelimedir.

Spot/Haber girişi: 2017 yılında şimdiye kadar 1300’den fazla kişi Akdeniz’de hayatını kaybetti. Ölenlerin arasında bebeklerde bulunuyor.

Haber girişi incelendiğinde haberin genelden özele kurgulandığı anlaşılmaktadır. Akdeniz’de hayatını kaybeden kişilerin kimler oldukları hakkında bir bilgi haberin spot kısmında yer almamaktadır. Ancak haber başlığı ve spot beraber ele alındığında hayatını kaybeden kişilerin göçmenler oldukları anlaşılabilmektedir. Haberin spor kısmında hayatını kaybedenlerin arasında bebeklerin de bulunduğu burada göze çarpmaktadır. Van Dijk’in değindiği üzere, haberin sonuçları haberin değerini belirleyen önemli unsurlardan biridir. Bebek ölümlerine spotta yer verilerek haberin daha ilgi çekici olması sağlanmaya çalışılmıştır. Zira normal göçmen ölümleri medyada o kadar normalleştirilmiştir ki, artık insanların ilgisini o kadar da çekmemektedir.

Haberde toplam sekiz adet fotoğraf kullanılmıştır. Spotun altında yer alan fotoğrafta, batmış bir göçmen botu gösterilmiştir. Diğer fotoğraflarda ise bu kazadan kurtulan göçmenler yer almaktadır. Fotoğraflar arasında kazadan kurtulan bebek ve çocukların oldukları da gözlemlenmektedir. Özellikle ağlayan ve üzerinde can yeleği bulunan bir bebek fotoğrafı olayı dramatize etmek amacıyla kullanıldığı gözlemlenmektedir. Haberin alt kısmında ise olaya ait bir video yer almaktadır. Videoda kurtarma teknesine yaklaşan göçmen botu görülmekte ve daha sonra o botta yer alan kadın ve çocukların ilk olarak gemiye alındığı görülmektedir. Toplum tarafından, yetişkin erkeklere göre kadın ve çocuklar daha savunmasız görüldüğü için onlara öncelik verilmektedir bu tür kurtarma olaylarında bu videoda da bu bize gösterilmektedir.

Şematik Yapı

Şematik yapı olarak haber incelendiğinde, haberde ana olay olarak, Akdeniz’den Avrupa’ya geçmeye çalışan göçmenlerin yaşadıkları kaza sonucu hayatlarını kaybetmeleri görülebilmektedir. Haberi değerini belirleyen, gerçekleşen bu kaza ve bu kaza sonucu hayatını kaybeden göçmenlerdir.

Haberin sonucuna haberin giriş kısmında yer verilmiştir. Haberin genelden özele kurgulandığı düşünüldüğünde bu durum normal bir hal almaktadır. Bir deniz kazası sonucu yaklaşık 250 göçmen hayatını kaybetmiştir. Ve hayatını kaybedenler arasında kadınlar, çocuklar ve bebeklerde yer almaktadır. Yan anlam düzeyinde bir çözümlemeye, haberin sonuçları incelendiğinde, Akdeniz’den Avrupa’ya göçmen botlarıyla geçmeye çalışmak tehlikeli bir eylemdir. Ve yaşanacak muhtemel bir kaza sonucu hayatınızı kaybetmeniz olasıdır. Yani arka planda göçmenlere verilmek istenen mesaj, göçmenlerin bu tür girişimlerde bulunmamalarının onlar için daha olumlu olacağıdır.

İncelediğimiz diğer haberlere nazaran bu haberde, ardalın bilgisine biraz daha fazla yer verilmiştir. Haberin şu paragrafında haberin ardalın bilgisi olarak kabul edilebilir.

“2011 yılında İngilizlerin de desteğiyle Kaddafi’nin devrilmesinden sonra ülkede oluşan kaostan dolayı insanlar rutin olarak göz altına alınmakta, işkence görmekte, kötü yollara sürüklenmekte ve suça zorlanmaktadırlar. Bu sebeple yapılan göç hareketliliklerinde gözle görülür bir şekilde artış olmuştur.”

İndependent gazetesi bu haberde, Libya üzerinden Avrupa’ya doğru oluşan göç hareketliliklerinden ülkedeki kaosu ve bu kaosu sebebi olarak da, İngiliz Hükümetinin desteğiyle Kaddafi’nin devrilmesi gösterilmiştir. Her ne sosyo-ekonomik olarak bir özeleştirici yapmasa da haberde, diğer haberlere göre daha cesur bir ardalın bilgisinin haberde yer aldığı görülebilmektedir.

Bağlam olarak haber trajedi üzerine kurulmuştur.

Haber kaynağı olarak olay yerinde bulunan Independent muhabirlerinden yararlanılmıştır. Fotoğraflar ve videolarda kendi muhabirlerine aittir. Görgü tanıklarının ifadelerine haberde yer verilmemiştir.

Olay tarafı olarak Uluslararası Ceza Mahkemesi ve Uluslararası Ceza Mahkemesi Savcısı Fatou Bensouda'nın görüşlerine yer verilmiştir. Uluslararası Ceza Mahkemesi “köle pazarları” hakkında hazırladıkları rapor arasında yer alan bilgiye göre 20,000 göçmenin Libya’da hapsedilmesi ve onlara uygulanan muamele hakkında bilgi toplanmaktadır. Öte yandan Savcı Bensouda BM Güvenlik Konseyi’ne çağrı yaparak “Libya üzerinden Avrupa’ya geçmeye çalışan göçmenlere karşı işlendiği iddia edilen ciddi ve yaygın suçların araştırılması gerektiğini söyledi.”

Mikro Yapı

Cümle yapılarına bakıldığında, haberde çoğunlukla aktif yapıları cümleler kullanıldığını görülmektedir. Bu durum haberdeki cümlelerin vurgusunu kuvvetlendirmektedir. Bu duruma örnek olarak haberde yer alan şu cümleler verilebilir:

“ Birleşmiş Milletler, Akdeniz’de iki göçmen botunun batması sonucu 250 göçmenin boğulduğunu bildirdi.”

“ Sahil güvenlik ekipleri 170 kişilik aşırı kalabalık bottan sadece 7 kişinin kurtulduğunu bildirdi.”

“Libya’nın batısında bir sahil kenti olan Zawiya’da görevli sahil güvenlik komutanı Omar Koko 30’dan fazla kadın ve çocuğun bu kaza sonucu boğulduğunu söyledi.”

“Sözcü Mohanad Krime’den alınan bilgiye göre, kıyıya vuran 11 cesedin tümü kadın ve içlerinde bir de bebek cesedi var.

Nedensel ilişki açısından cümlelere bakıldığında karşımıza şu cümleler çıkmaktadır.

BM Mülteciler Yüksek Komiserliği üyesi Filippo Grandi’nin bildirdiği üzere, “ Bu kazaların meydana gelmesindeki artışın ana sebebi olarak, insan tacirlerinin lastik botlara 100 ila 150 kişiyi bindirmesi sonucu oluşan aşırı yükün olduğunu bildirdi.”

Bu cümleye bakıldığında, meydana gelen kazaların sebebi olarak insan tacirlerinin botlara aşırı sayıda göçmenin bindirmesi olarak görülmektedir.

İşlevsel ilişki açısından habere bakıldığında karşımıza bir birini tamamlayan şu cümleler çıkmaktadır.”170 kişilik aşırı dolu bottan sadece 7 kişi kurtarıldı. Devam cümlesinde 11 ceset kıyıya vurmuş halde bulundu. Kıyıya vuran 11 cesedin tümü kadın ve içlerinde bir de bebek cesedi var.”

Referansal ilişki açısında bakıldığında trajediyi resmeden birçok ifadeye rastlanmaktadır.

“.....yaklaşık 250 göçmen öldü. sahile vurmuş cesetler arasındaki bebek cesetleri....1300 insan Akdeniz’de batan botlar sonucu hayatını kaybetti. 170 kişiden sadece 7 kişi kurtarıldı. 30’dan fazla kadının ve 9 çocuğun boğulduğu... 11 ceset kıyıya vurmuş halde bulundu. Kıyıya vuran 11 cesedin tümü kadın ve içlerinde 1 yaşından küçük bir bebek cesedi var.”

Bu referans cümlelerden çıkarılacak yan anlam şu şekilde olabilir. Bütün bu trajedinin sebebi yaşanan bu kazadır. Eğer göçmenler bu yolculuğa çıkmasalardı başlarına bu şekil trajedi dolu olaylar gelmeyecekti.

Kelime seçimlerine bakıldığında karşımıza şu ifadeler çıkmaktadır. “Mülteci, göçmen, ceset, ölü.”

Haberin başlığında mülteci kelimesi kullanılmıştır. Ancak daha sonraki paragraflarda göçmen kelimesin kullanıldığı da görülmektedir. Mülteci kelimesi daha çok yaşadığı yerde baskı gören kişilerin yaşadıkları yeri değiştirmesi sonucu anlam kazanmış bir kelimedir. Oysa göçmen kelimesinde yine bir yaşam yeri değiştirme söz konusudur ancak burada bir baskı unsuru her zaman olmayabilir. Yer yer göçmen kelimesinin haberde yer alması yaşanan durumu anlatmada yetersiz kalınmasına sebep olmaktadır. Ceset ve ölü kelimeleri de değişik paragraflarda benzer cümleler için kullanıldığı görülmektedir. Ölü kelimesi genel bir anlam ifade etmektedir. Ceset kelimesi ise olayı dramatize etmek adına kullanılmaktadır.

Haberin retorikinin nasıl kurulduğuna bakıldığında, gazetenin kendi muhabiri olaya tanıklık etmiştir. O yüzden görgü tanıklarının ifadelerine yer verilmediği görülmektedir. Muhabirin çektiği fotoğraflar ve videolar yer verilen olaylara kanıt niteliğindedir. Bunun yanı sıra Libya, Sicilya, Melilla, Zawiya gibi yer isimlerine haberde yer verilerek haberin inandırıcılığı arttırılmıştır.

4.2.3. 8 Ocak 2018 tarihinde The Guardian internet sitesinde yer alan haber²⁵

Sixtyfour dead after dinghy sinks in Mediterranean

Italian coastguard rescues 86 people from boat launched from Libya, including threeyearold girl whose mother drowned

Patrick Wintour and agencies

Sixty-four people have died after an overcrowded rubber dinghy launched from Libya sank in the Mediterranean, the International Organisation for Migration (IOM) has said.

The Italian coastguard rescued 86 people from the boat hours after it sustained a puncture and started sinking on Saturday morning. A girl survived after clinging to the body of her mother, witnesses said.

“We saved 86 migrants,” Maria Rita Aglio, an Order of Malta doctor on the Italian coastguard vessel, told Radio Radicale. “We did many resuscitations. We resuscitated two children – a two-year-old and a three-year-old – and also a woman.”

Rescuers pulled dozens of people to safety, some of whom had managed to stay onboard the half-submerged dinghy. The bodies of eight women were recovered.

The deaths represent the first large-scale migrant tragedy of 2018 in the Mediterranean. A total of 2,832 migrants died on the central Mediterranean route between Libya and Italy in 2017, down from 4,581 in 2016. The number of migrants who reached Italy in 2017 was 119,310, down from 181,436 in 2016.

Flavio Di Giacomo, of the IOM, said survivors interviewed in Catania after their rescue reported that 150 people had been onboard the dinghy when it set off from the Libyan coast.

“Sixty-four migrants lost their life in the shipwreck [which] occurred last Saturday,” Di Giacomo said. Médecins Sans Frontières (MSF) tweeted: “Survivors held on to the wreckage as they waited for a rescue with the bodies of those who didn’t make it, including family members, floating around them. It’s 2018 and people continue to die in the Mediterranean.”

The IOM and UNHCR said the migrants came from the Gambia, Guinea, Sierra Leone, Mali, Ivory Coast, Senegal, Cameroon and Nigeria.

The dinghy had been spotted by an aircraft from a European naval mission targeting people trafficking. Local police kept journalists away from the landing area for survivors of Saturday’s disaster. The mayor of Catania, Enzo Bianco, said anyone who played on such tragedies for political gain would have to look to their consciences.

Bianco told Radio Radicale that a child whose mother died was among the survivors of the weekend’s disaster. “I watched a three-year-old girl while she was starting to play at the port here. She was saved, grabbed at the last second, by the coastguard in the sea,” he said. “She was clinging to her mother and she saw her drown.” Bianco said the girl was now with her aunt, who also survived the wreck.

Hundreds of thousands of people have been rescued and taken to southern Italian ports in the past few years, including nearly 119,000 in 2017. More than 3,000 drowned in the Mediterranean last year, the IOM said.

They included refugees fleeing wars or persecution who hoped to be given asylum, and economic migrants mainly from sub-Saharan Africa.

There was a sharp drop in arrivals in Italy during the second half of 2017 following efforts by Rome to discourage migrants from attempting the crossing.

The treatment of migrants in Italy is likely to become even more controversial in the run-up to parliamentary elections in March. Many Italians feel the country has been forced to carry an unfair burden, but many object to its increasingly harsh approach.

Separately, the Libyan coastguard announced it had rescued 270 people from two boats in distress in a stretch of sea east of Tripoli.

²⁵ <https://www.theguardian.com/world/2018/jan/07/eight-people-die-and-86-rescued-from-sinking-dinghy-off-libya>

Makro Yapı

Haberin başlığı " Akdeniz 'de Bir Botun Batması Sonucu 64 Kişi Hayatını Kaybetti"

Başlık: Başlığa baktığımızda enformasyon eksiltmeye gidildiği anlaşılmaktadır. Habere konu olan olay sadece başlığa bakıldığında anlaşılamamaktadır. Başlıkta sadece olayın gerçekleştiği yer ve olayın sonucu verilmiştir.

Haber Girişi/Spot: Haberin spotu şu şekildedir: " İtalyan Sahil Güvenlik Birimleri, Libya'dan yola çıkan ve batmakta olan bottan 86 kişiyi kurtardı. Kurtarılanlar içinde annesi boğulan 3 yaşındaki bir kız çocuğunun da olduğu belirtildi"

Haber girişine bakıldığında 86 göçmenin kurtarıldığı belirtilmiş ama kurtulanların kim oldukları belirtilmemiş, yani göçmen kelimesini haberin başlık ya da giriş kısmında göremiyoruz. Ancak bir sonraki paragrafta göçmen kelimesi ile karşılaşacağız. Bu durum haberin genelden özele doğru biçimlendiğinin göstergesidir. Spotta insanların bu tehlikeli yolculuğa neden çıktıkları hakkında bir bilgi de yer almamaktadır. Haberi dramatize etmek amacıyla annesi boğulan ama kendisi hayatta kalan 3 yaşındaki bir kız çocuğundan bahsedilmiştir.

Haberde fotoğraf yerine olayın bir dakikalık görüntüsüne yer verilmiş. Geleneksel yazılı basında fotoğraflar olayların kurgulanmasına ve nesnelliğine ne kadar imkân sağlıyorsa, internet haber gazetelerinde de zaman zaman olayın kurgusu ve nesnelliği fotoğraflar yerine olay mahallinden çekilmiş videolar ile sağlanmaktadır.

Televizyon haberlerinde görüntülü metin "gerçek yaşamın içinden" yapılmış bir alıntıdır. Televizyon metni gerçekliğini bu alıntılara dayandırır. Nasıl yazılı basın "nesnellik" iddiasını kaynak söylemlerden yaptığı doğrudan ya da dolaylı alıntılara dayandırmaktaysa televizyon metnide, gerçeklik ve nesnellik iddialarını bu alıntılanmış yaşantı momentlerine dayandırır. Alıntılanan, akredite bir kaynağın söylemi olmayabilir, olay sırasında çekilen bir görüntü "nesnellik" iddiasının kanıtı niteliğindedir. Başka bir deyişle televizyon metni "gerçeklik" ve "nesnellik" yanılsamasını bu yolla kurar. (İnal Ayşe, Haberi Okumak, 1998: 103)

Mevcut videolarda batmakta olan göçmen botu ve onları kurtarmaya çalışan İtalyan Sahil Güvenlik birimlerinin çabaları görülmekte. Videoya bazı yazılar eklenmiş. Videonun

girişinde uyarı yapılarak bu görüntüler bazı kişiler için rahatsız edici olabileceği belirtilmiştir. Daha sonra videoda panik halinde denize düşmüş ve kurtarma botlarına ulaşmaya çalışan göçmenler gözükmemektedir ve çevreden onlara sakin olmaları yönünde telkinler gelmektedir. Bir hengâme ve bir can pazarı bu videoda açıkça ifşa edilmektedir. Videoda yer alan diğer yazılar şu şekildedir. " Üzücü görüntüler Akdeniz'de, Libya kıyılarında bir kurtarma operasyonunda çekildi." " 100'den fazla kişiyi taşıyan lastik bot uluslararası sulara batmaya başladı." " Cumartesi günü Libya'dan ayrılan göçmenlerin bir kısmı kurtarılmadan önce saatlerce suda beklemek zorunda kaldı." " Onlarca insanın ölmüş olabileceğinden korkuluyor."

Bu görüntülerde yatan yan anlam şu şekilde anlaşılabilir. Eğer Avrupa'ya kaçak yollarla göçmek için bu şekil botlarla yolculuk yaparsanız başınıza bu tür olayların gelmesi olasıdır. Ve can güvenliğiniz ciddi biçimde tehlikeydedir. Bu nedenle bu tür faaliyetlerden insanların uzak durması onların faydasıdır. Bu görüntüler tamamen ideolojiktir. Haberde insanların neden yasadışı yolları kullanarak ve hayatlarını tehlikeye atarak neden göç etmek istediklerine dair bir açıklamaya şu ana kadar rastlamamaktayız.

Şematik Yapı

Ana olayın sunumuna baktığımızda, ana olay olarak Akdeniz'de batmakta olan bir göçmen botu ve onu kurtarmaya çalışan İtalya Sahil Güvenlik birimleri işlenmiştir. Haberin devamında çokça sayısal verilere yer verilmiştir. Örnek verecek olursak, 86 kişi kurtarıldı..., biri 2 öbürü 3 yaşında iki çocuk ve 1 kadın yapılan müdahaleler sonucu hayata döndürüldü..., 8 kadın cesedi kurtarma ekiplerince bulundu..., 2017 yılında İtalya ile Libya arasındaki güzergahta toplam 2832 göçmen hayatını kaybetti. Bu rakam 2016'da 4581'di. 2017 yılında İtalya'ya ulaşan göçmen sayısı 119310 iken bu sayı 2016'da 181436'idi.

Göründüğü üzere ana olay İtalya ile Libya arasındaki yasa dışı göçmenlik hareketliliği ve bu hareketliliğin sonuçları üzerine kurulmuştur. Haberde çokça rakam ve istatistiklere rastlanmaktadır.

Haberin bir diğer paragrafı şu şekildedir. " Bot Akdeniz'de insan kaçakçılığını önlemeyi amaçlayan European Naval Mission (Avrupa Deniz Misyonu) kuruluşu ait uçaklar tarafından tespit edilmiştir." Şimdi burada sormamız gereken soru şu; Bu cümle ilk

okunduğunda, bu kuruluşun Akdeniz'de insan kaçakçılığını önlemek üzere kurulduğu anlaşılrsa da, aslında bu kuruluşun bir diğer amacının da Afrika'dan Avrupa'ya Akdeniz üzerinden yasadışı yollarla geçmeye çalışan göçmenleri engellemek olduğu değerlendirilmesi yapılabilir.

Bir olayın haber değeri taşımasının en önemli şartlarından biri, gerçekleşen olayın sonucuna bağlıdır. Dijk bu konuda şöyle der: " Olayların sonuçları, olayların değerini belirlemekte ve olayların sonuçlarının önemi haber olmalarında etkili olmaktadır." (Dijk V., News as Discourse,1988)

Bu haberinizde olayın sonucu haberin başlığında verilmiştir. (Akdeniz 'de Bir Botun Batması Sonucu 64 Kişi Hayatını Kaybetti) Olayın sonucuna baktığımızda haber değeri taşınamaması için hiçbir neden yoktur. Ölümler, hatta bu şekilde toplu ölümlerin gerçekleştiği olaylar her zaman medya için önemli haberlerdir. Ve ister yazılı basında ister görsel basında her zaman kendine yer bulmuştur ve bulacaktır. Burada önemli olan medyanın, bu tür haberleri nasıl işlediğidir. İster ideolojik olsun ister sosyolojik olsun bize bu haberlerin nasıl aktarıldığı önem arz etmektedir. Bu haberin sonucuna baktığımızda şunları söyleyebilir

Haberin devamında çeşitli yetkilerin gerçekleşen bu olay hakkında yazdıkları tweetlere yer verilmiştir.

Haberin ardaan ve bağlam bilgisine baktığımızda, haber trajedi üzerine kurgulanmıştır. Göçmenler nedensiz yere ölümü göze alıp bu tehlikeli yolculuğa çıkmamışlardır. Bu durumun ardaanına haberin son paragraflarında kısaca şu şekilde yer verilmiştir; "Sığınmacılar genellikle Sahra Altı Afrika ülkelerinden gelen, ekonomik durumu ve yaşam şartları yetersiz olan ve ülkelerindeki savaş ve zulümden kaçan göçmenlerden oluşuyor." Göçmenlerin bu tehlikeli yolculuğa çıkmalarının sebebi şüphesiz yaşam standartları ile ilgilidir. Yani insanların hayat standartları ölümü göze alarak tehlikeli bir yolculuğa çıkmayı gerektirecek kadar kötüdür. Ancak bu haber trajedi üzerine kurulmuş ve sorumlusu olarak da insan kaçakçıları gösterilmiştir.

Haber kaynağı olarak haber ajanslarından yararlanılmıştır. Olay tarafı olarak sadece sivil toplum kuruluşlarının olay ile ilgili görüşlerine yer verilmiştir.

Sınır Tanımayan Doktorlar Sivil Toplum Kuruluşu bu olaya ithafen attıkları tweette: " Hayatta kalanlar batan enkazın yanında saatlerce kurtarılmayı beklediler. Ve o an yanlarında belki de ailelerinden birinin cesedi duruyordu. Yıl 2018 ve hala insanlar Akdeniz'de ölmeye devam ediyor."

Olaydan kurtulanların görüşlerine haberde yer verilmediği gözlemlenmektedir.

Mikro Yapı

Cümle yapılarına baktığımızda genellikle aktif cümle yapılarının kullanıldığını görmekteyiz. Bu sayede cümlelerin daha güçlü olması hedeflenmiştir. Aktif cümle yapıları haberde şu cümle örnekleriyle belirlenebilir: " İtalyan Sahil Güvenlik yetkilileri 86 kişiyi kurtarmayı başardı, kurtarma ekipleri onlarca insanın güvenliğini sağladı, Doktor Maria Rita Aglioizzo tarafından aktarılan bilgiye göre yaptıkları müdahale sonucu iki çocuk ve bir kadın hayata döndürüldü."

Nedensel ilişkisinin olduğu cümlelere baktığımızda karşımıza şu ifadeler çıkmaktadır: " Libya'dan yola çıkan aşırı kalabalık botun batması sonucu 64 kişi hayatını kaybetti." Bu cümleye bakıldığında botun batmasının nedeni olarak, aşırı kalabalık olması vurgulanmıştır.

Cümlelerde işlevsel ilişkiye baktığımızda karşımıza şu paragraf çıkmaktadır. "Bot batmaya başladıktan kısa bir süre sonra İtalyan Sahil Güvenlik yetkilileri olay yerine vardı ve 86 kişiyi kurtarmayı başardı. Ayrıca annesinin kucağında olan 3 yaşındaki bir kız çocuğu annesi boğularak ölmesine rağmen hayatta kalmayı başardı." Bu paragrafa baktığımızda, batmaya başlayan bir bot, olay yerine varan İtalyan Sahil Güvenlik birimleri...annesinin kucağında annesi ölmesine rağmen hayatta kalan 3 yaşında bir kız çocuğu... Cümlelerin birbirlerine işlevsel olarak bağlı olduklarını görüyoruz.

Refesansal ilişki açısından habere baktığımızda trajediyi resmeden çok sayıda ifadeye rastlamaktayız.

"....annesi ölen 3 yaşında bir kız çocuğu....botun batması sonucu 64 kişi hayatını kaybetti...8 kadın cesedi kurtarma ekiplerince bulundu..." Bu ifadelerin hepsi haberin trajedi üzerine inşa edildiğinin birer göstergesidir. Bu trajediye sebep olanlar aslında göçmenlerin kendileridir. Bu tehlikeli yolculuğa çıkmamış olsalardı, bu trajedilerin hiçbiri yaşanmayacaktı. Haberde

olayın sorumluları olarak insan kaçakçıları ve onların temin ettikleri dayanıksız botlara kalabalık şekilde binen göçmenlerdir.

Kelime seçimlerine baktığımızda, haber başlığında ya da spotta "göçmenler" kelimesinden bahsedilmiyor. Haberin ilerleyen paragraflarında "göçmenler" kelimesi ile karşılaşırız. "İtalyan Sahil Güvenlik Birimleri" bazı yerlerde "kurtarma ekipleri" olarak verilmiştir. Bu tanımlamalar ideolojik üretime sebebiyet vermektedir. "Göçmenler" kelimesi olayın hem dramatize edilmesi hem de sebebinin belirtilmesi için kullanılan bir kelime olarak görülebilir. Ancak "insanlar" kelimesinin kullanılması daha genel ve haberi "göçmenler" kelimesi kadar dramatize etmeyecek bir kelimedir. "İtalyan Sahil Güvenlik birimleri" kelimesi daha çok kurumsal bir yapıyı temsil etmekte ve bir göçmenlerin İtalya'ya geçmesini önlemeye çalışan bir birim olarak anlamlandırılabilir bir kelimedir. Ancak "kurtarma ekipleri" kelimesi daha kamusal bir anlam taşımakta ve göçmenlere yardım etmeye çalışan bir birim olarak algılanabilmektedir. Bu kelime seçimlerinden haberin ideolojisinin nasıl kelimeler üzerinden kurulabileceğini anlamaktayız.

Haberin retoriklerinin nasıl kurulduğuna baktığımızda, haber kaynağı haber ajansları olduğu için görgü tanıklarının ifadeleri verilmemiştir. Haberde fotoğraf yerine olay anında çekilen görüntülere yer verilmiştir. Görüntüde, haberde anlatılan trajedi, izleyenlere aktarılmıştır. Ve bu görüntü sayesinde haberin inandırıcılığı sağlanmıştır.

Haber hikayesinde yaşanan trajedi ana unsurdur. Haberin baş aktörleri Afrika'dan Akdeniz'e yasadışı yollarla geçmeye çalışan göçmelerdir. İtalyan Sahil Güvenlik birimleri ise onları engelleyemeye yönelik çalışmalar yapan bir kurumdur. Ancak bindikleri deniz taşıtları battığında İtalyan Sahil Güvenlik birimleri haberde bir anda kurtarma ekipleri olarak anılmaya başlıyor.

4.2.4. 19 Ocak 2019 The Guardian Haberi²⁶

Dinghies with 170 migrants on board missing in Med

Three survivors picked up by helicopter after 10 to 11 hours at sea, but charities fear worst after bodies seen in water

²⁶ <https://www.theguardian.com/world/2019/jan/19/more-than-100-migrants-missing-after-dinghy-sinks-in-mediterranean>



Resim 4.6. Batan bir mülteci botundan kurtarılan bir göçmen. (Jorge Guerrero/AFP/Getty)

A migrant at the harbour of Malaga in January after an inflatable boat carrying 188 people was rescued by the Spanish coast guard. Photograph: Jorge Guerrero/AFP/Getty

An estimated 170 migrants have gone missing in the Mediterranean in two incidents involving dinghies that left from Libya and Morocco, migrants organisations have said.

One dinghy was spotted sinking in rough waters on Friday by an Italian military plane on patrol. The plane dropped two safety rafts into the water but had to leave due to a lack of fuel, Rear Admiral Fabio Agostini told TV channel RaiNews24.

A naval helicopter was dispatched and rescued three people who were suffering from severe hypothermia and taken to hospital on the island of Lampedusa.

“During this operation at least three bodies were seen in the water who appeared to be dead,” Agostini said.

The three survivors said they had left Gasr Garabulli in Libya on Thursday night as part of a group of 120 people, mainly from west Africa, according to Flavio Di Giacomo, spokesman for the International Organisation for Migration (IOM).

“After 10 to 11 hours at sea ... (the boat) started sinking and people started drowning,” Di Giacomo said, adding the passengers included 10 women and two children, one of whom was just two months old.

The Italian navy said it had alerted Libyan authorities who ordered a merchant ship to go to the site but the rescue effort was called off after the search proved fruitless.

In another incident, 53 migrants who left Morocco on a dinghy were missing after what one survivor said was a collision in the Alboran Sea, in the western Mediterranean, according to Spanish non-governmental organisation Caminando Fronteras.

The United Nations’ Refugee Agency said in a statement it was deeply saddened by reports of an estimated 170 people dead or missing. It said it had been unable to independently verify the death toll. Separately, the charity Sea-Watch said on Saturday it had rescued 47 people at sea, including eight unaccompanied minors, from a rubber boat in distress north of the Libyan city of Zuwara.

Matteo Salvini, Italy’s interior minister, who has closed off Italian ports to humanitarian boats since a populist government came to power in mid-2018, said the ports would remain closed to deter human traffickers.

“The latest shipwreck is proof that if you reopen the ports more people will die,” Salvini said in a video on Facebook on Saturday.

He said 100 people had reached Italy so far this year compared with 2,000 in the same period of 2018. Migrant arrivals to Europe in the first 16 days of 2019 totalled 4,449, almost all by sea, compared with 2,964 in the same period of 2018, IOM data showed.

It said last year, some 2,297 migrants died or went missing in the Mediterranean while 116,959 people reached Europe by sea.

Makro yapı

Başlık: Akdeniz’de içinde 170 göçmen bulunan bir bot kayıp

Başlıkta enformasyon eksiltimine gidildiği anlaşılmaktadır. Sadece başlığa bakılarak haberin ne olduğu anlaşılamamaktadır. Ayrıca göçmen kelimesi ile genelleştirme yoluna gidilmiştir. Zira burada, bahsedilen göçmenlerin kimler oldukları hakkında bir enformasyona yer verilmemiştir.

Haber Girişi/ Spot: Olaydan 10 ile 11 saat sonra, 3 kişi kurtarma helikopteri tarafından kurtarıldı, ancak yardım kuruluşları suda görülen vücutlardan sonra yaşanmış olabilecek en kötü senaryodan korkuyorlar.

Haberin spot kısmında da bahsedilen göçmenlerin kimler oldukları hakkında bir enformasyona yer verilmemiştir. Buradan haberin spot kısmında da enformasyon eksiltiliminin devam ettiği anlaşılabilmektedir. “Yardım kuruluşları” kelimesi ile de genelleştirme devam etmektedir. Haberın spot kısmı olayın bir nevi sonucunu bize göstermektedir. Buradan yola çıkılarak, haberin genelden özele doğru kurgulandığı anlaşılabilmektedir.

Haberde bir adet temsili fotoğraf kullanılmıştır. Fotoğrafta Akdeniz’de yaşanmış bir kazadan kurtulan bir göçmenin battaniyeye sarılı halde gösterilmiştir. Fotoğraf altı yazı ise şöyledir: “ 188 kişiyi taşıyan bir şişme botun İspanya sahil güvenlik görevlisi tarafından kurtarılmasının ardından ocak ayında Malaga limanında bir göçmen.” Fotoğraflar haberin retorliğini oluşturmak adına önemli materyallerdir. Bu haberde direk habere konu olan olayla ilgili bir fotoğraf kullanılması yerine, Akdeniz’de yaşanan başka bir kazadan kurtulan bir göçmenin, battaniyeye sarılı bir halde çaresizce objektife bakarken görülmektedir. Bu fotoğraf aslında göçmenlerin yaşadıkları çaresizleri anlaşılması açısından önemli bir karedir. Ancak fotoğrafın altında yatan farklı bir anlam arandığında, Akdeniz’den Avrupa’ya geçmeye çalışan göçmenlerin bu yolları kullanmaları sonucunda çaresizce denizde mahsur kalabilecekleri, hatta hayatlarını kaybedebilecekleri kanısına varmak yanlış olamayacaktır. Bir nevi fotoğraflar haberin ideolojik üretimi üzerinde etkili birer unsurlardır.

Şematik Yapı

Haberde ana olay olarak, Akdeniz’de 170 kişiyi taşıyan bir göçmen botunun kaybolması ve yapılan arama kurtarma çalışmalarında sadece 3 kişinin kurtarılabildiği ana olay olarak sunulmuştur. Ayrıca resmi kurum ve sivil toplum kuruluşlarının yaptıkları istatistiki açıklamalar ile haber sonlandırılmıştır.

Sonuçları açısından haber incelendiğinde İtalyan İçişleri Bakanlığı tarafından İtalyan limanlarının göçmenlere kapatılmasından sonra, İtalya’ya ulaşan göçmen sayısında ciddi bir azalışın meydana geldiği ve limanlar yeniden açılırsa yaşanacak ölümlerin daha da artacağı belirtilmiştir. Bu tamamen ideolojik bir yaklaşımdır. İtalya’nın göçmenlere limanlarını kapatması, sadece İtalyan limanlarına ulaşan göçmenlerin sayısını azaltabilir ancak ölümlerin önüne geçemeyecektir. Çünkü insanlar, göç ettikleri yerlerdeki savaşlar ve sosyo-ekonomik sorunlar devam ettiği sürece bu göç hareketliliklerine son vermeyeceklerdir.

Haberde ardaan ve bağlam bilgisine yer verilmemiştir. Haber Akdeniz’de yaşanan trajedi ve bu trajedi sonucunda yaşanan olayları aktarmaktadır. Ancak göçmelerin neden böyle bir yolculuğa çıktıkları hakkında herhangi bir bilgiye haberde yer verilmemiştir. Bu insanların neden canları pahasına böyle bir ölümcül yolculuğa çıkmaktadırlar? Bu yola onları sevk eden faktörler nelerdir? Göç ettikleri yerlerde maruz kaldıkları şiddet veya insan dışı muameleler var mıdır? Bu soruların hiçbirisi haberde yer almadığı gözlenebilmektedir.

Haber kaynak olarak haber ajanslarını, resmi kurumları ve sivil toplum kuruluşlarından yararlanmıştır. Olay tarafı olarak ise siyasi mercilerin ve sivil toplum kuruluşlarının görüşlerine yer verilmiştir.

“ cumartesi günü Facebook’ta yayınlayan bir videoda İtalyan İçişleri Bakanı Salvini: “ Yaşanan son gemi kazası, İtalya’nın limanlarını yeniden göçmenlere açılırsa yaşanacak ölümlerin artacağına bir kanıttır. “

“ Birleşmiş Milletler Mülteci Ajansı yaptığı açıklamada, 170 kişinin öldüğü veya kaybolduğu olay hakkındaki raporların kendilerini çok üzdüklerini bildirdi.”

Mikro Yapı

Cümlelerin yapılarına bakıldığında aktif yapılı cümleler dikkat çekmektedir. Cümlelerin aktif yapıyla verilmesi haberin tarafsız bir yapıya bürünmesini sağlamak amacıyla tercih edildiği düşünülebilir.

“... 188 kişiyi taşıyan bir şişme botun İspanya sahil güvenlik görevlisi tarafından kurtarıldı. Göçmenler örgütleri 170 göçmen kayıp olduğunu söyledi. Amiral Fabio Agostini bu operasyon sırasında su üzerinden en az üç cansız beden görüldü. Uluslararası Göç Örgütü (IOM) sözcüsü Flavio Di Giacomo bildirdiğine göre... İtalyan donanması yetkilerinin bildirdiğine göre... , İspanyol sivil toplum örgütü Caminando Fronteras'a göre... Birleşmiş Milletler Mülteci Ajansı yaptığı açıklamada... yardım kuruluşu Sea-Watch şunları söyledi... İtalya'nın işleri bakanı Matteo Salvini şunları bildirdi...”

Cümleler arasında nedensel ilişki bulunduğu anlaşılmaktadır.

“ cuma günü batmakta olan bir bot devriye gezen İtalyan kurtarma helikopteri tarafından fark edildi ve güvenlik için suya iki adet sal indirildi ancak uçağın yakıtının tükenmesinden olay yerini terk etmek zorunda kaldı.”

Burada kurtarma çalışmalarının yarıda kesilmesinin nedeni olarak, helikopterin yakıtının tükenmesi gösterilmiştir.

Referansal ilişki açısından trajediyi resmeden birçok ifadeye haberde yer almıştır.

“ ...170 kişi bulunan bir bot kayıp... boğulanlar arasında 10 kadın ve iki çocuk da bulunuyordu... başka kayıp bir botta 53 kişi bulunuyordu... Geçen yıl Akdeniz’de 2.297 göçmen öldü.”

Haberin retorik kurulumu temsili bir fotoğraf kullanılmıştır. Ayrıca kurtarma ekiplerinde yer alan ve olaya şahit olan görgü tanıklarının ifadelerinden faydalanılmış ve Libya, Lampedusa , Zuwara gibi yer isimleri kullanılarak haberin inandırıcılığın artması hedeflenmiştir.

4.2.5. 10 Mayıs 2019 The Guardian haberi ²⁷

Up to 70 dead after boat capsizes trying to reach Europe from Libya



Resim 4.7. Batan bir göçmen teknesini kalıntıları. (F. Nasri/AFP/Getty)

Survivors report fishing vessel coming to their rescue 40 miles off coast of Tunisia

As many as 70 people trying to reach Europe from Libya have drowned after their vessel capsized in the deadliest such incident in the Mediterranean since January.

According to survivors, at least 16 of whom were rescued, the boat left Zuwara in Libya, where renewed warfare between rival factions has gripped the capital, Tripoli, in the past five weeks. The vessel capsized 40 miles off the coast of Sfax, south of Tunis, as it headed towards Italy.

The survivors reported that a Tunisian fishing boat came to their rescue and transferred them to a Tunisian coastguard vessel.

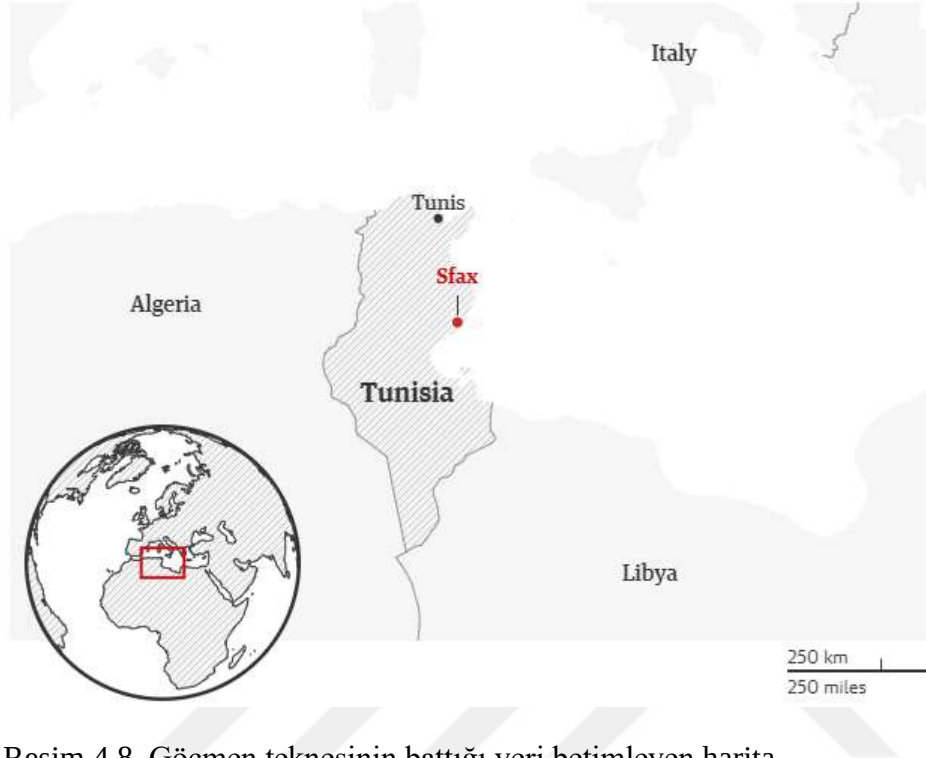
The incident came as overall number of people reaching Europe has decreased, while the journey has become increasingly dangerous.

So far this year, 17,000 migrants and refugees have entered Europe via the sea, about 30% fewer than in the same period last year, according to the International Organization for Migration. The IOM said 443 people have reportedly died on Mediterranean crossings since 1 January, compared with 620 in the same period in 2018.

The Institute for International Political Studies (ISPI) thinktank said that one person died for every eight people who left Libya from January to April, based on analysis of figures from the Italian interior ministry.

²⁷ <https://www.theguardian.com/world/2019/may/10/dozens-feared-drowned-migrant-boat-sinks-off-tunisia>

The migrant boat sank 40 nautical miles off the port of Sfax



Resim 4.8. Göçmen teknesinin battığı yeri betimleyen harita.

Libya's western coast is a main departure point for people from across Africa hoping to reach Europe. Italy's far-right interior minister, Matteo Salvini, has repeatedly declared Italian waters closed to NGO rescue vessels. Several boats have been left stranded at sea owing to this hardline approach, which is partly designed to force other parts of Europe to take in more refugees and migrants.

The rescue ship Mare Jonio, operated by Mediterranean Saving Humans, was docked in Lampedusa, on Friday morning, with 30 people on board who were saved the day before. Among them were two pregnant women, a one-year-old girl and four unaccompanied minors.

"The 30 survivors are about to land on Lampedusa. Their smiles give meaning to our work. They're safe and that is the most important thing," said one of the crew.

As has been happening for a year now, the ship was seized by the Italian authorities immediately after the landing and the captain investigated for aiding illegal immigration.

"The ship has been blocked and seized," tweeted Salvini. "This will be their last trip. Bye Bye!"

Another boat carrying scores of people was reported in trouble off the coast of Libya. "Over 100 lives at risk, including 24 women and 8 children," tweeted Alarm Phone, which relays distress calls from boats. "We were called this morning from a boat off #Libya. Communication difficult, calls repeatedly broke down. So-called Libyan coastguard not reachable.

"The people are in panic now. Their engine isn't working and they can't move. They are close to the Libyan coast."

Earlier on Friday, Babar Baloch, a spokesman for the United Nations high commissioner for refugees, said the UN had repeatedly voiced its concerns about the lack of rescue vessels to pick up people fleeing from "the horrendous and horrible situation" in Libya. The UNHCR called on governments to step in. Although the fighting in Libya has made the situation more difficult for people traffickers and smugglers, international aid officials have warned that it could prompt more Libyans to flee their country.

According to the IOM, 2,297 people died or went missing in the Mediterranean last year out of a total of 116,959 who reached Europe by sea. It added that 117 people who left Libya in a rubber dinghy in January went missing and most remain unaccounted for.

Makro Yapı

Başlık: Libya'dan Avrupa'ya geçmeye çalışan teknelerin batması sonucu 70'den fazla kişi öldü.

Başlığa bakıldığında bahsi geçen kişilerin kimler oldukları hakkında bir enformasyona başlıkta rastlanılmamaktadır. Göçmen ya da mülteci gibi kelimeler haberin başlığında kullanılmamıştır. Buradan başlıkta enformasyon eksiltilimi yoluna gidildiği anlaşılabilmektedir. Ayrıca başlığa bakılarak olayın tam olarak ne olduğu da anlaşılamamaktadır.

Spot/Haber girişi: Balıkçı tekneleri onları kurtarmaya geldiklerinde, Tunus'un 40 mil açıklarında oldukları bildirildi.

Haberin spot kısmında da olaydan etkilenen kişilerin kimler oldukları hakkında bir bilgiye rastlanılamamaktadır. Ayrıca 'göçmen' ya da 'mülteci' kelimeleri yerine 'onlar' kelimesi kullanıldığı gözlenmektedir. Bu durumlar göz önünde bulundurularak enformasyon eksiltilimin haberin spot kısmında da devam ettiğini anlaşılabilmektedir. Öte yandan haberin genelden özele doğru kurulduğunun bir göstergesidir. Haberin spot kısmında göçmenlerin bu yolculuğa neden çıktıklarına yönelik bir enformasyon bulunmamaktadır.

Haberde, spotun hemen altında bir adet fotoğraf kullanılmıştır. Fotoğrafta başka bir kazadan kıyıya vuran gemi enkaz parçaları görülmektedir. Fotoğraf altı yazı ise şöyledir: *"Bir önceki kazadan geriye kalan tekne kalıntıları, Libya'dan yola çıkan ve Güney Doğu Tunus açıklarında batan bir gemi enkazı."* Haberde kullanılan fotoğraf haberin ideolojik bir yansıması olarak kabul edilebilir. Kullanılan bu fotoğraf ile verilmek istenen mesaj şu şekilde yorumlana bilir: Akdeniz üzerinden Avrupa'ya göç etmeye çalışan göçmenlerin tekneleri onlar gibi kıyıya vurmaktadır. O yüzden böyle bir eyleme kalkışmamaları onların yararına olacaktır. Bir nevi, haberdeki görseller, göçmenlere karşı, bu yolculuğa çıkmamaları için bir tehdit ögesi olarak kullanılıyor okuması da yapılabilir.

Haberde bir adet alt başlık kullanılmıştır. Alt başlık şu şekildedir.

Göçmen Botu, Sfax Limanının 40 mil açıklarında battı.

Alt başlık altında da bir harita kullanılarak, botun battığı yer tarif edilmeye çalışılmıştır. Başlık ve alt başlık arka arkaya okunduğunda, haberin içeriği hakkında bilgi sahibi olunabilmekte ve öte yandan başlık ile alt başlık, haberin genelden özele gidişinin göstergeleridir. Alt başlıkta ‘göçmen’ kelimesi ile genelleştirilmeye baş vurulduğu anlaşılmaktadır. Olayın zamanı verilmediğinden, enformasyon eksiltimi alt başlıkta da göze çarpmaktadır.

Şematik Yapı:

Ana olayın sunumuna bakıldığında, ana olay olarak Akdeniz’de batan bir göçmen teknesi ve sonrasında yaşanan kurtarma çalışmaları ele alınmıştır. Ayrıca haberin son kısmında sivil toplum kuruluşlarının göçmenleri kurtarmak için giriştiği çabalar ve bu çabalar sırasında yaşadıkları siyasi sorunlar ana olay olarak ele alınmıştır.

Sonuçları açısından haber incelendiğinde, Akdeniz’de mahsur kalan birçok göçmenin olduğu ve bu göçmenler arasında kadın ve çocuklarında yer aldığı, eğer siyasi olarak önlemler artırılmaz ve sivil toplum kuruluşlarına karşı olan siyasi yaptırımlar devam ederse, Akdeniz’deki ölümlerin son bulmayacağı sonucuna varılabilmektedir haberde. Ancak haberin sonuçları üzerinden yan anlamsal bir çözümleme yapılacak olursa, Akdeniz üzerinde Avrupa’ya geçmeye çalışmak çok tehlikeli bir durumdur. Ve göçmenlerin bu şekil eylemlere yeltenmesi onların hayatlarını büyük ölçüde tehlikeye atmaktadır. Haberde kullanılan istatistikler bu görüşü destekler niteliktedir. Haber de yer alan şu cümle bu savı desteklemek için bir done olarak kabul edilebilir. “ Uluslararası Politik Araştırmalar Enstitüsü (ISPI), İtalya içişleri bakanlığından alınan rakamların analizine dayanarak, ocak ayından Nisan ayına kadar Libya'dan ayrılan her sekiz kişiden bir kişinin öldüğünü bildirdi.” Kullanılan bu istatistik göçmenlerin hayatta kalma şanslarının ne kadar az olduğunu belirtmek için kullanılmış olabilir.

Haber de ardaan bilgisi yeterince kullanılmamıştır. Bu göç hareketliliklerine sebep olarak, Libya’daki iç savaş gösterilmiştir.

“ Libya’da karşıt gruplar arasında devam eden savaş son beş haftada başkent Tripoli’ye şıçradı. “

Ancak savaşın sebeplerine ve bu insanların maruz kaldıkları açlık, sefalet yani sosyo-ekonomik koşullara haberde yer verilmemiştir.

Bağlam olarak haber göçmenlerin yaşadıkları dram üzerine kurulmuştur.

Olay tarafı olarak İtalya İçişleri bakanının ve sivil toplum kuruluşlarının yetkilerinin görüşlerine yer verilmiştir.

“ İtalya’nın aşırı sağ içişleri bakanı Matteo Salvini, İtalyan sularının STK kurtarma gemilerine kapalı olduğunu defalarca ilan etti. “

“ Salvini, ” gemi engellendi ve ele geçirildi ” “Bu onların son seyahati olacak. Gle Gle!” Tweetlerini attı. “

Birleşmiş Milletler Mlteçiler Yüksek Komiserliği sözcüsü Babar Baloch, cuma günü erken saatlerde, UNhad’ın Libya’daki “korkunç durumdan” kaçan insanları almak için kurtarma gemilerinin olmamasından duyduğu endişeyi defalarca dile getirdiğini söyledi. Birleşmiş Milletler Mlteçiler Yüksek Komiserliği, hükümetlerin devreye girmesi için çağrıda bulundu.

Olaydan sağ kurtulan göçmenlerin görüşlerine haberde yer verilmemiştir.

Mikro Yapı

Cümle yapılarına bakıldığında çoğunlukla aktif yapılı cümlelerin kullanıldığı görülebilmektedir. Hem siyasi yetkililer hem de sivil toplum kuruluşlarının yetkileri yani iki tarafta aktif yapıyla verilmesi gazetenin tarafsızlığına bir tutum takınmak istemesi gibi algılanabilir.

“ İtalya’nın aşırı sağ içişleri bakanı Matteo Salvini yaptığı açıklamada.... Uluslararası G rgt’ne göre... Uluslararası Politik Araştırmalar Enstitüsü araştırması sonucu... Birleşmiş Milletler mlteçiler yüksek komiserliği sözcüsü Babar Baloch şunları söyledi.”

Cümleler arasında nedensel ilişki kurulduğu anlaşılabilmektedir.

“ İtalya’nın aşırı sağ içişleri bakanı Matteo Salvini, İtalyan sularının STK kurtarma gemilerine kapalı olduğunu defalarca ilan etti. Avrupa’nın diğer bölgelerini daha fazla mülteci ve göçmen almaya zorlamak üzere tasarlanan bu karar, zorlu deniz hattı üzerinde mahsur kalmış birkaç gemi bulunuyor.”

Burada paragrafta, denizde mahsur kalan gemilerin nedeni olarak, İtalyan İçişleri Bakanı Matteo Salvi’nin aldığı karar gösterilmiştir.

Cümleler arasında işlevsel ilişki bulunduğu anlaşılmaktadır. Buna göre bir cümlede verilen bilginin açılımı devamında gelen cümleler ile yapılmaktadır. Birinci cümle, “ Avrupa’ya ulaşan toplam insan sayısı azalırken, yolculuk giderek daha tehlikeli hale geldi. “ Devam cümlesi, “ Uluslararası Göç Örgütü’ne göre, bu yıl bugüne kadar 17.000 göçmen ve mülteci Avrupa’ya deniz yoluyla geçti, geçen yılın aynı dönemine göre bu sayı %30 daha az. Üçüncü cümle, “ Bu yıl 1 ocaktan bu ya Akdeniz’de 443 göçmen hayatını kaybetti. Bu sayı gecen yıl aynı periyodda 620 kişiydi.”

Referansal ilişki bakımından cümleler incelendiğinde trajediyi betimleyen birçok ifade ile karşılaşmaktayız.

“ batan bir gemi enkazı... 70 kişi boğuldu... 443 göçmen hayatını kaybetti... kurtarılanlar arasında iki hamile kadın, bir yaşında bir kız ve dört refakatsiz çocuk bulunuyor... 24 kadın ve 8 çocuk dahil, 100'den fazla risk altında...”

Haber retoriği oluşturulurken görgü tanıklarının, siyasi yetkililerin ve sivil toplum kuruluşlarının yetkililerinin görüşlerinden yararlanıldığı anlaşılabilmektedir. Ayrıca Tripoli, Tunus, Libya, Lampedusa, Sfax gibi yer isimler kullanılarak haberin inandırıcılığı artırılmaya çalışılmıştır. Göçmenlerin göç yollarını gösteren harita ve kıyıya vurmuş bir göçmen teknesi parçaları ile de görsel olarak olaya kanıt oluşturulmak istendiği görülmektedir.

4.2.6. 10 Mayıs 2019 BBC haberi ²⁸

Dozens drown as migrant boat capsizes off Tunisia



Resim 4.9. Avrupa'ya geçmeye çalışan göçmenler.

UN report says six migrants died every day in 2018 trying to cross the Mediterranean (file image)

At least 65 migrants have died after their boat capsized in the Mediterranean off the coast of Tunisia, the UN refugee agency says.

Sixteen people were rescued, UNHCR said in a statement.

Survivors say the boat left Zuwara in Libya on Thursday and ran into trouble during strong waves.

About 164 people died on the route between Libya and Europe in the first four months of 2019, UNHCR figures show.

▪ ***Mediterranean migrant crossings 'deadlier than ever'***

▪ ***Migration to Europe in charts***

▪ ***Who is responsible for migrants at sea?***

The incident is thought to be one of the deadliest shipwrecks involving migrants since the start of the year.

The survivors were brought to the coast by the Tunisian Navy and are awaiting permission to disembark.

One person has been transferred to hospital for medical treatment, the UNHCR says.

The navy dispatched a ship as soon as it heard about the incident and came across a fishing boat picking up survivors, a statement from the Tunisian defence ministry said.

The passengers are understood to have been from sub-Saharan Africa.

"This is a tragic and terrible reminder of the risks still faced by those who attempt to cross the Mediterranean," the UNHCR's Vincent Cochetel said in a statement.

Some reports put the number on board higher so the toll could rise.

²⁸ <https://www.bbc.com/news/world-africa-48224793>



Resim 4.10. Libya'daki göçmen kamplarında bulunan bir çocuk.

Thousands of migrants attempt to cross the Mediterranean to Europe every year, and Libya is a key departure point.

Those who make the journey often travel in poorly maintained and overcrowded ships, and many have died.

But since mid-2017, the number of migrant journeys has declined dramatically.

The decline is largely because Italy has engaged Libyan forces to stop migrants from setting off or to return them to Libya if found at sea - a policy condemned by human rights organisations.

In the first three months of 2019, some 15,900 refugees and migrants arrived in Europe via the three Mediterranean routes - a 17% decrease on the same period in 2018.

In January, **a UN report said six migrants died crossing the Mediterranean every day in 2018.**



Resim 4.11. Libya ve Tunus'ta göçmelerin Avrupa'ya geçmek için sıklıkla kullandıkları limanlar.

Bir önceki incelemede ele aldığımız The Guardian haber sitesindeki aynı haberi bu sefer BBC.com gazetesinin gözünden incelemeye çalışacağız.

Makro Yapı

Başlık: Tunus Açıklarında Bir Göçmen Botu Batması Sonucu Onlarca Göçmen Boğuldu.

Başlıkta enformasyon eksiltimi ve genelleştirme yapıldığı anlaşılmaktadır. Haberin ne olduğu sadece başlığa bakılarak anlaşılamamaktadır. Ayrıca ‘göçmen’ kelimesi ile genelleştirme yapıldığı görülmektedir. Göçmenlerin kimlerden oluştuğu hakkında bir enformasyona başlıkta yer verilmediği anlaşılmaktadır.

Haber Girişi/ Spot: BM Mülteci Ajansı, teknelerinin Akdeniz’de Tunus kıyılarında alabora olduktan sonra en az 65 göçmenin öldüğünü bildirdi.

Haberin spot kısmında bahsi geçen göçmenlerin kimlerden oluştukları, nereden gelip nereye gitmek istedikleri hakkında bir bilgi yer almamaktadır. Yani enformasyon eksiltimine haberin spot kısmında da devam edildiği anlaşılmaktadır. Ayrıca haberin spot kısmına bakılarak haberin genelden özele bir şekilde kurulduğu söylenebilir. Çünkü haberin spot kısmında haberin sonuçlarından bahsedildiği anlaşılabilmektedir.

Haberde bir adet temsili fotoğraf kullanılmıştır. Fotoğrafta şişme bir botun içindeki aşırı kalabalık göçmenler gösterilmiştir. Resim altı yazı ise şu şekildedir: “ Bir BM raporuna göre 2018 yılında ortalama her gün 6 göçmen Akdeniz’den geçmeye çalışırken hayatını kaybetmiştir.”

Fotoğraflar haberin ideolojisi açısından önemli göstergelerdir Bu haberde kullanılan fotoğraf ve fotoğraf altı yazı göz önünde bulundurulduğunda, bu fotoğrafın altında yatan mesaj, Akdeniz’den Avrupa’ya geçmeye çalışan göçmenlerin hayatları risk altındadır. Göçmenlerin böyle bir yolculuğa çıkmaları sonucunda hayatlarını kaybetmeleri olasıdır. O yüzden bu tür yasadışı yolculuklara çıkılmaması göçmenlerin can güvenlikleri açısından önemlidir. Ayrıca haberde Libya’da göçmenlerin göz altında tutuldukları bir merkezin videosu paylaşılmıştır. Videoda göçmenlerin kaldıkları yerin yakınlarındaki çatışma seslerinin geldiği duyulabilmektedir. Ayrıca videoda gözetim altındaki göçmenlerle yapılan röportajlarda, göçmenlerin zaten memleketlerindeki savaştan kaçtıkları, göçmenler tarafından dile getirildiği görülmektedir. Yani göçmenler zaten savaştan kaçmaktadırlar. Ve Avrupa’ya geçmek için geldikleri Libya’da da savaş vardır. Ve Avrupa’ya geçmeye çalışacakları

Akdeniz’de de ölümle burun burunadırlar. Yani göçmenler için bütün seçenekler risklerle doludur.

Şematik Yapı

Şematik yapı unsurları incelendiğinde, ana olay olarak, Akdeniz’den Avrupa’ya geçmeye çalışırken bir göçmen botunun alabora olması ve onlarca göçmenin boğularak hayatını kaybetmesi sunulmuştur. Ayrıca haberin içerisinde yer alan bir videoda da, Libya’da gözetim altında tutulan bir göçmen merkezinde, göçmenlerin yaşadıkları zorluklar gösterilmiştir.

Sonuçları açısından haber incelendiğinde, haber girişinde haberin sonuçlarında bahsedildiği görülmektedir. Sonuçları açısından habere haber değeri atfedildiği göz önünde bulundurulduğunda, göçmen botunun batması sonucu meydana gelen ölümlerin, haberin, haber değeri taşıması açısından önemli olduğu anlaşılabilmektedir. Ancak haberin sonuçlarının altında yan anlamda bir çözümleme yapıldığında, yaşanan bu ölümlerin tekrarlanmaması için, bu şekilde tehlikeli yolculuklara çıkılmaması gerektiği mesajı verilmek istendiği anlaşılabilmektedir.

Haberde ardalın ve bağlam bilgisine yeterince yer verilmemiştir. Ardalan bilgisi olarak haberde yer alan videoda mültecilere mikrofon uzatılmış ve onların dilinden neler yaşadıkları aktarılmıştır. Ancak bu haberin ardalanın oluşması için yeterli olmamıştır. Mültecilerin yaşadıkları yerlerdeki savaşırlardan kaçtıkları, mültecilerle yapılan röportajlar ile bize aktarılsa da, aslında mültecileri bu göçe zorlayan başka olaylarda vardır. Örneğin savaşırların neden başladığı, ya da bu savaşırların ortaya çıkmasındaki sosyo-ekonomik durumların neler olduklarına haberde yer verilmemiştir. Yani haberin ardalanı eksiktir.

Haber kaynak olarak haber ajanslarından yararlanmıştır. Olay tarafı olarak resmi kuruluşların görüşlerine yer verilmiş, ancak olaydan sağ kurtulan mültecilerin görüşleri haberde yer almamıştır.

Mikro Yapı

Cümle yapıları genellikle aktif yapıda verilmiştir. Bu durum haberin tarafsız bir tutum takınmak istediğinin göstergesidir.

“ Hayatta kalanlar Tunus Donanması tarafından kıyıya getirildi ve gemiden ayrılma izni bekliyor. BMMYK, bir kişinin tıbbi tedavi için hastaneye nakledildiğini söyledi.”

“ BMMYK yaptığı açıklamada, on altı kişinin kurtarıldığını söyledi.”

“ BMMYK'den Vincent Cochetel yaptığı açıklamada, bu, Akdeniz'i geçmeye çalışanların hâlâ karşı karşıya kaldığı risklerin trajik ve korkunç bir göstergesidir” dedi.

Cümleler arasında nedensellik ilişkisinin bulunduğu anlaşılabilmektedir.

“ 2017'nin ortalarından bu yana yolculuğa çıkan göçmen sayısı önemli ölçüde azaldı. Bu düşüşün nedeni olarak, İtalya'nın göçmenlerin yola çıkmasını engellemek veya denizde bulunursa Libya'ya geri dönmelerini sağlamak için Libya güçleri kullanmaya başlaması gösteriliyor.”

Burada yolculuğa çıkan göçmen sayısındaki azalışın nedeni olarak İtalya'nın göçmenleri engellemek için uygulamaya koyduğu kararların etkili olduğu vurgulanmıştır.

Cümleler arasında işlevsel ilişki kurulduğu anlaşılmaktadır. Buna göre bir cümlede verilen ifadenin açılımı arkasından gelen cümlelerde yapılmaktadır. Birinci cümle: “Hayatta kalanlar Tunus Donanması tarafından kıyıya getirildi.” Devam cümlesi: “Göçmeler gemiden ayrılma izni bekliyor.” Üçüncü cümle: “BMMYK, bir kişinin tıbbi tedavi için hastaneye nakledildiğini söyledi.”

Referansal ilişki açısından haberde trajediyi betimleyen ifadeler dikkat çekmektedir.

“ Onlarca göçmen boğuldu... 65 göçmen öldüğünü bildirdi. 2019'un ilk dört ayında yaklaşık 164 kişi hayatını kaybetti. en ölümcül gemi kazalarından biri... BM raporuna göre 2018'de ortalama her gün altı göçmen Akdeniz'de hayatını kaybetti.”

Haberin retoriği kurulurken temsili bir fotoğraf ve Libya'da ki bir mülteci gözetim yerinden video paylaşılmıştır. Video içerik olarak mültecilerin barındıkları yerde de can güvenliklerinin olmadığı ve bulundukları ortamdaki kötü yaşamsal şartlar konu edinmiş ve bazı mültecilerle röportajlar yapılmıştır. Trablus, Libya, Tunus, Zuvare gibi yer isimleri kullanılarak haberin inandırıcılığını arttırmıştır.

4.3 İspanya'da yayın yapan internet gazetesi haberleri

4.3.1 20 Nisan 2015 El Pais gazetesi haberi²⁹

Un superviviente del naufragio: "Iban 950 personas en el barco"

Una de los 28 rescatados relata que viajaban en la nave "40 o 50 niños"



Resim 4.12. Batmakta olan bir göçmen botundan kurtarılmaya çalışan göçmenler.

Uno de los 28 supervivientes rescatados en el Mediterráneo, en el naufragio de un barco pesquero a 70 millas de las costas de Libia, ha relatado este lunes a la prensa que en la embarcación "iban 950 personas, de ellas, entre 40 y 50 niños y cerca de 200 mujeres", según informa la agencia Efe. El hundimiento se registró durante la noche del sábado al domingo y las primeras informaciones hablaban de 700 inmigrantes a bordo. Hasta el momento, además de los 28 supervivientes, se han podido rescatar 24 cadáveres.

Alrededor de las 8.00 de la mañana de este lunes llegaba el barco *Gregoretto* a las costas de Malta con los cuerpos encontrados. Los supervivientes arribarán en las próximas horas a Catania. "Hoy sabemos más acerca de cómo viajaban, quiénes iban y que sin duda había muchísimas mujeres y niños en el barco", ha declarado la portavoz del Alto Comisionado de las Naciones Unidas para los Refugiados (ACNUR) Carlotta Sami, citada en el periódico italiano *La Repubblica*.

Mientras tanto, 17 medios de rescate trabajan en el área en la que naufragó el barco en un intento de rescatar a algún superviviente más, aunque las esperanzas son mínimas, como ya adelantó este domingo el primer ministro italiano, Matteo Renzi.

Este mismo lunes se han comenzado a dar las primeras respuestas ante la tragedia migratoria. En Italia, la policía ha desarticulado una célula de tráfico de personas que trasladaba a inmigrantes desde las costas africanas rumbo a Europa. Los miembros de la banda están acusados de asociación ilícita y de favorecer la inmigración ilegal.

La Unión Europea ha acelerado también su reacción y, además de la reunión de ministros de Exteriores prevista para este lunes, celebrará esta misma tarde una reunión monográfica sobre inmigración de ministros de Exteriores e Interior de la Unión Europea.

Las primeras propuestas ya han comenzado a deslizarse. El representante británico, Philip Hammond, ha reclamado este lunes una respuesta "integral" europea que ponga el punto de mira en los "criminales" responsables del tráfico de personas. Austria se ha sumado a la petición italiana de crear estructuras en el norte de África y en Oriente Próximo para gestionar la concesión de visados a Europa. Por su parte, el secretario de Estado francés para Asuntos Europeos, Harlem Desir, ha subrayado que "se necesita reforzar la cooperación judicial y policial" para hacer frente al problema migratorio.

²⁹ https://elpais.com/internacional/2015/04/20/actualidad/1429515650_978837.html

Makro Yapı

Başlık: Gemi enkazından kurtulan bir kişi: ‘‘ Teknede 950 kişi vardı.’’

Başlığa bakıldığında enformasyon eksilimine gidildiği anlaşılabilmektedir. Başlığa bakıldığında olayın ne olduğu ve nerede gerçekleştiği gibi bilgiler başlıkta yer almamaktadır.

Haber Girişi/Spot: Kurtarılan 28 kişiden biri: ‘‘ Teknede 40-50 civarında çocuk vardı.’’

Haberin spot kısmında da enformasyon eksilimine devam edildiği görülebilmektedir. Yer ve zaman bilgisi haberin spot kısmında da yer verilmemiştir.

Haberin giriş kısmı incelendiğinde haberin genelden özele doğru bir şekilde kurgulandığı anlaşılabilmektedir. Haber başlık ve spot kısmında haber dramatize edilerek, haber ilgi çekici bir hale getirilmek istendiği görülebilmektedir.

Haberde görsel yerine haberle ilgili 1 dakikalık bir video yer almaktadır. Haberde yer alan videoda kurtarma çalışmaları ve bu kurtarma çalışmaları sırasında göçmenlerin bulundukları boyun devrilmesi ve yaşanan can pazarı gösterilmektedir. Mevcut video incelendiğinde göçmenlerin ne kadar zor durumda kaldıkları ve kurtarma çalışmalarının ne kadar gayrı ciddi yapıldığı anlaşılabilmektedir.

Şematik Yapı

Şematik yapı unsurlarından ana olayın sunumuna bakıldığında, Akdeniz’de kurtarılan göçmenlerin ifadeleri ile Akdeniz’de büyük bir trajedi yaşandığı ve Avrupalı devletlerin bu trajedilerin sorumluları olarak insan kaçakçıları gördükleri ve bu insan kaçakçılarına karşı yaptırımların daha da sertleşmesi için çeşitli toplantılar yaptıklarına değinilmektedir.

Haberin sonuç kısmında Avrupa Birliği’nin bu tip olaylara karşı tepkisinin arttığına ve bu tür olayların önlenmesi için çeşitli toplantılar yapacakları ve insan kaçakçıları önlemek için ellerinden gelenleri yapacaklarına dair bilgiler haberin sonuç kısmında yer almaktadır.

Haberde herhangi bir ardalın bilgisine rastlanamamaktadır. Göçmenlerin neden bu tehlikeli yolculuğa çıktıklarına dair bir detaya haberde yer verilmediği görülebilmektedir. Bunun yerine insan kaçakçılarına suçlamalar yöneltilmiş ve bu tür olayların sorumlusu olarak insan kaçakçıları hedefe konulmuştur. Bağlam olarak haber trajedi üzerine kurulmaya

çalışılmıştır. Haber kaynağı olarak haber ajanslarından yararlanılmıştır. Haberde yer alan video sahil güvenlik kamerası ile çekilen görüntülerden oluşturulmuştur.

Mikro Yapı

Cümle yapılarına bakıldığında, haberde çoğunlukla aktif yapıli cümleler kullanıldığını görölmektedir.

“ Kurtarılan 28 kişiden biri şunları aktardı... BMMYK sözcüsü Carlotta Sami şu açıklamalarda bulundu... İtalya Başbakanı Matteo Renzi pazar günü şu açıklamalarda bulundu. “

Referansal ilişki açısında bakıldığında trajediyi resmeden birçok ifadeye rastlanmaktadır.

“ Teknede 40-50 civarında çocuk bulunuyordu. Ölenlerin yaklaşık 200 tanesi kadınlardan oluşuyordu. Yaklaşık 700 kişinin gemilerde bulunduğu düşünülüyor. Sadece 28 kişi kurtarıldı ve 24 cesede ulaşılabilirdi.”

Haberde suçlu olarak insan kaçakçıları ön safta belirtilmektedir. Ve insan kaçakçılarına uygulanan yaptırımların ağırlaştırılması gerektiğini Avrupalı yetkililer tarafından dile getirilmektedir. Haberde yer alan diğeri bir bilgi şu şekildedir: Fransız Dışışleri Bakanı Harlem Desir, göç sorunuyla başa çıkmak için "yargı ve polis iş birliğini güçlendirmeye ihtiyaç olduğunu" vurguladı. Bu demeçlerden şu çıkarım yapılabilir: Avrupalı bürokratlar bu tür olayları önlemek için adli ve polisiye önlemlerin arttırılmasının faydalı olacağını düşünmektedirler. Ancak olayın ardalanına hiç değinmemekte ve kendilerine hiç sorumluluk yüklemedikleri anlaşılabilmektedir.

Haberin retoriği kurulurken sahil güvenlik kamerasının görüntülerinden bir dakikalık bir video yapılmıştır. Ve yetkili isimlerin görüşlerine yer verildiğini görölmektedir. Olaydan sağ olarak kurtulan görgü tanıklarının ifadeleri ile olayın gerçek bilanço bilgisi haberde yer almıştır.

4.3.2. 6 Ağustos 2015 El mundo internet sitesi haberi³⁰

El drama de los naufragios en el Mediterráneo

Más de 2.000 personas han muerto intentando cruzar el Mediterráneo en 2015

Los conflictos han multiplicado el número de refugiados que intentan huir a Europa

Cientos de migrantes desaparecieron el miércoles tras el naufragio del barco en el que viajaban frente a la costa de Libia. Según la Organización Internacional para las Migraciones (OIM) más de 2.000 personas murieron o desaparecieron este año tratando de llegar a Europa por mar. Recordamos los principales naufragios en el Mediterráneo en los últimos años

2015

La noche del 18 a 19 abril: 800 migrantes murieron en un naufragio frente a las costas de Libia tras hundirse el barco en el que viajaban como consecuencia de una estampida que generaron los propios viajeros cuando vieron aproximarse un carguero portugués que acudía al rescate. Más de la mitad provenía de Gambia, Senegal y Mali. Sólo sobrevivieron 28.

12 de abril: Hasta 400 migrantes pudieron desaparecer en el hundimiento de un barco en el Mediterráneo, según el testimonio de los sobrevivientes que consiguieron llegar al sur de Italia.

11 de febrero: Más de 300 migrantes cayeron al mar cuando los botes inflables en los que viajaban se hundieron frente a la costa de Libia. Otros 29 migrantes murieron de frío durante el rescate de la Guardia Costera Italiana.

2014

14 de septiembre: Un barco que transportaba a unos 200 migrantes africanos se hundió al este de Trípoli. Sólo 36 personas fueron rescatadas.

10 de septiembre: Hasta 500 inmigrantes murieron ahogados después de que su barco fuera hundido por contrabandistas cerca de Malta, según los testimonios de diez sobrevivientes. Todos habían salido de Egipto unos días antes con la esperanza de llegar a Italia.

22 de agosto: 170 migrantes procedentes del África subsahariana mueren tras el hundimiento de su barco frente a las costas de Libia, cerca de Trípoli.

2013

03 de octubre: Un barco de Libia en el que iban unos 500 migrantes del Cuerno de África comenzó a arder y se hundió frente a la isla de Lampedusa (Sicilia), dejando al menos 366 muertos, entre ellos muchas mujeres y niños.

2011

02 de junio: Entre 200 y 270 migrantes, que procedían principalmente del África subsahariana y de Libia, murieron frente a la costa de Túnez tras hundirse el pesquero sobrecargado con el que querían llegar a Lampedusa. Unas 577 personas consiguieron ser rescatadas.

06 de abril: Cerca de 150 refugiados somalíes y eritreos, que habían partido de Libia, desaparecieron tras hundirse su barco al sur de Lampedusa.

2009

29 de marzo: Más de 220 migrantes desaparecieron en un naufragio frente a Libia durante su camino a Europa.

Makro Yapı

Başlık: Akdeniz’de gemi enkazları dramı

Başlıkta enformasyon eksiltimine başvurulduğu gözlenmektedir. Başlık okununca olayın ne olduğu hakkında detaylı bir kanıya varılamamaktadır. Başlıkta gemi enkazları kelimesi ile genelleştirme yapılmıştır. Başlık ilk okunduğunda, Akdeniz'deki bütün gemi enkazlarından

³⁰ <http://www.elmundo.es/internacional/2015/08/06/55c243e722601dd95d8b4590.html>

bahsedildiği anlaşılmaktadır. Ancak haberin spot kısmında bahsedilen gemi enkazlarının göçmenleri taşıyan ve alabora olarak enkaz haline dönüşen gemilerden bahsedildiği anlaşılabilmektedir. Başlıktan anlaşılabileceği üzere haber genelden özele doğru bir şekilde kurgulanmıştır.

Haber Girişi/Spot: Çarşamba günü Libya kıyısından hareket eden geminin batması sonucu, yüzlerce göçmen ortadan kayboldu. Uluslararası Göç Örgütü'ne (UGÖ) göre bu yıl, Akdeniz üzerinden, deniz yoluyla Avrupa'ya ulaşmaya çalışan 2000'den fazla insan kayboldu veya hayatını kaybetti.

Spot kısmına bakıldığında başlıkta bahsedilen gemi enkazlarının, göçmenleri taşıyan gemilerin enkazları oldukları anlaşılmaktadır. Ancak göçmenlerin kimlerden oluştuğu hakkında bir enformasyona haberin spot kısmında verilmemiştir. Bu bilgiden yola çıkarak haberin spot kısmında genelleştirmeye devam edildiği anlaşılmaktadır. Spot kısmında göçmenlerin neden böyle tehlikeli bir yolculuğa çıktıkları hakkında herhangi bir detaya rastlanılmamaktadır. Spot, haberin özeti olduğu için haberin bu kısmında genelleştirmeye devam edilmiştir. Spot kısmında göze çarpan bir diğer detay ise diğer benzer haberlerin hepsinde karşımıza çıkan istatistiki veriler. Haberin spot kısmındaki. " Uluslararası Göç Örgütü'ne göre bu yıl, Akdeniz üzerinden, deniz yoluyla Avrupa'ya ulaşmaya çalışan 2000'den fazla insan kayboldu veya hayatını kaybetti. " cümlesi ile resmi kurumların yaptıkları bir istatistiki bilgiye yer verilmiştir. Aslında haber tamamen istatistiki bilgiler üzerine kurgulanmıştır. İlerleyen paragraflarda bu durum daha belirgin olarak gözlenmektedir.

Haberde fotoğraf yerine olay anından bir videoya yer verilmiştir. Video da batan gemi sonrası suyun içinde kurtarılmayı bekleyen göçmenler ve kurtarma ekiplerinin çalışmaları yer almaktadır. Video altı yazı ise şu şekildedir: " Akdeniz'de bir geminin batması sonucu kaybolan yüzlerce kişi için arama çalışmaları devam ediyor." Video altı yazıda sadece batan bir gemiden ve kaybolan yüzlerce kişiden bahsediliyor. Batan geminin, göçmenleri taşıyan bir gemi olduğu hakkında bir bilgiye video altı yazıda yer verilmemiştir. Video altı yazıda da bir enformasyon eksiltiliminin söz konusu olduğu anlaşılabilmektedir. Videoda yer alan görüntülerde kurtarılan ve gemiye çıkarılan insanların görüntüleri yer almaktadır. Kurtarılanlar arasında çocukların da olduğu videodan anlaşılabilmektedir. Videoda yasadışı göçmenlik hareketliliklerinin sonucunda, insanların ölümle burun buruna gelebilecekleri

gösterilmiş ve yan anlam olarak, insanların bu tür yollara başvurmamaları gerektiği yan anlamı kurulmaya çalışılmıştır.

Şematik Yapı

Şematik yapı unsurlarından ana olayın sunumuna bakıldığında ana olay Afrika'dan Akdeniz üzerinden deniz yolu ile Avrupa'ya geçmeye çalışırken hayatını kaybeden göçmen sayılarının yıllara göre istatistiki bilgileri üzerine kurulduğu görülmektedir. Haberde, yıllara göre yaşanan bu kayıplarının istatistiki bilgilerine şu şekilde değinilmiştir.

2015

18 Nisan " Libya kıyılarında seyahat ettikleri geminin batmasıyla 800 göçmen hayatını kaybetti.

12 Nisan: "400'e yakın göçmen kaybolmuş olabilir. "

11 Şubat: " 300'den fazla göçmen denize düştü. 29 göçmen daha soğuktan hayatını kaybetti. "

2014

14 Eylül: " 200 Afrikalı göçmen taşıyan bir gemi battı. Sadece 36 kişi kurtarıldı. "

10 Eylül: "500'e yakın göçmen boğularak hayatını kaybetti."

22 Ağustos: " 170 göçmen hayatını kaybetti."

2013

3 Ekim: " Aralarında kadın ve çocukların da bulunduğu 366 kişi hayatını kaybetti."

2011

2 Haziran: "Çoğunlukla Sahra-altı Afrika ve Libya'dan gelen 200 ile 270 arası göçmen hayatını kaybetti. "

6 Nisan: " 150 Somali ve Eritreli mülteci Akdeniz'de kayboldu."

2009

29 Mart: "220'den fazla göçmen kayboldu."

Sonuçlar açısından haber incelendiğinde, ana olayın sunumunda bahsedilen istatistiki bilgiler ışığında olayın sonuçlarına ulaşılabilmektedir.

Haberde ardaan bilgisine yer verilmemiştir. Bu tür ölümle sonuçlanan göç olaylarının neden kaynaklandığı ya da insanların neden bu tür tehlikeli bir yolculuğa, ölümü göze alarak çıktıkları hakkında bir enformasyona haberde yer verilmemiştir.

Bağlam açısından haber incelendiğinde, haberin trajedi üzerine kurulduğu gözlemlenmektedir.

Haber kaynağı olarak France Press haber Ajansından yararlanılmıştır. Görgü tanıklarının ifadelerine haberde yer verilmemiştir. Haberde yer alan istatistiki bilgilere kaynak olarak, Uluslararası Göç Örgütü verileri gösterilmiştir.

Mikro Yapı

Cümle yapılarına bakıldığında, haber çoğunlukla istatistiki bilgiler ile oluşturulduğu için genellikle pasif yapıli cümleler kullanılmıştır.

" Akdeniz'de kaybolan yüzlerce kişiyi arama çalışmaları devam ediyor."

Cümlelere arasında nedensel ilişkiyi arandığında karşımıza şu cümleler çıkmaktadır.

" 2015'te Akdeniz'den geçmeye çalışan 2000'den fazla kişi hayatını kaybetti. " Bu cümlede 2000 kişiden fazla kişinin hayatını kaybetmesine neden olarak, Akdeniz'den Avrupa'ya geçmeye çalışmaları gösterilmiştir.

"Kendilerini kurtarmak için yaklaşan Portekiz yük gemisini görmeleriyle ortaya çıkan izdihamın geminin batmasına yol açtığı iddia ediliyor. " Geminin batmasına sebep olarak, kendilerini kurtarmaya gelen Portekiz gemisini gören göçmenlerin yarattığı izdiham gösterilmiştir.

Referansal acıdan bakıldığında trajediyi resmeden birçok ifade ile karşılaşılmaktadır.

" ...2000'den fazla kişi hayatını kaybetti. Kaybolan yüzlerce kişi... 800 göçmen hayatını kaybetti...400'e yakın göçmen kayboldu... 300'den fazla göçmen denize düştü...29 göçmen soğuktan hayatını kaybetti. 500'e yakın göçmen boğularak hayatını kaybetti. 500 kişiyi taşıyan bir Libya gemisi, yanmaya başladı."

Kelime seçimlerine bakıldığında "göçmen" ve "kişi" kelimeleri dikkat çekmektedir. Haberin bazı kısımlarında hayatlarını kaybeden göçmenler, bazı kısımlarında ise hayatlarını kaybeden kişiler cümleleri yer almaktadır.

" Libya kıyılarında seyahat ettikleri geminin batmasıyla 800 göçmen hayatını kaybetti."

" Aralarında kadın ve çocukların da bulunduğu 366 kişi hayatını kaybetti."

Gemilerde yer alan kişiler için göçmen kelimesi kullanılırken, hayatını kaybedenleri verirken göçmen kelimesi yerine olayı daha genelleştirmek adına kişi kelimesinin kullanıldığı gözlemlenmiştir. Haber retorik unsurlar açısından incelendiğinde, haberde görgü tanıklarının ya da yetkili kişilerin ve kurumların görüşlerine yer verilmemiştir. Sadece istatistiki bilgilere haberde yer verildiği gözlemlenmiştir. Fotoğraf yerine olay anında kurtarma çalışmalarından bir videoya haberde yer verilmiştir. Ayrıca Libya, Mısır, Akdeniz, Malta gibi yer isimlerinin kullanılması ve resmi istatistiki bilgilere yer verilerek haberin inandırıcılığı arttırılmaya çalışılmıştır.

4.3.3. 11 Mart 2016 *El Pais* Gazetesi Haberi³¹

Decenas de muertos en dos naufragios frente a Libia

La ONU informa de al menos 239 víctimas, según testimonios de dos supervivientes

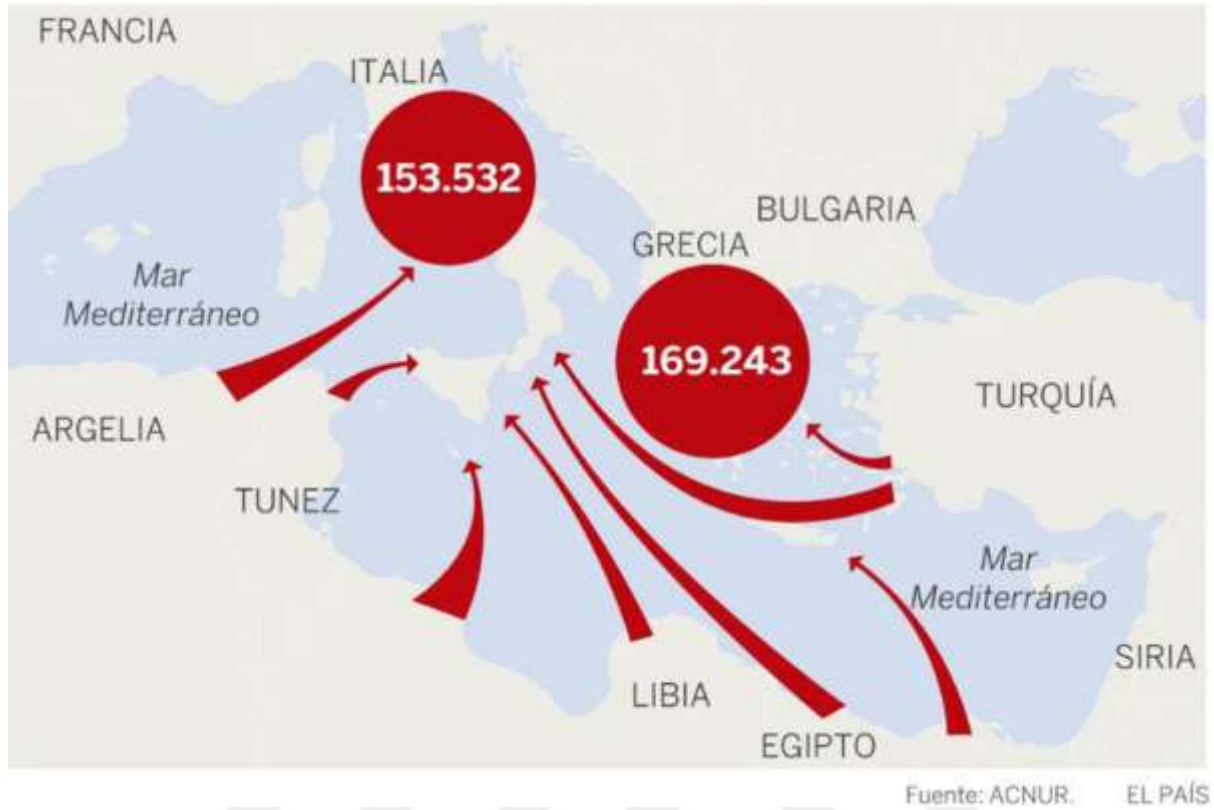


Resim 4.13. Kurtarma operasyonu sırasında kurtarma botuna çıkmaya çalışan göçmenler. (Andreas Solaro / AFP)

El mar Mediterráneo ha vivido este jueves una nueva tragedia migratoria con dos nuevos naufragios que dejaron decenas de muertos frente a las costas libias. Las embarcaciones se hundieron durante la madrugada, pero la magnitud del desastre se conoció a lo largo del día, con la llegada de los supervivientes a la isla italiana de Lampedusa. Ya en suelo europeo, los propios rescatados relataron que habían perdido al menos a 239 compañeros de viaje. Más de 4.000 personas han fallecido en el Mediterráneo en 2016, un trágico récord desde que la ONU comenzó a registrar estos datos en 2006. Como es habitual, las barcas —en pésimas condiciones— partieron abarrotadas desde las costas de Libia con la intención de llegar a Europa. Mandaron la señal de socorro a la Guardia Costera italiana, que coordina las labores de salvamento en el Mediterráneo, pero el rescate no llegó a tiempo. Las embarcaciones se volcaron, probablemente debido a las malas condiciones del mar, y los migrantes cayeron al agua. Cuando las localizaron, los guardacostas encontraron dos barcas medio hundidas. Uno de los naufragios ocurrió en torno a las tres de la madrugada de ayer, poco después de salir de Libia, según los testimonios de los supervivientes, recogidos por la Agencia de la ONU para los Refugiados (Acnur). En la lancha, entre los demás migrantes, viajaban al menos 20 mujeres y seis niños. Cuando llegaron los equipos de rescate, la mayoría se había ahogado. Pudieron salvar a 27 personas y recuperar 12 cuerpos sin vida, entre ellos, los de tres bebés, relató la portavoz de la agencia, Carlotta Sami

³¹ https://elpais.com/internacional/2016/11/03/actualidad/1478174293_591055.html

RUTAS DE LLEGADAS A EUROPA



Resim 4.14. Akdeniz üzerinden Avrupa'ya doğru olan göç rotaları.

Flavio di Giacomo, portavoz de la Organización Internacional para las Migraciones (OIM) en Italia, constató que en el segundo naufragio solo hubo dos supervivientes, dos mujeres que viajaban en un bote de goma junto con otras 130 personas.

La Guardia Costera informó de que iba a seguir con los trabajos de búsqueda. “Todavía no sabemos exactamente cuántos desaparecidos hay”, declaró un guardacostas. En los rescates participaban cinco naves de salvamento, una de ellas de la ONG Save the Children, y también un helicóptero, que trasladó a los heridos más graves a la isla de Lampedusa. Algunos de ellos estaban en muy malas condiciones, con importantes contusiones, hipotermia o ataques epilépticos.

“Sabemos que, por muy eficiente que sean los dispositivos de socorro, la gente continúa muriendo con una frecuencia insoportable. Basta de tragedias, corremos el riesgo de vivir un verdadero genocidio. Es necesario activar los corredores humanitarios, de lo contrario, no terminaremos nunca de contar muertos”, ha criticado la alcaldesa de Lampedusa, Giusi Nicolini.

Aunque este 2016 estén llegando menos migrantes que en 2015 a las costas comunitarias, está siendo, sin embargo, el año más mortífero de los últimos diez, según la ONU. Con las más de 230 muertes de esta semana, son 4.220 los migrantes fallecidos en lo que va de año en el Mediterráneo, según Leonard Doyle, portavoz de la Organización Internacional para las Migraciones (OIM).

Makro Yapı

Başlık: Libya açıklarında iki gemi enkazında onlarca kişi öldü

Başlığa bakıldığında enformasyon eksiltimine gidildiği anlaşılmaktadır. Ölen kişilerin göçmen olup olmadığı sadece başlığa bakılarak anlaşılamamaktadır.

Haber Girişi/ Spot: BM, hayatta kalan iki kişinin ifadesine göre en az 239 kurbanın olabileceğini bildirdi.

Haberin spot kısmında enformasyon eksiltimi devam etmektedir. Zira halen gerçekleşen gemi faciasında hayatını kaybedenlerin kimler olduklarına dair bir bilgiye haberin spot kısmında da rastlanılmamaktadır.

Haberde 2 adet görsel kullanılmıştır. İlk görselde kurtarma operasyonu sırasında denize düşen göçmenler gösterilmiştir. Haberde kullanılan ikinci görselde ise Akdeniz üzerindeki mevcut göç rotalarını ve bu rotalar aracılığı ile Avrupa'ya gelen göçmen sayıları belirtilmiştir. Görseller incelendiğinde ilk görselde insanların bulundukları zor durum ve hayatla ölüm arasında sadece tutundukları lastik bot olduğu anlaşılabilmektedir. 2. Görselde ise sadece istatistiki bilgiler yer almaktadır. Bu bilgiler sadece birer sayıdan ibarettir.

Şematik Yapı

Ana olayın sunumuna bakıldığında Afrika kıyılarından yola çıkıp Avrupa'ya ulaşmaya çalışırken alabora olan iki tekne ve gerçekleşen bu olay sonucunda iki teknede bulunan yüzlerce kişinin hayatlarını kaybetmesi ve neticesinde olay taraflarının açıklamalarına yer verilmiştir. Haberde sayısal verilere ve istatistiki bilgilere bolca yer verildiği görülebilmektedir.

“ 239 kişinin hayatını kaybettiği... 2016'da Akdeniz'de 4000'den fazla insan öldü. Teknelerde en az 20 kadın 6 çocuk bulunuyordu. 27 kişi kurtarıldı. 3 bebeğinde içinde bulunduğu 12 cansız bedene ulaşıldı. Bir teknede 130 kişi... bu yıl Akdeniz'de ölen 4220 göçmen...”

Haberin sonuçlarına bakıldığında, sonuç olarak yapılan kurtarma çalışmaları ve bu çalışmalar sonucunda kurtarılan ve ulaşılan ceset sayıları verilmiştir. Ayrıca İtalya Sahil Güvenlik görevlilerinin göçmenleri kurtarmakta geç kaldığı bilgisini de haberde yer verildiği görülmektedir. Bu ayrıntı ile İtalya'ya karşı suçlayıcı bir tavır takınıldığı anlaşılabilmektedir.

Haberde herhangi bir ardaan bilgisine rastlanılamamaktadır. Zira bu insanları Afrika'da Avrupa'ya göç etmeye iten unsurlara hiç yer verilmediği habere bakınca anlaşılabilmektedir.

Haber bağlamsal olarak trajedi üzerine inşa edilmiştir.

Haberde kaynak olarak haber ajanslarından yararlanılmıştır. Olay tarafı olarak BMMYK yetkilerinin demeçlerine yer verilmiştir. Hayatta kalan göçmenlerin görüşlerine yer verilmemiştir. Sadece sayısal bilgi olarak bir göçmenin verdiği ifade olarak, yaklaşık 239 kişinin hayatını kaybettiği yetkililerce belirtilmiştir.

Mikro Yapı

Cümle yapılarına bakıldığında genellikle aktif yapılı cümlelerin kullanıldığı anlaşılabilmektedir.

“iki mağdurun ifadesine göre... Carlotta Sami şunları bildirdi... İtalya'daki Uluslararası Göç Örgütü (IOM) sözcüsü Flavio di Giacomo şunları bildirdi... “

Cümleler arasında nedensellik ilişkisine rastlanılmaktadır.

“*Göçmen teknelerinin batmakta olduğu İtalyan sahi güvenlik yetkililerine bildirildi ancak onlar zamanında olay yerine ulaşamadılar ve iki tekne alabora sonra birçok insan denize düştü ve hayatını kaybetti.*”

Bu cümlede İtalyan sahil güvenlik görevlilerine haber verilmesine rağmen olay yerine geç kaldıkları ve birçok insanın ölümüne sebep oldukları anlaşılabilmektedir.

Referansal ilişki bakımından haberde trajediyi betimleyen birçok ifade yer almaktadır.

“*hayatını kaybeden 239 kişi... 3 bebeğin de içinde bulunduğu 12 cansız beden... Akdeniz’de ölen 4220 kişi... kurtarılanların bazıları çok kötü durumda, önemli morluklar, hipotermi ve epileptik nöbetler geçirenler var.*”

Kelime seçimlerine bakıldığında, bu olayda hayatını yitiren göçmenler için ‘kurban’ kelimesinin kullanıldığı görülmektedir. Bu kelime kullanımı ile olayda hayatını kaybedenlerin mağduriyetlerine vurgu yapılmak istendiği sonucuna varılabilmektedir.

Haberin retorığı kurulurken haber ajanslarından yararlanılmıştır. Sivil toplum kuruluşu ve BMYK yetkilerinin görüşlerine yer verilmiştir. Görgü tanıklarının ifadeleri haberde çok fazla yer almamıştır. Lampedusa Adası, Libya gibi yer isimleri kullanılarak haberin inandırıcılığı arttırılmaya çalışılmıştır.

4.4. İtalya’da Yayın Yapan İnternet Gazetesi Haberleri

4.4.1. 20 Nisan 2016 losservatorio.org haberi³²

500 rifugiati dispersi nelle acque del Mar Mediterraneo



Resim 4.15. Batmakta olan mülteci botunda bulunan göçmenler yakınlarındaki gemilerden yardım bekliyor. (Patrick Bar/SOS Mediterranee/AP)

Richiedenti asilo chiedono aiuto dal gommone che imbarca acqua mentre sullo sfondo la nave Aquarius arriva in soccorso.

Barcone con 500 rifugiati affonda nelle acque del Mediterraneo, provocando una delle peggiori stragi degli ultimi 12 mesi

Il 16 Aprile una nave mercantile ha salvato 37 uomini, 3 donne e un bambino di 3 anni sopravvissuto all'affondamento di un barcone nel Mar Mediterraneo che ha provocato la morte di 500 rifugiati e migranti. I sopravvissuti sono stati trasportati a Kalamata, nella penisola Peloponnesiaca della Grecia dopo essere rimasti alla deriva per circa 3 giorni prima di essere individuati e tratti in salvo.

Un team dell'Agenzia per i Rifugiati delle Nazioni Unite ha ascoltato i sopravvissuti, i quali hanno raccontato di far parte di un gruppo fra le 100 e le 200 persone, partite dalla Libia la settimana precedente a bordo di una barca di 30 metri. “Dopo diverse ore in mare, i contrabbandieri responsabili della barca hanno tentato di trasferire i passeggeri su una nave più grande che trasportava centinaia di persone in terribili condizioni di sovraffollamento. Durante il trasferimento, la nave più grande si è capovolta ed è affondata.” ha dichiarato l'Alto Commissario per i Rifugiati delle Nazioni Unite. L'imbarcazione più grande si è capovolta nel tratto di mare tra la Libia e l'Italia.

“La nave andava sempre più a fondo. Tutte le persone sono morte in pochi minuti. Dopo il naufragio siamo rimasti alla deriva per qualche giorno, senza cibo, senza niente”, ha affermato un uomo di origini etiopi di nome Mohamed. Ha riferito all'Organizzazione Internazionale per le Migrazioni che sua moglie, il figlio di due mesi e il cognato sono rimasti vittime del naufragio.

41 persone sono sopravvissute perchè si trovavano tra le persone che non erano ancora state trasferite sulla nave più grande o perchè, sebbene già trasbordati, erano state in grado di nuotare fino alla barca

³²<http://www.losservatorio.org/it/paesi/africa/africa-settentrionale-e-occidentale/libia/item/494-500-rifugiati-dispersi-nelle-acque-del-mar-mediterraneo>

più piccola. Tra i sopravvissuti ci sono 23 Somali, 11 Etiopi, 6 Egiziani e 1 Sudanese. I sopravvissuti sono stati temporaneamente sistemati nello stadio di Kalamata dalle autorità locali, mentre sono in corso le procedure di polizia e le visite dell'Alto Commissariato per i Rifugiati delle Nazioni Unite. Quest'anno 179,552 rifugiati e migranti hanno raggiunto l'Europa attraverso il Mar Mediterraneo e l'Egeo. Almeno 761 persone sono morte o andate disperse durante il viaggio. L'Alto Commissariato per i Rifugiati delle Nazioni Unite continua ad esortare la creazione di un passaggio regolare verso l'Europa per rifugiati e richiedenti asilo che possa prevenire, o quantomeno diminuire, il traffico di persone e i pericolosi viaggi irregolari via mare.

Makro Yapı

Başlık: Akdeniz'de sulara dağılmış 500 mülteci

losservatorio.org Ulusal Savaş Kurbanları Ulusal Birliği bünyesinde kurulmuş bir web portalıdır ve göçmenlerle ilgili haberlere de yer vermektedir. Başlıkta enformasyon eksilimine gidildiği görülmektedir. Yalnızca başlığa bakılarak habere konu edilen olan anlaşılamamaktadır. Başlıktaki ‘‘mülteci’’ kelimesi genelleştirmeye örnektir. Mültecilerin kimlerden oluştuğu hakkında detaylı bir bilgi başlıkta yer almamaktadır. Bunu ancak ilerleyen paragraflarda görmekteyiz.

Haber Girişi /Spot: Akdeniz'deki sulara 500 mülteci bulunan tekne, son 12 ayın en büyük katliamlarından birine neden oldu.

Spota bakıldığında belirtilen mültecilerin kimler oldukları hakkında bir enformasyona yer verilmemiştir. Kazanın zaman bilgisi ve nedeni de spot kısmında yer almamıştır. Enformasyon eksilimine haberin spot kısmında da devam edildiği görülebilmektedir. Ayrıca haberin spot kısmına bakılarak haberin genelden özele kurgulandığı anlaşılabilmektedir.

Haber bir adet fotoğraf kullanılmıştır. Fotoğrafta göçmenleri taşıyan bir botun su aldığı ve arka planda da onu kurtarma gelen kurtarma gemisi gösterilmiştir. Resim altı yazı şu şekildedir: ‘‘ Sığınmacılar, Aquarius Kurtarma Gemisi, kurtarmaya gelirken arka planda su alan saldan yardım istemektedir.’’ Haberde kullanılan fotoğrafın okuması şu şekilde olabilir. Haberin yer aldığı internet gazetesi İtalyan Sivil Savaş Mağdurları Birliği bünyesinde kurulmuş bir internet sitesidir.³³ Ve bu sitede yapılan bu haberde kullanılan görsel ile göçmenlerin zor durumlarına dikkat çekmek istedikleri sonucuna varılabilir. Gazetelerin

³³ <https://www.losservatorio.org/en/about-us/who-we-are>

kuruluş yapıları, siyasi görüşleri ve bağlı bulundukları sermaye grubu, o gazetelerin haberleri yaparken yorumlamaların farklı olmasına sebep olabilmektedir. Ancak buna rağmen haberin detaylarına inildiğinde yeterince kamuoyu oluşturulabilecek bir habere imza atmadıkları anlaşılabilmektedir. Haberin ardalanına diğer çoğu gazete gibi değinilmediği haberin tamamı incelendiğinde anlaşılabilmektedir.

Şematik Yapı

Şematik yapı unsurlarından ana olayın sunumuna bakıldığında, ana olay Akdeniz’de batan bir göçmen teknesi ve sonrasında yaşananlara odaklanmaktadır

Sonuçları açısından haber incelendiğinde, Akdeniz’de batan göçmen teknesi sonucunda yüzlerce insan hayatlarını kaybetmiştir ve buda haber değerleri açısından haber yapılmasına müsait bir durumdur. Haberin sonuçları sadece sayısal verilerle belirtilmiştir.

“ 16 nisan da bir ticaret gemisi, Akdeniz’de 500 göçmeni taşıyan bir teknenin batmasından sonra 37 erkek, 3 kadın ve 3 yaşında bir çocuğu kurtardı.”

Haberin sonucu bu paragrafta gözler önüne serilmiştir. Sadece olaydan kurtulanların sayılarına yer verilmiş ancak tahmini de olsa hayatını kaybeden göçmenlerin sayıları belirtilmemiştir.

Haberde herhangi bir ardalan bilgisine rastlanılmamaktadır. Göçmenlerin neden bu yolcuğu çıkmak zorunda oldukları, bunun arkasında yatan sosyo-ekonomik ya da politik nedenleri haberde görememekteyiz. Sonuçta bu insanlar keyfi bir neden yüzünden hayatlarını böyle tehlikeli bir yolculuğa çıkararak riske etmemişlerdir.

Bağlam olarak haber trajedi üzerine inşa edilmiştir.

Haber kaynak olarak haber ajanslarından faydalanmıştır. Olay tarafları olarak olaydan sağ kurtarılan göçmenlerin olayın nasıl yaşandığını dair verdikleri ifadelerden faydalanılmıştır.

“ Etiyopya kökenli bir adam, "Gemi daha da derine batıyordu. Tüm insanlar dakikalar içinde öldü. Gemi enkazından sonra birkaç gün boyunca başıboş kaldık, yiyeceksiz ve hiçbir şey

olmadan." Uluslararası Göç Örgütü'ne eşi, iki aylık oğlu ve kayınbiraderinin enkazın kurbanı olduğunu söyledi.”

Yalnız burada dikkat edilmesi gereken bir durum vardır. Olaydan sağ kurtulan insanların neden bu yolculuğa çıkmak zorunda olduklarına dair bir soru sorulmamış, sorulmuş olsa bile mültecinin verdiği cevaba haberde yer verilmemiştir. Yani asıl önemli olan ve bize bu olayların neden yaşandığına dair bilgi verecek olan ardaalan bilgisine hiçbir şekilde haberde yer verilmemiştir.

Mikro Yapı

Haberde genellikle pasif yapıları cümleler göze çarpmaktadır. Bu sayede haberin tarafsız bir tutum sergilediği izlenimi oluşturulmak istenmiş olması olası bir durumdur. Haberde kullanılan pasif yapıları cümlelerden bazıları şu şekildedir.

“... kurtarılmadan önce yaklaşık 3 gün boyunca başıboş kaldıktan sonra Yunanistan'ın Peloponezya yarımadasında Kalamata'ya getirildiler... Hayatta kalanlar geçici olarak Kalamata stadyumunda yerel makamlar tarafından yerleştirildi...”

Cümleler arasındaki nedensel ilişki incelendiğinde karşımıza şu cümleler çıkmaktadır:

“ Denizde birkaç saat geçirdikten sonra, tekneden sorumlu kaçakçılar, aşırı kalabalık koşullarda yüzlerce insanı taşıyan daha büyük bir gemiye yolcuları transfer etmeyi denedi. Transfer sırasında büyük gemi baş aşağı döndü ve battı.”

İkinci cümlede verilen geminin baş aşağıya doğru batmasının sebebi olarak, ilk cümlede kullanılan insanların aşırı kalabalık bir şekilde gemiye bindirilmesi olarak gösterilmiştir.

Cümleler arasında işlevsel ilişkiye kurulduğu görülmektedir. İlk cümle, “41 kişi hayatta kalmayı başardı.” Bu cümlemin açıklaması olarak verilen diğer cümleler şu şekildedir. “Hayatta kalmayı başaranlar, henüz daha büyük gemiye transfer edilmemiş insanlar arasındaydı ya da zaten nakledilmiş olmalarına rağmen, daha küçük gemilere yüzebilenlerdi.”

Referansal ilişki açısından haber incelendiğinde trajediyi betimleyen ifadeler karşımıza çıkmaktadır:

“ 500 mülteci bulunan tekne battı. Son 12 ayın en büyük katliamlarından biri... Tüm insanlar dakikalar içinde öldü. Gemi enkazından sonra birkaç gün boyunca başıboş kaldık, yiyeceksiz ve hiçbir şey olmadan... 761 kişi öldü veya kayboldu.”

Haberin retoriği oluşturulurken, görgü tanıklarının ifadelerinden ve yetkili kurumların açıklamalarından yararlanılmıştır. Kullanılan fotoğraf ve Yunanistan'ın “Peloponezya” ve “Kalamata” gibi yer isimleri kullanılarak haberin inandırıcılığın arttırılması amaçlanmıştır.

4.4.2. 3 Kasım 2017 repubblica.it haber sitesinde yer alan haber³⁴

Migranti, affonda gommone nel Mediterraneo: recuperati corpi di 23 vittime

Si teme che il bilancio sia più grave. Tratte in salvo 64 persone che erano cadute in mare. Solo nella giornata di oggi sono state sei le operazioni di soccorso, con il recupero di circa 700 persone. Mercoledì individuati su barcone tre sospetti jihadisti



Resim 4.16. Sahil Güvenlik araçları.

PALERMO - Ventitre cadaveri recuperati, 64 superstiti e diversi dispersi. È il bilancio ancora assolutamente parziale di una nuova tragedia del mare nel Mediterraneo dove da qualche giorno le partenze dei migranti sembrano riprese ad un ritmo decisamente più alto del trend degli ultimi mesi. Il gommone ormai semiaffondato è stato notato da un elicottero alzatosi in volo dalla nave militare spagnola Cantabria, che aveva appena salvato 140 persone su un'altra imbarcazione. Aggrappati disperatamente ai tubolari sgonfi decine di persone, moltissime altre in acqua. In 23, però, non ce l'hanno fatta e sono morti annegati prima che la nave spagnola giungesse sul posto per i soccorsi. Il

³⁴https://www.repubblica.it/cronaca/2017/11/03/news/migranti_affonda_gommone_nel_mediterraneo_recuperati_corpi_di_23_vittime_del_naufragio-180172981/

bilancio del naufragio potrebbe essere però anche più pesante. Dalle prime testimonianze dei 64 superstiti, a bordo del gommone partito dalla Libia erano più di cento. Se così fosse, ci sarebbero anche diversi dispersi.



Resim 4.17. Avrupa Deniz Kuvvetleri'nin Twitter hesabından atılmış bir gönderi.

A dare notizia del naufragio dell'imbarcazione partita dalle coste africane e diretta verso l'Italia è stato il dispositivo EUNAVFORMED a cui appartiene la nave che ha partecipato ai soccorsi che sono stati coordinati dalla centrale operativa della Guardia costiera di Roma che oggi è stata impegnata nel dirigere le operazioni di soccorso di altri sei barconi avvistati. Circa 700 le persone recuperate grazie anche all'aiuto delle poche navi delle Ong rimaste in zona Ricerca e soccorso.

Un'altra nave spagnola della Proactive Arms ha recuperato prima cento migranti a bordo di un gommone ed è poi intervenuta in extremis per soccorrere un grosso peschereccio in legno con due ponti sul quale erano ammassate 312 persone. "Il ponte in alto stava per cedere - raccontano - li abbiamo salvati per miracolo".

Duemila i migranti salvati solo questa settimana a cui devono aggiungersi gli arrivi dei cosiddetti "sbarchi fantasma", quasi tutti cittadini tunisini approdati tra Lampedusa e le coste dell'Agrigentino. La più parte di queste imbarcazioni sono state intercettate dal dispositivo messo a punto dal Viminale nelle ultime settimane dopo l'allarme partito dai sindaci di Lampedusa e da Pozzallo.

Un nuovo flusso che il ministero dell'Interno monitora con attenzione per il rischio che tra i migranti possano infiltrarsi elementi a contatto con organizzazioni terroristiche. Un timore confermato dal ministero dell'interno di Tunisi che ha dato notizia che tra i 94 migranti bloccati mercoledì a bordo di barcone partito dalla Tunisia e diretto verso le coste italiane c'erano anche tra sospetti jihadisti. Uno "era stato sottoposto a indagine per legami con terroristi di un paese confinante e un secondo aveva

subito delle perquisizioni". Dal Ministero hanno inoltre spiegato che "i tre non volevano consegnarsi ai soccorritori della Guardia costiera minacciando di gettarsi in mare".

Makro Yapı

Başlık: Akdeniz’de göçmen botu battı: 23 kurbanın cesedine ulaşıldı.

Haber girişinde zaman ve yer olarak tam olarak belirtilmemiştir. Buradan haber başlığında enformasyon eksilimine başvurulduğu anlaşılabilmektedir. Yine göçmen kelimesi ile genelleştirme yapılmıştır. Başlıktan anlaşılabileceği üzere haber yapı olarak genelden özele gidecek şekilde kurgulanmıştır.

Spot/Haber Girişi: Bilançonun daha ciddi olmasından korkuluyor. Denize düşen 64 kişi kurtarıldı. Sadece bir günde yaklaşık 700 kişinin kurtarıldığı altı kurtarma operasyonu yapıldı. Çarşamba günü kurtarma faaliyetlerinde cihatçı olduklarından şüphelenen üç kişi yakalandı.

Spot incelendiğinde, göçmenlerin kimlerden oluştukları ya da nereden yola çıktıkları, nereye varmak istedikleri ile ilgili bir enformasyona rastlanılmamaktadır. Spot kısmında da enformasyon eksilimi devam etmektedir.

Haberde toplam 4 adet fotoğraf kullanılmıştır. Başlığın hemen yanında kullanılan görselde kurtarma çalışmalarına katılan bir kurtarma botu ve onu takip eden bir kurtarma helikopteri bize gösterilmektedir. Bu görsel ile anlatılmak istenen göçmeleri kurtarmak için deniz ve hava yolu ile bütün imkanların seferber edildiği algısını yaratmak olabilir. Kullanılan diğer görseller ise European Naval Force Mediterranean - Eunavfor Med Operation Sophia (Avrupa Akdeniz Deniz Kuvvetleri- Sophia Operasyonu) facebook sayfasından alınmış görselleri içermektedir. European Naval Force Mediterranean - Eunavfor Med Operation Sophia 2015’te Avrupa Birliği tarafından oluşturulmuş e Akdeniz’de insan kaçakçılığını engellemeyi amaçlayan askeri bir oluşumdur.³⁵ Bu askeri oluşumun, olay sırasında çekilmiş fotoğraflarına haberde yer verilmiştir. Toplam üç görsel bir arada verilmiştir. İki adet askeri muhrip gemisi ve bir adet göçmenlerle dolu şişme bot bir arada verilmiştir. Bu görseller adeta bir güç gösterisi olarak kullanılmıştır. Avrupa Birliğine bağlı bu askeri deniz kuvvetlerinin devasa muhripleri ile küçük bir göçmen botunun aynı karede bulunması bir

³⁵ <https://www.operationsophia.eu/about-us/> E.T: 17.11.2019

caydırıcılık unsuru olarak lanse edilmek istenmiştir. European Naval Force Mediterranean her ne kadar göçmenlerin hayatlarını kurtarmak ve insan kaçakçılığını önlemek için kurulduğu lanse edilse de, aslında Akdeniz üzerinden Afrika Kıtasından Avrupa'ya geçmek isteyen göçmenler için bir caydırıcılık unsuru olması amacıyla kurulduğu düşünmek yanlış olmaz.

Şematik Yapı

Şematik yapıya geçtiğimizde, ana olay olarak, Akdeniz'de batan bir göçmen botu ve bu göçmen batması sonucu meydana gelen ölümler ve arama kurtarma çalışmaları gösterilmiştir. Ayrıca göçmenlerin aralarına sızan cihatçı teröristlerinde bulunabileceği ana olayın sunumunu destekleyen bir argüman olarak ele alınabilir.

Sonuçları bakımından habere bakıldığında yine karşımıza haberin değerini belirleyen ölümler, kayıplar, terör faaliyetinde bulunmak amacı ile göz altına alınan şüpheliler çıkmaktadır. Bu sonuçlar haberin değerini belirlemektedir. Haberin sonuçlarına yan anlarına baktığımızda karşımıza Avrupa Birliği tarafından kurulan ve sözde Akdeniz'de yaşam savaşı veren göçmenleri kurtarmak olan European Naval Force Mediteranean (Avrupa Akdeniz Deniz Kuvvetleri) kuruluşunun zaruri olduğu algısının kuvvetlenmesi için cihatçı teröristlerinde bu yasadışı göç hareketliliği ile Avrupa'ya sızmak istediklerine haberde yer verilmiştir.

Ardalan bilgisine haberde yer verilmemiştir. Göçmenlerin neden böyle tehlikeli bir yolculuğa çıktıkları bunun altında yatan sosyo-ekonomik ya da savaş gibi olgulara hiç değinilmemiştir. Bu insanlar sonuçta bir hiç uğruna hayatlarını böyle tehlikeli bir yolculuk ile tehlikeye atmamaktadırlar. Bunun bir ardalanı vardır. Ancak haberde bu ardalanı rastlanılmamaktadır.

Bağlam olarak haber daha çok Akdeniz'de yaşanan trajedinin üzerine kurulmuş gibi gözükse de asıl bağlam cihatçı terör örgütlerinin göçmenler ile birlikte Avrupa'ya sızdıkları yönündedir.

Haber kaynağı olarak European Naval Force Mediterranean kuruluşundan alınan bilgilerden yararlanmıştır. Olay taraflarından sadece European Naval Force Mediterranean kuruluşun

yetkileri, Tunus ve İtalyan İçişleri bakanlığı yetkililerinin açıklamalarına yer verilmiştir. Olaydan sağ kurtulan göçmenlerin ifadelerine haberde yer verilmemiştir.

Mikro Yapı

Cümle yapılarına bakıldığında çoğunlukla pasif yapıli cümleler haberde dikkat çekmektedir.

“ Arama kurtarma çalışmaları sonucunda 64 kişi kurtarıldı. 24 ceset bulundu ve 3 kişinin ise kayıp. Avrupa’ya sızmaya çalışan cihatçı teröristlerin olabileceğini bildirdi.”

Cümlelerin pasif yapı ile verilmesindeki amaç olaya karşı tarafsız bir tutum takınılması olarak anlaşılabılır.

Cümle yapıları genel olarak karmaşık cümleler ile oluşturulmuştur. Paragraflar arasında anlamsal bütünlük tam olarak sağlanamamıştır. Örneğin haberin son iki paragrafına bakalım.

“Sadece bu hafta iki bin göçmen kurtarıldı; buna "hayalet iniş" denilenlerin de eklenmesi gerekiyor, neredeyse bütün Tunus vatandaşları Lampedusa ile Agrigentino kıyıları arasında indi. Bu teknelerin çoğu, Lampedusa ve Pozzallo belediye başkanları tarafından başlatılan alarmin ardından son haftalarda İçişleri Bakanlığı tarafından geliştirilen cihaz tarafından tespit edildi. “

“İçişleri bakanlığı göçmenlerle birlikte Avrupa’ya sızmaya çalışan cihatçı teröristlerin olabileceğini bildirdi. Tunus içişleri bakanlığı, Tunus’tan ayrılan ve içinde 94 kişi bulunan bir göçmen teknesinde cihatçı teröristlerin olduğundan şüphelendiklerini bildirdi. Bakanlık ayrıca cihatçı olduklarından şüphelenen 3 kişinin teslim olmak istemediğini ve sahil güvenlik ekiplerini kendilerini denize atmakla tehdit ettiklerini belirtti. “

Görüldüğü üzere haber genelde hayatını kaybeden göçmenler ve kurtarma çalışmaları üzerine kurulmuş gibi görölmektedir. Ancak haberin son paragrafında göçmenlerle birlikte Avrupa’ya sızmaya çalışan cihatçı terör örgütü mensuplarından bahsedilmiştir.

Cümleler arasında nedensel ilişki kurulmuştur.” Akdeniz’de göçmen ölümlerin bilançosu her geçen zaman biraz daha artıyor. Son birkaç ayda göçmenlik hareketliliğinde gözle görülür bir artışın olduğu görölüyor.” Akdeniz’de meydana gelen ölümlerin artmasının

nedeni olarak son zamanlarda meydana gelen göçmenlik hareketliliğinin artması gösterilmiştir.

Cümleler arasındaki işlevsel ilişki kurulmuştur. Haberin ikinci paragrafında yer alan ifadelerle baktığımızda 1. Cümle “ Yarısı sulara gömülmüş bir sal ve sönük lastiklere tutunmuş onlara kişi İspanyol Askeri Gemisi Cantabria’dan havalanan bir helikopter tarafından fark edildi.” Devam cümlesi “ Ancak İspanyol kurtarma gemisi olay yerine yetişemedi ve insanlar boğularak öldüler.”

Referansal ilişki açısından habere bakıldığında karşımıza trajediyi resmeden ifadeler çıkmaktadır.

“...24 ceset bulundu ve 3 kişinin ise kayıp ... sönük lastiklere tutunmuş onlara kişi... İspanyol kurtarma gemisi olay yerine yetişemedi ve insanlar boğularak öldüler. Kazadan kurtarılan 64 kişi var ancak ölenlerin sayısının çok daha fazla olduğu düşünülüyor.”

Bütün bu ifadeler ile olaydaki trajedi betimlenmek istenmiştir. Haberin retorığı bu ifadeler ile kurulmuş ve sonuç olarak cihatçı terörist faaliyetler ile ilişkilendirilmiştir. Bu sayede bu tür olayların aslında Avrupa’nın güvenliğini ciddi ölçüde tehdit ettiği ve her ne pahasına olursa olsun engellenmesinin meşru olduğu savı desteklenmektedir. Göçmenlik ile terör yan yana resmedilmiştir haberde. Kullanılan fotoğraflar ve Tunus, Lampedusa ile Agrigentino gibi yer isimleri verilerek haberin inandırıcılığı kuvvetlendirilmeye çalışılmıştır. Kurtarma ekiplerinde yer alan ve olaya şahit olan görgü tanıklarının ifadelerine yer verilmiştir. Olayın terör boyutu ise yine görgü tanıklarının ifadeleri ile desteklenmiştir. “ cihatçı olduklarından şüphelenen 3 kişinin teslim olmak istemediğini ve sahil güvenlik ekiplerini kendilerini denize atmakla tehdit ettiklerini belirtti. “

4.4.3. 29 Haziran 2018 tarihinde İtalyanca yayın yapan fanpage.it internet gazetesinde yer alan bir haber.³⁶

Migranti, ancora un naufragio nel Mediterraneo: 100 dispersi al largo della Libia, morti 3 neonati

Una barcone con a bordo 100 migranti sarebbe naufragato al largo delle coste libiche: “Guardie costiere libiche: salvataggio di 14 rifugiati e timori per un naufragio di circa 100 al largo delle coste di Tripoli”, ha annunciato su Twitter l'emittente Al Jazeera.



Resim 4.18. Göçmen teknesinin batması sonucu hayatını kaybeden üç bebek.

³⁶ <https://www.fanpage.it/migranti-ancora-un-naufragio-nel-mediterraneo-100-dispersi-al-largo-della-libia/>



Resim 4.19. Batan göçmen teknesinden kurtarılan insanlar.

Un barcone che trasportava circa 100 migranti è naufragato al largo della Libia. Secondo i media internazionali, "una nave è affondata a est di Tripoli e trasportava circa 100 migranti". L'emittente panaraba Al Jazeera su Twitter ha scritto: "Guardie costiere libiche: salvataggio di 14 rifugiati e timori per un naufragio di circa 100 al largo delle coste di Tripoli". "Fonti libiche: naufragio di un'imbarcazione a est di Tripoli che trasportava circa 100 migranti", scrive invece Sky News Arabiya. **Ghasem, portavoce della marina libica**, ha avvertito che si tratta di "informazioni preliminari" in quanto la motovedetta salpata dalla postazione di Ahmadeya, "non è ancora tornata" alla base e sono in corso le ricerche. Nel frattempo, il ministro dell'Interno Matteo Salvini ha annunciato che i porti italiani saranno chiusi alle Ong per tutta l'estate: "Le navi delle Ong non vedranno più l'Italia se non in cartolina. Ora ci sono due navi davanti alla Libia di Proactiva Open Arms chiedo che oggi stesso pubblichino l'elenco dei finanziatori. Loro e le altre ong fanno politica, mi danno del razzista e del fascista ma, come dicono i militari italiani e libici, aiutano gli scafisti". **"Ogni morte in mare causata da queste misure è nelle mani dell'Europa.** Ci bloccano e ci impediscono di svolgere il lavoro che i governi dell'Ue non riescono a fare, mentre disumanizzano le persone in stato di bisogno. I governi europei devono ritrovare il buon senso e mettere fine alle politiche che costringono le persone a rimanere intrappolate in Libia o a morire in mare", ha dichiarato questa mattina Medici senza frontiere rivolgendo un appello all'Europa.

Makro Yapı

Başlık: Akdeniz'de yeniden göçmeleri taşıyan bir gemi battı: Libya kıyılarında 100 kayıp, 3 bebek hayatını kaybetti.

Başlıkta olayın gerçekleştiği zaman bilgisi yer almamaktadır. Bu nedenle başlıkta enformasyon eksilimine gidilmiştir. Göçmenler kelimesi ile genelleştirme yapıldığı anlaşılmaktadır. Başlıkta yer alan enformasyona bakıldığında karşımıza şu ifadeler

çıkılmaktadır: ...bir gemi battı. 100 kayıp... 3 bebek hayatını kaybetti. Bu ifadeler art arda kullanılarak başlıkta bir kurgulama yapıldığı anlaşılabılır.

Haber Girişi/Spot: "El Cezire'nin Twitter üzerinden yaptığı açıklamada, Libya sahil güvenlik görevlilerinin yaptığı açıklamaya göre Trablus sahillerinin 100 km açıklarında 100 kişiden fazla göçmen taşıyan bir gemi battı. Ve sadece 14 mülteci sağ olarak kurtarılabildi."

Spota bakıldığında göçmenlerin kimlerden oluştuğu hakkında bir enformasyona rastlanılmamaktadır. Ayrıca neden göçmenlerin bu yolculuğa çıktıklarını da değinilmediği anlaşılmaktadır. Spotta anlam yine sayısal veriler üzerinden kurulmuştur. Spot ana olayın bir özetidir. Burada da enformasyon eksiltimi devam etmektedir. Zaman bilgisi spotta da yer almamaktadır. Göçmenlerin kimler oldukları neden bu yolculuğa çıktıkları hakkındaki bilgilere de haberin spot kısmında rastlanılmamaktadır.

Haberde toplamda 10 adet fotoğrafa yer verilmiştir. Bu fotoğraflar olaydan sağ kurtulanların görüntülerinden ve kıyıya vuran göçmen cesetlerinden oluşturulmuştur. Fotoğraflarda adeta bir trajedi resmedilmiştir. Ve anlatılmak istenen bu şekilde yasadışı eylemlerde bulunup, Akdeniz üzerinden Afrika'dan Avrupa'ya geçmeye çalışırsanız bu şekil kayıplar ve bebek ölümleri kaçınılmazdır. Bu fotoğraflar İtalyan bir internet gazetesinde ifşa edilmiştir. Ve hiçbir yaş kısıtlaması getirilmeden bütün dünyaya servis edilmiştir. Buradan bir ideolojik tavır takınıldığı anlaşılabilmektedir.

Şematik Yapı

Şematik yapı unsurlarından ana olayın sunumuna bakıldığında, ana olay Akdeniz üzerinden Afrika'dan Avrupa'ya gitmeyi çalışan göçmenleri taşıyan bir teknenin alabora olması ve bu olay sonucunda yaşanan can kayıplarına dikkat çekilmiştir.

Haberin sonuçları üzerinden, bir yan anlam çıkarımı yapmaya çalışılırsa, Afrika'dan Avrupa'ya Akdeniz üzerinden göç etmeye çalışmak tehlikelidir. Ve eğer bu yolculuğa çıkılır ise, can kayıplarının yaşanması kaçınılmazdır.

Haberde olayın ardaalan bilgisine yer verilmemiştir. Bağlam olarak bakıldığında, haber trajedi üzerine kurgulanmıştır. Mülteciler sebepsiz bir şekilde bu yolculuğa çıkmamışlardır. Bu durumun bir ardaalanı vardır. Mülteciler hayat şartlarının onlara dayattığı zorluktan

kaçmak için bu kadar tehlikeli olan bir yolculuğa çıkmayı göze almışlardır. Ancak haberde mültecilerin neden bu yolculuğa çıktıklarına dair bir enformasyona rastlanılmamaktadır.

Haber kaynağı olarak haber ajanslarından yararlanılmıştır. (El Cezire, Sky News Arabia) Olaydan sonra, İtalyan İç İşleri Bakanı Matteo Salvini, göçmeleri bu yolculuğa çıkmaları için, sivil toplum kuruluşlarının onlara akıl verdiğini iddia ederek, olaydan sivil toplum kuruluşlarının da sorumlu olduğunu deklare etmiştir. Sivil toplum kuruluşlarının ise Matteo Salvini'ye faşist ve ırkçı ithamlarda bulundukları haberde yer almaktadır. Sınır Tanımayan Doktorların yaptıkları açıklamada ise, Akdeniz'de yaşanan bu tür ölümlerin bütün sorumluluğu Avrupa Birliği ülkeleri hükümetlerindedir şeklinde olmuştur. Bu açıklamalar göz önünde bulundurulduğunda, bu tür olaylara karşı bir hassasiyet oluşturulmaya çalışıldığı ve kurumların Akdeniz'de yaşanan bu olaylar üzerinden birbirlerini suçladıkları anlaşılmaktadır. Kimse yaşanan bu ölümlerin sorumluluğunu üstlenmek istememektedir. Sivil toplum kuruluşları Avrupa Birliği hükümetlerini ve bürokratlarını suçlarken, bürokratlar ise sivil toplum kuruluşlarını suçlamakta olduğu haber anlaşılmaktadır. Ancak bir gerçek var ki, yapılan bütün bu tartışmalar, Akdeniz'de yaşanan bu ölümleri sonlandırmamaktadır.

Mikro Yapı

Cümle yapılarına bakıldığında haberde genellikle aktif yapıli cümleler kullanıldığı görülmektedir. Bu sayede cümle vurguları daha etkili bir hal almıştır.

" Libya kaynarından alınan bilgiye göre 100'den fazla göçmeni taşıyan bir tekne battı. Libya Sahil Güvenlik birimleri 14 kişinin kurtarıldığını, 100'den fazla kişinin ise kayıp olduğunu bildirdi. Libya Donanma Sözcüsü Ghasem'in yaptığı açıklamaya göre... Sınır Tanımayan Doktorların yaptıkları açıklamada...."

Cümleler arasında nedensel bir ilişki kurulmaya çalışılmıştır. Bunu haberin son paragraflarında rastlanmaktadır. "İtalyan İçişleri Bakanı Matteo Salvini, İtalyan limanlarının yaz ayları boyunca sivil toplum kuruluşlarına kapalı olacağını bildirdi. Ve ekledi: "Artık bir kartpostal haricinde sivil toplum kuruluşları İtalya'yı göremeyecekler, sivil toplum kuruluşları bana faşist ve ırkçı ithamlarda bulunuyorlar. Ayrıca sivil toplum kuruluşları göçmelere göç etmeleri için akıl veren bir kuruluştur bana göre." İlk cümlede verilen, sivil

toplum kuruluşlarına, İtalya İçişleri Bakanı tarafından getirilen yasağın nedeni olarak, sivil toplum kuruluşlarının, bakanın şahsına yönelttikleri ithamlar ve göçmenlerin göç etmeleri için onlara akıl verdikleri iddiası gösterilmiştir.

Haberdeki cümleler arasında belirgin bir işlevsel ilişkiye rastlanılamamaktadır.

Referansal ilişki açısından habere bakıldığında trajediyi betimleyen birçok ifadeye rastlanmaktadır.

" 3 bebek cesedi...100'den fazla kayıp... 120'den fazla kişi batan şişme botta bulunuyordu... korkunç tekne kazası..."

Bütün bu ifadeler göz önünde bulundurulsa, haberin trajedi üzerine inşa edildiği anlaşılabilmektedir.

Haber retoriğine bakıldığında kullanılan fotoğraflar, olay mahallinden çekilmiş görüntülerden oluşmaktadır. Bu durum haberin inandırıcılığını arttırmıştır. Görgü tanıklarının ifadelerine yer verilmemiştir. Olay tarafı olarak sivil toplum kuruluşlarının ve bürokratların görüşlerine yer verilmiştir.

4.5. Almanya’da yayın yapan internet gazetesi haberleri

4.5.1. 6 Agustos 2015 taz.de internet haber sitesinde yer alan haber. ³⁷

Und wieder sterben Hunderte

Vor der Küste Libyens sinkt ein überladenes Flüchtlingsschiff, etwa 230 Menschen sterben. Vertreter der EU geben sich betroffen.

³⁷ <https://taz.de/Fluechtlingsschiff-sinkt-im-Mittelmeer/!5218438/>



Resim 4.20. Göçmenleri kurtarmaya çalışan ekipler. (Dpa)

Hilfsorganisationen fordern mehr Schiffe zur Rettung von Bootsflüchtlingen.

BERLIN taz | Im Mittelmeer haben Rettungsmannschaften am Donnerstag nach Hunderten Vermissten eines gesunkenen Flüchtlingsschiffs gesucht. 367 Überlebende wurden nach Palermo auf Sizilien gebracht.

Das stark überladene Fischerboot kenterte am Mittwoch etwa 15 Seemeilen vor der Küste Libyens. Die Menschen hatten sich auf eine Seite bewegt, als ihnen der irische Marine-Aufklärer „LE Niamh“ zu Hilfe kam, nachdem die Fahrt schon nach Stunden gestoppt hatte, weil Wasser in den Frachtraum eingedrungen war. Nach Angaben von Geretteten waren etwa 100 Migranten im Frachtraum des Schiffes, als es kenterte. Das Schiff sei „binnen zwei Minuten“ gesunken, sagte der irische Verteidigungsminister Simon Coveney.

Die meisten Menschen an Bord stammten nach Angaben der italienischen Behörden aus Syrien. Erst war von rund 700 Flüchtlingen die Rede, nach der Befragung von Überlebenden senkten die Behörden am Donnerstag ihre Schätzung auf etwa 600. Etwa 230 Menschen wären demnach gestorben, 25 Leichen wurden geborgen.

Das Schiff „Dignity I“ der Hilfsorganisation Ärzte ohne Grenzen (MSF) traf unmittelbar nach dem Unglück ein, die MSF-Schiffe „Bourbon Argos“ und „MY Phoenix“ fuhren zum Unglücksort. Gemeinsam mit der italienischen und irischen Marine suchten sie in der Nacht zum Donnerstag vergeblich nach weiteren Leichen, sichteten aber am Donnerstagsmorgen zwei weitere Flüchtlingsboote in dem Gebiet.

Lieber ertrinken, als in Libyen bleiben

„Es war ein grauenhafter Anblick,“ sagte Juan Matías, MSF-Projektkoordinator auf der „Dignity I“. Menschen hätten sich „verzweifelt an Rettungsringe, Boote und allem, was sie erreichen konnten, geklammert und um ihr Leben gekämpft, inmitten von Menschen, die ertranken, und jenen, die schon gestorben waren.“

MSF-Mitarbeiter berichten, sie hätten Überlebende gefragt, warum sie die lebensgefährliche Überfahrt gewagt hätten. „Wir haben immer die gleiche Antwort bekommen: Es gab keine Alternative.“ Die Migranten hätten erklärt, lieber zu ertrinken, als in Libyen zu bleiben oder wieder nach Syrien zu gehen. Die Organisation kritisierte die unzureichende Präsenz der internationalen Gemeinschaft in dem Seegebiet: „Die Tatsache, dass wir als Erste zu Hilfe gerufen und dann gleich zu einem anderen Notfall weiter geschickt wurden, zeigt die schweren Mängel an Ressourcen für Rettungseinsätze“, sagte Matías. Ähnlich äußerte sich Amnesty International (AI): „Dieses furchtbare Schiffsunglück macht erneut deutlich, dass die europäischen Regierungen umgehend sichere und legale Routen für schutzbedürftige Menschen einrichten müssen“, sagte Denis Krivosheev, stellvertretender Europa-Direktor von AI. Es sei „zwingend erforderlich, den Rettungsmissionen auf See höchste Priorität zu geben“.

Vertreter der Brüsseler EU-Kommission schrieben am Donnerstag von „großer Trauer“. „Schon ein einziges verlorenes Leben ist eines zu viel“, schrieben die EU-Außenbeauftragte Federica Mogherini, Kommissionsvizepräsident Frans Timmermans und EU-Innenkommissar Dimitris Avramopoulos in einer gemeinsamen Erklärung.

Makro Yapı

Başlık: "Akdeniz’de mülteci gemisi battı. Ve yine yüzlercesi ölüyor"

Başlıkta enformasyon eksiltimine ve genelleştirilmeye başvurulduğu anlaşılmaktadır. Olayın yaşandığı zaman bilgisi başlıkta yer almamaktadır. Mekân bilgisinin ise ufak puntolarla başlıkta yer aldığı görülmektedir. Ölen insanların kimler olduğu hakkında bir enformasyona başlıkta yer verilmediği anlaşılabilmektedir.

Haber Girişi/Spot: Libya açıklarında aşırı yüklü bir mülteci gemisi battı ve yaklaşık 230 kişi öldü. AB temsilcileri endişeli.

Spota bakıldığında batıkta hayatını kaybeden göçmenlerin kim oldukları anlaşılamamaktadır.

Haberin spot kısmında, batan gemide ölen insanların sayısı yaklaşık bir ifade ile verildiği ve AB temsilcilerinin endişelerine değinilmiştir. Haberin spot kısmında enformasyon eksiltimine devam edildiği görülmektedir. Haber genelden özele olacak şekilde kurgulandığı yine spota bakılarak anlaşılabilmektedir.

Haberde bir adet fotoğraf kullanılmıştır. Fotoğrafta kurtarma ekipleri ve olaydan kurtulan göçmenlerin bindiği bir kurtarma botu görülmektedir. Fotoğraf altı yazı ise şu şekildedir: Yardım kuruluşları, teknedeki mültecileri kurtarmak için daha fazla gemi çağırısı yapıyor. Resim altı yazıya bakıldığında, kurtarma çalışmalarında görevli olan gemi sayılarının yetersiz olduğu anlaşılabilmektedir. Ve Avrupa devletlerinin kurtarma çalışmaları için yeterli bütçe ayırmadıkları da yine resim altı yazıdan çıkarılabilecek bir sonuç olarak karşımıza çıkmaktadır.

Şematik Yapı

Şematik yapı olarak haber incelendiğinde, ana olay içinde yüzlerce kişi olan bir göçmen teknesinin batması ve bu olayda 200’den fazla göçmenin ölmesi üzerine kurulmuştur.

Sonuçlar açısından haber incelendiğinde, olayın sonucunda en az 200 kişinin hayatını kaybettiği bilgisi haberde yer almaktadır. Ayrıca hayatını kaybedenlerden sadece 25 göçmenin cesedine ulaşılabildiği bilgisi de haberin sonuç kısmında yer almaktadır.

Bağlam olarak trajedi bu haberde ön plana çıkarılmıştır. Haberin başlık ve spot kısmı dahil, haberin her paragrafında bu trajediye rastlanılmaktadır. Örnek verilecek olunursa:

“ Ve yine yüzlercesi öldü. Libya açıklarında aşırı yüklü bir mülteci gemisi battı ve yaklaşık 230 kişi öldü. 25 ceset bulundu. İnsanlar boğulanların arasında yaşama tutunmaya çalışıyorlardı. Korkunç bir manzara...”

Haber kaynağı olarak gazete kendi muhabirini kullanmıştır.

Mikro Yapı

Cümle yapılarına bakıldığında aktif ve pasif yapıli cümlelerin haberde yer aldığı anlaşılabilmektedir. Aktif yapıli cümlelere örnek olarak haberde yer alan şu cümleler verilebilir:

" İrlanda Savunma Bakanı Simon Coveney, geminin "iki dakika içinde" battığını söyledi. Sınır Tanımayan Doktorlar koordinatörü Juan Matias şunları söyledi... Sınır Tanımayan Doktorlar Birliği yetkilileri hayatta kalanlara neden böyle tehlikeli bir yolculuğa çıktıklarını sordu. “

Pasif yapıli cümlelere örnek olarak ise haberde yer alan şu cümlelere verilebilir:

“ İtalyan yetkililere göre... Göçmenler Libya'da kalmak veya Suriye'ye geri dönmektense boğulmayı tercih edeceklerini söylediler. Brüksel AB Komisyonu temsilcileri üzüntülerini bildirdiler.”

Haberde hem aktif hem de pasif yapıli cümleler kullanılarak bir anlam kargaşası oluşturulmaya çalışıldığı yorumu yapılabilir. Haberin hangi taraftan yana olduğu bu nedenle tam olarak anlaşılamamaktadır. Ancak yan anlamsal bir çözümleme ile haberin ideolojik boyutu anlaşılabilmektedir.

Cümle yapılarına bakıldığında haberde genellikle basit yapıli cümleler kullanılmış ve olay bu şekilde daha etkili bir anlatımla sunulması amaçlanmıştır.

Nedensel ilişki bakımından haber incelendiğinde karşımıza şu parağraf çıkmaktadır: ‘‘ Sınır Tanımayan Doktorlar Birliği çalışanları, hayatta kalanlara, neden bu tehlikeli yolculuğu yaptıklarını sorduklarını bildirdiler. ‘‘Hep aynı cevabı aldık: alternatif yoktu.’’ Göçmenler Libya’da kalmak veya Suriye’ye geri dönmektense boğulmayı tercih edeceklerini söylediler.’’ Bu parağrafta göçmenlerin böylesine bir tehlikeli yolculuğa çıkmalarının nedeni olarak içinde bulundukları çaresiz durumun olduğu anlaşılabilmektedir.

Referansal ilişki bakımından haber incelendiğinde, trajediyi resmeden birçok ifadenin haberde yer aldığı anlaşılmaktadır.

" yaklaşık 230 kişi öldü. Sadece 25 göçmenin cesedi bulundu. Geminin ambarında boğularak ölen yüzlerce göçmen... ‘‘

Bütün bu ifadeler ile anlamsal bir yapı oluşturulmuştur. Ve bu yapı da başrolde trajedi yatmaktadır. Bu trajedilerin nedeni ise bu tehlikeli yolculuğa çıkan göçmelerdir. Eğer onlar bu tehlikeli yolculuğa çıkmasalardı, böyle bir felakette yaşanmamış olacaktı. Haber de herhangi bir öz eleştiri bulunmamaktadır. Sorumlu olarak açıkça kimse gösterilmese de, yan anlam olarak göçmenlere karşı bir tavır olduğu haberde anlaşılabilmektedir.

Kelime seçimi olarak "ceset" ve "ölü" kelimeleri ile "göçmen" ve "insan" kelimeleri dikkat çekmektedir.

" 25 cesed... 230 insan öldü... 100 göçmen... gemideki insanlar "

Bazı cümlelerde "ceset" bazı cümlelerde ise "ölü" kelimesi kullanılmıştır. Ceset kelimesi trajediyi daha etkili bir şekilde vurgulamak için kullanılması tercih edilmiş olabilir. Ölü kelimesi ise daha genel bir ifadedir. "Göçmen" kelimesi daha özel bir anlam ifade etmektedir. Ancak "İnsan" kelimesi daha genel bir anlamda kullanılır. Cümlelerin bazılarında olayın maktulü olan kişilere "göçmen" denirken, bazı cümlelerde ise "insan" kelimesi kullanılmıştır.

Haberin retorine bakıldığında, haberde görgü tanıklarının ifadeleri yer almamaktadır. Fotoğraf olarak kurtarma çalışmalarından bir görüntü kullanılmıştır. Ve fotoğrafa kaynak

olarak haber ajansı gösterilmiştir. Bu sayede haberin inandırıcılığının arttırılması amaçlanmıştır. Akdeniz, Sicilya gibi yerlerin isimleri kullanılarak da haberin inandırıcılığına katkı yapılmaya çalışılmıştır.

Hikâyede trajedi baş unsur olarak verilmiştir. Ve kazanın sorumlusu olarak açıkça kimse gösterilmese de, üstü kapalı olarak bu yolculuğa çıkan göçmenler suçlanmaktadır. İtalyan yetkililer olayla ilgili sadece olayın saklı kalması konusunda suçlanmıştır. Olayın sebebi olarak hiçbir Avrupa ülkesi veya hiçbir yetkili sorumlu olarak deklare edilmemiştir.

4.5.2. 15 Temmuz 2016 sueddeutsche.de internet haber sitesinde yer alan haber.³⁸

675 Tote aus Wrack von Flüchtlingsschiff geborgen



Hier wird der Kutter geborgen, der im April vor einem Jahr sank, als die Menschen an Bord aus Seenot gerettet werden sollten. (Foto: REUTERS)

Resim 4.21. Daha önceden batmış bir gömen gemisinin kurtarılma anı. (Reuters)

Die italienische Marine hatte das Boot Anfang Juli im Mittelmeer gehoben. Insgesamt sollen bei dem Unglück im vergangenen Jahr 845 Menschen ums Leben gekommen sein.

Artikel per E-Mail versenden Artikel drucken Artikel auf Facebook teilen Artikel auf Twitter teilen Feedback Die italienische Marine hat insgesamt 675 Leichen aus dem Wrack eines Flüchtlingsbootes geborgen, das im April vergangenen Jahres im Mittelmeer gekentert war.

Allein 458 Tote entdeckten die Einsatzkräfte im Frachtraum des Schiffes, wie die Marine am Donnerstag zum Abschluss des Einsatzes bekanntgab. Das Wrack war Anfang Juli vom Meeresgrund gehoben worden, nachdem es am 18. April 2015 vor der Küste Libyens gesunken war.

³⁸<http://www.sueddeutsche.de/panorama/fluechtlingskatastrophe-im-mittelmeer-tote-aus-wrack-von-fluechtlingsschiff-geborgen-1.3079786>

170 Leichen waren bereits direkt nach der Katastrophe geborgen worden, 28 Menschen überlebten. Italiens Regierungschef Matteo Renzi hatte nach dem Unglück angekündigt, das Wrack bergen zu lassen, um der ganzen Welt das Elend der Flüchtlinge vor Augen zu führen. Nun ist klar, dass mindestens 845 Menschen ums Leben kamen; damit ist das Kentern des Bootes eines der bislang schlimmsten Flüchtlingsunglücke im Mittelmeer. Die Leichen, die mehr als ein Jahr in dem Schiff gelegen hatten, werden in Sizilien obduziert. Dort sollen möglichst viele der toten Flüchtlinge identifiziert werden.

Anhand persönlicher Gegenstände und Dokumente konnte bereits festgestellt werden, dass Menschen aus Äthiopien, Eritrea, Bangladesch, dem Sudan, Somalia, Mali, Gambia, dem Senegal, der Elfenbeinküste und Guinea an Bord waren. Unter den Toten waren nach Angaben der Marine auch einige Kinder.

Makro Yapı

Başlık: " Mülteci gemi enkazından 675 ölü çıkarıldı "

Başlıkta enformasyon eksiltimine ve genelleştirilmeye başvurulduğu anlaşılmaktadır. Olayın yaşandığı zaman ve mekân bilgisi başlıkta yer almamaktadır. Göçmen kelimesi ile genelleştirilmeye başvurulmuştur. Göçmenlerin kimler oldukları ile ilgili bir enformasyona başlıkta değinilmemiştir.

Haber Girişi/Spot: İtalyan Deniz Kuvvetleri temmuz ayı başlarında batık bir göçmen gemisini karaya çıkarttı. Bu olayda 845 kişinin öldüğü düşünülüyor. Spota bakıldığında batıkta hayatını kaybeden göçmenlerin kim oldukları anlaşılamamaktadır. Bu bilgiye haberin son paragrafında değiniliyor. Haberın spot kısmında enformasyon eksiltimine ve genelleştirmeye devam edilmektedir. Olayın yer bilgisine spot kısmında yer verilmemiştir. Göçmen kelimesi ile genelleştirmeye devam edilmektedir. Bu veriler göz önünde bulundurulursa, haberin genelden özele doğru bir yapının olduğu anlaşılabilmektedir.

Haberde bir adet fotoğraf kullanılmıştır. Fotoğrafta denizden çıkarılan batık tekne yer almaktadır. Resim altı yazı ise şu şekildedir: " Bir sene önce batan tekne, gizlenerek medyaya duyurulmadı." Resim altı yazıda olayın gerçekleştiği zamana ilk defa değinilmiştir. Ve olayın bilindiği halde batığın çıkarılmadığı ve medyadan gizlendiği bilgisi verilmiştir. Burada olayı bilip ancak bundan medyayı haber etmeyen, İtalyan yetkililere bir nevi suçlama yapıldığı sonucu çıkarılabilir. Burada ideolojik bir çıkarımda yapılabilir. Göçmen hayatlarının ne kadar önemsiz olduğu ve kimsenin umurunda olmadığı, öyle ki bindiğiniz tekne batsa bile cesetleriniz yıllarca o denizin altında kalabilir. Yani böyle tehlikeli bir yolculuğa kimsenin yeltenmemesi gerektiği yan anlam olarak bu fotoğraftan çıkarılabilecek bir sonuçtur.

Şematik Yapı

Şematik yapı olarak haber incelendiğinde, ana olay, 675 göçmen cesedinin batık bir gemide bırakılması ve bunun medyadan gizlendiği bilgisi çerçevesinde kurulmuştur.

Sonuçlar açısından haber incelendiğinde, olayın sonucunda en az 845 kişinin hayatını kaybettiği bilgisi haberde yer almaktadır. Ve cesetlerin bir seneden uzun süre batıkta kaldıkları için, kimliklerinin belirlenmesi için otopsi yapıldığına ve cesetlerin üzerlerinden çıkan eşyalara göre hangi ülkelerden oldukları anlaşılmaya çalışıldığı bilgisine haberde yer verilmiştir. Cesetlerin çoğunun Etiyopya, Bangladeş, Eritre, Sudan, Somali, Gambia, Senegal, Guyana ve Fildişi Sahillerinden oldukları anlaşılmıştır. Burada verilen ülkelere bakıldığında, ülkelerin tamamı sosyo-ekonomik açıdan kötü durumda olan ülkelerdir. Ve insanların bu sosyo- ekonomik zorluklardan kaçarak bu kadar tehlikeli yolculuğa çıkmaktadırlar. Ancak ardalın bilgisi olarak haberde bu tür bir detaya rastlanılmaktadır. Bağlam olarak trajedi bu haberde ön plana çıkarılmıştır. Haberin başlık ve spot kısmı dahil, haberin her paragrafında bu trajediye rastlanılmaktadır. Örnek verilecek olunursa:

"675 göçmen cesedi batık teknede bırakıldı. 675 insanın batıktan cesedi çıkarıldı. Sadece alt güvertede 458 ceset bulundu. 170 ceset felaketten hemen sonra bulundu. 845 kişi bu felakette hayatını kaybetti. Akdeniz'de bugüne kadar gerçekleşmiş en büyük felaket. Otopsi ile kimlikler tespit edilmeye çalışılıyor. Ölenlerin arasında çocuk ve bebeklerinde bulunduğu bildirildi"

Haber kaynağı olarak haber Reuters Haber Ajansından yararlanılmıştır. Olay tarafı kimsenin ifadesine yer verilmemiştir. Olaydan sağ kurtarılan hiç kimsenin ya da bu olayı medya ile paylaşmayan hiçbir yetkilinin görüşüne haberde yer verilmemiştir.

Mikro Yapı

Cümle yapılarına bakıldığında aktif ve pasif yapıli cümlelerin haberde yer aldığı anlaşılabilmektedir. Aktif yapıli cümlelere örnek olarak haberde yer alan şu cümleler verilebilir:

" İtalyan Deniz Kuvvetleri tekneyi karaya çıkarttı. İtalyan Deniz Kuvvetleri 675 cesedi batıktan çıkarttı. Kurtarma ekipleri sadece alt güvertede 458 ceset buldu. İtalyan

sorumlulardan Matteo Renzi bu olayı gizleme kararı aldı ve dünyaya bu göçmenlerin yaşadığı dramı servis etmedi."

Pasif yapıli cümlelere örnek olarak ise haberde yer alan şu cümlelere verilebilir:

"Bir sene önce batan tekne gizlenerek, medyaya duyurulmadı. 170 ceset felaketten hemen sonra bulundu. Cesetlerin üzerlerinden bulunan eşyalar ile uyrukları tespit edilmeye çalışıldı."

Haberde hem aktif hem de pasif yapıli cümleler kullanılarak bir anlam kargaşası oluşturulmaya çalışıldığı yorumu yapılabilir. Haberlin hangi taraftan yana olduğu bu nedenle tam olarak anlaşılamamaktadır. Ancak yan anlamsal bir çözümleme ile haberlin ideolojik boyutu anlaşılabilmektedir.

Cümle yapılarına bakıldığında haberde genellikle basit yapıli cümleler kullanılmış ve olay bu şekilde daha etkili bir anlatımla sunulması amaçlanmıştır.

Nedensel ilişki bakımından cümleler arasında bir ilişkiye rastlanılmamaktadır.

Cümleler arasındaki işlevsel ilişkiye bakıldığında karşımıza şu cümleler çıkmaktadır:

Spot kısmında yer alan ifade: "İtalyan Deniz Kuvvetleri haziran başında gemiyi karaya çıkartmışlardır." İkinci paragrafta yer alan: İtalyan Deniz Kuvvetleri 675 cesedi batıktan çıkartmışlardır. Üçüncü paragrafta yer alan "sadece alt güvertede 458 ceset bulunmuştur." ifadeleri ile işlevsel ilişki kurulmuştur.

Referansal ilişki bakımından haber incelendiğinde, trajediyi resmeden birçok ifadenin haberde yer aldığı anlaşılmaktadır.

" ...675 göçmen cesedi...845 insanın öldüğü...batıktan çıkarılan cesetler... 458 ceset...170 ceset...Akdeniz'de yaşanmış en felaket olay...cesetlere yapılan otopsi... ölülerin arasındaki çocuklar...."

Bütün bu ifadeler ile anlamsal bir yapı oluşturulmuştur. Ve bu yapı da başrolde trajedi yatmaktadır. Bu trajedilerin nedeni ise bu tehlikeli yolculuğa çıkan göçmelerdir. Eğer onlar

bu tehlikeli yolculuğa çıkmasalardı, böyle bir felakette yaşanmamış olacaktı. Haber de herhangi bir öz eleştiri bulunmamaktadır. Sorumlu olarak açıkça kimse gösterilmese de, yan anlam olarak göçmenlere karşı bir tavır olduğu haberde anlaşılabilmektedir.

Kelime seçimi olarak "ceset" ve "ölü" kelimeleri ile "göçmen" ve "insan" kelimeleri dikkat çekmektedir.

" 675 göçmen cesedi... 845 insan öldü... 675 insan cesedi... "

Bazı cümlelerde "ceset" bazı cümlelerde ise "ölü" kelimesi kullanılmıştır. Cenet kelimesi trajediyi daha etkili bir şekilde vurgulamak için kullanılması tercih edilmiş olabilir. Ölü kelimesi ise daha genel bir ifadedir. "Göçmen" kelimesi daha özel bir anlam ifade etmektedir. Ancak "İnsan" kelimesi daha genel bir anlamda kullanılır. Cümlelerin bazılarında olayın maktulü olan kişilere "göçmen" denirken, bazı cümlelerde ise "insan" kelimesi kullanılmıştır.

Haberin retoriğine bakıldığında, haberde görgü tanıklarının ifadeleri yer almamaktadır. Fotoğraf olarak gemi batığının karaya çıkarılmış görüntüsü kullanılmıştır. Ve fotoğrafa kaynak olarak Reuters haber ajansı gösterilmiştir. Bu sayede haberin inandırıcılığının artırılması amaçlanmıştır. Akdeniz, Sicilya gibi yerlerin isimleri kullanılarak da haberin inandırıcılığına katkı yapılmaya çalışılmıştır.

Hikâyede trajedi baş unsur olarak verilmiştir. Ve kazanın sorumlusu olarak açıkça kimse gösterilmese de, üstü kapalı olarak bu yolculuğa çıkan göçmenler suçlanmaktadır. İtalyan yetkililer olayla ilgili sadece olayın saklı kalması konusunda suçlanmıştır. Olayın sebebi olarak hiçbir Avrupa ülkesi ya da hiçbir yetkili sorumlu olarak deklare edilmemiştir.

4.5.3. 11 Mayıs 2019 *Deutsche Welle* Haberi³⁹

Malta rescues 85 migrants from sinking vessel

A total of 85 migrants were rescued from the sinking wooden boat off the coast of Malta. The Mediterranean island has been allowing more migrants on its shores in response to pressure from Italy.

³⁹ <https://www.dw.com/en/malta-rescues-85-migrants-from-sinking-vessel/a-48699014-0>



Resim 4.22. Malta Sahil Güvenlik birimleri. (AP/ V. Mayo)

A Maltese patrol boat rescued 85 migrants off the coast of Malta late Friday night, Malta's military said. The migrants are expected to arrive in Malta later on Saturday.

The group is believed to have originated in North and Eastern Africa. Their rescue comes after at least 65 migrants drowned Friday when a smuggling boat capsized off the Tunisian coast.

Malta has been at the forefront of recent efforts to distribute rescued migrants among EU member states amid Italy's refusal to allow rescue ships to dock in its ports.

The anti-migrant government in Rome has been taking an increasingly harder line on the issue. Interior Minister Matteo Salvini recently signed a new directive banning charity vessels from rescuing migrants off Libya.

Malta's migration challenge

On April 13, Malta allowed a German NGO rescue ship, Alan Kurdi, to disembark some 60 migrants after being refused entry in Italy. The migrants were then sent to Germany, France, Portugal and Luxembourg.

The EU's migration commissioner, Dimitris Avramopoulos, visited Malta on Tuesday to praise its response to irregular migration in the Mediterranean.

"Without a doubt, Malta is facing great migration challenges compared to the size of the population," he said.

Makro Yapı

Başlık: Malta, batan göçmen teknesinden 85 kişiyi kurtardı.

Başlık incelendiğinde, başlıkta enformasyon eksiltimi ve genelleştirme yapıldığı anlaşılmaktadır. Olayın içeriğinin tam olarak ne olduğu haberin başlığından anlaşılamamaktadır. Ayrıca 'göçmen' kelimesi ile genelleştirme yapıldığı görülmektedir. Haberde bahsedilen göçmenlerin kimlerden oluştuğu bilgisi haberin başlığında yer almamaktadır.

Haber Girişi/ Spot: Malta kıyılarındaki batmakta olan tahta tekneden toplam 85 göçmen kurtarıldı. Akdeniz adası, İtalya'dan gelen baskılara yanıt olarak kıyılarında daha fazla göçmene izin veriyor.

Haberin spor kısmı incelendiğinde, kurtarılan göçmenlerin kimler oldukları, nereden gelip nereye yolculuk yaptıkları ile ilgili bir enformasyona yer verilmediği anlaşılmaktadır. Bu da enformasyon eksiltiliminin haberin spot kısmında da devam ettiğini bize göstermektedir. Ayrıca haberin girişinden, haberin genelden özele doğru kurgulandığı anlaşılabilmektedir. Haberin spot kısmında yer alan “Akdeniz adası, İtalya'dan gelen baskılara yanıt olarak kıyılarında daha fazla göçmene izin veriyor.” Cümlesi ile haberin göçmenlerden yana bir tavır aldığı görülmektedir.

Haberde bir adet temsili fotoğraf kullanılmıştır. Fotoğrafta Malta kıyılarında, Malta Deniz Kuvvetlerine ait bir kurtarma gemisi görülmektedir. Kullanılan bu görsel ile Malta'nın Akdeniz'de göçmenleri kurtarmak için çaba sarf ettiği anlatılmaya çalışılmış olabilir.

Haberde bir adet alt başlık yer almaktadır.

Alt Başlık: Malta'nın göç mücadelesi

Haberde kullanılan başlık ve alt başlık birlikte ele alındığında, başlıklar arasındaki ilişkinin özelden genele doğru olduğu anlaşılabilmektedir. Başlıkta belirtilen kurtarma faaliyetinin neden yapıldığı, alt başlık okunduğunda anlaşılmaktadır. Haber başlıkta mevcut olayın daha önemli olduğu kanısına varmış ve başlıkta mevcut olayı vermiş ve alt başlıkta daha genel bir ifade kullanılmıştır. Ayrıca alt başlıkta kullanılan ‘göç mücadelesi’ genel bir ifadedir. Ve alt başlıkta da genelleştirme yapıldığının bir göstergesidir. Alt başlığın spot kısmı şu şekildedir:

“ 13 Nisan'da Malta, Alman bir STK kurtarma gemisi olan Alan Kurdi'ye, İtalya'ya giriş izni vermeyince, yaklaşık 60 göçmeni karaya çıkarmasına izin verdi. Göçmenler daha sonra Almanya, Fransa, Portekiz ve Lüksemburg'a gönderildi.”

Alt başlığın spot kısmı incelendiğinde ve haberi yapan gazetenin Almanya'ya ait olduğu düşünüldüğünde, hemen karşımıza ideolojik bir yansıma çıkmaktadır. Haberın spot kısmında yer alan ifadeler ile İtalya eleştirilmekte ve Malta övülmektedir. Kendilerine ait bir kurtarma gemisine İtalya'nın kıyılarını kapattığı ve göçmenleri indirmelerine izin

verilmediği ve daha sonra Malta'nın kapılarını bu göçmenlere açtığı alt başlığın spot kısmında yer almaktadır. Buradan şu ideolojik olarak şu çıkarım yapılabilir. İtalya dışındaki diğer Avrupa ülkeleri göçmenler için çaba harcamaktadır. Ancak İtalya kapılarını göçmenlere kapatarak bu çabalara destek olmamaktadır.

Şematik Yapı

Şematik yapı unsurlarından ana olayın sunumu incelendiğinde, Malta'nın, Akdeniz'de batmakta olan bir göçmen tekneden 85 göçmeni kurtardığı ve İtalya'nın göçmenlere kıyılarını kapatmasından sonra, Malta'nın kıyılarını daha fazla göçmene açtığı vurgulanmaktadır.

Sonuçları açısından haber incelendiğinde, haber girişi dikkat çekmektedir. Haber girişinde yer alan "Malta kıyılarındaki batmakta olan tahta tekneden toplam 85 göçmen kurtarıldı. Akdeniz adası, İtalya'dan gelen baskılara yanıt olarak kıyılarında daha fazla göçmene izin veriyor." Cümleler haberin sonucu niteliindedir. Haberin sonuçları üzerinde bir yan anlamsal çözümleme yapılacak olunursa, İtalya'nın göçmenlere karşı hükümlülüklerini yerine getirmediği ve bu durumun diğer AB ülkelerine fazladan bir yük oluşturduğudur.

Haberde bağlam ve ardaan bilgisi yer almamaktadır. Göçmenlerin neden bu yolculuğa çıktıkları, yaşadıkları yerlerdeki savaşlar ya da sosyo-ekonomik sorunlara haberde hiç değinilmediği görülmektedir. Sonuç bu insanların bu yolculuğa çıkmadan önce memleketlerinde neler yaşadıkları ve bu yolculuğa neden oluşturan hiçbir detaya haberde rastlanılmamaktadır.

Haber kaynak olarak haber ajanslarından faydalanmıştır. Olay tarafı olarak sadece AB göç komiserliğinden bir yetkilisinin sözlerine yer verilmiştir. Kazadan kurtulan göçmenlerin görüşlerine haberde yer verilmediği anlaşılmaktadır.

"AB'nin göç Komiseri Dimitris Avramopoulos, Akdeniz'deki düzensiz göçe verdiği desteği övmek için salı günü Malta'yı ziyaret etti. Ve ziyareti sırasında şunları söyledi:

"Kuşkusuz, Malta nüfusun büyüklüğüne oranla, büyük göç zorlukları ile karşı karşıya."

AB Göç komiserliği yetkilisinin yaptığı açıklama göz önünde bulundurulduğunda, aslında ideolojik yapı hemen göze çarpmaktadır. Malta'nın nüfusunun az olmasından dolayı tek başına bu yükü kaldıramayacağı ve kapılarını göçmenlere kapatan İtalya'nın da bu mücadelede yer alması gerektiği üstü kapalı olarak vurgulandığı kanısına varmanın yanlış olmayacağı bir gerçektir.

Mikro Yapı

Cümle yapıları incelendiğinde çoğunlukla aktif yapıli cümlelerin kullanıldığı anlaşılmaktadır. Cümlelerin aktif yapıyla verilmesi, haberin tarafsız bir tutum takındığına kanıt oluşturulmak istendiğinin bir göstergesi olabilir.

“ Malta ordusu, Malta kıyılarındaki 85 göçmeni kurtardığını söyledi. İtalya İçişleri Bakanı Matteo Salvini geçtiğimiz günlerde yeni bir yönerge imzaladı. AB'nin göç Komiseri Dimitris Avramopulos “Kuşkusuz, Malta nüfusun büyüklüğüne kıyasla büyük göç zorlukları ile karşı karşıya.” Dedi. “

Cümleler arasında nedensel ilişki kurulduğu anlaşılmaktadır.

“ Malta, İtalya'nın kurtarma gemilerinin limanlarına demirlemesine izin vermemesi nedeniyle, AB üye ülkeleri arasında, kurtarılan göçmenlerinin dağıtılma çabalarında ön saflarında yer aldı.”

Mültecilerin AB üye ülkeleri arasında dağıtılmasında Malta'nın ön saflarda yer almasının nedeni olarak İtalya'nın kurtarma gemilerine limanlarını kapatması gösterilmiştir.

Cümleler arasında işlevsel ilişki bulunduğu görülmüştür. Buna göre birinci cümlede verilen ifadenin açılımı takip eden cümlelerde verilmiştir. Birinci cümle: “ 13 Nisan'da Malta, Alman STK kurtarma Gemisi olan Alan Kurdi'nin İtalya'ya girişi ret edilince, 60 göçmenin karaya çıkmasına izin verdi. Devam cümlesi: “ Göçmenler daha sonra Almanya, Fransa, Portekiz ve Lüksemburg'a gönderildi.”

Haberin retoriği oluşturulurken, temsili bir fotoğraf kullanılmış ve fotoğrafta Malta Ordusuna ait bir kurtarma gemisi gösterilmiştir. Görgü tanıklarının ifadelerine direk yer verilmemiş ancak Malta Ordusunun kurtarma çabalarıyla ilgili açıklamaları haberde yer

almıştır. Ayrıca yetkili isimlerin açıklamalarına yer verilerek haberin inandırıcılığı artırılmaya çalışılmıştır.

4.6. Fransa’da Yayın Yapan İnternet Gazetesi Haberleri

4.6.1. *Le Monde* Gazetesi 28 Ağustos 2015 Tarihli Haberi⁴⁰

Craintes d’un bilan très lourd après des naufrages en Méditerranée

Plusieurs embarcations ont coulé au large de la Libye vendredi. Plus de 100 personnes sont mortes, au moins 200 autres sont portées disparues.



Des sauveteurs et des pêcheurs ramènent des corps à Zouara, récupérés après le naufrage d’un bateau au large de la Libye. Mohamed Ben Khalifa / AP

Resim 4.23. Akdeniz’de Avrupa’ya geçmeye çalışırken hayatını kaybeden bir göçmenin cesedi görevliler tarafından taşınıyor. (Mohamed Ben Khalifa / AP)

Plusieurs opérations de sauvetage pour venir en aide à des embarcations ayant fait naufrage au large de la Libye font craindre qu’un nouveau drame de taille se soit produit en mer Méditerranée, vendredi 28 août.

Selon un bilan diffusé par l’antenne libyenne du Croissant-Rouge, qui participe aux opérations, au moins 111 cadavres ont été récupérés et une centaine de personnes ont pu être sauvées. Les autorités libyennes parlent de 198 survivants. Les deux bateaux, qui ont coulé au large de la ville libyenne de Zouara, transportaient entre 300 et 500 hommes, femmes et enfants, selon le témoignages de survivants.

A Genève, le Haut-Commissariat de l’ONU pour les réfugiés (HCR) craint un bilan bien plus lourd, car, selon son décompte, près de 200 personnes, au total, seraient encore portées disparues. « *Il y a toujours des disparus, des dizaines, mais on ne connaît pas leur nombre* », a résumé un porte-parole du Croissant-Rouge, Mohammed Al-Masrati.

« *Nous essayons de parler aux survivants, mais la plupart sont trop traumatisés pour parler de ce qu’il s’est passé. Certains recherchent encore leurs amis* ».

« *Nous avons passé neuf heures dans l’eau* »

⁴⁰ https://www.lemonde.fr/immigration-et-diversite/article/2015/08/27/au-moins-30-morts-dans-le-naufrage-d-un-bateau-de-migrants-au-large-de-la-libye_4738802_1654200.html



Des sauveteurs et des pêcheurs ramènent des corps à Zouara, récupérés après le naufrage d'un bateau au large de la Libye. Mohamed Ben Khalifa / AP

Resim 4.24. Denizden çıkarılan bir göçmen cesedi. (Mohamed Ben Khalifa / AP)

Faute de moyens, les secours ont réquisitionné des bateaux de pêche et des canots pneumatiques pour tenter de retrouver des survivants et de ramener les corps sur la terre ferme. Les corps des victimes, des personnes venant d'Afrique subsaharienne, du Pakistan, de Syrie, du Maroc et du Bangladesh, étaient ramenés sur la terre libyenne et comptés. La plupart se sont noyées dans la cale des bateaux alors qu'ils coulaient.

Shefaz Hamza, un jeune Pakistanais de 17 ans interrogé par l'AFP, a raconté ce qu'il a vécu après le naufrage du bateau qui transportait sa famille :

« J'ai vu mon frère éloigner un homme d'un coup de pied parce qu'il essayait de lui arracher son gilet de sauvetage. Quant à ma petite soeur, la dernière fois que je l'ai aperçue, une personne tentait de s'accrocher à ses épaules, la poussant vers le bas, avant qu'elle ne disparaisse sous l'eau. Nous avons passé neuf heures dans l'eau, ma mère et moi, accrochés à un morceau de bois. Je n'ai pas cessé de lui dire que tout allait s'arranger mais elle n'a pas tenu le coup et a coulé à peine un quart d'heure avant que les secours n'arrivent »

Seddik Said, qui dirige les opérations de secours pour le Croissant-Rouge, explique la difficulté à laquelle font face les sauveteurs :

« C'est difficile d'avoir les chiffres exacts, même celui des morts. On peut seulement fournir le nombre de personnes que nous avons retrouvées mortes. Nous menons des missions similaires chaque semaine désormais. Des dizaines de personnes meurent au large de cette plage chaque semaine. »

300 000 arrivées de l'Afrique et du Maghreb en 2015

Ce nouveau drame, comme celui qui a eu lieu en Autriche, vient alourdir les tristes statistiques humaines dévoilées un peu plus tôt par le HCR. Depuis le début de l'année, plus de 2 500 personnes ont péri en tentant de traverser la Méditerranée pour rallier l'Europe. Plus de 300 000 personnes ont réussi à rejoindre les côtes grecques ou italiennes en traversant la mer sur des embarcations souvent à peine navigables.

Sur les 1 770 kilomètres de côtes libyennes, les départs de clandestins n'ont cessé de s'intensifier depuis la chute, en 2011, du régime de Mouammar Kadhafi, qui a entraîné le pays dans le chaos. Minée par les violences, la Libye compte deux gouvernements rivaux, une situation qui facilite le travail des passeurs.

La Libye n'est située qu'à un peu plus de 300 kilomètres de l'île italienne de Lampedusa, que des centaines de migrants venus d'Afrique, de Syrie ou d'autres zones de conflit tentent chaque semaine d'atteindre. Mercredi, une cinquantaine de personnes mortes avaient été découvertes dans la cale d'un bateau dans le cadre d'un sauvetage massif d'une dizaine d'embarcations en route pour l'Europe. Par ailleurs, un navire des gardes-côtes suédois a accosté en Sicile jeudi soir avec 52 cadavres de migrants récupérés mercredi près une longue dérive.

Makro Yapı

Başlık: Akdeniz’de bulunan batıklardan sonra çok ağır trajedi korkusu

Başlığa bakıldığında enformasyon eksiltimi göze çarpmaktadır. Zira başlığa bakınca olayın detayı hakkında bir bilgi edinilememektedir. Ayrıca başlıkta ‘batık2’ kelimesi ile genelleme yapılmıştır. Başlıkta bahsedilen batık herhangi bir batık gemi değildir. Göçmenleri taşıyan bir geminin batması sonucu oluşmuş batıklardır.

Haber Girişi/Spot: Cuma günü Libya’da birkaç tekne battı. 100’den fazla insan öldü, en az 200 kişi kayıp.

Haberin spot kısmına bakıldığında, enformasyon eksiltiliminin devam ettiği görülebilmektedir. Hala ölen kişilerin kim oldukları, gemilerin neden battığına dair bir enformasyona haberin spot kısmında da rastlanılamamaktadır. Haber başlık ya da spot kısmında göçmen ya da mülteci kelimesinin geçmediği görülebilmektedir. Haber başlık ve spot kısmına bakılarak, haberin genelden özele bir kurgu ile oluşturulduğu anlaşılabilmektedir.

Haberde iki adet görsel kullanılmıştır. Kullanılan iki görselde de ceset torbaları taşıyan kurtarma ekibinden kişiler gösterilmiştir. Görsellerin biri karada, diğeri ise suyun içindedir. Haberde kullanılan iki görselde de alt yazı olarak, ‘Kurtarma ekibi ve balıkçılar, geminin batmasından sonra bulunan cesetleri Zuvera’ya getiriyor’ şeklindedir. Kullanılan fotoğraflar yaşanan trajedinin ne kadar ağır sonuçlara yol açtığını betimlemek için seçilmiş olarak ele alınabilir. Akdeniz üzerinden Avrupa’ya yönelik olan göçlerin bu şekil sonuçlara gebe olduğu, ve bu durumun artık normal bir hal aldığı kullanılan bu fotoğrafların bir alt okuması olabilir.

Haberde iki adet Alt Başlık Kullanılmıştır. İlk alt başlık şu şekildedir:

Dokuz Saat Suda Bekledik

Kullanılan ilk alt başlık altında, olaydan sağ kurtarılan 17 yaşındaki bir göçmenin ifadelerine yer verilmiştir. Göçmenin ifadesi şu şekildedir: ‘Kardeşimin can yeleğini sökmeye çalıştığı için bir adamı tekmelediğini gördüm. Küçük kız kardeşime gelince, onu en son gördüğümde,

bir kişi su altında kaybolmadan önce omuzlarına yapışmaya, onu aşağı itmeye çalışıyordu. Annem ve ben suda dokuz saat geçirdik, bir tahta parçasına asıldık. Ona her şeyin yoluna gireceğini söyleyip durdum ancak o dayanamadı ve kurtarma gemileri gelmeden 15 dakika önce suya battı''. Göçmenin ifadesinde ki trajedi ile haberin değerin arttırılmaya çalışıldığı anlaşılabilmektedir.

İkinci olarak kullanılan alt başlık ise şöyledir:

2015 yılında Afrika ve Mağrip'ten 300.000 kişi geldi

Haberin sonuç kısmını oluşturan bu başlık istatistiki bilgiler içermekte ve 2015 yılı içerisinde Afrika'dan Avrupa'ya Akdeniz üzerinden deniz yolu ile ulaşmaya çalışan göçmenlerden kaçının Avrupa'ya ulaştığı, kaçının ise hayatını kaybettiğine dair bilgiler bu başlık altında yer almaktadır. Bu bölüm ile haberin ideolojik kısmının yansıtıldığı bölüm olarak da ele almak yanlış olmayacaktır. Zira haberin ardalanı olarak, Kaddafi sonrası Libya'daki siyasi istikrarsızlık ve iç çatışmaların insan kaçakçılarının işini kolaylaştırdığı bilgisine yer verilmiştir. Ama olayın sosyal ve ekonomik boyutundan haberde yer verilmediği anlaşılabilmektedir.

Şematik Yapı

Şematik yapı incelendiğinde ve ana olayın sunumuna bakıldığında, Akdeniz'den Avrupa'ya deniz yolu geçmeye çalışan göçmenlerin bindikleri geminin batması sonucu yaşanan trajedi ve kurtarma çalışmaları ile haberin içeriği oluşturulmaya çalışılmıştır. Haber sonlarına doğru bazı istatistiki bilgilere yer verilerek haber sonlandırılmıştır.

Sonuçları açısından haber incelendiğinde, yüzlerce insanın batan bir göçmen gemisinin alt kısmında mahsur kalarak can verdiği, birçok kişinin ise hala kayıp olduğu bilgisi haberin sonuç kısmında yer almaktadır. Ayrıca bu faciadan sağ kurtulan kişilerin yaşadıkları trajedinin devam ettiği ve birçok kişinin yakınlarını aradığı bilgisi de haberin sonuç kısmında bulunmaktadır.

Haberde ardalan bilgisi bulunmaktadır. İnsanların neden bu ölümcül yolculuğa çıktıklarına dair sosyo-ekonomik bir bilgiye haberde yer verilmemiştir. Bunun yerine insan kaçakçılarının suçlu olarak gösterildiği anlaşılmaktadır.

Haber bağlam olarak göçmelerin yaşadıkları trajedi üzerine inşa edilmiştir.

“ ...111 ceset, ...200 kayıp, ...ölen kadın ve çocuklar...”

Olay tarafı olarak kazadan sağ kurtulan göçmenlere ve BMMYK yetkililerinin beyanlarına yer verilmiştir.

Olaydan sağ kurtulan 17 yaşındaki Pakistanlı bir çocuk:

“ Kardeşimin can yeleğini sökmeye çalıştığı için bir adamı tekmelediğini gördüm. Küçük kız kardeşime gelince, onu en son gördüğümde, bir kişi su altında kaybolmadan önce omuzlarına yapışmaya, onu aşağı itmeye çalışıyordu. Annem ve ben suda dokuz saat geçirdik, bir tahta parçasına asıldık. Ona her şeyin yoluna gireceğini söyleyip durdum ancak o dayanamadı ve kurtarma gemileri gelmeden 15 dakika önce suya battı”

BMMYK'dan yapılan açıklamada: “200 kişi hala kayıp ve daha ağır bir bilançodan korkuluyor.”

Kızılay sözcüsü: “ Hayatta kalanlarla konuşmaya çalışıyoruz. Ama çoğu olanlar hakkında konuşmak istemiyor. Ve bazıları hala arkadaşlarını arıyor.”

Haber kaynak olarak haber ajanslarını, resmi kurum yetkilileri ve görgü tanıklarının ifadelerinden yararlanmıştır.

Mikro Yapı

Cümle yapılarına bakıldığında genellikle aktif yapıli cümlelerin kullanıldığı görülebilmektedir. Hem görgü tanıklarının ifadelerine hem de resmi kurum yetkililerinin ifadeleri aktif yapıyla verilerek haberin tarafsız bir yapıda verilmesi amaçlanmıştır.

“Kızılay kurtarma operasyonlarına öncülük eden Seddik Said şunları bildirdi... BMMYK yetkilerin yaptıkları açıklamaya göre... Olaydan sağ kurtulan 17 yaşındaki bir Pakistanlı çocuğun aktardığına göre...”

Cümleler arsında işlevsel bir ilişki kurulduğu anlaşılmaktadır. Buna göre bir cümlede verilen bilginin açılımı devamında gelen cümleler ile yapılmaktadır. Birinci cümle: “ Muammer Kaddafi rejiminin 2011'de çöküşünden bu yana yasadışı kalkışlar yoğunlaşmaya devam etti ve bu da ülkeyi kaosa sürükledi”. Devam cümlesi: Bunun sonucunda insan kaçakçılarının işleri daha da kolaylaştı.”

Referansal ilişki bakımından cümleler incelendiğinde trajediyi betimleyen birçok ifade ile karşılaşmaktayız:

“ kayıp cesetler... ölen kadın ve çocuklar... yakınlarını arayan göçmenler... yaşanan can pazarı...”

Haber retoriği oluşturulurken görgü tanıklarının ifadelerine ve resmi kurum yetkilerinin görüşlerine yer verilmiştir. Ayrıca Libya, Zuvare, Lampedusa gibi yer isimleri kullanılarak haberin inandırıcılığı artırılma çalışılmıştır. Haberde kullanılan görsellerde yer alan ceset torbaları ise habere kanıt niteliğindedir.

4.6.2. 3 Ocak 2019 Le Monde Gazetesi Haberi⁴¹

Plus de 2 260 migrants morts en Méditerranée en 2018

L'Espagne est redevenue l'an dernier la première porte d'entrée en Europe. Le nombre d'arrivées baisse, mais le taux de mortalité est en légère hausse.

⁴¹ https://www.lemonde.fr/international/article/2019/01/03/plus-de-2-260-migrants-morts-en-mediterranee-en-2018_5404889_3210.html



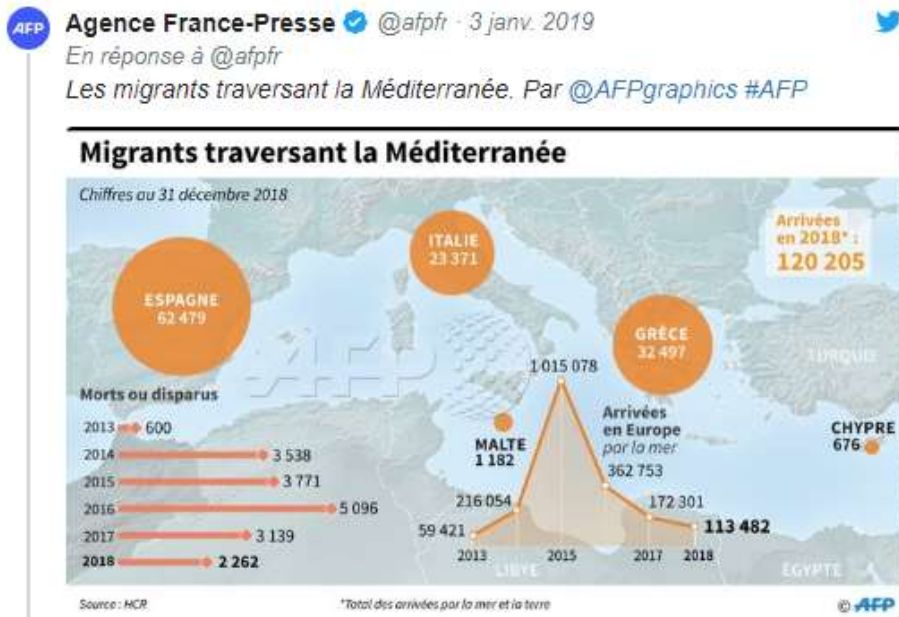
Des migrants interceptés en Méditerranée sont débarqués à Malaga, en Espagne, le 3 janvier 2019. JON NAZCA / REUTERS

Resim 4.25. Kurtarma ekipleri tarafından kurtarılmış bir grup göçmen. (Jon Nazca/ Reuters)

C'est toujours la voie maritime la plus meurtrière au monde pour les migrants : plus de 2 260 personnes sont mortes en tentant de traverser la Méditerranée en 2018, selon les chiffres publiés par le Haut-Commissariat de l'ONU aux réfugiés (HCR), jeudi 3 janvier.

Ils étaient près de 3 140 migrants « *morts ou portés disparus* » l'année précédente. Mais en proportion, la mortalité a un peu augmenté en 2018 par rapport à l'année précédente. L'organisation appelle les pays européens à « *sortir de l'impasse* ».

Le nombre d'arrivées sur les côtes européennes est en baisse. En 2018, le HCR compte près de 115 000 migrants arrivés à destination, contre plus de 170 000 arrivées en 2017. C'est une chute drastique par rapport au pic de 1,015 million d'arrivées en 2015, au cœur de la crise des réfugiés. En 2018, le premier pays d'origine des migrants était la Guinée, suivi du Maroc et du Mali, avant la Syrie, en quatrième position.



Agence France-Presse @afpfr

Des arrivées en baisse, mais plus de 2.260 morts: la Méditerranée est restée l'an dernier la voie maritime la plus meurtrière pour les migrants, selon le HCR qui a appelé les pays européens à "sortir de l'impasse" u.afp.com/otEu par @clairegallen #AFP

Resim 4.26. Afrika'dan Avrupa'ya doğru olan göçmen hareketliliklerinin yıllara göre dağılımı. (AFP)

Difficultés des bateaux humanitaires

L'année a été marquée par une crise diplomatique entre pays européens autour de l'accueil des réfugiés, notamment après que le gouvernement italien, au fort discours antimigrants, a fermé les ports aux bateaux humanitaires cet été. Plusieurs navires ont été contraints d'errer en Méditerranée depuis l'été, faute de savoir où accoster.

Alors que la voie principale de migration passait jusque-là par la Libye et l'Italie, l'Espagne est redevenue l'an dernier la première porte d'entrée en Europe, avec 57 215 arrivées par la mer (contre 22 103 en 2017). Cette tendance pourrait se poursuivre puisque les garde-côtes espagnols ont affirmé mercredi avoir porté secours à 401 migrants au cours des deux premiers jours de 2019. De son côté, l'Italie a enregistré 23 371 arrivées, en chute libre par rapport à 2017 (119 369).

« En 2019, il est essentiel de sortir de l'impasse actuelle et de mettre fin à des approches au cas par cas, c'est-à-dire bateau par bateau, pour savoir où débarquer les passagers secourus », a déclaré la porte-parole du HCR en France, Céline Schmitt, en plaidant pour un « mécanisme régional de débarquement ».

Les navires humanitaires, qui dénoncent des entraves croissantes à leur action, sont de moins en moins nombreux à œuvrer en Méditerranée : début décembre, Médecins sans frontières et SOS Méditerranée ont dû mettre un terme aux opérations de l'*Aquarius*, devenu un symbole de la crise européenne sur l'accueil des migrants.

Makro Yapı

Başlık: 2018'de Akdeniz'de 2260'tan fazla göçmen öldü

Başlığa bakıldığında enformasyon eksilimine gidildiği ve genelleştirmeye başvurulduğu anlaşılabilmektedir. Sadece başlığa bakılarak hayatını kaybeden göçmenlerin kimlerden oluştuğu anlaşılamamaktadır. Ve göçmen kelimesi ile genelleştirme yapıldığı görülebilmektedir.

Haber Girişi/Spot: İspanya, geçen yıl Avrupa'ya açılan kapı oldu. Gelenlerin sayısı azalıyor, ölenlerin sayısı artıyor.

Haberin spot kısmına bakıldığında, enformasyon eksiliminin devam ettiği anlaşılmaktadır. Gelen göçmenlerin ya da hayatını kaybeden göçmenlerin kimler oldukları, neden bu yolculuğa çıkmak zorunda kaldıkları gibi bilgilere haberin spot kısmında da rastlanılmamaktadır.

Haberde bir görsel kullanılmıştır. Görselde Kızıl Haç simgesi taşıyan battaniyelere sarılı göçmenler gösterilmiştir. Görselde ayrıca muhtemelen bir baba ve elini tuttuğu çocuğu da detay olarak verilmiştir. Kullanılan görsele bakıldığında Kızıl Haç örgütünün göçmenlere şefkatle yaklaştığı ve onlara yardım ettiği anlatılmak istendiği anlaşılabilmektedir. Ancak herkes bu kurtarılan göçmenler kadar şanslı olamamakta ve Akdeniz'de hayatını kaybetmekte olduğu da bilinmektedir.

Şematik Yapı

Ana olayın sunumuna bakıldığında, yıllara göre Akdeniz üzerinden Avrupa'ya geçmeye çalışan insanların yıllara göre istatistiklerine yer verilmiş, bunu desteklemek için haberde 2 adet AFP tarafından yayınlanan grafiğe yer verildiği görülmektedir. Ayrıca ülkelerin göçmen politikalarına bağlı olarak yıllara göre sayıların değişkenlik gösterildiği de haberde vurgulanmaktadır.

Sonuçları açısından habere bakıldığında, ülkelerin özellikle İtalya'nın göçmen gemilere limanlarını kapatmasından sonra insani yardım gemilerinin yaşadıkları zorluklar ve bu zorluklar neticesinde göçmenlerin sığınacak bir liman bulmakta zorlanmasına değinilmiştir.

Haberde herhangi bir ardaan bilgisine rastlanılmamaktadır. Haber genel itibari ile sayısal veriler ve istatistiki bilgiler üzerine inşa edilmiştir. Göçmenlerin neden böyle bir tehlikeli yolculuğa çıktıklarına dair bir bilgiye haberde rastlanılmamaktadır.

Haber bağlam olarak sayısal veriler üzerine kurulmuştur.

Haberde kaynak olarak resmi kurumların verilerinden ve haber ajanslarından yararlanılmıştır.

Mikro Yapı

Haberde genellikle pasif yapıli cümleler kullanılmıştır. Pasif yapıli cümlelerin kullanılmasındaki amaç haberin tarafsız bir yapıda olması olarak algılanabilir.

“ Akdeniz’den Avrupa’ya geçmeye çalışırken ölen insanlar... Bir önceki yıla göre ölü ve kayıp sayısı arttı. Avrupa sahillerine gelenlerin sayısı düşmektedir.”

Haberde cümleler arasında nedensel ilişki kurulduğu anlaşılmaktadır.

“İtalyan hükümeti göçmelere limanlarını kapattıktan sonra birçok göçmen kurtarma gemisi yanaşacak liman bulmakta zorlandı.”

Bu cümlede göçmen kurtarma gemilerinin yanaşacak liman bulmakta zorlanmasının nedeni olarak, İtalya’nın göçmen kurtarma gemilerine limanlarını kapatması olarak gösterilmiştir.”

Referansal ilişki açısından haber incelendiğinde sayısal ve istatistiki bilgiler karşımıza çıkmaktadır.

“...2018’de Akdeniz’de ölen 2260’tan fazla insan... bir önceki yıl 3140 göçmen ölü ya da kayıp... Avrupa sahillerine gelenlerin sayısı düşüyor... 2015 yılında Avrupa sahillerine gelen 1 milyondan fazla göçmen...”

Haber retoriği bakımından incelendiğinde, resmi kurumlar ve haber ajanslarından alınan bilgiler ile haberin retoriği oluşturulduğu anlaşılmaktadır.

4.6.3. 29 Mayıs 2016 Lefigaro.fr internet sitesi haberi⁴²

Méditerranée: le bateau de 400 migrants coule

Les migrants sauvés sur deux bateaux cette semaine en Méditerranée ont déclaré avoir vu couler, jeudi, une autre embarcation transportant quelque 400 migrants, a annoncé hier l'association Save The Children. Selon les données officielles, trois bateaux transportant des migrants ont coulé ou chaviré cette semaine. Plus de 60 corps ont été récupérés, dont ceux de trois bébés, et des centaines de personnes sont portées disparues. Le quatrième bateau qui aurait fait naufrage n'a pas été signalé, souligne Giovanna Di Benedetto, porte-parole de Save the Children.

Ce bateau, avec un autre bateau de pêche et un canot pneumatique, ont quitté Sabratha en Libye mercredi soir, selon les entretiens menés samedi par l'ONG dans le port sicilien de Pozzallo avec une partie des 600 survivants des deux autres embarcations. Ils ont dit que le canot pneumatique avait son propre moteur, mais que le bateau de pêche le plus petit, qui transportait environ 400 migrants, n'en avait pas. Il était remorqué par le bateau de pêche plus large, qui transportait environ 500 personnes. Le bateau le plus petit a fini par prendre l'eau et, quand le capitaine du bateau plus important a ordonné de couper le câble de remorquage, il a coulé avec la plupart de ses passagers, ont raconté les survivants à Save the Children. Ceux à bord des deux vaisseaux ont été sauvés beaucoup plus tard. "Il y avait beaucoup de femmes et d'enfants à bord", ont dit les survivants selon Giovanna Di Benedetto. "Nous avons rassemblé les témoignages de plusieurs personnes sauvées sur les deux bateaux. Tous ont dit avoir vu la même chose." Selon l'agence de presse Ansa, la police a interpellé un homme soupçonné d'être le capitaine du bateau le plus large, sur ordre du tribunal de Raguse. La police interroge des témoins à propos de cette affaire, indique le quotidien la Repubblica sur son site internet.

Makro Yapı

Başlık: Akdeniz: 400 göçmenin bulunduğu tekne battı.

Başlıkta enformasyon eksilimi hemen göze çarpmaktadır. Habere konu olan olay sadece başlığa bakılarak anlaşılamamaktadır. Ayrıca zaman bilgisine de başlıkta yer verilmemiştir. “Göçmen” kelimesi ile genelleştirme yapıldığı anlaşılabilmektedir

Haber Girişi/Spot: “Save the Children” sivil toplum kuruluşun aktardığı bilgilere göre, Akdeniz’de bu hafta 2 göçmen teknesi kurtarıldı ve perşembe günü, 400 kişiyi taşıyan başka bir göçmen teknesi battı. Resmi verilere göre bu hafta toplamda göçmenleri taşıyan 3 tekne battı. Üçü bebek olmak üzere toplam 60 ceset kurtarıldı ancak hala yüzlerce ceset kayıp. “Save the Children” sivil toplum kuruluşu sözcüsü Giovanna Di Benedetto yaptığı açıklamada, harap olan 4. Geminin ise rapor edilmediğini bildirdi.

Haber girişine bakıldığında, söz konusu göçmenlerin kimler oldukları, nereden gelip nereye gitmek istediklerine dair bir bilgiye rastlanılmamaktadır. Yani enformasyon eksilimine haberin spot kısmında da devam edildiği görülmektedir. Ayrıca “Save the Children” sivil

⁴² <http://www.lefigaro.fr/flash-actu/2016/05/29/97001-20160529FILWWW00011-mediterranee-le-bateau-de-400-migrants-coule.php>

toplum kuruluşunun demeçlerinden yararlanılarak tarafsız kalındığı izlenimi oluşturulmaya çalışıldığı anlaşılabilmektedir. Ayrıca spot kısmında yer alan olay ile ilgili sayısal bilgiler, diğer incelediğimiz haberlerde olduğu gibi burada da göze çarpmaktadır.

“ 400 kişiyi göçmen teknesi... 3 tekne... 3 bebek cesedi... 60 ceset...”

Sayısal veriler haber için sadece birer rakamdan ibaret olabilir. Ancak bu rakamların arkasında büyük bir trajedi yatmaktadır. Bunlar okuyucular ya da gazete için bir anlam ifade etmesede, maalesef bu gerçeklik yok sayılamayacak ölçüde bir durumdur. Ayrıca sayısal verilerin bu kadar sık kullanılması bu ölümlerin sıradanlaşmasında önemli bir rol oynadığı düşüncesine kapılmanın yanlış olmayacağının bir göstergesi niteliğindedir.

Haberde olayla ilgili ya da temsili bir fotoğraf kullanılmamıştır.

Şematik Yapı

Şematik yapı unsurlarından ana olayın sunumu incelendiğinde karşımıza, bir hafta içinde Akdeniz’de batan üç göçmen gemisi ve ayrıca battığı halde rapor edilmeyen ve 400 kişi taşıdığı belirtilen dördüncü bir göçmen teknisinin ele alındığı görülmektedir.

Sonuçları açısından haber incelendiğinde Akdeniz’de batan gemilerde yüzlerce göçmenin hayatını kaybettiği ve hayatını kaybeden göçmenler arasında kadın ve çocuklarında bulunduğu değinilmiştir. Ayrıca rapor edilmeyen ve batan bir başka gemide ise yaklaşık 400 kişinin bulunduğu haberin sonuçları arasında yer almaktadır. Son olarak büyük geminin kaptanı olduğu düşünülen bir kişi İtalyan polisi tarafından tutuklanmıştır. Yan anlamsal bir çözümlemede, Akdeniz’den Avrupa’ya deniz yolu ile yapılan göçmenlik hareketliliğinin tehlikeli olduğu ve göçmenlerin böyle bir şeye yeltenmemeleri gerektiği sonucuna varmak yanlış olduğu gibi bir sonuca varılabilmektedir.

Haberde ardaan bilgisi yer almamaktadır. Göçmenlerin hayatları pahasına neden bu yolculuğa çıkmak zorunda kaldıklarına dair hiçbir enformasyona haberde yer verilmemiştir. Sonuçta göçmenler böyle tehlikeli bir yolculuğa keyfi sebeplerle çıkmamışlardır. Yaşadıkları topraklardaki sefalet, açlık, siyasi ve toplumsal sebepler bu göç hareketliliğinin oluşmasına zemin hazırlamaktadır. Ancak haberde bu sebeplerle ilgili bir detaya yer verilmedi görülmektedir.

Bağlam olarak haber diğer haberlerde olduğu gibi bu kazalar sonucu yaşanan trajedilere odaklanmıştır.

Haber kaynak olarak Ayrıca “Save the Children” sivil toplum kuruluşunun demeçlerinden ve haber ajanslarından faydalanmıştır. Olay tarafı olarak sadece sivil toplum kuruluşlarının demeçlerine yer verilmiştir.

“ ‘Save the Children’ sivil toplum kuruluşunun aktardığı bilgilere göre, Akdeniz’de bu hafta 2 göçmen teknesi kurtarıldı. ‘Save the Children’ sivil toplum kuruluşu sözcüsü Giovanna Di Benedetto yaptığı açıklamada, *harap olan 4. Geminin ise rapor edilmediğini bildirdi.*”

Olay tarafları olarak olaylardan kurtulan göçmenlerin demeçlerine birinci ağızdan yer verilmemiş. Sadece sivil toplum kuruluşlarının, olaydan kurtulan göçmenler ile yaptıkları görüşmeler sonucu, göçmenlerden aldıkları bilgilerden yararlanılmıştır.

Sivil toplum kuruluşu “ **Save the Children**”in sözcüsü Giovanna Di Benedetto, kurtulanlardan alınan bilgiye göre, *"Gemide çok fazla kadın ve çocuk vardı"* dedi. “

Mikro Yapı

Haberde genellikle aktif yapıli cümleler kullanılmıştır. Genellikle aktif yapıli cümlelerin kullanılması, haberin tarafsız bir yapıyla kurulduğunun anlaşılması için önem arz etmektedir.

“ ‘Save the Children’ sivil topluk kuruluşun aktardığı bilgilere göre...’Save the Children’ sivil toplum kuruluşu sözcüsü Giovanna Di Benedetto yaptığı açıklamada... Save the Children sivil toplum kuruluşu sözcüsü Giovanna Di Benedetto kurtulanlarda aldığı bilgiye göre... Ansa haber ajansına göre...”

Cümleler arasında nedensel ilişki kurulduğu anlaşılmaktadır.

“Büyük gemiye haltla bağı olan küçük tekne su almaya başladı. Ve onu çeken büyük geminin kaptanı halatların kesilmesini emretti. Ve küçük tekne içindekilerle beraber battı.”

Bu cümlede küçük teknenin batmasına neden olarak, büyük gemiye bağlı olduğu halatın kesilmesi gösterilmiştir.

Cümleler arasındaki işlevsel ilişki incelendiğinde karşımıza şu devam cümleleri çıkmaktadır. Birinci cümle: “ Akdeniz’de bu hafta göçmeleri taşıyan iki tekne kurtarıldı. Devam cümlesi, göçmenler 400 göçmeni taşıyan başka bir tekne gördüklerini söyledi. Üçüncü cümle, batan bu geminin rapor edilmediği bildirildi.”

Referansal ilişki bakımından trajediyi resmede ifadeler haberde karşımıza çıkmaktadır.

“ 3 bebek dahil 60'tan fazla ceset bulundu. 400 kişiyi taşıyan başka bir tekne battı. Yüzlerce kayıp ceset... Batan teknede çok fazla kadın ve çocuk vardı. “

Haber retoriği oluşturulurken görgü tanıklarının ifadelerine dolaylı yoldan, yani olaydan sağ kurtulan göçmenlerin ifadelerine sivil toplum kuruluşlarının yetkililerinin aracılığı ile yer verilmiştir. Ayrıca Sabratha, Libya, Sicilya, Pozzallo, Ragusa gibi yer isimleri kullanılarak haberin inandırıcılığı arttırılmaya çalışılmıştır.

Eleştirel söylem analizi yaklaşımı ile ele alınan tüm bu haberlerde, karşımıza benzer birçok anekdot çıktığı görülmüştür. Gerek haberlerde kullanılan başlıklar gerek haber girişleri gerekse kullanılan görseller ve videoların, haberlerin ele alınış biçimleri ve haberlerin nasıl kurgulandığı hakkında bize enformasyon sunmaktadır.

Aynı göç olayını haber yapan, farklı ülkelerin internet gazetelerinde, haberlerin farklı söylemlerle inşa edilmiş olduğu gözlemlenmiştir. Ortaya çıkan bu durumların, mevcut ülkelerdeki siyasi otoritenin ve kamuoyunun, göçmenlere bakış açısını temsil eden bir çerçeve sunduğu söylenebilir. Örneğin İtalya’daki internet gazetelerindeki haberlerde daha sert yorumlara ve açıklamalara yer verilirken, Almanya’da yayın yapan internet gazetelerinde daha ılımlı yorumlara ve açıklamalara yer verildiği görülmektedir.

Ülkelerin siyasi otoritelerinin muhafazakâr ya da aşırı sağcı olması, o ülkelerin kamuoylarındaki göçmenlik algılarının olumsuz olabileceği, öte yandan sol hükümetlerin başta olduğu ülkelerin kamuoylarının göçmenlik algılarının ise daha ılımlı olabileceği sonucuna varmak yanlış olmayacaktır.

2015 mülteci krizi ile sonrası, bazı Avrupa ülkelerinde genel olarak göçmen karşıtı politikaların arttığı ve bunun sonucunda siyasi otoritelerinde bu yönde evrildiği sonucuna varılabilmektedir. Bunun en etkili örneği İtalya'dır. İtalya'nın konumu sebebi ile Afrika'dan yapılan göç hareketliliğinin odak noktasında olması, İtalya hükümetini bu konularda sert önlemler almasıyla sonuçlanmıştır. Limanlarını göçmen gemilerine tamamen kapatmış ve onların İtalya topraklarına ayak basmalarını önlemek için birçok önlem almış olduğu anlaşılmaktadır. Aldığı bu önlemler sebebi ile diğer Avrupa ülkeleri tarafından eleştirilere uğradığı ancak çoğu zaman geri adım atmadığı incelenen haberlerde görülebilmektedir.

İngiltere, İtalya, Almanya, Fransa ve İspanya bu ülkelerin tamamı Avrupa Birliği üyesi ve nüfus olarak diğer Avrupa ülkelerine göre büyüktürler. Dolayısıyla nüfusları içindeki mülteci sayıları diğer Avrupa ülkelerine göre daha fazladır. İspanya, İtalya ve Fransa'nın konumları sebebiyle Afrika'dan Avrupa'ya Akdeniz üzerinden deniz yolu ile yapılan yasa dışı göç hareketliliğinin ilk durak noktaları oldukları bilinmektedir. Bu sebeple göçmenlerin ülkeler arasında paylaşılması konusunda zaman zaman anlaşmazlıklar çıktığı incelenen haberlerde yine göze çarpan bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır. Ülkeler gerek ekonomik gerek sosyal gerekse ideolojik sebepler ile fazla göçmen kabul etmek istemedikleri yine mevcut ele alınan haberlerdeki siyasilerin açıklamalarından açıklıkla anlaşılabilmektedir.



5. SONUÇ

Teze başlarken varsayımlardan biri Afrika'dan Avrupa'ya yapılan yasa dışı göç hareketliliği sırasında hayatlarını kaybeden göçmenlerin sadece sayısal verilerle internet gazete haberlerinde yer aldığına ilişkindir. İncelediğimiz haberler sonucunda göç edenlerin sayısı, sayısal tanımlamalara çekilen ölenler anlatısı ortaya konulmuştur. İncelediğimiz internet haberlerinin, başlıklarında, spotlarında ve haber içeriklerinde çoğunlukla sayısal verilerden yararlanıldığı gözlemlenmiştir.

Bir diğer varsayımda ise, yapılan haberlerde ideolojik bir tutum bulunduğu ve sosyo-ekonomik açıdan bu göç hareketliliğinin nedenlerine haberlerde yeteri kadar yer verilmediği ifade edilmiştir. İncelenen haberlerde, göçmenlerin neden hayatları pahasına böylesine tehlikeli bir yolculuğu çıktıklarına dair kapsamlı araştırmalara çok az yer verildiği anlaşılmaktadır. Haberlerde, ideolojik olarak göçmenleri ötekileştiren ve onların Avrupa'ya gelmesinin Avrupa'nın ekonomik ve sosyal yapısında bozulmalara yol açabileceği yönündeki görüşlerin yer aldığı izlenmektedir. Bu çerçevede, haberlerin aslında ideolojik bir tutum barındırdığı sonucuna varılabilmektedir.

Bir diğer varsayım ise haberlerin toplumsal bir hassasiyet oluşturmaması için, haberlerin söylemsel olarak manipüle edildiğini ifade etmektedir. Çalışmada, incelediğimiz bazı haberlerde gerek kullanılan görsellere gerek oluşturulan haberlerin yapılarına bakıldığında insanları çok fazla rahatsız edecek, onlarda göçmenlere karşı hassasiyet oluşturacak görsel malzemelerin ve cümlelerin çok fazla kullanılmadığı görülmektedir. Ancak bunun aksine, bazı haberlerde insanlarda çok fazla hassasiyet oluşturabilecek görsellerin ve cümlelerin kullanıldığı da gözlemlenmiştir. Ancak kullanılan bu görsellerin Avrupa halklarında oluşturulacak hassasiyetin yanında, göçmenleri bu tür yasa dışı göç hareketlerinin ölümcül sonuçlarına işaret ederek, girişimlerinden vaz geçirmek için kullanıldığı da düşünülebilir.

Van Dijk'in eleştirel söylem analizi metodolojik yaklaşımı ile çözümlemeye çalışılan bu haberlerin benzer yönleri ortaya konulmuştur. Çözümlemelerde başlıklarda ve spotlarda enformasyon eksilimine gidildiği gözlemlenmiştir. Başlıklardan ve spotlardan sonra hemen olayın görüntülerine haberlerde yer verilmiştir. Haberlerde sayısal verilerin ve istatistiki bilgilerin oldukça fazla kullanıldığı ve birden çok defa sayısal verilerin tekrarlandığı görülmüştür. Haberler adeta sayısal veriler üzerinden inşa edilmiştir.

Haberlerde yer alan video ve fotoğraflardan yasadışı yollarla Akdeniz'den Avrupa'ya geçmenin ne gibi kötü sonuçlar doğurduğu ve bu işin yasal olmadığının vurgulandığı sonucuna varılabilmektedir.

Haberlerde genellikle yan anlam olarak şu sonuca varılabilmektedir. Yasadışı yollarla Afrika'dan Avrupa'ya Akdeniz üzerinden gelmeye çalışırsanız deniz aracınızın batması ve sonucunda ölmeniz olasıdır. Bu politik, ideolojik tavır olarak okunabilmektedir.

Ardalan ve bağlam bilgisine haberlerde yeterince yer verilmemiş ve haberlerin ölüm, suda kaybolma gibi trajedi üzerine kurulduğu görülmüştür.

Haberlerde kullanılan cümleler genellikle aktif yapıda aktarılmıştır. Bu nedenle cümlelerin vurgulu ve daha etkili olması amaçlanmıştır.

Bölgesel uyum çözümlemesinde haberlerde genellikle nedensel, işlevsel ve referansal ilişki kurulduğu anlaşılmıştır. Haberlerde kelime seçimi olarak, İtalyan Sahil Güvenlik Birimleri – Kurtarma Ekipleri, İnsanlar-Göçmenler, ceset – ölü gibi kelimelere vurgu yapılmıştır. Bu kelime seçimlerinin haberin ideolojik yapısına etkisi gözlemlenmiştir.

İnternet gazeteleri bu haber söylemleriyle politik, ideolojik bir anlam üretimine yönlendiren bir inşa süreci içinde görülmektedir. Egemen anlam, yasadışı bir şekilde Akdeniz üzerinden Avrupa'ya geçmek doğru değildir. Eğer geçmeye çalışılırsa bu çabanın ölümle sonuçlanması çok büyük bir olasılıktır gibi bir sonuca varmak yanlış olmayacaktır.

Tüm incelenen bu haberlerden sonra, göç ile ilgili uluslararası kuruluşların (Uluslararası Göç Örgütü, Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği) yaşanan bu faciaları önlemek için yeteri kadar çaba harcamadığı anlaşılabilmektedir. Genellikle yaşanan ölümlerden sonra bu kurumlar tarafından yapılan açıklamalara bakıldığında, yaşanan ölümler karşısındaki üzüntülerini ilettikleri ve Akdeniz'de yaşanan bu olayların istatistiklerini paylaştıkları gözlenebilmektedir.

Ülkeleri karşılaştıracak olursak, İtalya, Fransa ve İngiltere'nin giderek katılaştan göçmen politikalar yürüttükleri, dahası İtalya'nın limanlarını tüm göçmen ve göçmenlere yardım eden sivil toplum kuruluşlarına kapattıkları görülebilmektedir. Bunun yanı sıra İspanya ve Almanya'nın diğer ülkelere göre daha ılımlı bir göçmen politikasına sahip oldukları

anlaşılabilmektedir. İncelediğimiz haberlerde, ülkelerinin takındıkları göçmen politikaları sebebi ile birbirlerini eleştirdikleri noktalara da rastlanılmaktadır. Örneğin İtalya'nın limanlarını göçmen ve onlara yardım eden sivil toplum kuruluşlarına kapatmaları diğer ülkeler tarafından eleştirilmektedir.

Ülkelerin göçmenlere karşı takındıkları tavırların, kamuoyu üzerinde etkisi olduğu ve toplumu yönlendirdiği yapılan araştırmalarda ortaya çıkmaktadır.

Avrupa ülkeleri, insan hakları konusunda ne kadar geliştiğini iddia etsede, konu göçmenlere geldiğinde genellikle insan hakları konusunda yeterince hassas olmadığı da görülebilmektedir.

Avrupalı devletler, öz eleştiri yapmaktan kaçınmakta ve suçu insan kaçakçılarına ve göçmenlere attıkları incelenen haberlerde yer almaktadır. Bu yaklaşımların uzun vadede Avrupalı devletler üzerinde büyük bir yük oluşturmaları olası görünmektedir.

Dünyadaki gelir dağılımındaki adaletsizlikler sonucunda, bazı ülkelerin halklarının ekonomik, politik, yaşamsal sorunlar sebebi ile ülkelerini terk etmek zorunda kaldıkları ve bu zorunluluklar sonucunda daha iyi bir hayat yaşamak için yasa dışı yollara başvurdıkları ve bu yaşa dışı göç hareketleri sürecinde, tüm dünyanın gözlerinin önünde hayatlarını kaybettikleri gerçeğiyle yüzleşilmesi gerekmektedir.

Avrupa devletleri, bu göç hareketliliklerine karşı geniş perspektiflere dayalı çözümler üretemezse, Akdeniz'de yaşanan bu ölümlerin son bulmayacağı, bir gerçek olarak karşımızda durmaya devam edecektir. Gelişmemiş ve gelişmekte olan ülkelerle siyasi ve ekonomik iş birliğini geliştirme politikası izlenebilir mi, çok kapsamlı, çok boyutlu çözümler düşünülebilir mi soruları ortada durmaktadır. Avrupa siyasi otoritelerinin, göçmenlere yönelik daha ılımlı yasalar çıkarılması ve bu yasaların uygulanabilmesi, göçmenlerin, barınma, beslenme ve adaptasyon süreçlerinde etkin politikalar izlenmesi gibi beklentiler önemini korumaktadır.

Avrupa'da mülteci ve göçmenlere yönelik faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarının, Avrupa'daki siyasi otoriteler ile daha fazla diyalog içine girmesi ve geçici çözümler yerine, daha kapsayıcı çözüm önerileri sunmaları, medya kuruluşlarının yaklaşımlarının izlenmesi

ve bu süreçlere ilişkin söz söyleyen kurumlar olarak hareket etmeleri de vurgulanabilecek bir noktadır. Göç hareketlerine ilişkin medya içeriklerinin biçimlenme bağlamları, alımlanma bağlamları pek çok çalışmayı gerektirmektedir. Türkiye, dünya da son on yıldır en çok ve ani göç alan ülkelerin başında gelmektedir. Alanda her disiplinden, disiplinlerarası çalışmaların sayısı artmaktadır. Göç hareketlerine ilişkin medyanın haber içerik söylemleri çok sayıda ve çok disiplinli bir şekilde çalışmalar yapılmasını gerektirmektedir.



KAYNAKÇA

- Akkerman, T. (2011). *Friend or foe? Right-wing populism and the popular press in Britain and the Netherlands*. *Journalism*, Doi: 10.1177/1464884911415972
- Allen, W. (2016). *A decade of immigration in the British press*. *Migration Observatory report*. COMPAS: University of Oxford.
- Atabek, Ü. (2007). *Medya Metinlerini Çözümlemek*. Siyasal Kitabevi.
- Arango, Jaquin, (2013). *Exceptional in Europe? Spain's Experience with Immigration and Integration*, Migration Policy Institute
- Baker, P., Ellece, S. (2010), *Key Terms in Discourse Analysis*. Continuum International Publishing Group
- Baringhorst, S., Hunger, U. & K. Schönwälder (eds.) (2006) *Politische Steuerung von Integrationsprozessen: Intentionen und Wirkungen*. Verlag für Sozialwissenschaften: Wiesbaden.
- Bennett, S., ter Wal, J., Lipiński, A., Fabiszak, M., & Krzyżanowski, M. (2013). *The representation of third-country nationals in European news discourse*. *Journalism Practice*
- Berry, M., Garcia-Blanco, I., & Moore, K. (2016). *Press coverage of the refugee and migrant crisis in the EU: A content analysis of five European countries*. Project Report, United Nations High Commissioner for Refugees
- Bleich, E., Stonebraker, H., Nisar, H., & Abdelhamid, R. (2015). *Media portrayals of minorities: Muslims in British newspaper headlines, 2001–2012*. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, Doi: 10.1080/1369183X.2014.1002200
- Blinder, S., & Allen, W. L. (2016). *Constructing immigrants: Portrayals of migrant groups in British national newspapers, 2010–2012*. *International Migration Review*, Doi: 10.1111/imre.12206
- Bloor, M., Bloor, T. (2013) *The Practice of Critical Discourse Analysis: An Introduction*. Routledge
- Boomgaarden, H. G., & Vliegenthart, R. (2007). *Explaining the rise of anti-immigrant parties: The role of news media content*. *Electoral Studies*, doi: 10.1016/j.electstud.2006.10.018
- Boomgaarden, H. G., & Vliegenthart, R. (2009). *How news content influences anti-immigration attitudes: Germany, 1993–2005*. *European Journal of Political Research* Doi: 10.1111/j.1475-6765.2009.01831
- Castles, S., de Haas, H., & Miller, M. (2014). *The age of migration: International population movements in the modern world (5th ed.)*. Hampshire: Palgrave Macmillan

- Caviedes, A. (2015). *An emerging 'European' news portrayal of immigration?* Journal of Ethnic and Migration Studies
- Clark, H. H. (1994). *Discourse in Production. Handbook of Psycholinguistics*. Academic Press, San Diego.
- Consterdine E. (2018). *State-of-the-art report on public attitudes, political discourses and media coverage on the arrival of refugees*. Ceaseval Working PapersWp 1.
- Council of Europe. 2014. *State of democracy, human rights and the rule of law in Europe. Report by the Secretary General. SG (2014) 1-Final*. Strasbourg: Report by the Secretary General of the Council of Europe
- Devran, Y. (2010). *Haber, Söylem, İdeoloji*. İstanbul: Başlık Yayın Grubu
- Eagleton, T. (1990). *Edebiyat Kuramı. E. Tarım (Çev.)*, İstanbul: Ayrıntı Yayınevi
- Essed, P. J. M. (1991). *Understanding every day racism: An interdisciplinary theory*.
- Esther Greussing & Hajo G. Boomgaarden, (2017). *Shifting the refugee narrative? An automated frame analysis of Europe's 2015 refugee crisis*, Journal of Ethnic and Migration Studies, 43:11, 1749-1774, DOI: 10.1080/1369183X.2017.1282813
- EurActiv. (2014). *Italy pushes 'frontex plus' to tackle migration crisis*. EurActiv.com. July 2014.
- Eurostat. (2015). *The number of asylum applicants in the EU jumped to more than 625.000 in 2014*. News Release 53/2015. Luxembourg.
- Fishman, M. (1988). *'Crimewaves as ideology'*. S. Cohen ve J. Young, *The Manufacture of News*. GB: St. Edmundsbury Press Ltd.
- Florian T. (2016). *Asylum policy: the EU's 'crises' and the looming policy regime failure*, Journal of European Integration, 38:3, 311-325, Doi: 10.1080/07036337.2016.1140756
- Foucault, M. (1972). *The Archaeology of Knowledge*. London: Tavistock. Translated by A. M. Sheridan Smith
- FRA (European Union Agency for Fundamental Rights) (2011). *Coping with a fundamental rights emergency. The situation of persons crossing the Greek land border in an irregular manner*. Vienna: EU Agency for Fundamental Rights.
- Gaasholt, O. and Togeby, L. (1995) *Interethnic tolerance, education, and political orientation: evidence from Denmark*, Political Behavior.
- Gans, H. (1979). *Deciding what's news*. New York: Pantheon Books.
- Garnham, N., (1983). *'Toward a theory of cultural materialism'*, Journal of Communication.
- Gibson, J. L. and Anderson, A.J. (1985) *'The political implications of elite and mass tolerance'*. Political Behavior

- Hall, S., Critcher, C., Jefferson, T., Clarke, J., & Roberts, B. (1978). *Policing the crisis. Mugging, the state and law and order*. London: Methuen.
- Halloran, J.D., Elliot, P. ve Murdock, G. (1970). *Demonstrations and Communication: A Case Study*. Hamonsworth: Penguin Books.
- Halloran, J.D. (1974) Ed. *Race as News*. UNESCO.
- Hardt, H. (1989). *The return of the ‘critical ‘ and the challenge of radical dissent: Critical theory, cultural studies, and American communication research’*, Communication Yearbook.
- Hartmann, P., & Husband, C. (1974). *Racism and mass media*. London: Davis-Poynter
- Hartley, J. (2002). *Communication, Cultural and Media Studies*. London: Routledge.
- Heidenreich T., Jakob-Moritz Eberl, Lind F., Boomgaarden H. (2020). *Political migration discourses on social media: a comparative perspective on visibility and sentiment across political Facebook accounts in Europe*.
<https://doi.org/10.1080/1369183X.2019.1665990>
- Henry, F., Tator, C. (2002). *Discourses of Domination*. University of Toronto Press
- Hodge, Robert ve Kress, Gunther. (1993) *Language and Ideology*, London: Routledge.
- İnal A., (1996). *Haberi Okumak*, Ankara: Temuçin Yayınları
- Jakob-Moritz Eberl, Christine E. Meltzer, Tobias Heidenreich, Beatrice Herrero, Nora Theorin, Fabienne Lind, Rosa Berganza, Hajo G. Boomgaarden, Christian Schemer & Jesper Strömbäck, (2018). *The European media discourse on immigration and its effects: a literature review, Annals of the International Communication Association*, DOI: 10.1080/23808985.2018.1497452
- Jensen, K. B. (1991b). *‘Humanistic scholarship as qualitative science: Contributions to mass communication researc’*, K.B. Jensen ve N.W. Jankowski (Ed), *A Handbook of Qualitative Methodologies for Mass Communication Reseach*. London: Routledge.
- Kıran Z. (1996). *Dilbilim Akımları*. ISBN 975-351-009-08
- Kocaman, A. (2003). *Söylem Üzerine*. MetuPress
- Köker, L. (1998). *İki Farklı Siyaset*. Ankara: Vadi.
- Kroon, A. C., Kluknavská, A., Vliegenthart, R., & Boomgaarden, H. G. (2016). *Victims or perpetrators? Explaining media framing of Roma across Europe*. *European Journal of Communication*, Doi: 10.1177/0267323116647235
- Lawlor, A. (2015). *Local and national accounts of immigration framing in a cross-national perspective*. *Journal of Ethnicand Migration Studies*, Doi: 10.1080/1369183X.2014.1001625

- Lubbers, M., Scheepers, P., & Wester, F. (1998). *Ethnic minorities in Dutch newspapers 1990–5: Patterns of criminalization and problematization*. International Communication Gazette, Doi: 10.1177/0016549298060005004
- Matouschek, B., Wodak, R. & F. Tănüschek, (1995). *Notwendige Maßnahmen gegen Fremde? Genese von Diskursen der Differenz*. Vienna: PassagenVerlag.
- McAuliffe M., Weeks W. and Koser K. (2015). Media and migration: Comparative analysis of print and online media reporting on migrants and migration in selected countries, Irregular Migration Research Programme Occasional Paper Series.
- Krzyżanowski M., Triandafyllidou A. & Wodak R. (2018). *The Mediatization and the Politicization of the “Refugee Crisis” in Europe*, Journal of Immigrant & Refugee Studies, 16:1-2, 1-14, Doi: 10.1080/15562948.2017.1353189
- Molotch, H. ve Lester, M. (1988). ‘*News as purposive behavior: On the strategic use of routine events, accidents and scandals*’, S. Cohen ve J. Young, The Manufacture of News. GB: St. Edmundsbury Press Ltd.
- Nixon, A. Ve Power, C., (2007). ‘*Towards a framework for establishing rigour in a discourse analysis of midwifery professionalisation*.’ Nursing Inquiry.
- Ogden, J., (2002) *Health and the Construction of the Individual*. Psychology Press
- Özer, Ö. (2012). *Teun Van Dijk Örneğinde Eleştirel Söylem Çözümlemeleri*, Ö. Özer (Ed.) Haberi Eleştirmek, Konya: Literatürk.
- Quillian, L. (1995). *Prejudice as a response to perceived group threat: Population composition and anti-immigrant and racial prejudice in Europe*. American Sociological Review
- Quinsaat, S. (2014). “*Competing News Frames and Hegemonic Discourses in the Construction of Contemporary Immigration and Immigrants in the United States*.” Mass Communication and Society 17 (4): 573–596. Doi:10.1080/15205436.2013.816742.
- Renkema, J. (2004). *Introduction to Discourse Studies*. John Benjamins Publishing Co.
- Rosenblum, M. (1981). *Coups and earthquakes. Reporting the World to America*. New York: Harper&Row.
- Ruhrmann, G., Sommer, D., & Uhlemann, H. (2006). *TV-Nachrichtenberichterstattung über Migranten – Von der Politik zum Terror*. In R. Geißler & H. Pöttker (Eds.), *Integration durch Massenmedien: Medien und Migration im internationalen Vergleich* Bielefeld: Transcript.
- Sancar Üşür S., (1997). *İdeolojinin Serüveni – Yanlış Bilinç ve Hegemonyadan Söyleme*-Ankara: İmge Kitapevi
- Singh, I., S. Peccei. (2004). *Language, Society and Power*. London: Routledge.

- Sullivan, J. L., Piereson, J. E. and Marcus, G. E. (1982) *Political Tolerance and American Democracy*, Chicago: University of Chicago Press
- Ter Wal, J. (2002). *Racism and cultural diversity in the mass media. An overview of research and examples of good practice in the EU member states, 1995–2000*. Vienna: European Monitoring Centre on Racism and Xenophobi
- Vollmer B., Karakayali S. (2017). *The Volatility of the Discourse on Refugees in Germany*, Journal of Immigrant & Refugee Studies, Taylor & Francis Doi: 10.1080/15562948.2017.1288284
- Thielemann, E., and T. Dewan. 2006. *The myth of free-riding: refugee protection and implicit burdensharing*. West European Politics 29, no. 2: 351–69.
- Thornborrow, J. (2004). “*Language and the Media*.” Language, Society and Power. Der. I. Singh., S. Peccei. London: Routledge.
- Tuchman, G. (1978). *Making News: A Study in the Construction of Reality*. US: TheFreePress
- UNHCR. (2014). *UNHCR country operations profile Europe*. Geneva: United High Commissioner for Refugees
- Van Dijk, Teun A. (1988). *News as Discourse*. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates Publication
- Van Dijk, Teun A. (1998). *Critical Discourse Analysis*, <http://www.hum.uva.nl/~teun/cda.htm>
- Van Dijk, Teun A. (1991) ‘*Media contents The interdisciplinary study of news as discourse*,’ Handbook of Qualitavi Methods for Mass Communication Researc. Der: K. Bruhn-Jensen ve N. Jankowski. Londra: Routledge.
- Van Dijk, Teun A (2001) ‘*Multidisciplinary CDA: a plea for diversity*.’ in: Wodak, Ruth & Meyer, Michael (Eds.) *Methods of CDA*. London: Sage.
- Van Gorp, B. (2005). “*Where is the Frame? Victims and Intruders in the Belgian Press Coverage of the Asylum Issue*.” European Journal of Communication 20 (4): 484–507. Doi:10.1177/ 0267323105058253.
- Van Leeuwen, Theo (2006) ‘*Critical Discourse Analysis*’. in: Brown, Keith (Ed.) *Encyclopedia of Language and Linguistics* (2nd edn., Vol. 3). Oxford: Elsevier
- Vaughan-Williams, N. (2015). *Europe's Border Crisis: Biopolitical Security and Beyond*. Oxford: Oxford University Press.
- Vliegthart, R., Boomgaarden, H. G. (2007). *Real-world indicators and the coverage of immigration and the integration of minorities in Dutch newspapers*. European Journal of Communication, Doi: 10.1177/0267323107079676

- Vliegenthart R., Roggeband, C. (2007). *Framing immigration and integration: Relationships between press and parliament in the Netherlands*. International Communication Gazette, Doi: 10.1177/1748048507076582
- Vliegenthart, R., Boomgaarden, H. G., & Boumans, J. W. (2011). *Changes in political news coverage: Personalization, conflict and negativity in British and Dutch newspapers*. In B. Kees, & K. Voltmer (Eds.), *Political communication in postmodern democracy*
- Vollmer, B. (2014). *Policy discourses on irregular migration in Germany and the United Kingdom*. New York, NY: Palgrave Macmillan.
- Vollmer, B. (2016). *New narratives from the EU external border—humane refoulement?* Geopolitics, 21(3), 717–741.
- Wodak, R., (2001). *'The discourse-historical approach'*. in: Wodak, Ruth & Meyer, Michael (Eds.) *Methods of CDA*. London: Sage
- Wodak, R., (2001). *Critical Discourse Analysis Volume 1*. London: Sage.
- Wodak, R., Pelinka, A. (Eds.). (2002). *The Haider phenomenon in Austria*. New Brunswick, NJ: Transaction Press.
- Wodak, R., Krzyzanowski, M. (Eds.). (2017). *Right-wing populism in Europe and USA: Con- _testing politics and discourse beyond "Orbanism" and "Trumpism" [Special Issue]*. Journal of Language and Politics, 16(4). Amsterdam, Netherlands: John Benjamins.
- Wicker, T. (1978). *On press*. New York: The Viking Press.
- Zazacova, A., (2002). *'The Backround of Discourse Analysis: A New Paradigm in Social Psychology*. " Journal of Social Distress and the Homeless, cilt 11, No. 1.
- Zeyrek, D. (2003). "Söylem ve Toplum". Söylem Üzerine, Ed. Ahmet Kocaman, Ankara: ODTÜ Geliştirme Vakfı Yayıncılık ve İletişim A.Ş. Yayınları, METU Press, 27-47.
- İnternet: Aessandra Ziniti (2017).
- İnternet: https://www.resspubblica.it/cronaca/2017/11/03/news/migranti_affonda_gommon_e_nel_mediterraneo_recuperati_corpi_di_23_vittime_del_naufragio-180172981/ E.T: 03.04.2019
- İnternet: ANSA (2019). <https://www.infomigrants.net/en/post/20055/migrant-deaths-19-000-in-mediterranean-in-past-6-years> E.T: 05.01.2020
- İnternet: Arzu Çakır (2019). <https://www.amerikaninsesi.com/a/fransadan-20-maddelik-yeni-gocmen-reformu/5155411.html> E.T: 05.01.2020
- İnternet: BBC (2016). <https://www.bbc.com/news/world-europe-34131911> E.T: 05.02.2020
- İnternet: BBC (2019). <https://www.bbc.com/news/world-africa-48224793> E.T: 05.02.2020

Internet: BBC (2020). <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-51560870> E.T: 08.03.2020

Internet: Charlotte Matteini (2018). <https://www.fanpage.it/esteri/migranti-ancora-un-naufrazio-nel-mediterraneo-100-dispersi-al-largo-della-libia/> E.T: 06.08.2019

Internet: Deutsche Welle (2019). <https://www.dw.com/en/malta-rescues-85-migrants-from-sinking-vessel/a-48699014-0> E.T: 03.02.2020

Internet: El Mundo (2015). <http://www.elmundo.es/internacional/2015/08/06/55c243e722601dd95d8b4590.html> E.T. 05.02.2020

Internet: El Pais (2015). https://elpais.com/internacional/2015/04/20/actualidad/1429515650_978837.html E.T. 05.02.2020

Internet: Global Business Data Platform (2018). <https://www.statista.com/statistics/1082077/deaths-of-migrants-in-the-mediterranean-sea/> E.T. 02.03.2020

Internet: Kerem Congar (2019). <https://tr.euronews.com/2019/12/17/almanya-da-hukumet-ve-is-dunyasi-ab-disindan-kalifiye-isci-alimi-icin-seferber-oldu> E.T. 04.03.2020

Internet: Le Figaro (2016). <http://www.lefigaro.fr/flash-actu/2016/05/29/97001-20160529FILWWW00011-mediterranee-le-bateau-de-400-migrants-coule.php> E.T. 07.03.2020

Internet: Le Monde (2015). https://www.lemonde.fr/immigration-et-diversite/article/2015/08/27/au-moins-30-morts-dans-le-nauffrage-d-un-bateau-de-migrants-au-large-de-la-libye_4738802_1654200.html E.T. 07.02.2020

Internet: Le Monde (2019). https://www.lemonde.fr/international/article/2019/01/03/plus-de-2-260-migrants-morts-en-mediterranee-en-2018_5404889_3210.html E.T. 07.02.2020

Internet: Lizzie Dearden (2017). <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/migrant-boats-sink-mediterranean-250-refugees-dead-drowned-libya-italy-migrants-europe-a7725686.html> E.T. 06.08.2019

Internet: Lorenzo Tondo (2019). <https://www.theguardian.com/world/2019/may/10/dozens-feared-drowned-migrant-boat-sinks-off-tunisia> E.T. 08.08.2019

Internet: losservatorio.org (2016). <https://www.losservatorio.org/it/paesi/africa/africa-settentrionale-e-occidentale/libia/item/494-500-rifugiati-dispersi-nelle-acque-del-mar-mediterraneo> E.T. 10.08.2019

Internet: Maria Salas Oras (2016). https://elpais.com/internacional/2016/11/03/actualidad/1478174293_591055.html E.T. 10.08.2019

İnternet: Media Coverage on Migration: Promoting a Balanced Reporting (2017).

İnternet: https://publications.iom.int/system/files/pdf/media_coverage_on_migration.pdf
E.T. 09.09.2019

İnternet: Mustafa Bag (2019). <https://tr.euronews.com/2019/07/05/gocmenleri-kurtaran-alman-kadin-kaptan-italyan-bakan-salviniye-hakaret-davasi-aciyor> E.T. 11.01.2020

İnternet: Mülteciler Derneği (2021). <https://multeciler.org.tr/turkiyedeki-suriyeli-sayisi/>
E.T. 05.05.2021.09.2019

İnternet: <https://www.operationsophia.eu/about-us/> E.T: 17.11.2019

İnternet: Övgü Pınar (2018). <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-46385728> E.T. 15.09.2019

İnternet: Patrick Wintour (2018). <https://www.theguardian.com/world/2018/jan/07/eight-people-die-and-86-rescued-from-sinking-dinghy-off-libya> E.T. 04.10.2019

İnternet: Political migration discourses on social media: a comparative perspective on visibility and sentiment across political Facebook accounts in Europe (2020). <https://www.tandfonline.com/doi/epub/10.1080/1369183X.2019.1665990?needAccess=true> E.T. 03.03.2021

İnternet: Public Opinion on Immigration in Western Europe: Economics, Tolerance, and Exposure (2017). <https://www.researchgate.net/publication/242111904> E.T. 05.08.2020

İnternet: Shifting the refugee narrative? An automated frame analysis of Europe's 2015 crisis refugee (2017) <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/1369183X.2017.1282813?src=recsys>
E.T. 09.10.2020

İnternet: Sueddeutsche.de (2016). <https://www.sueddeutsche.de/panorama/fluechtlingskatastrophe-im-mittelmeer-675-tote-aus-wrack-von-fluechtlingsschiff-geborgen-1.3079786> E.T. 08. 09.2019

İnternet: Taz.de (2015). <https://taz.de/Fluechtlingsschiff-sinkt-im-Mittelmeer/!5218438/>
E.T. 08.05.2018

İnternet: Theguardian (2015). <https://www.theguardian.com/world/2015/apr/20/italy-pm-matteo-renzi-migrant-shipwreck-crisis-srebrenica-massacre> E.T. 08.05.2018

İnternet: Theguardian (2019). <https://www.theguardian.com/world/2019/jan/19/more-than-100-migrants-missing-after-dinghy-sinks-in-mediterranean> E.T. 15.01.2020

İnternet: Uluslararası Göç Örgütü (2019). <https://missingmigrants.iom.int/region/mediterranean> E.T. 08.03.2021

İnternet: Uluslararası Göç Örgütü (2020). <https://missingmigrants.iom.int/region/mediterranean> E.T. 08.03.2021

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı, soyadı : Koray KARADAŞ
Uyruğu : T.C.

Eğitim

Derece	Eğitim Birimi	Mezuniyet
Yüksek Lisans	Gazi Üniversitesi/Radyo Tv ve Sinema	2021
Lisans	Marmara Üniversitesi/Radyo Tv ve Sinema	2013
Lise	Mehmet Kemal Tuncel Lisesi	2003

Yabancı Dil

İngilizce

Yayınlar

AVRUPA'DA İNTERNET GAZETELERİNDE YASADIŞI GÖÇÜN İŞLENİŞİ, Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi Medya ve İletişim Araştırmaları Hakemli E-Dergisi, (2019), (5) , 105-135 .



GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR..

